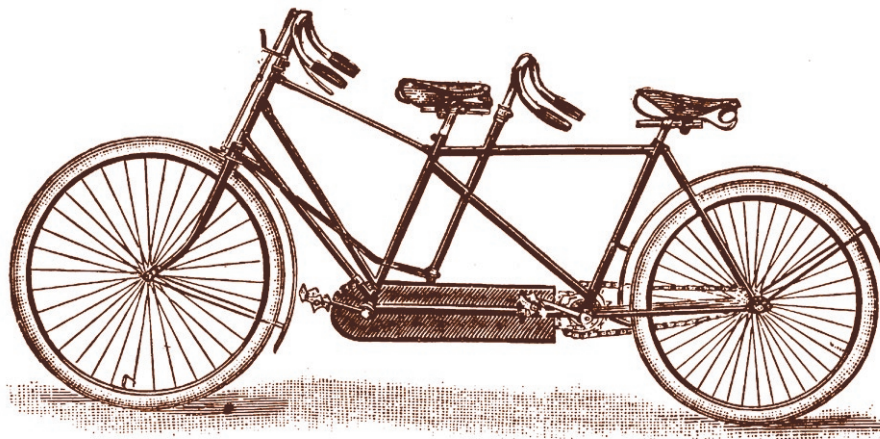
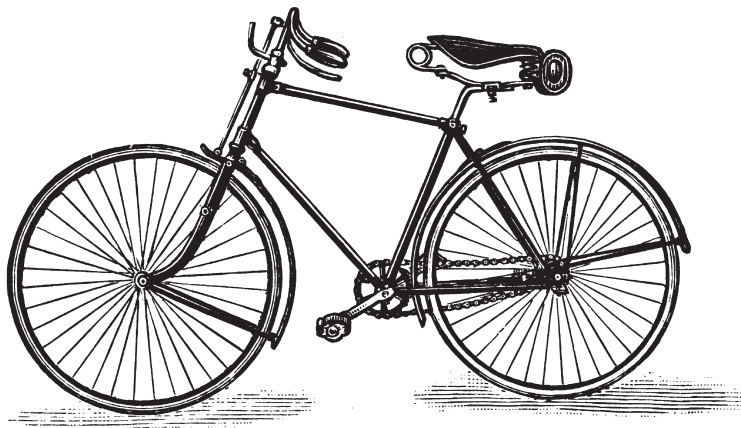

Fietsreizen van Marc & Jonne Zoutendijk

1995 – 2003
Spanje

Inleiding

Deze collectie reisverslagen bestrijkt de periode van 1995–2002 en heeft betrekking op onze in Spanje gemaakte fietstochten. Daar waar we Pyreneeën aandoen zit ook vaak een stukje Frankrijk in het traject. Deze verslagen zijn vooral bedoeld voor andere fietsers om ze op weg te helpen, informatie te geven en behulpzaam te zijn bij het voorbereiden van een eigen tocht. Naast typische fietszaken is er echter ook aandacht voor natuur, cultuur en omgeving en als zodanig zijn deze verhalen dan ook voor niet fietsers interessant. Naar aanleiding van de webversie van deze verhalen (www.xs4all.nl/~marcz/fietsen.html), waarin ook veel foto's zijn opgenomen, krijg ik vaak reacties van automobilisten die delen van de door mij aangegeven routes hebben gereden (in hun auto).

De fietsen.

De tochten zijn op twee verschillende soorten fietsen gemaakt: twee solo ATB's en sinds 1998 op een tandem.

Cannondale ATB's met 21/24 versnellingen (lichtste verzet 28 x 30, zwaarste: 46 x 12; let wel: de 28 zit vóór). Onze bagage zat in kleine (zelf gemaakte) canvas fietstassen op de achterdrager. Voor hadden we een AGU stuurtas maar géén voortassen.

De tandem is een **Burley Samba** met oorspronkelijk 21 versnellingen (52–42–28 vóór en 11–28/30 achter). De stoker heeft een zgn. Softbeam zadel, een zadel gemonteerd op een koolstofvezelbuis die alle schokken opvangt. Aanvankelijk dezelfde achtertas die we ook op de ATB's gebruikten gecombineerd met twee Ortlieb voortassen op lowriders. Sinds 2001 rijden we ook met twee grote Ortliebtassen op de achterdrager. Daarbovenop ligt dan weer een door ons zelfgemaakte boventas waar je snel van alles in op kunt bergen en waar bv. ons dagelijkse eten in zit. Op die tas zit weer een net waar je bv. makkelijk je natte regenkleding in op kunt bergen.

In 2002 heb ik de versnelling uitgebreid naar een 24-speed versie waarbij achter nu 11–30 zit gemonteerd.

De fiets zelf weegt 19 kg, de bepakking zo'n 25kg.

Het kaartmateriaal.

Voor geheel Spanje kan in principe worden volstaan met de reeks kaarten van **MICHELIN** (442, 443, 444, 445, en 446 op schaal 1:400.000). Maar soms is een kaart op kleinere schaal wel handig bij het vinden van weggetjes en omleidingen die op de Michelinkaarten niet staan aangegeven. Bij onze laatste tocht in de herfst van 2002 bv. gebruikte ik een kaart op schaal 1:200.000 voor Andalucia, en kon daardoor een route plannen die op de Michelinkaart niet mogelijk was.

In Spanje wordt zeer intensief aan het wegennet gewerkt en dat gaat ten koste van prachtige, schaduwrijke fietsweggetjes waarop nauwelijks verkeer was te vinden. Meer dan eens reden we over de vluchtstrook van een kaarsrechte tweebaans autoweg waar in het verleden een prachtige fietsroute mogelijk was!

Wegnummers veranderen doorlopend en in de verhalen in deze bundel vermeld ik de wegnummers zoals ze waren ten tijde van de gemaakte tocht.

Voor de Pyreneeën:

FIRESTONE T-33 als grote overzichtskaart. Daarnaast de kaarten van het Spaanse **IGN** en de **MOPU** (of **MOPT**). Deze kaarten heten **Mapa Provincial** en zijn op schaal 1:200.000. Deze kaarten bleken erg tegen te vallen. Veel informatie ontbreekt (namen van dorpen of de dorpen zélf, stuwmeren die er wél zijn maar niet op de kaart staan, enz.) en ook de hoogte-informatie is onduidelijk. Ook de **T-33** heeft onjuiste of geen informatie maar is toch betrouwbaarder.

Andalucia:

FIRESTONE R-5 van Andalucia op schaal 1:300.000 en **T-29** op schaal 1:200.000. Daarnaast **MICHELIN 446** op schaal 1:400.000 en voor de *Sierra Nevada* de 1:25.000 kaarten van het **IGN**. Van de *Sierra Nevada* is ook een recente 1:100.000 kaart uit.

De Firestonekaarten zijn onduidelijk als het gaat om te zien of een weg verhard of onverhard is, dat is op de Michelinkaart weer wel goed te zien.

De 1:25.000 (topografische) kaarten zijn van uitstekende kwaliteit.

De *Sierra de Cazorla* en de *Sierra de Grazalema* staan ieder op een uitstekende topografische kaart, en ook de *Sierras de Urbion*, *Neila* en *Cebollera* staan op een mooie topokaart.

Cantabria:

Voor het noordwesten en de Picos zijn er **FIRESTONEKAARTEN R-2**, **T-21** en **T-22** bruikbaar alsmede natuurlijk de **MICHELIN 442** kaart. De Picos zelf zijn op veel gedetailleerde kaarten te verkrijgen, de serie van **ADRADOS** is goed bruikbaar. Om te fietsen zijn deze kaarten niet echt een toevoeging aan de overige kaarten, je kunt met alleen de Michelin kaart uitstekend uit de wielen, maar wil je van de gebaande wegen af, of wil je meer avontuurlijker tochten ondernemen, dan zijn deze kaarten weer wel noodzakelijk.

Gidsen.

The Rough Guide – Andalucía, een werkelijk fantastische gids met zeer nuttige informatie over verblijfplaatsen, restaurants, bijzonderheden, landschap, bezienswaardigheden enz. enz. Geeft over de kleinste plaatsjes nog informatie over hotels. Een dikke aanrader die we in Andalucia altijd bij ons hebben. Ook voor geheel Spanje is een Rough Guide verkrijgbaar en ook die is zeer bruikbaar, alhoewel deze gids wat minder biedt dan de gids voor Andalucía.

In 2000 is een fietsgids van Bert Sitters verschenen onder de titel **Fietsen in Spanje**. In deze gids worden geen specifieke tochten beschreven, het is een algemene gids, maar hij bevat wel veel informatie over kampeerterreinen en een groot aantal voor fietsers nuttige tips, alhoewel ik in Spanje nog nooit door één hond ben aangevallen en dus ook geen stenen in mijn fietstas zal stoppen om honden af te weren! Wat in deze gids erg storend is, is het feit dat er op bijna iedere bladzijde wel een domme fout in het spaans voorkomt, onvoorstelbaar voor iemand die zo vaak in Spanje komt.

Thuis kan natuurlijk ook veel worden gelezen en de uitgebreide (600+ pagina's) gids over Spanje van Rik Zaal is een aanrader.

Voor fietsers is in Spanje zelf inmiddels een aantal aantrekkelijke gidsen verschenen, te weten: **Guía de Vías Verdes** in twee delen en verschenen bij **Anaya Touring Club**. Het gaat om twee gidsen waarin uitgebreide routes staan beschreven die over oude, niet meer in gebruik zijnde spoorwegen, kunnen worden gereden. Het zijn over het algemeen korte trajecten.

España en Bici van Paco Tortosa en Maria del Mar Fornés. Dit is een gids met 25 beschreven fietsroutes door heel Spanje en voorzien van commentaar en nuttige tips. De hierin beschreven tochten zijn veelal meerdaagse tochten.

De Verblijfplaatsen en andere zaken.

Het aantal mogelijkheden om in Spanje een verblijfplaats te vinden is groot. Zelfs in de kleinste dorpen tref je wel iets aan. Deze zijn vaak niet vermeld in de officiële gidsen maar de kwaliteit is er niet minder om. Wij gebruiken om ons te oriënteren op de hotels de gidsen van **Turespaña**, verkrijgbaar bij het Spaanse verkeersbureau in Den Haag. In Spanje is het stallen van de fiets nooit een probleem, we zijn in de afgelopen 10 jaar slechts een keer doorgereden naar een volgend hotel omdat onze fiets geen plaats kon krijgen.

Via het internet zijn in Spanje overigens ook veel adressen te vinden en te reserveren.

In Spanje wordt altijd laat ontbeten, meestal kun je niet vóór 8 uur terecht. We vertrokken dan ook vaak, ná in onze kamer een eigen ontbijt te hebben klaargemaakt en gegeten. De lunch (warm) en het diner (ook warm) worden ook laat gegeven: de lunch vaak vanaf 14:00u en het diner niet vóór 21:00u. In de grotere plaatsen – en aan de kust – zijn echter wel restaurants te vinden waar je de hele dag terecht kunt. De maaltijden zijn goedkoop: € 7,- tot € 15,- per persoon voor een uitgebreide maaltijd met wijn. De prijzen van de hotels in Spanje zijn (ook in juli!) nog vaak heel schappelijk. Prijzen van € 25,- tot € 55,- voor een tweepersoonskamer en in een hostel vaak maar rond de € 15,-. Pas in augustus wordt het duurder. Ook het eten in Spanje is goedkoop.

Je kunt in Spanje op zeer veel plaatsen met een giromaatpas geld ophalen; betalen met een creditcard (op een enkel hotel na) is ook geen probleem.

Bij de invoering van de euro in 2002 is een verhoging van de prijzen merkbaar geweest. Ook in de spaanse pers werd daar over geschreven en in 2002 was er duidelijk sprake van verminderde belangstelling voor Spanje ten gunste van goedkopere bestemmingen elders in Europa.

Fietstransport naar Spanje.

Pyreneeën en Cantabria.

Hier gaat de fietsbus naartoe, maar sinds 2000 is merkbaar dat er minder belangstelling voor is want er zijn minder ritten en een aantal belangrijke bestemmingen (midden-Pyreneeën bv.) is komen te vervallen.

De bus naar *Logroño/Santander* is een uitstekend startpunt voor tochten in *Cantabria*.

Vervoer van de fietsen en de tandem is in de fietsbus geen enkel probleem. De tandem moet wel van tevoren worden opgegeven, want er kunnen er maar vier mee!

Málaga.

De meest gebruikte methode is per vliegtuig. Er gaan rechtstreeks vluchten vanaf Amsterdam en Rotterdam.

We vervoeren onze fiets meestal in een doos. Dat kan de fietsdoos zijn die je op Schiphol kunt kopen, maar dan moet je dus ook op Schiphol inpakken. Vaker gebruiken we de dozen die we bij onze fietshandelaren kunnen ophalen en die steviger zijn, maar ook kleiner waardoor je bij het inpakken je voorwiel moet verwijderen (niet vergeten dat wel in te pakken!) Je kunt op die manier alles thuis inpakken maar moet dan wel een manier zien te vinden om op Schiphol te komen.

Een probleem is dan wel dat je in *Málaga* je fietsdoos moeilijk kunt bewaren. Er is wel een bagagedepot (buiten de grote hal) maar daar ging het in 1998 mis: doos was toch verdwenen! Ook alle andere keren lukte het me niet om die doos ergens te stallen, althans, het stallen lukte wel (de parkeergarage bv.) maar altijd was die doos bij terugkomst weer weg! Misschien gebruikten andere fietsers onze dozen?

Een alternatief is om je bij aankomst met de fiets nog in de doos door een taxi bij je eerste hotel te laten bezorgen, je kunt dan daar je doos achterlaten, maar deze oplossing hebben wij nog nooit toegepast. Op de terugweg gingen onze fietsen dan ook altijd onverpakt mee, uitsluitend in zo'n plastic fietshoes die met wat plakband vastzit. En dat heeft tot nu toe nooit tot schade geleid.

De tandem meenemen in het vliegtuig is weer een verhaal apart! Je hebt nu twee fietsdozen nodig, die je met wat knutselwerk aan elkaar moet zetten tot een grote doos waar de tandem probleemloos in kan. In onze tocht naar *Alicante* in 2000 hebben we op die manier de tandem vervoerd, en ook dat ging verder zonder problemen.

In 2002 waren we in *Alicante*, en toen lukte het wel om de fietsdoos af te geven bij een bagagekantoor en hem er twee weken later weer op te halen!

Ook in 2002 waren we weer in *Málaga* en toen ging het opnieuw mis, de fietsdozen konden nergens achterblijven op de luchthaven, en het bagagedepot is nu verdwenen. Navragen later bij **TRANSAVIA** leerde ons dat op de luchthaven van *Málaga* niets mag worden achtergelaten. Ik heb bij diverse ondernemingen geïnformeerd, maar ze wilden niets bewaren.

De tandem is uiteindelijk geheel zonder verpakking probleemloos door Transavia vervoerd, maar bij deze laatste vlucht terug heeft de achterderailleur wel een klap gekregen, want een paar maanden later bleek het achterpat verbogen! Dat bleek pas zoveel later omdat we de fiets na die reis gelijk in de stalling hebben gezet en hem er in het voojaar weer hebben uitgehaald.

Nog even het fabeltje over de lucht die je bij vervoer per vliegtuig uit de banden zou moeten laten lopen:

Dat vragen ze vaak wel op de luchthaven, de fietsvakantiewinkel blijft het ook trouwhartig in hun aanbevelingen zetten, maar het is totaal overbodig. Ik doe het nooit en er is ook nog nooit iets gebeurd en er kan ook niets gebeuren. Wie wil weten waarom moet even in de fietsfaq kijken: www.fietsfaq.nl.

De Helmplicht in Spanje.

Vanaf 1 januari 2000 geldt in Spanje een nieuwe fietswet waartegen door veel fietsers – in én buiten Spanje – is geprotesteerd. Afgezien van een paar zinnige voorstellen (geen fietsverkeer op de Autovia's) zitten er ook een paar ongunstige voorstellen bij, zoals het afschaffen van de voorrang voor fietsers op wegen waar ze dat in het verleden wel hadden. Je krijgt dan de idiote situatie die jarenlang in Nederland heeft bestaan (en die in 2001 is verdwenen!) waarbij een fietser die van rechts komt géén voorrang heeft, maar een auto wél.

Je kunt de wet wel veranderen, maar daarmee verander je de Spanjaarden natuurlijk nog niet, en wij hebben van deze regel dan ook nooit last ondervonden: de Spanjaard geeft nog steeds keurig voorrang. Het meeste bezwaar bestond echter tegen de helmplicht, waarbij het dragen van de helm – buiten de stadsgrenzen – verplicht is. (Dat is natuurlijk precies de verkeerde keus, want als ergens het dragen van een helm zin heeft, dan is het natuurlijk in het stadsverkeer!)

We hebben in 2000 voor het eerst fietshelmen meegenomen en we hebben ze twee keer gedragen: de eerste keer om eens te proberen hoe dat nou fietst, de tweede keer bij een enorm steile afdaling (maar dat was alweer in Frankrijk!).

Alle andere keren hebben we zonder helm gereden en er is niet een keer iets van gezegd, ook al kwamen we tientallen agenten tegen op onze tocht. Er werd altijd vriendelijk gezwaaid. Uiteraard is dit nog een overgangsjaar geweest, en de vraag is hoe dat in de toekomst gaat. Voorlopig lijkt de Spaanse politie zich niet al te druk te maken om deze regel.

En dat werd bevestigd in 2002, een jaar waarin we drie tochten in Spanje maakten, waarbij we veel politie zijn tegengekomen en nooit iets hebben gehoord over het dragen van helmen. En ook 2003 leverde geen ander beeld op!

Voor wie zijn deze verhalen geschreven?

In de eerste plaats voor andere fietsers om te kunnen dienen als basis voor tochten die ze zelf willen gaan maken en waarbij mijn ervaringen een reden kunnen zijn om iets juist wél of juist niét te gaan doen. Om in de tekst snel relevante informatie te vinden, zijn *Plaatsnamen*, **WEGNUMMERS** en **Hotelnamen** duidelijk gemarkeerd, zoals in deze regel. Heel exacte details over hoe je moet rijden (1e weg links, 3e kruispunt rechts en dan na het kerkje oversteken) heb ik achterwege gelaten en alleen maar vermeld als er inderdaad sprake was van verwarrende situaties. Wegnummers veranderen snel in Spanje, maar samen met de andere informatie in de verhalen geeft dat zelden aanleiding tot misverstanden. Opmerkingen die ik maak over het verkeer (een drukke vervelende weg) zijn natuurlijk altijd subjectief, misschien vinden mensen die zelf autorijden het wel ontzettend leuk om tussen auto's te fietsen, maar ik vind het verschrikkelijk. Ook meteorologische mededelingen zijn niet echt relevant voor een andere reiziger, maar dienen bij mij om het verhaal kleur te geven en de omstandigheden te beschrijven waaronder wij gefietst hebben.

Deze verhalen zijn een kopie van de versies zoals ze ook op het web zijn te vinden (www.xs4all.nl/~marcz/fietsen.html), maar dan zonder foto's maar wél typografisch mooier verzorgd. Een apart fotoboek in PDF formaat is wel in de voorbereiding. (26/12/2003)

Inhoudsopgave

Inleiding

De fietsen.	2
Het kaartmateriaal.	2
Voor de Pyreneeën:	2
Andalucia:	3
Cantabria:	3
Gidsen.	3
De Verblijfplaatsen en andere zaken.	3
Fietstransport naar Spanje.	4
Pyreneeën en Cantabria.	4
Málaga.	4
De Helmplicht in Spanje.	5
Voor wie zijn deze verhalen geschreven?	5

Strijd in de Sierra Nevada! (1995)

Málaga - Colmenar	12
Colmenar – Alhama de Granada	13
Alhama – Lanjaron	13
Lanjaron – Capileira	14
Capileira – Parador Sierra Nevada	14
Parador – Granada – Antequera	16
Antequera – El Torcal – Antequera.	16
Antequera – Álora	16
Álora – Ardales	17
Ardales – Ronda	17
Rondtocht vanuit Ronda	18
Ronda – Tolox	18
Tolox – Málaga	19

Van Málaga naar Segovia en Madrid (1997)

Málaga – Colmenar	23
Colmenar – Loja	23
Loja – Iznalloz	23
Iznalloz – Cazorla	24
Cazorla – Tranco	25
Tranco – La Carolina	25
La Carolina – Andújar	26
Andújar – Santuario Virgen de la Cabeza	27
Santuario – Puertollano	27
Puertollano – Puebla de Don Rodrigo	28
Puebla de Don Rodrigo – Herrera del Duque	28
Herrera del Duque – Guadalupe	29
Guadalupe – Jarandilla de la Vera	29
Jarandilla de la Vera – Arenas de San Pedro	30
Arenas de San Pedro – Navarredonda de Gredos	30
Navarredonda de Gredos – Ávila	30
Ávila – San Martin de Valdeiglesias	31
San Martin de Valdeiglesias – San Lorenzo de Escorial	31
San Lorenzo de Escorial – Segovia	32
Segovia – Rascafria	32
Rascafria – Colmenar Viejo	33
Colmenar Viejo – Madrid	33
¡Basta Ya!	34

Van Málaga tot Cabo de Gata (1998)

Málaga – Almogía	37
Almogía – Villanueva del Rosario	37
Villanueva – Vélez-Málaga	38
Vélez-Málaga – Nerja	39
Nerja – Salobreña	39
Salobreña – Castell de Ferro	40
Castell de Ferro – Polopos	40
Polopos – Ugíjar	40
Ugíjar – Alhama de Almería	41
Alhama de Almería – Almería	41
Almería – San José	42
San José – Carboneras	42
Carboneras – Turre	43
Turre – Tabernas	44
Tabernas – Doña Maria	44
Doña Maria – Laujar de Andarax	45
Laujar – Bérchules	45
Bérchules – Trevélez	46
Trevélez – Dúrcal	46
Dúrcal – Alhama de Granada	47
Alhama de Granada – Colmenar	48
Colmenar – Málaga	48
Tenslotte	49

De Pyreneeën Revisited (1998)

Argelès-Gazost – Arrens	53
Arrens – Laruns	53
Laruns – Col du Pourtalet	54
Pourtalet – Balneario de Panticosa	55
Balneario – Torla	55
Ordesa Nationaal Park	56
Torla – Escalona	56
Escalona – Benasque	57
Valle de Estos	57
Benasque – Barruera	57
Barruera – Boí	58
Wandeldag	58
Boí – Tremp	59
Tremp – Coll de Nargó	59
Coll de Nargó – Cardona	60
Cardona – Moiá	60
Moiá – Sant Hilari Sacalm	61
Sant Hilari Sacalm – Olot	61
Olot – Setcases	62
Setcases – Prats de Molló	63
Prats de Molló – Ille sur Têt	63
Ille sur Têt – St. Paul de Fenouillet	64
Rondtocht: De Catharenroute	64
St. Paul de Fenouillet – Port Barcarès	65
De laatste dag	65

Picos de Europa (1999)

De gebruikte kaarten:	68
Logroño – Torrecilla en Cameros	69
Torrecilla en Cameros – Vinuesa	69
Vinuesa – El Burgo de Osma	70
El Burgo de Osma – Santo Domingo de Silos	71
Santo Domingo de Silos – Neila	71
Neila – Burgos	71
Burgos – Aguilar de Campo	72
Aguilar de Campo – Potes	73
Potes – Fuente Dé	73
23 augustus - Een tocht door de Picos.	74
Fuente Dé – Riaño	74

Riaño – Cangas de Onis	75
26 augustus - Lagos de Covadonga	75
Cangas de Onis – Poncebos	76
28 augustus, wandeltocht Sotres - Poncebos	76
Poncebos – Quintanilla	77
Quintanilla – Reinosa	78
Reinosa – Villarcayo	78
Villarcayo – Villasana de Mena	79
Villasana de Mena – Rames	80
Rames – Santander	80
4 september - Rust- en vertrekdag	81

Zig zag door Spanje (2000)

Alicante – Elche	85
Elche – Baños de Fortuna	85
Baños de Fortuna – Abarán	85
Abarán – Caravaca	86
Caravaca – Elche de la Sierra	86
Elche de la Sierra –Yeste	87
Yeste – Santiago de Espada	88
Santiago de Espada – Hornos	88
Hornos – Riópar	89
Riópar – Ayna	89
Ayna – Albacete	90
Albacete – Alcalá del Júcar	90
Alcalá del Júcar – Alarcón	91
Alarcón – Cuenca	92
Cuenca – Villaba de la Sierra	92
Villaba de la Sierra – Tragacete	93
Tragacete – Albarracín	93
Albarracín – Orihuela del Tremedal	94
Orihuela del Tremedal – Molina de Aragon	94
Molina de Aragon – Monasterio del Piedra	95
Monasterio del Piedra – La Almunia de Doña Godina	96
La Almunia de Doña Godina – Ejea del Caballeros	96
Ejea del Caballeros – Sos del Rey Católico	96
Sos del Rey Católico – Pintano	97
Pintano – Jaca	97
Jaca – Hecho	98
Hecho – Zuriza	98
Zuriza – Isaba	99
Isaba – Bedous	99
Bedous – Eaux-Bonnes	100
Eaux-Bonnes – Argelès-Gazost	100

De Ronde van Alicante (2002)

Schiphol – El Altet	105
El Altet – Murcia	105
Murcia – Aledo	105
Aledo – Vélez Blanco	106
Vélez Blanco – Huéscar	106
Huéscar – Santiago de la Espada	107
Santiago de la Espada – Yeste	108
Yeste – Elche de la Sierra	108
Elche de la Sierra – Moratalla	109
Moratalla – Cenajo	109
Cenajo – Archena	110
Archena – Abanilla	111
Abanilla – La Mata (Torrevieja)	112
La Mata – El Altet	112
Hergebruik van de fietsdozen!	113

Santander – Logroño (2002)

Vught – Santander	117
Santander – Liencres	117
Liencres – Santillana del Mar	117
Santillana del Mar – Comillas	118
Comillas – Panes	118
Panes – La Vega	118
Llánaves de la Reina – Velilla del Río Carrión	119
Velilla del Río Carrión – Cervera de Pisuergo	120
Cervera de Pisuergo – Aguilar del Campoo	120
Aguilar del Campoo – Valdelateja	121
Valdelateja – Poza de la Sal	122
Poza de la Sal – Santo Domingo de la Calzada	123
Santo Domingo de la Calzada – Anguiano	123
Anguiano – Monasterio de Valvanera	124
Monasterio de Valvanera – Neila	124
Neila – Salduero	125
Salduero – Villoslada de Cameros	125
Villoslada de Cameros – San Román de Cameros	127
San Román de Cameros – Calahorra	127
Calahorra – Logroño	128
Logroño	128

Malaga in de Herfst (2002)

Vught - Málaga	132
Málaga – Antequera	132
Antequera – Rute	133
Rute – Zuheros	133
Wandeldag.	134
Zuheros – Loja	135
Loja – Colmenar	135
Colmenar – Málaga	136

Van Faro naar Sevilla (2003)

Vught – Faro	141
Faro – Monte Gordo	141
Monte Gordo – Alcoutim	141
Alcoutim – Mina de São Domingo	142
Mina de São Domingo – Moura	142
Moura – Monsaraz	143
Monsaraz – Jerez de los Caballeros	144
Jerez de los Caballeros – Aracena	144
Aracena – Alajar	145
Alajar – Almonaster la Real	145
Almonaster la Real – Minas de Riotinto	146
Minas de Riotinto – Nerva	146
Nerva – Zufre	147
Zufre – El Real de la Jara	147
El Real de la Jara – Cazalla de la Sierra	148
Cazalla de la Sierra – Castilblanco de los Arroyos	148
Castilblanco de los Arroyos – Sevilla	148
Sevilla – Vught	149

1995

Strijd in de Sierra Nevada

Strijd in de Sierra Nevada!

Verslag van een tocht door de Alpujarras, Sierra Nevada en de Serrania de Ronda in de periode van 22 mei tot en met 7 juni 1995.

Nadat we de Pyreneeën al meerdere malen hadden doorkruist, besloten we de hoogste pas van Europa, de *Collado del Veleta* (3199m) in Andalucía te gaan beklimmen vanaf de zuidzijde. Dit is de moeilijkste kant omdat de weg hier vanaf *Capileira* tot aan de *Collado* niet geasfalteerd is. De *Pico Veleta* is vlakbij deze *Collado del Veleta*, het is nog hoger (3394m), zelfs het hoogste punt dat per – geasfalteerde – weg bereikbaar is. In feite is de *Pico* een punt dat je vanuit *Granada* het beste kunt beklimmen, want je rijdt dan doorlopend klimmend over de asfaltweg omhoog. In de **Vuelta de España** is de *Veleta* vaak opgenomen, maar ze stoppen dan altijd in het skidorp op 2500m hoogte, de echte col hebben ze nooit bereikt!

Het weer.

De *Sierra Nevada* is het grootste deel van het jaar met een sneeuwkap bedekt, en toen wij in april 1994 in *Granada* waren konden we de *Pico Veleta* inderdaad in de sneeuw zien liggen. Omdat er in 1994 na de zomer geen enkele neerslag meer is gevallen in de *Sierra Nevada* (reden waarom de wereld ski-kampioenschappen in februari 1995 werden afgelast!) durfden we het aan om in een periode te gaan die normaal gesproken nog onzekerheden biedt over het open zijn van de pas. Dat bleek geen enkel probleem op te leveren: in de hele *Sierra Nevada* lag geen vlokje sneeuw meer (op wat resten van 1994 na, die in spleten en gaten in de schaduwzijde waren terug te vinden). De temperatuur was in deze periode zelfs voor Spaanse begrippen aan de hoge kant – ruim boven de 30°, met een maximum van 38° – en er viel geen druppel regen op een klein buitje aan de kust na. Dit was trouwens de eerste regen die daar sinds maanden weer viel! Op vele plaatsen landinwaarts heeft het al ruim drie jaar niet geregend en er zijn in Andalucia grote problemen met het waterbeheer.

De route.

*Málaga – Colmenar – Alhama de Granada – Lanjaron – Capileira – Veleta –
Granada – Antequera – Álora – Ardales – Ronda – Tolox – Málaga.*

Vanuit Antequera en Ronda hebben we nog twee grote dagtochten gemaakt.

Málaga - Colmenar

23 mei, 40 km

Ik had vanuit Nederland een kamer gereserveerd (faxen is geen enkel probleem) in het **Parador Málaga del Golf**, en dat ligt vlakbij het vliegveld (5 km). Ik had geen zin om in het donker langs onbekende wegen naar een hotel te zoeken, en de tocht naar het Parador is simpel en wordt al snel aangegeven (direct bij het verlaten van het vliegveld eerst richting Málaga, daarna richting Torremolinos rijden).

De eerste dag willen we naar *Colmenar* via de *Puerto del León* (960m) over de **C345**. Een afstand van goed 35 kilometer. In het drukke *Málaga* is niet goed aangegeven hoe je naar *Colmenar* moet en de agent die we raadplegen stuurt ons de **N321** naar *Granada* op, ook een mogelijkheid, maar niet wat we willen. Even de plattegrond raadplegen en dan blijkt dat we via de *calle Victoria* (die wél staat aangegeven) de **C345** kunnen bereiken.

De klim naar de *Puerto* kent een aantal flink steile stukken. Er waait een lichte bries uit zee en dat maakt het een aangename tocht. Tijdens deze beklimming komen we het echtpaar tegen dat gisteren met ons is aangekomen! Ze hebben ook het plan om de *Pico Veleta* te beklimmen, maar dan vanaf *Granada*. Zij rijden het eerste deel van deze tocht het zelfde traject als wij. Vanaf de *Puerto* gaat de tocht door een prachtig bosrijk gebied en de afdaling maakt weer veel goed. In de diverse gidsen die we vooraf

hebben bekeken, staat voor *Colmenar* geen enkel hotel genoemd, en daar maken we ons enigszins zorgen over, want dat betekent dat we nog een flink stuk verder zouden moeten als dat inderdaad zo is. Gelukkig blijkt in *Colmenar* een gloednieuw hotel te staan (3 maanden open) en 's-avonds zitten we met het andere echtpaar aan tafel en wisselen ervaringen uit.

Colmenar – Alhama de Granada

24 mei, 64 km

Vanuit *Colmenar* eerst weer dalen naar *Rio Gordo* en daarna afwisselend klimmen en dalen naar *Periana*. Dan volgt een lange afdaling naar de splitsing gevolgd door een stevige klim naar de *Puerta Natural*, een natuurlijke opening in de bergwand die je al van ver ziet liggen. Het is flink heet en we rusten boven een tijdje uit in de **Ventas de Zafarraya** waar je eventueel ook een kamer kunt krijgen. Het is er echter niet zo aantrekkelijk en de toiletten doen ons besluiten om gewoon door te gaan naar *Alhama*. Het eerste gedeelte van de weg gaat over een hoogvlakte (achter de *Sierra de Almijara*) waar veel groente wordt verbouwd. Er is niet veel verkeer op deze weg en je kunt na een lange klim zo'n stukje wel even gebruiken. Daarna komt een prachtig bosrijk gebied rond de klim naar de *Navazo*. Ook hele velden vol met klaprozen in volle bloei maken het een aangenaam fietsgebied. Een forse afdaling brengt ons in *Alhama* waar we in **pension José** een kamer nemen. Het ligt midden in het dorp en de prachtige gorge (waar de *Rio Alhama* doorheen stroomt) die achter het dorp ligt, is vanaf hier lopend binnen 5 minuten te bereiken.

Alhama – Lanjaron

25 mei, 82km

Het oorspronkelijke traject dat we wilden rijden ging via *Fornes* en *Jayena* naar *Almuñecar*, maar de Michelinkaart geeft aan dat de wegen vanaf *Jayena* onverhard zijn en daar hebben we in dit stadium nog geen zin in, we weten dat we dat in de *Sierra Nevada* al moeten doen en we besluiten naar *Padul* te fietsen. Vanuit *Alhama* klimmen we licht (over de **C340**) door een prachtig gebied met zeer veel boomgaarden met citroenen, olijven, noten en vijgen en er volgt een mooie afdaling naar het stuwmeer *Embalse de los Bermejales*. Hier worden we voor het eerst geconfronteerd met de droogte die dit gebied al jaren teistert, want het waterpeil in het stuwmeer is buitengewoon laag, en achter de dam ruist een aardig beekje! Dan volgt weer een matige klim naar *Agron* en daar nemen we afscheid van het andere echtpaar omdat zij in ieder geval richting *Granada* gaan. We zijn erg benieuwd of we elkaar nog zullen terug zien bij de *Veleta*!

De weg naar *Malá* (ook wel *Malaha*, het klinkt hetzelfde) is geleidelijk dalend en we zien nu voor het eerst het massief van de *Sierra Nevada* (sneeuwvrij) voor ons liggen, een indrukwekkend gezicht en ons nog onbewust van wat we daar nog zullen tegenkomen! Bij *Malá* nemen we de afslag naar *Otura* (in een zeer desolaat landschap) en bij de **N323 (E103)** slaan we af richting *Padul*. Dit is het ergste stuk van de route over een zeer drukke autoweg (Granada – kust) en we dragen hier fel geel gekleurde (fluorescerende) hesjes om goed op te vallen. Je bent daarmee voor automobilisten goed te zien en ze rijden keurig om je heen. Maar de snelheidsverschillen zijn groot en de windvlagen (van vooral de vrachtwagens) zijn onaangenaam. Vanaf het punt waar we de weg opkomen volgt nog een korte klim naar de *Puerto* en daarna een geleidelijke afdaling. In *Padul* aangekomen besluiten we de plannen te veranderen. *Padul* is namelijk zo'n triest oord langs een drukke snelweg, dat we daar absoluut niet langer willen blijven, en we hebben nog tijd genoeg om door te fietsen. We besluiten daar dan ook, nu we toch op een snelweg zitten, om er maar zo ver mogelijk op door te rijden als we nodig hebben, en dat wordt dus een rit naar *Tablate*, en van daaruit weer over een rustige weg naar *Lanjaron*. We volgen de hoofdweg over 20 kilometer, en omdat dit grotendeels dalend is, valt het in tijd gelukkig mee. Een uurtje afzien tussen de auto's. Er wordt aan de weg gewerkt, en op veel plaatsen is de oude weg, die door de dorpen ging, vervangen door een bredere weg om het dorp heen. Vanaf *Tablate* rijden we weer over een rustige bergweg, maar er staat een stormachtige wind die het fietsen op deze smalle weggetjes en in de bochten af en toe gevaarlijk maakt. Gelukkig zijn we op deze weg weer praktisch alleen. *Lanjaron* is een echt kuuroord met vele

badhuizen en er zijn tientallen hotels! Het ligt op de grens van de *Sierra Nevada* en *Las Alpujarras* en het is een goed startpunt voor een aantal prachtige tochten.

Lanjaron – Capileira

26 mei, 40km

We kennen onze krachten en weten dat we het niet zullen halen om vanaf *Lanjaron* in één keer de klim naar de *Veleta* te maken. We gaan daarom eerst naar *Capileira* op 1432m hoogte en zullen daar overnachten. We wennen dan gelijk wat aan de ijlere lucht en hebben een mooie tocht voor de dag erna in het vooruitzicht.

Vanaf *Lanjaron* dalen we eerst naar *Órjiva* (van 659m naar 456m), nemen daar koffie en slaan wat voedsel in waarna de klim naar het 1000m hoger gelegen *Capileira* kan beginnen. Tot aan *Ermita del padre Eterno* (een kapelletje op een hoogte van 943m) een stevige klim (met wel regelmatig schaduw), waarna we het dal beneden *Pampaneira* inslaan. Op een gegeven moment zie we aan de overkant van het dal heel hoog tegen de bergwand de weg liggen waar we nog naar toe moeten, en daar schrik je dan toch weer even van: zó ver nog? Bij *Pampaneira* zelf moeten we een zeer steil stuk klimmen van zo'n 10% en al snel ligt het dorp weer beneden ons! Daarna nog een verdere klim naar *Bubión* en tenslotte nog verder klimmend naar *Capileira*. Dit laatste gedeelte is behoorlijk zwaar, maar de vermoeidheid speelt dan ook weer een rol.

In *Capileira* houdt de doorgaande weg in principe op, en als de *Veleta* door sneeuw niet bereikbaar is, dan is hier tevens het eindpunt een paar kilometer buiten het dorp. *Capileira* is een mooi plaatsje met een paar hotels en pensions. We verkennen 's-avonds een deel van de weg die we morgen te gaan hebben en zijn vooral benieuwd naar de kwaliteit van de onverharde weg. Maar de eerste 6 km na het dorp zijn inmiddels geasfalteerd! We vragen het maar aan een paar voorbijgangers en die zeggen dat het een redelijk begaanbare weg is. We moeten een besluit nemen, nu kunnen we de plannen nog aanpassen – verder de *Alpujarras* in (richting *Trevélez* bv.) of de *Veleta* over? We kiezen voor de *Veleta*, tenslotte kijken we hier al een jaar naar uit. We slapen 's-nachts onrustig.

Capileira – Parador Sierra Nevada

27 mei, 42km

Om 6:15u staan we op omdat we zo vroeg mogelijk willen rijden, tenslotte moeten we een groot stuk door een kaal rotsland fietsen waar geen schaduw is te vinden, en zo kunnen we rustig aan doen (alsof je hier op een fiets als een wilde naar boven zou kunnen). Ontbijten doen ze in Spanje niet vroeg dus hadden we gisteren al ons eigen ontbijtmateriaal ingeslagen alsmede eten en drinken voor onderweg. Om 7:25u rijden we weg (voor een tocht waarvan ik me nu – 5 weken later – nog iedere meter kan herinneren), voorbereid op het ergste en hopen op het mooiste dat per fiets te bereiken valt.

De eerste 6 kilometer na *Capileira* zijn inmiddels geasfalteerd en de weg is goed te befietzen waarbij het stijgingspercentage heel redelijk is. Gemiddeld klimmen we hier met 9km/u. Na die 6 km – op een hoogte van 1830m – staat een bord dat waarschuwt de rest van deze weg (32 km) uitsluitend met een terreinwagen te berijden. Die 32 kilometer op het bord klopt niet, maar dat komt omdat dat bord vroeger in *Capileira* stond en na het asfalteren gewoon verplaatst is zonder de tekst aan te passen! Vanaf dit punt is het nog zo'n 25 kilometer klimmen. (opm. 2002: het bord staat er inmiddels niet meer omdat de toegang tot dit deel voor alle gemotoriseerd verkeer is afgesloten. Fietsers kunnen er nog wel overheen).

De weg is op dit punt goed te berijden, we worden door een paar personenauto's gepasseerd, een enkele durfal komt ons vanaf de andere kant met een camper tegemoet en je ziet er wat motorrijders. Fietsers komen hier niet veel (die blijven liever op de geasfalteerde andere zijde van deze reus). We vorderen gestaag en nemen op gezette tijden rust voor wat drinken, eten of een prachtig uitzicht. We kunnen *Capileira* nog heel lang achter ons steeds kleiner en kleiner zien worden en op steeds meer plaatsen beginnen alle andere bergen ook steeds lager en lager te worden. Op een gegeven moment realiseer je je dat je hoger bent dan de *Tourmalet*, de *Galibier*, ja, zelfs de *Bonette* (de hoogste pas in de Alpen) verdwijnt (figuurlijk gesproken) onder je voeten!

Tot een hoogte van 2400m is er nog een redelijke boomgroei en het is zo vroeg nog aardig fris. Pas als de bomen verdwijnen en je in de volle zon komt te fietsen wordt het warm. Gelukkig gaat dan de hoogte weer een rol spelen en de temperatuur van de lucht is heel aangenaam. Bovendien staat er af en toe een forse wind en we moeten een truitje aantrekken. Dat is op zo'n 2500m hoogte het geval, daar waar je de *Loma de Piedra Blanca* oprijdt. Ik fiets met een 1:25.000 topografische kaart voor mijn neus waarop alle kilometerpaaltjes staan aangegeven, maar die paaltjes zelf zijn (op een enkele na) verdwenen.

Bij **km 59** is een fantastisch uitzichtpunt (Mirador de Trevélez) op het 1400m lager liggende *Trevélez* dat slechts 3 kilometer ver weg ligt. Als er een rechte weg naar toe zou lopen zou die een stijgingspercentage van 46% hebben!

Op dit punt ligt ook de hoogste berg van het Spaanse vasteland voor je: de *Mulhacén*, 3483m hoog, de weg loopt links van deze reus in de richting van de *Veleta*. We nemen hier een uitgebreide pauze en zitten in een bergkommetje heerlijk in de zon en uit de wind. De eerste 1000m klimmen hebben we in ruim 4 uur afgelegd. Geheel volgens schema (gebleken is in de afgelopen jaren dat we gemiddeld zo'n 300m hoogteverschil per uur overbruggen). Hier echter begint ook de kwaliteit van de weg enorm te verslechteren. Er ligt veel losse steenslag, diepe geulen, grote stenen en keien met af en toe en rotsblok, en daarop is het klimmend niet eenvoudig om je evenwicht te bewaren (zeker niet als je bijna stilstaat op een fiets met bagage!).

Op dit punt aangekomen komt ons uit de andere richting een fietser (één van de twee die we vandaag ontmoeten – op een ATB zonder bagage en uitzinnig van vreugde!) op hoge snelheid voorbij razen.

Langs de *Mulhacén* moeten we weer dalen naar zo'n 3000m om dan weer naar 3100m terug te klimmen. We hebben trouwens vanaf dat uitzichtpunt op *Trevélez* ook een goed uitzicht op de hele route die wij nog te gaan hebben: de *Pico Veleta* ligt in de verte op ons te wachten. De vele meertjes in dit gebied zijn allemaal zo goed als uitgedroogd, alleen het *Laguna de la Caldereta* staat nog vol (heerlijk, helder) water. Er is ook een Refugio op deze hoogte, **Refugio Felix Mendez** en als we daar langs rijden, worden we ingehaald door een Fransman op een ATB die vanaf *Motril* is komen fietsen (aan de kust, 80 kilometer terug)!!! Die heeft op dat moment al bijna 4000m hoogteverschil in zijn benen zitten.

We gaan nu zelf ook merken dat door de grotere hoogte en de vermoeidheid het behoorlijk zwaar aan het worden is. We moeten vaker stoppen, drinken, en ook wat vaker de fiets naar boven duwen omdat fietsen op deze ondergrond vermoeiender is dan lopen. Schaduw is er inmiddels allang niet meer en we verlangen naar een mooie asfaltweg onder de bomen!

Na de Refugio kom je door een prachtige poort in de rotsen (en je ziet de Pico voor je opdoemen) en daar moeten we weer dalen om tenslotte de laatste 2 haarspeldbochten naar de Collado (met een stijgingspercentage van dik 15%) lopend te nemen. Ik zie nog kans om de laatste 15 meter weer te fietsen, want ik wil fietsend boven komen! Uiteindelijk om 17:45u staan we daar, waar we voor kwamen: De *Collado del Veleta*, met 3199m de hoogste bergpas van Europa. De tweede 1000m klimmen heeft ons ruim 6 uur gekost! Het uitzicht is onvoorstelbaar. In alle richtingen geheel onbewolkt, *Granada* 40 kilometer verder in de diepte, de *Mulhacén* in de verte, de weg die je gereden hebt achter je en het heerlijke asfalt voor je, wat een onvoorstelbare belevenis!

Dat je met een motor boven kunt komen is logisch, met een auto ook, en lopend is ook geen probleem, maar met een fiets blijft het een buitengewone ervaring, omdat dan pas duidelijk wordt wat een efficiënt ding zo'n fiets toch eigenlijk is en al helemaal als je kijkt naar wat de berijder nodig heeft! Wat broodjes, veel water, wat snoep, yoghurt en je levert een enorme prestatie die nog eens extra beloond gaat worden door die ongelooflijke afdaling die er aan staat te komen!

We blijven een halfuurtje genieten en bijkomen, maken foto's en ademen de zuivere lucht naar binnen (als we later in een stinkend *Granada* zijn, komt dat moment nog vaak terug in gedachten).

Eigenlijk kwamen we hier naartoe om de *Pico Veleta* te beklimmen (3394m hoog) en we zijn nu pas op de Collado (3199m), maar de weg naar de Pico is een doodlopende weg naar een uitzichtpunt waar naar je (500m voorbij de Collado – als je alweer aan het dalen bent) kunt afslaan, maar de moed en de kracht ontbrak ons daarvoor. Dat gaan we nog wel eens doen als we deze tocht nog een keer gaan maken, maar dan in omgekeerde richting.

De kant waar wij naar boven zijn gekomen is veel mooier dan de kant waar we nu vanaf moeten. Aan de zuidzijde is er zeer veel variatie in rotskleuren (rood, bruin, zwart, grijs, groen, rose en geel) en er groeien ook allerlei struiken en mos. De noordzijde is een grote grijze, kale en geërodeerde steenhelling. Hier is de verwoestende werking van het ski-toerisme goed te zien. Overal kabelbanen (die het zomers niet doen), ski-piste's zonder sneeuw, markerings-hekken en andere lelijkheid. Het moet geen pretje zijn om hier de laatste 700m te klimmen. We beginnen de afdaling en langs een groot aantal prachtige bochten en af en toe zeer steile stukken bereiken we het **Parador de Sierra Nevada** in het dorpje *Sol y Nieve* op een hoogte van 2500m. Het is een hele leuke verrassing als het echtpaar waar we de eerste dagen mee hadden samen gefietst, hier inderdaad ook blijkt te zijn en morgen de tocht gaat maken (dalend) die wij net hebben afgerond. We eten samen en kunnen de wederzijdse avonturen aanhoren! Zij hebben vandaag 5 uur nodig gehad om vanaf *Granada* hier te komen.

Vanuit ons hotel is er 's-avonds een prachtig uitzicht over het verlichte skidorpje 400m lager en over *Granada* (2000m lager). We slapen als rozen!

Parador – Granada – Antequera

28 en 29 mei, 34km en 100km

De afdaling naar *Granada* kan langs verschillende manieren plaats vinden: bij de splitsing *Collado de las Sabinas* (2173m) kun je een weg volgen die wat regelmatiger van stijgings/dalings percentage is, je kunt ook doorgaan naar die collado op 2072m, en die weg voert door een bosrijker gebied. Wij nemen de laatste variant en bereiken via *Pinos Genil* (goed opletten bij die afslag, er is ook een nieuwe autoweg aangelegd, maar die moet je niet nemen) binnen twee uur *Granada*. Het had nog veel vlugger gekund, maar we hebben onderweg nog koffie gedronken en veel foto's gemaakt.

We nemen een hotel vlakbij het **Alhambra** en overleggen wat onze volgende plannen zijn. We willen naar *Antequera* en *Ronda* maar willen niet via dezelfde route gaan fietsen die we op de heenweg al gehad hebben. Het alternatief voert ten noorden van de autoweg **N342** (*Granada – Sevilla*), maar dat is een erg saai stuk met weinig leuke fietswegen. We nemen dus de bus naar *Antequera*. Busmaatschappij **Alsina Graels** heeft haar busstation langs de *Camina Ronda* en daar stappen we op. Je moet een kaartje van tevoren kopen en hebt een vaste plaats. De fietsen gaan onderin het bagageruim (samen met alle andere bagage, je mag 30kg per persoon vrij mee nemen) en we zijn binnen twee uur in *Antequera*. Een zeer goed alternatief voor saaie fietsroutes. Aanbevolen!

Antequera – El Torcal – Antequera.

30 mei

In *Antequera* ligt een prachtig moors kasteel waar je in de avonduren mooi kunt wandelen. Ten zuiden van *Antequera* ligt het natuurpark *El Torcal*. Een zeer fraai rotsachtig gebied met allemaal heel bijzondere – door de natuur gestapelde – rotsformaties.

De weg er naartoe is bijzonder mooi gelegen en voert door een prachtig gebied, maar is over lange stukken zeer steil. In het park zelf kan goed worden gewandeld langs een aantal uitgezette routes. Het park is open van 10.00 – 16.00 en er is drinken verkrijgbaar. Etenswaar is er niet te krijgen (tenzij je ijs als eten beschouwt).

Antequera – Álora

31 mei, 43km

Via *Valle de Abdalajis* rijden we naar *Álora* (let op de klemtoon op de eerste A!). De weg is in het begin vrij druk maar dan wordt het rustig en rijden we door een gebied met enorm veel oleander in de droogstaande rivierbeddingen. Ook veel cactussen en citroenbomen. De kwaliteit van de weg is niet overal even goed en vooral voor *Abdalajis* zit een slecht stuk. *Álora* ligt hoog op een heuvel en heeft een zeer groot aantal erg steile straatjes. Er is niet zo veel eetgelegenheid in dit dorpje, en we hebben 's-avonds flink wat rondgewandeld voor we iets vonden. Direct naast hotel **Duran** is nog de beste gelegenheid.

Álora – Ardales

1 juni, 28 km

Vanuit Álora kun je op twee manieren naar Ardales rijden: via *El Chorro* of via *Carratraca*. Wij nemen de eerste route, maar van twee fietsers die we een dag eerder tegenkwamen, weten we dat de route via *Carratraca* ook erg mooi moet zijn, maar daar moet wel stevig worden geklommen.

Vanuit Álora is het voornamelijk dalen naar *El Chorro* (waar de beroemde *Garganta del Chorro* ligt – een zeer nauwe gorge waarin een niet meer in perfecte staat verkerende looproute is uitgezet). Je kunt in *El Chorro* appartementen huren (per nacht), handig voor als je hier de buurt wilt verkennen en niet in Álora wilt overnachten. De omgeving is hier in ieder geval aantrekkelijker dan bij Álora.

Even voorbij de stuwdam is een bar/restaurant waar we koffie drinken. Vanaf dit punt voert een mooie weg ons door een prachtig, zeer wild west-achtig gebied. Licht klimmend, zeer bosrijk en veel bloemen totdat we boven bij het stuwmeer zijn (Het *Embalse del Guadalteba–Guadalhorce*). Hier bereiken we het hoogste punt van de dag (*Las Atalayas*, 390m), en hier verandert het landschap ook weer in een verdorde en uitgedroogde woestijn. Het water in het stuwmeer staat een tiental meters onder het gebruikelijke niveau en in de talloze rivierbeddingen groeien inmiddels cactussen (en andere goed tegen de droogte bestand zijnde planten). De weg naar Ardales is afwisselend dalen en klimmen. Vlak voor Ardales zien we het mooiste (Zuidamerikaans aandoende) tafereel uit deze vakantie: twee mannen op een ezel waarvan de tweede man achterstevoren zit!

In Ardales is direct buiten het dorp een goede verblijfplaats waar ook kan worden gegeten. De temperatuur is hier nog steeds hoog. Na de lunch en de siësta wandelen we naar het dorp, krijgen spontaan een rondleiding door de kerk van een kosteres wier zoon in Nederland blijkt te wonen en klimmen naar de kapel die buiten het dorp op een hoge heuvel ligt. Hier waait het flink en is het aangenaam. We nemen 's-avonds alleen wat tapas (het middageten was uitgebreid).

Ardales – Ronda

2 juni, 49km

De weg van Ardales naar *El Burgo* is tot aan de afslag naar *Casarabonela* (12 kilometer) onverhard. De eerste 7 kilometers zijn met losse steenslag maar ook met gewone banden kan hier worden gereden. Verderop wordt de weg beter en breder en wordt op diverse plaatsen duidelijk voorbereid voor asfaltering. Het zou me niet verbazen als dat volgend jaar al gebeurt. Zoals het nu is, is het een prachtige weg om te fietsen. Een ruig en zeer stil gebied met veel groen en we klimmen en dalen over diverse heuvelruggen. We komen hier twee auto's tegen (waarvan er een zijn complete uitlaat verliest die vervolgens op de achterbank wordt meegenomen) en een tractor. In de dalen zie je af en toe een huisje liggen. Het is maar een jaar of twintig geleden dat in deze streek nog roversbenden opereerden die het onveilig maakten om er doorheen te trekken!

In *El Burgo* drinken we koffie en als je van de hoofdweg afslaat (ergens in het dorp linksaf) kom je in een winkelstraat terecht waar veel winkels zijn en ook nog een hostel is te vinden.

Over de **C344** klimmen we eerst naar het *Mirador del Guarda Forestal*, een forse klim van 7 km naar een prachtig uitzichtpunt. Je kunt er verder niets krijgen behalve een mooi uitzicht. Verder klimmen naar een hoogvlakte gevolgd door een afdaling naar een mooie smalle doorgang in de rotsen waarachter het landschap weer eens een keer geheel van aanzien verandert in een zeer woest rotsgebied. Dan volgt de laatste klim van 4 kilometer naar de *Puerto del Viento*. Met de wind valt het daar wel mee. Na de Puerto verschieft het landschap maar weer eens van kleur: rood, droog en verlaten. De afdaling naar Ronda verloopt probleemloos. In Ronda zijn tientallen hotels inclusief een gloednieuw Parador.

Houdt er rekening mee dat vanaf *El Burgo* tot aan Ronda geen onderkomens en café's of bars zijn te vinden. Ook drinkwater heb ik onderweg niet gezien. Goed voorbereid op pad gaan dus!

Rondtocht vanuit Ronda

3 juni, 54km

Ronda ligt op een hoge rots en dat is alleen maar goed te zien als je vanuit het zuiden komt aanrijden. Deze rots wordt door een diepe gorge doorsneden en midden in het dorp ligt plotseling een kloof van 150m diep aan je voeten. Een indrukwekkend gezicht. Normaal stroomt de door deze kloof maar door de droogte was dat ook nu gereduceerd tot een klein plasje water. Omdat alle huizen langs de kloof hun toiletten rechtstreeks hierin lozen, kan de rivier nu beter de “Rio Lering” worden genoemd! Het stonk er behoorlijk.

In de omgeving van *Ronda* liggen diverse grotten: *Cueva del Gato* en *Cueva de la Pileta* die te bezichtigen zijn. Wij nemen de **C339** vanuit *Ronda* naar *Sevilla*, een vervelende drukke autoweg die snel de stad uitdaalt en we nemen de afslag naar *Benaolan* om op een rustigere weg uit te komen. Deze weg loopt gedeeltelijk langs de rivier en na de brug en het station begint een stevige klim van 7 kilometer naar de *Cueva de la Pileta*. In *Benaolan* is wel van alles te krijgen. De Cueva is open tot 14:00 uur, we rijden er voorbij omdat we te weinig tijd hebben voor een bezichtiging. Er volgt dan een behoorlijke afdaling naar een volgend station en dan weer een klim (via *Jimera*, op sommige kaarten staat daar geen weg naartoe) naar *Atajate* (745m). Dit is een zeer vruchtbaar en groen gedeelte waar je verder geen mens tegenkomt. Er staan hier zelfs orchideeën en verder veel citroenbomen. Na *Atajate* wordt het weer dor en droog en vooral rotsachtig. Een klim van 9 kilometer brengt ons naar het hoogste punt van deze dag, de *Puerto de Encinas Borrachas* op precies 1000m hoogte! De afdaling naar *Ronda* gaat over een bijzonder slecht stuk asfalt gedurende zo'n 6 kilometer, we rammelen uit elkaar en op dit soort wegen is het prettig om een verende stuurophanging te hebben (géén verende voorvork, alleen het stuur is geveerd met een zgn. Flexstem). 3 kilometer voor *Ronda* heb je een prachtig gezicht op de ligging van de stad op de rotsen en via de oude stad en de brug over de kloof rijden we weer *Ronda* binnen. De hele tocht is een prachtige route geweest door een zeer afwisselend gebied. Na *Atajate* is er geen bar of café meer te vinden, eventueel bijtanken in *Atajate*! De stijgingspercentages zijn nergens overdreven hoog.

Ronda – Tolox

4 juni, 57km

Vanuit *Ronda* is de klim naar de *Puerto del Viento* niet al te zwaar omdat het hoogteverschil maar 400m is. De afdaling daarna gaat in sneltreinvaart, maar op het moment dat we de kloof inslaan waar door we weer naar de hoogvlakte moeten rijden, worden we zowat van de fiets geblazen door windkracht 8 die door deze kloof heen brult! Over een rechte weg zonder beschutting hebben we moeite om ons staande te houden en de snelheid ligt niet hoger dan 5km/u. Naarmate we verder van de kloof afrijden verdwijnt ook de wind enigszins maar bij het afdalen naar *El Burgo* (de weg die we ook al op de heenweg hebben gereden) hebben we nog een aardige storm staan. Daarna volgt met tegenwind de klim naar de *Puerto de las Abejas* en dat gaat niet echt vlug. Ook op deze Puerto staat nog steeds een forse storm maar tijdens de 17 kilometer lange afdaling naar *Tolox* wordt het heter en heter en gaat de wind liggen. De route tot aan *Alozaina* voert door weer een heel ander landschap: groen, bloemen, terrassen met fruitbomen enz. Na *Alozaina* is het nogal een kaalslag. *Tolox* ligt in een dal aan een doodlopende weg. Er moet eerst een klein stukje worden geklommen (2,5 km) en daarna over vals plat naar het dorp toe dalen. Er zijn in *Tolox* meerdere hostals. Het dorp is mooi aangelegd en heeft tientallen nauwe, zeer steile straatjes. We eten in een restaurant de meest fantastische tortilla's die er zijn. Ik vraag een glaasje sherry vooraf maar krijg gelijk de hele fles op tafel met het verzoek om mezelf maar te bedienen!

Tolox – Málaga

5 juni, 64 km

Ons vliegtuig vertrekt op woensdag en het is nu maandag. Het heeft geen zin om nog een etappepilaars tussen *Tolox* en *Málaga* te zoeken, en ik bel dus het Parador in Málaga op om te horen of we onze (voor dinsdag gereserveerde) kamer ook vandaag al kunnen betrekken. Geen probleem. Dan is dus vandaag onze laatste fietsdag. Bij het opstaan zien we voor het eerst in 14 dagen een bewolkte lucht! Een teken dat we weer dicht bij de kust zitten! Pal boven *Tolox* ligt de breeklijn met een stralend blauwe lucht en verder naar het zuiden de wolken. We rijden zuidwaarts, eerst een flinke afdaling, daarna een klim en tenslotte afwisselend klimmen en dalen over steeds lagere heuvels naar een tamelijk oninteressante plaats: *Coin*. Van daaruit rijden we over de weg door de bergen naar *Mijas*. Deze weg is vanuit *Coin* niet heel duidelijk aangegeven, je kunt nl. ook via *Alhaurin* naar *Mijas*.

Dit gebied is voortdurend dalen en klimmen en na de *Puerto de las Pescadores* zelfs bijzonder steil omhoog. Het landschap is dor en droog maar vooral: erg vuil!

De Spanjaarden donderen waar ze maar kunnen hun afval neer. Bankstel niet meer nodig? Gooi maar langs de weg! Matras niet meer nodig? Daar is nog een ravijn dat niet vol is! Oude ijskast recycleren? Waarom zou je, de rivierbedding staat toch droog! Maar niet alleen het grote vuil. Ook al het huisvuil wordt hier klaarblijkelijk achtergelaten waar het maar kan. Het zal moeilijk zijn om de Spanjaarden ervan te overtuigen dat – ook al heb je per bewoner 10 keer zoveel ruimte tot je beschikking als een ander – je toch zorgvuldig met de aarde om moet gaan. Dat kost nog wel 15–20 jaar denk ik, en veel gezeur in de Europese Unie.

Mijas ligt op een hoogte van ruim 400m en er is een prachtig uitzicht op de zee. Vanaf hier is het ook één groot vakantiecomplex (met nog steeds overal rotzooi; als je met een auto rondrijdt zie je dat niet, maar op de fiets des te beter!). We dalen af naar *Torremolinos* en kijken daar even rond in een verbijssterend lelijk en wanstaltig, druk, vervallen, stinkend en benauwd oord. Als je naar de kust rijdt, kun je langs een weg vlak langs het strand doorrijden naar het **Parador Málaga del Golf**; wij wisten dat echter nog niet dus reden we over de drukke **N340** (tussen *Marbella* en *Torremolinos* 30 doden per jaar per kilometer!!) naar onze eindbestemming. Dankzij de wisselende bewolking die de hele dag aanwezig is, is het redelijk uit te houden. We gebruiken de volgende dag om in *Málaga* wat te winkelen en rond te kijken.

1997

Van Málaga naar Madrid

Van Málaga naar Segovia en Madrid

Een tocht dwars door Spanje in de zomer van 1997.

Na onze tocht door de *Sierra Nevada* in *Californië* in 1996, waarbij we met temperaturen tot 41° graden te maken kregen, ontstond het plan voor een tocht dwars door het binnenland van Spanje. Ook hier kan het zeer heet en droog zijn. Maar in de periode dat wij er waren (21 juni – 17 juli 1997) was het voor Spaanse begrippen opmerkelijk koud (25°–30°, af en toe warmer), en in de *Sierra de Gredos* is zelfs sneeuw gevallen! De tocht ging langs en over een aantal belangrijke bergketens: *Sierra de Cazorla*, *Sierra Morena*, *Sierra de Gredos* en *Sierra de Guadarrama*. Het beginpunt was *Málaga*, waar we vanaf Amsterdam naartoe vlogen met *Iberia* en het eindpunt was *Madrid*, waarvandaan we weer naar Amsterdam vlogen. We bleven steeds één dag op een plaats, met uitzondering van *Ávila* waar we twee dagen, en *Madrid* waar we drie dagen bleven. We hebben ruim 1500km gefietst en 22000m hoogteverschil overwonnen. Thuis was een route uitgezet langs plaatsen waar we in ieder geval een hotel konden vinden. Daarbij zijn de hotelgidsen per provincie (die bij het Spaans verkeersbureau [adres] gratis zijn te krijgen), uiterst handig.

Als voornaamste kaarten gebruikten we de **MICHELIN 446** (Andalucia) en 444 (Centraal), aangevuld met de detailkaarten van de *Sierra de Gredos* en *Sierra de Guadarrama* uitgegeven door het IGN. Geen van deze kaarten is helemaal up to date, maar Michelin kan het tempo van de Spaanse wegebouwers het beste bijhouden. Wel staan er op de Michelinkaarten een aantal rare missers!

Door de vele regen die er de afgelopen winter en in het voorjaar is gevallen, zijn er op een groot aantal plaatsen wegen verzakt of weggespoeld waarvoor soms korte of langere omleidingen zijn aangelegd of die er nog gewoon zo bijliggen (maar dan wel met een waarschuwbord erbij).

De kwaliteit van de vele binnenwegen die wij moesten rijden was vaak erbarmelijk slecht met kilometers lange stukken vol met gaten die opgevuld zijn met andere gaten die ze bij reparaties ergens anders hadden verwijderd! Deze gaten zijn dan weer met asfaltresten (die bij de aanleg van andere wegen waren overgebleven) aan elkaar geplakt. Ter versiering van dit alles zijn er dan nog grote en kleine keitjes tussenin geplaatst.

Op zich is dit wel begrijpelijk want de wegen voeren vaak door zeer stille en nauwelijks bewoonde gebieden waar niet veel verkeer is, en dus staan ze niet op de prioriteitenlijst. Raar is dan wel weer dat op plaatsen waar een goede weg ligt, tóch een nieuwe (brede en gestroomlijnde) weg wordt aangelegd naast de bestaande weg die, als de andere eenmaal in gebruik is genomen, wordt verwaarloosd of opgeblazen.

De gereden route:

Málaga – Colmenar – Loja – Iznalloz – Cazorla – Tranco – La Carolina – Andújar – Santuario – Puertollano – Puebla de Don Rodrigo – Herrera del Duque – Guadalupe Jarandilla de la Vera – Arenas de San Pedro – Navarredonda de Gredos – Ávila – San Martín de Valdeiglesias – San Lorenzo de Escorial – Segovia – Rascafria – Colmenar Viejo – Madrid

Málaga – Colmenar

22 juni – 46km

Veel van onze fietsvakanties in Spanje beginnen in *Málaga* vanwege de rechtstreekse vluchten er naartoe. Het **Parador del Golf**, waar we vaak de eerste nacht verblijven, ligt dichtbij de luchthaven op de weg naar Torremolinos en is duidelijk aangegeven. Het ontbijt is er altijd uitstekend en vormt een prima basis voor de eerste uren van de tocht (en de stevige klim van ruim 900m over de *Puerto del León*) naar *Colmenar*. Een traject dat we nog goed kennen van een vorige vakantie. Er staat weer een aangename wind en de temperatuur is goed om te fietsen (24°–28°). Het is geheel onbewolkt. De openluchtbar bij de bron op de top is inmiddels een overdekte bar geworden. De bron geeft lekker water en de bar heeft lekker ijs!

De *Puerto del León* zou volgens de kaarten 960m hoog moeten zijn, het bord geeft echter aan dat het 900m is. Wie heeft er gelijk? (Mijn hoogtemeter had ik nog niet geijkt, dus daar kon ik het niet op aflezen). Tijdens de klim heb je vanaf zo'n 500m hoogte (die hoogte stond ook op een bord) een mooie terugblik op *Málaga* en de haven. De weg is van goede kwaliteit. Na de klim naar de Puerto volgt een rustige afdaling naar *Colmenar* dat op zo'n 600m hoogte ligt.

Het Hotel in *Colmenar* heeft een goed restaurant – de *Gazpacho* is hier altijd uitstekend – maar ook in het dorp zelf kun je eten en er zijn voldoende winkels om eventueel voedsel voor de volgende dag te kopen. In het hotel kunnen de fietsen in een afgesloten hok aan de achterzijde.

Colmenar – Loja

23 juni – 57km

De afdaling naar *Riogordo* kennen we nog van een vorige keer, alleen is de weg nu een stuk slechter. Op sommige plaatsen is het asfalt geheel verdwenen. Na *Riogordo* volgt een rustige klim naar de *Puerto Sabar* en vandaar zien we de weg al liggen die we straks stevig moeten gaan klimmen (naar de *Puerto de los Alazores* op 1028m). Vooral het eerste gedeelte van die weg (direct na de afslag vlak voor *Mondron*) is akelig steil. Er is gelukkig niet veel verkeer. Na *Alfarnatejo* (waar winkels en bars zijn te vinden) volgt een mooie, schaduwrijke en licht klimmende weg naar de Puerto. Boven op de Puerto is het aangenaam van temperatuur (25°) terwijl het beneden al tegen de 30° loopt. Er volgt een schitterende lange geleidelijke afdaling naar *Loja* dat niet heel bijzonder is. We komen terecht in **Hotel del Manzanil** even voorbij het dorp langs de oude weg naar *Granada*. We hebben uitzicht op het dal achter het hotel. De fietsen kunnen in de garage naast het buitenterras.

Loja – Iznalloz

24 juni – 94km

We willen vroeg vertrekken in verband met de warmte, en staan om 05.15u op! Als we om 6 uur zo'n beetje klaar staan is het echter nog te donker om te fietsen en moeten we wachten tot 06.30u. Dan is het licht genoeg om zonder eigen verlichting te fietsen. (Op onze fietsen is de verlichting niet permanent gemonteerd. We hebben opschroefbare houders met een kliksysteem, maar hebben dat zelden doorlopend op de fiets zitten. Alleen als er veel tunnels in een traject zitten doen we dat). We wachten in de bar (dag en nacht open) totdat het licht genoeg is.

De route die we vandaag zullen rijden is vooral bedoeld om de heksenketel rondom Granada te vermijden, en dat lukt ons aardig. Als we weggrijden is het 12°! Heerlijk koud! We hebben moeite de weg naar *Huétor-Tajar* te vinden die parallel aan de hoofdweg moet lopen. Maar in plaats daarvan komen we op een soort onverharde weg uit, die ook nog eens een grote wegverzakking kent en tenslotte na 4km alsnog bij de hoofdweg uitkomt! (We hadden in het dorp af moeten dalen naar het station blijkt later.) We rijden dan maar een klein stukje verder over die hoofdweg tot aan de afslag naar *Huétor-Tajar*, en daar moet je de afslag naar *Villanueva de Mesia* nemen, (**VVA. DE MESIA** staat op het bord). Het landschap is hier rustig glooiend vol met (uiteraard!) olijfbomen. Via Tocón en Alomartes komen we in Illora. Hier is een bar op het kruispunt waar ook een bord met de eerste aankondiging *Pinos Puente* staat. Je moet op dit kruispunt de Calle Castillo (steil omhoog) inslaan om bij de afslag naar *Puerto Lopez* te komen. Als

je wat wilt drinken kun je beter wachten tot je dat straatje gehad hebt. Je staat dan op een kruispunt met meer mogelijkheden wat bars betreft.

Na *Illora* volgt een daling en dan een stevige klim naar de **N432**. Direct na de aansluiting met die **N432** is een nieuwe weg gekomen naar *Tiena* die je een flinke klim en een aardige omweg (via *Moclin*) bespaart! Deze weg daalt tot *Olivares* om vanaf daar weer te klimmen en uiteindelijk weer te dalen naar de **N323** – de hoofdweg van *Madrid* naar *Granada*. De oude weg (waar jij dus op rijdt) slingert zich gedurende een aantal kilometers over, langs en onder de nieuwe weg door, maar je hoeft er nergens gebruik van te maken. Uiteindelijk ga je richting *Deifontes* en is de drukte voorbij.

De weg naar *Deifontes* en *Iznalloz* volgt de loop van de *Rio Cubillas* en nergens hoeft je veel te klimmen. Net voorbij *Deifontes* is prachtige bron in een zeer schaduwrijk gebied. Een goede rustplaats!

Pas in *Iznalloz* moet je een flinke klim maken om in het centrum van het dorp uit te komen. Het hotel dat we moeten hebben (in *Iznalloz* zelf is niets) ligt echter 4km buiten het dorp langs de hoofdweg naar Madrid! We zijn inmiddels aardig opgebrand en verlangen naar een douche, dus weten we ons weer in beweging te zetten. Bij het hotel (een typisch truckershotel langs de snelweg) blijkt dat het vol is! (*^\$**@!!*^%) Wat nu? We overleggen even buiten en dan gaan we met z'n tweeën naar binnen waar nu mijn vrouw vraagt of er echt geen plaats is en dat we niet verder kunnen omdat we al 100 km hebben gereden en dat we de volgende plaats op de fiets niet meer halen! Het werkt! Er blijkt toch nog een kamer vrij te zijn!! Opgelucht halen we adem en kunnen we ons even later heerlijk douchen. Het hotel heeft een ruim restaurant waar we 's-avonds eten.

De fietsen zetten we enigszins ongerust buiten neer (wel op het terras naast een telefooncel), goed op slot. Navraag leert dat ze niet binnen kunnen staan, maar dat er politiebewaking op het terrein is (vooral vanwege de vele vrachtwagens). Daar vertrouwen we dan maar op.

Iznalloz – Cazorla

25 juni – 118km

Om 5.00u staan we op en na een (eigen) ontbijt op de kamer en het inpakken, gaan we naar beneden. Het eerste wat we zien (niet zien eigenlijk): **DE FIETSEN ZIJN WEG!** De schrik slaat ons om het hart! Gestolen?? Gelukkig niets aan de hand. Een zorgzame ober had ze 's-nachts, nadat de eetzaal leeg was, in die eetzaal neergezet. Dat bleek toch veiliger te zijn.

Om halfzeven rijden we weg. Nog een klein stukje over de hoofdweg (**C336**) terug en dan de afslag naar *Guadahortuna*. Dit is een prachtige stille weg (zeker zo vroeg nog) en we zien als we achterom kijken op een zeker moment de *Sierra Nevada* nog met een fraaie sneeuwkap liggen, beschenen door de opkomende zon. Zeer fraai! De weg naar *Guadahortuna* klimt tot 1100m, waarna het dorp zelf weer dalend wordt bereikt (op 900m). We drinken er koffie. Direct buiten het dorp is een hostel dat nergens stond vermeld! Goed om te weten, want dat maakt het makkelijker om volgende keer een deel van het traject te doen. Er volgt een korte klim het dorp weer uit, maar de klim naar de *Cuesta Los Gallardos* – Luc Oteman beschrijft die nog in zijn boekje – hoeft niet meer! Er is een bredere hoofdweg omheen gemaakt, en je hoeft bijna niet meer omhoog. Er volgt dan een prachtige lange afdaling tot voorbij *Belmez* (ervóór is trouwens ook nog een hostel!) De weg volgt hier stroomafwaarts de *Rio Jandulilla*. En het is een mooie weg met veel groen en bloemen. Voor *Jódar* moet eerst weer geklommen worden en dan volgt een afdaling naar het stadje toe. In *Jódar* is in ieder geval een hotel. Wij besluiten door te gaan naar *Cazorla*. Via een lange brede (maar vervelende) afdaling naar de rivier en het station. Het is er kaal (lage olijfbomen), heet en zonder enige beschutting. Vanaf de rivier nemen we de **C328** naar *Cazorla*, en tot aan *Peal* is er onderweg niets te krijgen, geen beschutting en veel zon! Gelukkig staat er nog wat wind zodat we af en toe enige verkoeling hebben. De temperatuur ligt nu tussen de 33°–36°! De weg gaat voortdurend klimmend en dalend en er is niet veel te zien hier onderweg. Rond 3 uur zijn we in *Peal de Becerro* waar we uitgeput een bar binnen duiken (met heerlijke airconditioning die het goed doet) waar we eens flink drinken en eten! Heerlijk gewoon. En dan volgt het laatste stukje: Een oersaaie, brede, glad geasfalteerde nieuwe weg – om de *Sierra de Cazorla* beter te ontsluiten – zonder één schaduwgevende boom (nou goed, ééntje dan, waar we dankbaar gebruik van maken).

Dit laatste gedeelte valt door de hitte en door de saaie weg zeer zwaar, en we zijn blij dat we in *Cazorla* (met 10-tallen hotels) in **Villa Turística** een eigen appartement hebben. We springen gelijk het zwembad in! We kopen daarna eten in het dorp en maken dat in ons appartement klaar. Het was een prachtige dag.

Cazorla – Tranco

26 juni – 65km

We maken vandaag een vergissing door uit te blijven slapen (tot 7u!) – omdat we nu een korte etappe voor de boeg hebben – want al snel blijkt dat het om 8.30u als we wegrijden, al weer aardig warm is! Altijd vroeg rijden is het advies!

Vanaf *Cazorla* gaat de weg klimmend naar de bijna 1300m hoge *Puerto de las Palomas*. Het is een weg met veel bomen en dus ook veel schaduw, en de klim is heel geleidelijk. Na de Puerto volgt een stevige afdaling het dal in waar de *Rio Guadalquivir* ontspringt. De *Sierra de Cazorla* is een zeer vochtig gebied met een weelderige plantengroei en een prachtige weg langs de rivier. Er zijn hier veel campings, hotels, bars, restaurants en andere voorzieningen. Het vreemde is dat die in geen gids zijn te vinden!*

Volgens de boeken is er tussen *Cazorla* en *Tranco* niets van betekenis. Het tegendeel is waar!

Naar *Tranco* toe is de weg voornamelijk dalend met af en toe een heuvelrug waar je overheen moet. Het wordt al snel warm in zo'n dal en we zijn blij als we rond 15.00u in *Tranco* zijn. Dit plaatsje is eigenlijk alleen maar een grote stuwdam met een paar bars en restaurants en een van deze restaurants heeft ook habitaciones. We besluiten daar te blijven en eten 's-avonds de lekkerste gerookte forellen die we ooit op ons bord hadden! Voor de volgende ochtend maakt de kok voor ons – op verzoek – een flinke zak met eten klaar!

Tranco – La Carolina

De Grote Oversteek!**
27 juni – 105km

Om 5.00u gaat de wekker en om 6.00u zitten we klaar en ga ik maar eens buiten kijken waarom het hier zo lang donker blijft! Dat is snel duidelijk: geheel bewolkt! We zetten de lampjes op de fiets en vertrekken. De afdaling vanuit *Tranco* gaat door een prachtige gorge met een zeer spookachtig gezicht op de verlichte stuwdam achter ons. Het is niet koud en de bewolking is ook niet al te dik. Af en toe komt er al wat blauws doorheen schijnen. We besluiten om via *Villacarillo* naar *La Carolina* te rijden. We zouden daarvoor ook de route binnendoor kunnen nemen (via *Casa Forestal La Fresnedilla en Mogón*) maar bij het naderen van die weg zien we dat het een onverharde weg is en we besluiten om via *Villanueva del Arzobispo* te rijden.

De afdaling vanuit *Tranco* is een kilometer of 6, daarna wat klimmen en dalen en tenslotte volgt een 9km lange klim naar *Villanueva del Arzobispo*. De **N322** wordt omgebouwd tot 4-baans snelweg. De borden staan al klaar, de weg ligt er al, alleen de markering op het asfalt ontbreekt nog. Via wat omwegen en gedeeltelijk in aanbouw zijnde wegen belanden we in *Villacarillo* waar we inkopen doen voor onderweg en dan begint deel twee van deze tocht.

Het is gelukkig niet erg warm (waar we gisteren een beetje bang voor waren), er waait een flinke ZZW wind (tegen dus!) en er is flink veel bewolking. Daarom durven wij het aan om door dit tamelijk onbeschutte gebied een km of 80 te gaan rijden. Er volgt een heel mooie 11 km lange, overzichtelijke afdaling naar de *Rio Guadalimar* en vandaar over de **J600** naar *Navas de San Juan*. Dit is een zeer verlaten gebied waar je geen mens tegenkomt. De weg is slecht tot zeer slecht, de omgeving des te mooier! Naar Navas moet flink worden geklommen! We doen daar opnieuw inkopen (wat eet een mens toch veel als hij fietst!) en dan volgt een 11km lange afdaling over de gloednieuwe weg naar *Arquillos*. Breed en glad,

* Als we jaren later in Santiago de la Espada zijn, blijkt dat al deze hotels in de gids van dat plaatsje staan!

** De naam "De Grote Oversteek" was tijdens de voorbereidingen ontstaan toen bleek dat we twee etappes door tamelijk verlaten gebied zouden rijden. De Grote Oversteek verbindt twee gedeeltes van onze tocht met elkaar: het stuk tot en met de Sierra de Cazorla en daarna de Sierra de Morena.

maar ook veel wind! Na *Arquillos* nog wat verder dalen naar het stuwmeer en dan tot slot een 24km lange uiterst slechte weg naar *La Carolina*. Het is dit gedeelte waarvan ik denk dat de stukken wegdek die elders zijn weggehaald omdat ze onbruikbaar waren, hier gebruikt zijn om te repareren!

Ook nu weer (na een dag fietsen) valt het laatste gedeelte zwaar. Het gebied rond *Vilches* is niet interessant: Veel rode klei (op de weg door de overvloedige regenval) en veel fabrieken (keramiek, olijfolie). Met name die rode klei heeft hier klaarblijkelijk voor veel geblokkeerde wegen gezorgd, en die is weer verwijderd met bulldozers die de weg behoorlijk hebben beschadigd.

Des te mooier dat we in **Hotel NH Perdiz** (langs de snelweg, maar toch heel rustig) een eigen garage bij onze kamer hebben waar we de fietsen eens goed kunnen nakijken! In *La Carolina* is verder alles te krijgen wat een mens nodig heeft.

La Carolina – Andújar

28 juni – 91km

We staan om 5.30u op en om 6.15u rijden we weg. Het is nog behoorlijk fris (12°) en we hebben een lange broek en trui hard nodig. Direct buiten het dorp (de grote lange hoofdstraat helemaal uitrijden) belanden we in een enorme, ijskoude afdaling in een prachtig landschap vol met oleanders in de slingerende rivierdalen! Er volgt een zeer steile klim naar *Los Guindos* gevolgd door een even steile afdaling naar het volgende rivierdal. Dan begint weer een volgende zeer steile klim naar *El Centenillo*. Allemaal dik boven de 10%. Er vliegen hier ook Wielewalen rond! De natuur is prachtig met zeer veel groen en bloemen. De zon komt niet achter de wolken vandaan en het blijft pittig fris!

In *El Centenillo* warmen we ons (in de enige bar) aan de koffie om vervolgens de grote verlatenheid in te rijden. Tot aan *Las Viñas* (50km) is de bewoonde wereld ver van ons vandaan. De zon breekt nu door, het blijft echter koud en we hebben – mede door de sterke wind – onze bodywarmers nodig. Het fietsen is met deze temperatuur echter wel prettiger. Dit gebied is eigenlijk één enorm groot jachtgebied en we zien op diverse plaatsen dan ook herten en zwijnen langs en om ons heen wegrennen.

De weg na *El Centenillo* is erg slecht en vol grote gaten. Het is afwisselend klimmen en dalen, de weg volgt min of meer de bergkam. Na *El Patrocinio* wordt de weg weer goed en er moet nu weer stevig worden geklommen om bij de *Casa Forestal de Selladores* (ook wel *Colonia de Selladores* genoemd) te komen. Dan volgt afwisselend klimmen en dalen over een tamelijk slechte/zeer slechte weg, gevolgd door een lange lange tocht over de bergkam met een prachtig uitzicht rondom. Bovenop deze bergkam nemen we in de luwte van een oude stal even de tijd voor een staande lunch.

Hier zijn ook enorm veel fokstieren (voor de stierengevechten) in de weilanden te zien. Ze slaan meestal op hol als je eraan komt, maar een enkeling holt soms kwaadaardig een kilometer of meer met je mee langs het hek! Tenslotte volgt bij *Alarcones* zo'n beetje het hoogste punt (762m), en daarna geleidelijk aan dalend naar *Los Escoriales*, dan nog even het dal weer uit fietsen en dan dalend via *Las Viñas* naar *Andújar*. We zitten in **Hotel Del Val** langs de invalsweg naar het centrum. Direct tegenover de hoofdweg zit een grote supermarkt, en dat is wel handig omdat we dan voldoende eten kunnen kopen voor de komende twee dagen. We moeten door een geheel uitgestorven gebied. Omdat de weg van hier naar *Puertollano* ruim 120km is, proberen we via de receptie van het hotel te achterhalen of er in *Santuario* misschien nog een hotel is. Dat blijkt zo te zijn, en we reserveren er dan ook gelijk maar een kamer. Op die manier is **DE GROTE DOORSTEK** nog een beetje te overzien!

Andújar – Santuario Virgen de la Cabeza

29 juni – 31km

Santuario is een bedevaartsoord waar een Mariaverschijning aan ten grondslag ligt. We rijden er op ons gemak naar toe. Naar *Las Viñas* is het nu (uiteraard) klimmen en dan volgt een zeer mooie en steile 8,5km lange afdaling naar het rivierdal van de *Rio Jandula*. Dan een mooie egale klim naar het klooster. De weg is overigens wel druk met veel dagjesmensen – het is zondag. We zijn rond 13u boven en gebruiken de rest van de dag om een beetje bij te komen, rond te wandelen en de dag van morgen te overwegen! We eten in een restaurant in het dorpje

’s- Avonds zien we vanuit onze hotelkamer in **hotel La Mirada** (er zijn nog twee andere hostals ook) een onvoorstelbare heldere sterrenhemel met de melkweg zelf duidelijk zichtbaar als een grote witte nevelband. Vanuit Nederland is dat door de horizonverlichting bijna nooit meer te zien!

Santuario – Puertollano

De grote doorsteek*

30 juni – 92km

Om halfzes staan we op, om half zeven rijden we weg. Lange broek, trui, bodywarmer én windjack hebben we nodig tegen de kou! De omgeving is prachtig en verlaten. Veel herten en reeën lopen hier rond en springen van alle kanten dwars (en onverwacht) de weg over! Ze horen ons vaak niet aankomen, en dan sta je opeens oog in oog met zo’n beest. Zij schrikken nog harder!

De weg tot aan de provinciegrens (op 28km en niet op 30 zoals de kaarten zeggen) is van matige kwaliteit en over al de kleine heuvelkoppen is het nogal vermoeiend klimmen en dalen (koppenschuiven noemen we het maar steeds. We beseffen hier allebei dat we het leuker vinden om 5 uur lang achter elkaar te klimmen dan dit te doen. Je ziet als je hoger klimt ook veel meer van waar je naar toe gaat en wat je al gehad hebt).

Na de provinciegrens een korte afdaling en dan eindelijk een aardige klim naar de *Puerto de Madrona* op 960m. Daar rusten en eten we wat om vervolgens een afdaling van ruim 500m in te storten. Dan begint een nieuwe klim naar 980m hoogte (*Los Reyholas* o.i.d, naam vergeten) boven het dorpje *Solana del Pino*. Ga niet het dorpje in (tenzij je iemand moet bezoeken), want de weg die zich hier splitst, gaat aan de andere kant van het dorp zó steil, dat er niet gefietst kan worden! Dankzij het verslag van een andere fietser wist ik dat, en kon ik nu de goede kant kiezen.

Tot aan dit punt is de gehele route zo goed als alleen voor ons tweeën geweest (samen met de herten) en we hebben er bijna geen mens of huis gezien. Het is van groot belang dat je zorgt voor een dergelijke tocht alles bij je te hebben. Als je hier pech krijgt of niets meer hebt te drinken/eten, wordt het moeilijk!

Vanaf de top heb je een uitzicht op een onwaarschijnlijk landschap. Het ziet er uit als een steppe en oogt onaangenaam. Later blijkt dat het er doorheen fietsen erg meevalt. Na de Puerto een afdaling van zo’n 400m en dan naar *Mestanza* klimmen en dalen over een weg van botsauto- en verbeterde botsauto-kwaliteit. *Mestanza* is een dorp met een groot aantal verlaten huizen (wie wil hier ook wonen vraag je je af) maar gelukkig vinden we een bar open. Er volgt nog een laatste vervelend stuk over een open, hete weg naar *Puertollano*. De binnenkomst in *Puertollano* via deze kant voert door een buitengewoon lelijk gebied (na de *Puerto de Mestanza* goed te zien) vol met open mijnbouw en andere smerige en onduidelijk zaken. *Puertollano* is een grote stad met alle voorzieningen. We zitten in **hotel León**, vlak achter de grote Paseo.

* De grote doorsteek kreeg zijn naam tijdens de voorbereidingen toen bleek dat we hier zo goed als de gehele dag door totaal verlaten gebied zouden rijden. Het is een doorsteek door de Sierra Morena, de Sierra Madrona én de Sierra de Puertollano!

Puertollano – Puebla de Don Rodrigo

1 juli – 88km

Om 7.15 zitten we weer achter het stuur en we vliegen over een mooie gladde weg naar *Almodóvar* en *Abenójar*. Het landschap oogt niet bijzonder en er zijn wat vuilnisbelten en oude mijnafgravingen die het landschap verknallen. In het hotel in *Puertollano* hadden we te horen gekregen dat er bij *Luciana* een bruggetje is voor voetgangers. Dat zou ons goed uit komen, want het bespaart ons een flinke omweg over een slechte weg. We informeren nog even in een bar in *Abenójar* waar we koffie drinken of er inderdaad een doorgang mogelijk is (het staat n.l. op geen één kaart), en dat blijkt inderdaad zo te zijn!

De weg naar dat bruggetje is eerst 7.5 km van slechte kwaliteit vol met kuilen, scheuren en opgelapte stukken en daarna volgt nog een gedeelte van zo'n 5 km geheel onverhard. Als het hier geregend heeft (of nog regent), is dit gedeelte onbegaanbaar. Wij kunnen er gelukkig makkelijk overheen met onze fietsen (die later die dag wel schoongemaakt moeten worden van het vele droge, rode kleistof). Het bruggetje bestaat uit een aantal betonplaten op dragers waar inderdaad voetgangers, fietsers en motoren overheen kunnen. Zelfs een smalle auto moet lukken, maar is officieel niet toegestaan. Vandaar dat een op autoverkeer afgestemde kaart als de Michelinkaart dit bruggetje niet vermeldt. Direct na het bruggetje rechts aanhouden en bij de rode weg kiezen voor de rechter afslag, maar ook de linkerafslag komt in het dorp uit.

Vanaf *Luciana* loopt een geheel vernieuwde brede en gladde weg tot zo'n 9km voor *Puebla*, waar de weg weer slechter wordt (maar dat staat ook op het programma om te worden verbeterd). 10km voorbij *Luciana* vallen er wat regendruppels, de lucht is dichtgetrokken en boven de bergen hangen vervaarlijke onweersluchten waar af en toe flinke bliksemschichten uit flitsen. Wij houden tot aan *Puebla* steeds wat gedruppel, maar te weinig om een regenjack aan te trekken. Het gedeelte na Retama is erg mooi en volgt de loop van de rivier door een groen landschap.

Bij het benzinestation aan het begin van het dorp is ook een hostel waar we een kamer hadden gereserveerd vanuit *Puertollano*. We lunchen er gelijk, verkennen in 5 minuten het dorp en maken onze fietsen schoon en smeren de ketting. 's-Nachts regent en onweert het flink! Er komen hier ook veel vrachtwagens langs.

Puebla de Don Rodrigo – Herrera del Duque

2 juli – 50km

Als we om 7.30 opstaan breekt de lucht behoorlijk open en zijn er al grote stukken blauw te zien. Alleen boven de bergen is het nog loodgrijs. Bij het vertrek om 8.30 echter is het toch weer dichtgetrokken en we zijn het dorp nog niet uit of de eerste regen valt naar beneden. En dit keer is het menens! Regenkleding aan en voor het eerst sinds jaren fietsen we weer eens in de regen! En dat nog wel in een gebied dat tot het meest uitgedroogde gedeelte van Spanje behoort! De regen houdt 24km aan (2 uur fietsen). Ik heb geen tijd gehad om de gamaches om m'n schoenen te doen en heb er maar een paar plastic zakken overheen getrokken en dat werkt ook. Bij het naderen van *Herrera* klaart het op, het wordt zelfs weer aardig heet en de zon droogt ons weer op alle plaatsen!

De omgeving is hier ook weer erg mooi met zeer veel groen. De weg is in prima conditie maar tóch wordt er een nieuwe aangelegd vlak naast de oude, deze soms vervangend of kruisend.

Bij het naderen van het dorp niet de eerste afslag naar Centro Urbano nemen, maar op de hoofdweg blijven rijden tot bij het benzinestation. Op dat kruispunt is ook een nieuw hotel gekomen: **El Torreón**. In de straat die daar het dorp ingaat, liggen ook alle andere hotels/hostals. We logeren in **Carlos I**, en zijn er mooi op tijd voor een heerlijke lunch met weer een fantastische gerookte forel!

Herrera del Duque – Guadalupe

3 juli – 57km

Vanuit *Herrera* kunnen diverse wegen naar *Guadalupe* worden genomen. Ten zuiden van het stuwmeer via *Peloché* en *Paredón* (over een vermoedelijk slechte weg), en een andere route via *Castilblanco* en *Alía*. Deze route is ruim 30km korter maar voert weer wel door zo'n prachtig verlaten gebied zonder enig verkeer. De weg is licht klimmend en dalend en wij willen voor de koffie ook *Castilblanco* nog in, waar we even stevig voor moeten klimmen. De weg tot aan de provinciegrens is niet zo best (zo'n 6km lang), maar daarna is het een mooie gladde weg met wel een paar pittige bultjes erin en de laatste 3km naar *Alía* zijn stevig. Dan volgt er een mooie slingerweg met klimmen en dalen, en in de buurt van *Guadalupe* zelfs sterk dalen naar de splitsing met de **C401**. Hier kun je kiezen: 2km of 4km naar het dorp. Wij kiezen voor 2km en klimmen dus vrij stevig naar het dorp. Het is hier zeer groen en vochtig met prachtige bloemen. We nemen onze intrek in het zeer fraaie Parador met fantastisch uitzicht vanaf ons balkon.

Guadalupe heeft een aantal mooie kleine straatjes waar de bewoners ware bloemenparadijzen van hebben gemaakt. Het centrum zelf is wel erg toeristisch, en dat is te merken aan de bediening in de restaurants.

Guadalupe – Jarandilla de la Vera

4 juli – 104km

In een Parador kun je altijd fantastisch ontbijten, en dat doen we dan ook. Je kunt daar uren op fietsen. Vanuit *Guadalupe* begint gelijk de 4km lange klim (over de **CC713**) naar een op 900m hoogte gelegen Ermita.

Terzijde: In *Guadalupe* staat een bord dat aangeeft dat de afstand naar *Navalmoral de la Mata* 64km is. Dat is onjuist, het moet 71 zijn en dat wordt pas op de borden gecorrigeerd in *Bohonal de Ibor* (vlak voor de Taag)!

Na het Ermita dalen we 11km lang door een mooi gebied tussen twee bergruggen in, dan weer een km of 5 klimmen en daarna afwisselend klimmen (soms stevig maar nooit lang) en dalen door een mooi gebied. Na *Castañar de Ibor* (waar we koffie drinken) rijden we over een fraaie hoogvlakte van waaraf je de *Sierra de Gredos* in de verte mooi ziet liggen! Na de hoogvlakte volgt een korte, steile en kaarsrechte afdaling waar ik mijn hoogste snelheid ooit bereik: 72.4km/u! Gelukkig ben ik alleen op de –goede kwaliteit– weg en kan ik mooi in het midden rijden. Daarna steken wij (via een brug die er toch al ligt) de Taag over. Kilometerpaal 54 staat midden op die brug en in de Taag zwemmen forellen van reusachtige afmetingen!

We koersen verder naar *Navalmoral*, dat volkomen oninteressant blijkt te zijn: industrie en grote kale vlaktes, waarna we besluiten dan maar door te rijden naar *Jarandilla de la Vera*. Vanaf *Talayuela* eerst nog flink dalen naar de *Rio Tiétar*, dan wat laagvlakte (met veel tabaksplantages en droogschuren) en dan een forse klim van een kilometer of vier gevolgd door klimmen en dalen naar *Jarandilla* waar we in het **Parador Carlos V** komen te zitten. De weg is vandaag van uitstekende kwaliteit, reden waarom we meer hebben gereden dan was gepland.

In deze streek zitten zeer veel ooievaars op hun nesten! Alle kerktorens herbergen er wel een paar en ook op andere typische ooievaarlokaties tref je ze aan. Een erg leuk gezicht.

Jarandilla de la Vera – Arenas de San Pedro

5 juli – 64km

De *Sierra de Gredos* is een hoge bergrug die ruwweg van *Plasencia* naar *San Martin de Valdeiglesias* loopt in West–Oost richting, en er zijn weinig wegen die deze rug oversteken. De drie enige echte cols over deze bergrug zijn de *Puerto del Pico*, de *Collado de Serranillos* en de *Puerto de Mijares*. Bijna alle andere wegen lopen parallel aan de bergrug. Ons plan is om de *Puerto del Pico* van 1352m over te steken en daarom volgen wij de weg over de zuidflanken naar *Arenas de San Pedro* via *Candeleda*. Het eerste deel van deze weg is nog een beetje saai, maar na de lange afdaling van zo'n 8km in de richting van *Losar de Vera* en *Viandar de la Vera* wordt de omgeving een stuk groener en veel terrasgewijs liggende veldjes met tabaksplanten en bijhorende droogschuren. Na *Poyales del Hoyo* volgt een fraai bosrijk gebied met veel schaduw dat ons sterk doet denken aan de afdaling naar *Yosemite Valley* in de zomer van 1996. Het laatste gedeelte is een stevige afdaling naar *Arenas de San Pedro* waar we in **Hotel Los Gayalos** zitten, midden in het centrum, vlak bij een oud romaans kasteel. In het dorp zelf is ook nog een prachtige oude romaanse brug over de rivier in gebruik!

Vanuit *Arenas* kun je trouwens een aantal fraaie tochten in de omgeving maken in de richting van de hogere toppen (*Guisando* en *El Hornillo*). De weg die we vandaag reden was uitstekend en de temperatuur liep van 15° tot 30°

Arenas de San Pedro – Navarredonda de Gredos

6 juli – 42km

Vandaag staat de *Puerto del Pico* van 1352m op het menu! Vanuit *Arenas* eerst een klim naar 700m, daarna dalen naar de rivier op 530m en vandaar (de aansluiting op de **N502**) begint de klim van zo'n 800m naar de Puerto. Bij *Mombeltran* ligt trouwens een prachtig kasteel. De puerto zelf is al goed vanuit het dal te zien en de weg slingert zich via een paar reusachtige haarspelden mooi naar de top. Het is aangenaam fietsweer, er is vrij veel verkeer –vooral motorrijders– maar de weg is overzichtelijk en de temperatuur niet hoger dan 25°.

We komen hier tot de conclusie dat we eigenlijk meer “klimgeiten” dan “koppenschuivers” zijn, we klimmen liever naar flinke hoogte met desnoods zeer steile stukken dan dat we alsmaar van die bultjes van zo'n 150m–200m hoogte moeten overbruggen waarbij je eigenlijk nooit ziet waar je naartoe gaat en waar je vandaan komt. Hier klimmen we heerlijk naar de top en genieten volop. Het uitzicht is prachtig en het dal ligt zeer overzichtelijk beneden ons. Er ligt hier nog een vrijwel intact zijnde oude romeinse weg naar de puerto die vanaf de top ook goed is te zien.

Na de puerto volgt een mooie brede afdaling naar 1200m waar we de afslag naar het Parador bij *Navarredonda de Gredos* nemen. Het is hier veel warmer (30°) en de bergen hebben hier een totaal ander karakter dan aan de zuidzijde. Veel kaler en veel gladder. Het **Parador de Gredos** is het oudste Parador in Spanje en ligt op een hoogte van 1580m midden tussen de verlaten bergweiden. De weg er naartoe is rustig klimmend. Al met al hebben we vandaag ruim 1600m hoogteverschil moeten overbruggen. Er ligt nog sneeuw op de toppen (die is een week geleden gevallen!)

Navarredonda de Gredos – Ávila

7 juli – 81km

Na het stevige Paradorontbijt kleden we ons dik aan, want het is behoorlijk koud: 12°! Het is een mooie lange afdaling naar de afslag van de **C500** naar *Navatalgordo*. Hier moeten alle kleren alweer uit, want tijdens de klim (stevig) naar *Hoyocasero* is het al weer snel heet! Vanaf daar tot aan *Navatalgordo* voert de weg, klimmend en dalend, door een zeer indrukwekkend gebied met veel rotsstapelingen, prachtige oude huisjes, diepe dalen en mooie uitzichten. Hier wijst alles op een zeer lange historie van bewoning.

Na *Navatalgordo* volgt een spectaculaire afdaling naar *Navarredondilla*, dan licht dalend naar *Navalmoral*. Het hostel daar lijkt gesloten, en we hebben ook geen zin om hier te blijven. Dat betekent dus klimmen naar de *Puerto de Navalmoral* op 1514m hoogte. We doen eerst boodschappen en vliegen dan

in een voor ons doen zeer hoog tempo naar de top. Het is een prachtige, constante klim. Het is er wel heet maar op grotere hoogte waait er gelukkig wat wind. Na een korte rust volgt de zeer lange afdaling (29km) naar *Ávila* dat al van veraf is te zien met zijn fraaie oude stadsmuur (zoals *Carcassonne*). We belanden in een hotel tegen deze stadsmuur aan: **Hotel Rastro**. We blijven twee dagen in deze stad en gebruiken de tijd voor het schrijven van de vakantiekaarten aan het thuisfront, het bekijken van de stadsmuren, het wandelen door de parken, het eten, de siësta en bewonderen van de vele ooievaars! Er valt op de tweede dag trouwens een flinke regenbui en ook de nacht voor ons vertrek is het flink aan het spoken.

Ávila – San Martin de Valdeiglesias

9 juli – 61km

Via de **C5050** rijden we *Ávila* uit. Bij de splitsing naar *Cebreros* (de **AV503**) staat een bord dat adviseert om voor *Cebreros* de **C505** te blijven volgen. Voor auto's misschien verstandig, voor de fietser een flinke omweg. Bovendien voert de **AV503** door een veel mooier gebied met een rijk historisch verleden.

Alleen..., na de eerste grote bocht wacht een smerige verrassing: een vieze stinkende asfaltfabriek bederft ruim een kilometer lang de omgeving, de lucht en de ademhaling! Zouden ze daarom adviseren toch maar die andere weg te nemen?

Dan volgt een pittige klim naar de *Puerto del Boquerón* op 1315m. Deze klim is 14.5km lang en er staat een forse tegenwind. We moeten flink stoempen om boven te komen! Dan volgt een denderende afdaling van 400m in 5km naar *El Herradon*.

Dit is een mooie afdaling. Vervolgens begint de klim (vanaf 919m) langs *San Bartolomé* naar een naamloze Col op 1220m hoogte waar de weg uit *La Cañada* zich bij de weg voegt. Hier nu, maakt de Michelin kaart een vergissing: deze naamloze col (op km 31.4) krijgt namelijk op de kaart de naam van de col die op km 39.6 ligt: de *Puerto de Arrebatacapas* op 1068m. Vanaf daar volgt een zeer spectaculaire afdaling het dal van *Cebreros* in. Het is een steile afdaling met veel mooie, overzichtelijk haarspeldbochten. In het dal is het weer een stuk heter, we drinken er wat en zetten aan voor het laatste gedeelte naar *San Martin de Valdeiglesias* via de **AV511** en *Puento Nuevo*. Het stuk over de **N403** is nogal saai en liniaalachtig. Alles daarvóór is vandaag zeer de moeite waard.

San Martin de Valdeiglesias – San Lorenzo de Escorial

10 juli – 44km

We volgen de **M501** die tot aan de splitsing met de **M512** erg druk is, en vervelend om te rijden. Er ligt ook vrij veel rotzooi op de strook waar wij op moeten rijden: stukken autoband, schroeven en bouten, glas, stukken bumper en ander onduidelijk materiaal. Na de splitsing gaat bijna al het verkeer over de **M501** verder naar *Madrid* en wij belanden weer in de rust en de stilte. Veel parasoldenners geven mooie schaduw om in te fietsen. De klim naar *Almenara* is gelijkmatig en er volgt een stevige afdaling naar *Robledo* waarna een pittige klim naar *Rio Cofio* op 1100m volgt. Daar is trouwens ook een hostel! De klim gaat daarna nog verder naar de *Puerto Cruz Verde* op 1256m die de aansluiting met de **M505** vormt. Een fraaie afdaling volgt. Pas op! Als je naar *San Lorenzo* wil (zoals wij), dan volgt er in de afdaling een scherpe afslag naar links die je moet hebben. Als je niet oplet ben je er zo voorbij omdat je zo'n heerlijke brede afdaling niet graag wil onderbreken! Je komt via die afslag direct uit bij het overweldigende **Monasterio de El Escorial**!

Als je naar het centrum wil ga dan de binnenplaats van het Monasterio op (fiets aan de hand) en ga er aan de zijkant weer uit. Je bent dan binnen twee minuten waar je moet zijn: het centrum met alle hotels. Wij volgden braaf de bordjes en werden via duizelingwekkend steile straatjes omgeleid om uiteindelijk ook in dat centrum uit te komen! De hotelkeuze is hier groot. Na ons te hebben opgefrest bekijken we de kathedraal en het Monasterio met zijn enorme collectie. Niet alles is te zien, er wordt veel gereorganiseerd en verplaatst, maar wat er over blijft is altijd de moeite waard. Ook het hele plein om het Monasterio wordt gerenoveerd, en dat zal in 1998 wel weer klaar zijn.

Als wij binnen in het Monasterio rondlopen breekt een onvoorstelbaar noodweer los –dat zich al aankondigde toen wij het dorp naderden– met zeer zware onweersbuien en hoeveelheden regen die niet

weg kunnen. Het dondert aan alle kanten, het water loopt in grote stromen het dak af en binnen korte tijd staat alles blank. We hebben van binnen een mooi uitzicht op dat natuurgeweld, en zijn blij dat we daar niet in hoefden te fietsen! Na ruim een uur klaart het weer op, het water kan gelukkig toch goed weg en de zon komt weer door.

San Lorenzo de Escorial – Segovia

11 juli – 58km

Vandaag moeten wij het hoogste punt van deze vakantie bereiken: De *Puerto de Navacerrada* op 1860m. Vanuit *San Lorenzo* moet je de Calle Juan Toledo nemen om direct op de weg (**M600**) naar *Guadarrama* te komen. Het is een vervelende drukke weg waarop je niet rustig rijdt. De weg is grotendeels dalend. Bij *Guadarrama* verdwijnt het meeste verkeer op de twee hoofdwegen (*Madrid – Segovia*) die over de *Puerto de Guadarrama* lopen. Vanaf *Guadarrama* is de weg een stuk rustiger maar daar begint ook het klimwerk. Eerst moet er 300m worden overbrugd tot aan *Navacerrada* over niet al te steile wegen die echter vrij saai zijn door de vele bomen die er langs staan en die het uitzicht benemen (het is ook nooit goed!). Er is langs de weg niet veel te krijgen en alle dorpen liggen steeds een stuk van de hoofdweg af. Bij *Navacerrada* begint de klim pas goed en in 7km moet 600 meter worden geklimmen. De weg is hier veel leuker om te fietsen omdat er veel meer te zien is en er niet zoveel drukte is. Na 2.5km begint bij *El Ventorillo* een zeer steil gedeelte. Nu is de schaduw van de bomen weer welkom. De bewolking is trouwens flink toegenomen –we vertrokken met een geheel onbewolkte lucht– en de temperatuur komt niet boven de 20°! Onderweg is nog wel een bron om wat te drinken. Bij binnenkomst in het (oerlelijke) ski-oord op de Puerto zit nog een zeer steil stuk. Het is boven op de Puerto 12°! Er hangt een wat nevelige damp maar we kunnen we in het dal naar *Segovia* toe kijken: daar schijnt de zon!

Na een korte pauze waarin we wat eten en even bijkomen, kleden we ons warm aan en beginnen aan de lange afdaling van ruim 12km. Het is een prachtige weg en met name de 7 grote haarspeldbochten (*Las Siete Revueltas*) zijn heerlijk om te rijden – daar moeten we morgen weer tegenop, weten we nu al. In de afdaling veel bronnen, veel schaduw en een goed wegdek. Na die 12km afdaling volgt een gedeelte met wat heuvelachtig terrein waar je soms weer wat moet klimmen en soms weer wat moet dalen.

Na *Ildefonso* (waar een prachtig Versailles–achtig paleis en dito tuin staat) gaan alle warme kleren weer uit en dalen we naar *Segovia*. Het is zeer indrukwekkend om daar vrij onverwacht oog in oog te staan met het beroemde aquaduct. De temperatuur is hier weer rond de 25°. *Segovia* heeft veel moois te bieden en er is een groot zomerfestival aan de gang. Op de kathedraal bivakkeren weer tientallen ooi-evaars. De receptionist in het hotel wil weten wat dat glimmende ding aan mijn stuur is: een fietsbel! Had hij nog nooit gezien of gehoord!

Segovia – Rascafria

12 juli – 54km

Om 08.15 starten we onder het aquaduct onze tellers en het stuk naar *San Ildefonso* is snel gedaan. Daar drinken we koffie, bekijken het paleis –de tuin is helaas nog dicht– en gaan weer te zadel voor de klim! Vanaf deze kant is de beklimming van de Puerto veel leuker dan aan de zuidzijde. Heerlijke schaduw, veel plaatsen om te zitten en een mooie weg met een stijgingspercentage tussen 5% en 10%. Ik heb nog eens even goed kunnen meten wat onze klimsnelheid is: 100m hoogteverschil in 13 minuten. Over langere tijd gemeten kom ik inclusief rusttijd onderweg op bijna 400m per uur.

Als we boven zijn is het 22°! Een stuk warmer dan gisteren. Na een korte rust slaan we nu af naar de *Puerto de Los Cotos* en dat gaat over een weg die iets dalend is. Er hoeft dus niet te worden geklimmen. Weer een van de situaties waar je dalend een col bereikt! (De andere trof ik aan in de Pyreneeën). Na de Puerto volgt een schitterende 15km lange afdaling door een bosrijk gebied met veel schaduw naar het paleis vóór *Rascafria*. Daarna nog licht dalend naar *Rascafria* zelf. De beklimming van de *Puerto de Navacerrada* is langs deze kant ook erg mooi om te doen.

Er zijn een paar hotels in *Rascafria*, maar die zijn wel vol! Gelukkig is er even buiten het centrum nog een café–restaurant met Habitaciones waar we een plek vinden. In het dorp is een groot feest waar de kinderen hun eerste communie doen. Het hele dorp is erbij betrokken. Wij lopen nog wat rond en geni-

eten van de prachtige uitzichten op de bergen van de *Sierra de Guadarrama* in de mooie avondzon. Voor morgen wordt regen verwacht, en wij moeten nog een flinke bergrug over, we kunnen ons niet voorstellen dat het weer zo om zal slaan...

Rascafria – Colmenar Viejo

13 juli – 53km

Om 8u staan we op en om 9.25u rijden we weg. Stralend blauw, veel zon en wat wolken boven de bergen. Geen regen! (En die zal die dag ook niet vallen. Het wordt zelfs flink warm met temperaturen tot 25° in de bergen en in de Meseta rond Madrid wordt het 34°!)

Vanuit het dorp daal je direct naar de rivier en na 4km begint de klim naar de *Puerto de Morcuera*. De eerste kilometers zijn gelijk het zwaarst, daarna wordt het lichter. De hele weg ligt prachtig en is bijzonder prettig om te fietsen.

Dat vinden ook veel anderen fietsers vandaag, zoveel zijn we er op deze vakantie nog niet tegen gekomen! Er is hier ook nauwelijks autoverkeer. De eerste 7km is er veel beschutting van de bomen, daarna wordt alles veel opener en valt er naar alle zijden veel te zien. De *Peñalara* torent hoog boven alles uit. Na 2 uur en 1 minuut zijn we boven op de *Puerto de Morcuera* die een hoogte van 1796m blijkt te hebben. Na wat te hebben gegeten storten we ons in een prachtige, steile en overzichtelijke afdaling naar *Miraflores*.

Daar besluiten we om via de **M626** naar *Guadalix* te rijden en dan de **M625** naar *Colmenar Viejo* te nemen. Dat voert ons wel door de hete en schaduwloze meseta. In dit gedeelte loopt de temperatuur op to 34°! Er moet een km of 8 worden geklommen over een nieuwe weg, maar erg steil is het allemaal niet. Na het kleine colletje volgt een gedeelte dalen en klimmen en tenslotte de afdaling naar *Colmenar Viejo*. Hier zitten we in **El Chiscon**, een hostel direct tegenover de Arena, maar iets verstoep aan de rechterkant van de weg. We rijden eerst te ver door. Het is hier vrij heet, er zijn weinig mensen op straat. Die blijken pas na achten weer naar buiten te komen. We eten in het hostel en 's-nachts daalt de temperatuur niet beneden de 25°.

Colmenar Viejo – Madrid

14 juli – 39km

Op de autoweg van *Colmenar* naar *Madrid* – de **M607** – zijn de vluchtstroken geschilderd in dezelfde kleur paars die ook de Nederlandse fietspaden vaak hebben. Het blijkt dan ook de bedoeling dat wij over deze zeer drukke weg, over die stroken gaan rijden. Vooruit dan maar! Het is een komische situatie. Af en toe staat het verkeer volkomen vast (het is maandagmorgen, iedereen wil of moet naar Madrid) terwijl wij op dat fietspad lekker doorzoeven! De mensen weten niet wat ze zien! Er ontstaan ook wel gevaarlijk situaties: Bij de afslagen voor de auto's gaat het fietspad –wel goed gemarkeerd– gewoon door, maar de automobilisten begrijpen het bord dat erbij staat (voorrang voor fietsers) waarschijnlijk niet. Je moet dus flink met je armen zwaaien en duidelijk aangeven dat jij rechtdoor gaat en voorrang hebt!

Madrid is al van veraf te zien en na een uur naderen we de buitenwijken reeds. Het fietspad houdt hier ook abrupt op en een –onduidelijk– bord geeft aan dat het ergens anders weer verder gaat. Je wordt nu van de hoofdweg afgeleid, erlangs en er onderdoor, en dan houden alle aanwijzingen en paden op! Zie maar hoe je er komt! We vervolgen op goed geluk over onverharde wegen onze route, ons oriënterend op de bebouwing. Dan belanden we weer op een hoofdweg die ons bij *Fuencarral* brengt, en daar begint ook onze stadskarta, zodat we uiteindelijk de weg naar ons hotel kunnen vinden. We zitten in **Hotel Osuna**, in de wijk *Barajas*, niet te ver van het vliegveld vandaan, zodat we als we hier over een paar dagen weer vertrekken, niet te veel meer hoeven te fietsen.

Vanuit het hotel hebben we een goede verbinding met de metro naar het centrum van *Madrid*, en de laatste twee dagen weten we ons hier uitstekend te vermaken: Musea, Botanische tuinen, Parken, Restaurants, Plaza Mayor en natuurlijk de Corte Ingles.

¡Basta Ya!

Vanaf de dag dat we bij *Luciana* het voetgangersbruggetje oversteken, wordt het openbare leven in Spanje in beslag genomen door nog maar één man:

Miguel Ángel Blanco. Een lokaal politicus uit Baskenland die is ontvoerd door de ETA als reactie op de bevrijding, door de Guardia Civil, van een door de ETA gegijzelde gevangenebewaarder die meer dan 500 dagen in een hok werd opgesloten.

Miguel wordt, ondanks heftige protesten vanuit het hele land, toch vermoord. Dan is de boot pas goed aan. Miljoenen Spanjaarden protesteren, de politiek is eensgezind en de koninklijke familie betuigt op de televisie haar steun en medeleven. Overal zie je uitingen van afgrijzen en verzet, waarbij doorlopend de kreet: **¡Basta Ya!** (Nou is het genoeg!) wordt gebruikt. Mensen komen massaal de straat op, uitmondend in een groot landelijk protest waarbij in Madrid meer dan anderhalf miljoen mensen en in Barcelona meer dan een miljoen mensen –live uitgezonden op de TV en voorafgegaan door de politieke leiders– samen *vijf* minuten stilte in acht nemen. Een zeer indrukwekkende manifestatie die we vanuit ons hotel in Madrid bijwonen.

1998

Málaga – Almeria – Málaga

Van Málaga tot Cabo de Gata.

Verkenningen in Andalucia in mei 1998

Op eerdere tochten in Andalucia waren we al eens in de *Alpujarras* geweest, maar te kort om ze echt te leren kennen omdat toen het hoofdgedeelte werd gevormd door onze beklimming van de *Collado del Veleta* vanuit *Capileira*. We hadden nu het plan om een grote tocht te maken door de *Alpujarras* richting *Almeria*. Een tocht waarbij we ook gedeeltes van de kust zouden opnemen in onze etappes maar ook nog wat plaatsen ten noorden van *Granada*.

Een etappeschema werd opgesteld dat ruwweg vanuit *Málaga* via *Antequera* naar *Jaen* en de *Sierra de Cazorla* ging om van daaruit via de *Sierra de Los Filabres* naar de Kust te gaan en daarna via de *Alpujarras* weer terug naar *Málaga*.

Doordat de weersomstandigheden in Andalucia, geheel tegen de verwachtingen in, regenachtig, koel en winderig waren, hebben we ons hele etappeschema ter plekke omgegooid en ons laten leiden door de weerberichten. Langs de kust was namelijk wel steeds goed weer, maar landinwaarts heeft het geregend, gehageld en zelfs nog gesneeuwd op de hogere passen. We zijn uiteindelijk op plaatsen terecht gekomen die we niet in onze oorspronkelijke planning hadden staan, maar die ons zeer goed bevallen zijn. Spanje heeft zeer veel onverwachts te bieden. Onze route werd tenslotte zó:

*Málaga - Almogía - Villanueva del Rosario - Vélez-Málaga - Nerja - Salobreña -
Castell de Ferro - Polopos - Ugíjar - Alhama de Almeria - Almeria - San José -
Carboneras - Turre - Tabernas - Doña Maria - Laujar de Andarax - Bérchules -
Trevélez - Dúrcal - Alhama de Granada - Colmenar - Málaga*

We hebben ruim 1000km gereden in de periode van 29 april tot en met 22 mei 1998. Het hoogste punt was *Trevélez* dat met ruim 1600m het hoogst gelegen dorp van Spanje heet te zijn.

We vlogen van Schiphol naar *Málaga* met Transavia, omdat Iberia geen rechtstreekse vluchten meer heeft. Daar schijnt geen belangstelling voor te bestaan! Volgens mij is dat volkomen onzin, want in het verleden waren die vluchten altijd bomvol, en het aantal toeristen dat jaarlijks naar *Málaga* wil loopt in de honderdduizenden. En als er bij Transavia wel belangstelling voor bestaat, waarom dan bij Iberia niet? Er zullen wel andere overwegingen geleid hebben tot dit besluit. Hoe dan ook, de fietser is nu in ieder geval duurder uit: Transavia hanteert altijd een extra tarief van f100,- per fiets (retour). Wil je toch met Iberia, dan moet je nu via *Madrid* of *Barcelona* vliegen. Het betekent een dag onderweg ipv. 3 uur en je moet dus overstappen.

Málaga – Almogía

29 april - 35 km

Zoals gebruikelijk vertrekken bijna al onze Spaanse tochten in het zuiden vanuit het **Parador del Golf**. Een aangenaam hotel dicht bij de luchthaven. Bij het opstaan is de lucht boven de zee prachtig blauw, boven land hangt flink wat bewolking. Omdat we nog in de veronderstelling verkeren dat we vandaag in *Antequera* zullen komen, rijden we eerst naar *Málaga* om van daaruit de richting van *Almogía* te nemen via de **C3310** langs de *Puerto de la Torre*. Je komt *Málaga* dan binnen via de (oude) **N340** en zit dan ten zuiden van de spoorlijn en het station. Het is nogal een zoektocht om ergens een plek te vinden waar je die spoorbaan over kunt steken, het staat niet duidelijk aangegeven en veel weggetjes lopen dood op die spoorbaan. Het is ook erg druk in de stad wat het zoeken niet eenvoudig maakt. Als we eenmaal op de juiste weg zijn aangekomen trekt al vrij snel de lucht geheel grijs dicht en begint het zachtjes te regenen! Net voor de vreselijke bui losbarst bereiken we *Puerto de la Torre* waar we een flinke koffiepauze inlassen. Na 3 kwartier klaart het op en vervolgen we onze weg. De wind is behoorlijk stevig en we hebben soms moeite om op de fiets te blijven bij al te krachtige windstoten.

Bij de splitsing ten zuiden van het stuwmeer staat een verwarrend bord dat aangeeft dat de “carretera cortado” (weg gesloten) is, maar op welke van de twee wegen dat slaat is niet duidelijk. Wij kiezen maar voor de **MA224** naar *Almogía*, dat is wat langer naar *Antequera* dan via de andere weg, maar wel mooier. De weg klimt rustig omhoog, de lucht rechts van ons is loodgrijs, maar wij fietsen nog in de hete zon. De wind wordt nog heviger en we belanden soms in de berm! In *Almogía* besluiten we maar om in het hostel dat daar staat (**Hostal La Loma**) onze intrek te nemen, omdat de sterke tegenwind en de dreiging van veel regen en onweer, het vrijwel onmogelijk maken om vandaag nog *Antequera* te bereiken, temeer daar dan nog de loodzwarte klim langs *El Torcal* op het menu zou staan.

De fietsen gaan in de garage, de bagage op de kamer en wij in de eetzaal waar we een functionele lunch naar binnen werken. Later verkennen we het dorpje nog wat (het blijft hier droog) en nemen als diner ‘s-avonds maar wat wijn en tapas. De lunch was voldoende.

Almogía – Villanueva del Rosario

30 april - 39 km

De weerberichten voorspellen niet veel goeds voor de streek waar we heen zouden willen (het gebied ten noorden van de weg *Granada – Sevilla*), daarom passen we de route maar aan. In *Villanueva del Rosario*, waar we nu naartoe zullen gaan, is in ieder geval een hotel te vinden. Buiten is het 12°! Bewolking maar ook blauwe stukken en weer veel wind. De weg gaat door een zeer bloemrijk landschap en alle heuvels zijn flink groen. Toen we hier in 1995 waren, was het landschap na een periode van 4 jaar zonder regen, een uitgedroogde woestijn. De weg klimt en daalt (en wij natuurlijk ook).

Een paar kilometer voor *Villanueva de la Concepcion* staat weer zo’n bord: **carretera cortado**, hebben we dan gisteren verkeerd gegokt en moeten we de hele weg weer terug? Er is op dit punt ook een bar waar we koffie drinken en we gaan eens vragen hoe dat nou zit met die weg. Het blijkt allemaal reuze mee te vallen: er zijn wat verzakte stukken, hier en daar een forse kuil en zelfs stukken geheel zonder wegdek, maar alleen de allerzwaarste wagens kunnen er niet overheen en op een fiets is het geen enkel probleem. We rijden verder in de richting van *Villanueva de la Concepcion*. Op de achtergrond de machtige rotswanden van *El Torcal*, waar we in 1995 onder wel heel wat warmere omstandigheden waren. Toen was het 38°!

Als je het dorp door bent gereden, kom je aan het eind ervan op een splitsing terecht: rechtdoor naar *El Torcal* en *Antequera* via een zeer steile klim, en rechtsaf het dorp in dalen. Dat doen wij, want we moeten de afslag naar de *Puerto de las Pedrizas* hebben. Die weg staat wel op de Michelin kaart, maar op geen enkele Firestonekaart, terwijl er wel degelijk een weg is. Eerst dalen over 2 kilometer – met zo’n 10% – naar de rivier toe, en dan gelijk weer met hetzelfde percentage naar boven! Daarna wordt het wat eenvoudiger en rijden we door licht golvend landschap verder. Waar de weg de hoofdweg naar *Antequera* kruist, is een onoverzichtelijk situatie ontstaan met veel viaducten, op- en afritten, onduidelijke afslagen, hekken, een nieuwe weg, een oude weg en geen enkele aanduiding. Bovendien staat hier ook nog eens een bijzondere ongunstige wind!

Wij rijden eerst een stukje parallel aan de linkerkant van de hoofdweg naar het noorden, steken die dan over via een brug, dalen dan aan de rechterzijde van die hoofdweg naar weer een andere hoofdweg die naar Loja gaat en belanden dan uiteindelijk op de gezochte weg. Deze weg verkeert echter in bijzonder slechte staat door het vele bouwverkeer, en het lijkt erop of op sommige plaatsen de weg gewoon door bulldozers opzij is geschoven. Met onze fietsen komen we er wel overheen, een auto is hier echter kansloos (zelfs met 4-wiel aandrijving). Het zal mij benieuwen of deze weg er over twee jaar nog is, nu slingert hij zich nog links en rechts onder de nieuwe weg door, straks is er alleen nog maar een nieuwe weg.

Het hotel **Ventas las Delicias** is snel gevonden, het ligt vlak voor het dorp. We hebben een mooie kamer met fraai uitzicht. De fietsen staan weer keurig in een aparte ruimte. Omdat het douchewater nog niet warm is, houden we eerst maar even een siësta en als het dan nog niet warm wil worden ga ik maar eens informeren: vergeten de hoofdboiler aan te zetten! Niet zo heel verwonderlijk overigens, want we zijn de enige gasten. We lopen later naar het dorp, het is in de zon nu heerlijk warm, doen wat inkopen en eten 's-avonds heerlijke forel.

Villanueva – Vélez-Málaga

1 mei - 61 km

Zwaar bewolkt en 9°! Dik aangekleed rijden we weg via de **MA225**. Na *Villanueva del Trabucco* slaan we af naar de *Puerto de Los Alazores*. Een prachtige weg door een mooi rustig en groen gebied met weer volop bloemen. De weg zelf is niet heel erg best, maar er hoeft niet veel te worden geklommen. Pas bij de aansluiting met de weg naar *Loja* (die van de *Los Alazores* afkomt) begint een echte klim van een km of 7. Dit is een mooie weg met fraaie vergezichten in de vallei naar *Alfarnate* toe. Veel velden vol met papavers. We passeren een naamloze puerto en beginnen dan aan de afdaling naar de hoogvlakte rond *Zafarraya*. Deze weg is van beroerde kwaliteit, vol gaten en slecht (of niet) gerepareerde stukken. Het landschap ondergaat ook een mooie verandering. Na de *Puerto de los Alazores* is het glooiend en groen, hier is het een zeer rotsig landschap vol met duizenden rotsblokken die over het gehele gebied liggen verspreid. Daar tussendoor weer wel miljoenen bloemen! Het doet ons een beetje denken aan de ingang van *Yosemite* bij de *Tiogapass* waar we in 1996 een mooie tocht hebben gemaakt.

Na een korte rust en eetpauze in *Zafarraya* rijden we door naar de *Puerto Natural* die we nog goed kennen van 3 jaar geleden. De zon is inmiddels flink gaan schijnen en het is nu aangenaam weer. We moeten nu besluiten welke richting we opgaan: door naar *Alhama de Granada* of richting kust. Het wordt de kust, omdat de weerberichten nog steeds slecht weer voorspellen voor de meer landinwaarts gelegen gebieden. We mogen nu aan een afdaling beginnen die we in 1995 onder tropische hitte in omgekeerde richting – klimmend – hebben gedaan. Een leuk vooruitzicht. De weg is heel overzichtelijk, geeft naar alle kanten mooi uitzicht maar is van slechte kwaliteit. Dat was 3 jaar geleden anders, toen reden we over een goede weg. Toch is het een indrukwekkende afdaling. Bij de afslag naar *Periana* krijgen we heel onverwachts een regenbuitje over ons heen – terwijl recht voor ons de Middellandse zee stralend blauw ligt te schitteren – klimmen nog een klein stukje langs de autoweg omhoog (het wegdek is hier natuurlijk weer in orde) en zoeven dan snel door naar *Vélez*. In **Hotel Dila** nemen we onze intrek. De fietsen mogen op de eerste etage in een gangkast staan. Veel hotels zijn op dit moment nog in een soort winterslaap. Je kunt er wel terecht, maar vaak ben je de enige gast en wordt er pas opengedaan na aanbellen. Er lopen hier nogal wat zwervers rond. Overigens heeft *Vélez* voldoende hotels.

Vélez-Málaga – Nerja

2 mei - 54 km

Direct naast het hotel begint de fraaie bergroute over de **MA117** naar *Daimalos* en *Archez*. Het is warm en zonnig weer, en voor het eerst kunnen we in korte broek vertrekken! Deze weg slingert zich in tientallen bochten naar boven, daalt dan weer naar *Arenas* – waar we koffie drinken – en dan weer mooi klimmen naar *Daimalos*. Verder gaat de weg klimmend en dalend via *Corumbela*, en *Archez* naar *Cómpeta*. De hele route ligt de weg zeer mooi tegen de hoge bergflanken aan en rijden we met zeer fraai uitzicht op de diepe dalen. De vele windingen openen steeds een ander gezicht op het land en de lucht: in het noorden donker en dreigend, in het zuiden stralend blauw.

Af en toe is er wat lichte regen of motregen, soms niet meer dan een druppel maar de steeds meer dreigende en donkere luchten doen ons besluiten om, als we eenmaal in *Torrox* zijn, het laatste stuk van de route naar *Nerja* over de kustweg te rijden en de route via *Frigiliana* door de bergen te laten voor wat zij is. Eenmaal op de kustweg – die niet erg druk is – schuilen we op en gegeven moment toch maar even in een wegrerestaurant voor de dreigende luchten en de mogelijke buien, maar die willen niet doorzetten. Dan maar door naar *Nerja* waar we in **Hostal Don Peque** een onderkomen vinden. De fietsen kunnen in het berghok onder de trap naar boven. Direct er tegenover is een uitstekend restaurant waar we 's-avonds goed eten. In *Nerja* zijn veel Engelsen.

Nerja – Salobreña

3 mei - 42 km

Een zeer blauwe lucht, veel zon en lekker fietsweer. En dat blijft de zo totdat we in *Salobreña* zijn. De kustweg is niet al te druk, er is een brede vluchtstrook en op veel plaatsen zijn er parallelwegen die de dorpjes en stranden aan de kust aandoen. Dit zijn goede alternatieven voor de hoofdweg, alhoewel je uiteraard meer rijdt en ook meer moet klimmen. Deze weg lijkt voor een deel sterk op de kustweg via de **Hwy 1** in Californië die we in 1996 hebben gereden. Licht klimmend en dalend schuiven we voort. We zijn vrij snel in *La Herradura* waar we de weg over de landtong nemen om de tunnel in de **N340** te ontlopen. Hier is de gelijkenis met de **17-MILE DRIVE** in *Monterey* weer opvallend!

Hier krijg ik overigens wat problemen met mijn derailleur, problemen die ik pas twee dagen later weet op te lossen, omdat niet goed duidelijk is wat het probleem precies is. De ketting blijkt niet goed op de lichtste versnellingen te blijven liggen en schiet steeds door naar een zwaardere. Alle middelen die in het verleden wel werkten (stelschroefjes, kabelspanners enz.), hebben geen effect.

Na *Almuñecar* wordt de weg drukker en de omgeving saaier. Veel suikerriet, plastic kassen en vervuiling langs de weg. In *Salobreña* moeten we even zoeken naar **Pension Arnedo**. Een piepkleine kamer met een piepklein balkon (met mooi uitzicht op de besneeuwde *Sierra Nevada*), een grote gemeenschappelijke badkamer en een groot gemeenschappelijk balkon waar ook de fietsen – overdekt – kunnen staan. Na ons te hebben opgefrist willen we naar buiten voor een verkenning, maar dan barst een enorme regenbui los die in korte tijd alle laaggelegen straten blank zet. De bui houdt een uur aan, dan gaan we er toch maar op uit. We zijn twee minuten onderweg als de regen weer losbarst! Dan maar een bar in waar we met sherry en tapas ons een beetje op proberen te warmen. We stappen weer op (in de regen), wachten op onze kamer maar af, en uiteindelijk wordt het inderdaad droog waarna we in de pizzeria onze honger kunnen stillen. Gedurende de nacht regent het weer flink.

Salobreña – Castell de Ferro

4 mei - 33 km

We zijn vroeg wakker en zien de zware bewolking snel optrekken. We rijden naar *Motril* waar we koffie drinken en gaan dan via de route door de bergen naar *La Garnatilla*. Vanaf dat plaatsje is het nog een stevige klim van zo'n 8 kilometer. Het weer is echter perfect: 18° – 22° en wind mee! Na de top van de klim, met een prachtig uitzicht op *Calahonda* midden tussen de plastic kassen, volgt een hele lange mooie afdaling via *Gualchos* naar *Castell de Ferro*.

De hele weg ligt weer prachtig langs diepe dalen. Overal weer bloemen, vogels, bijen en ander spul. Langs de kust op regelmatige afstanden de bekende Moorse wachttorens.

Eenmaal in *Castell* besluiten we maar om daar te blijven. Het plaatsje ligt er prachtig bij, een hotel direct aan de boulevard (nou ja, boulevardje) en heerlijk weer. De vooruitzichten zijn inmiddels zodanig dat we morgen verwachten weer meer landinwaarts te kunnen fietsen, en we zitten hier precies ten zuiden van de *Alpujarras*. Nog verder langs de kust reizen lijkt nu niet meer noodzakelijk. We zitten in **Hostal Bahia** en de oude hotelbaas zit de hele dag voor de deur of in de hal van het hotel. We maken een praatje met hem, hij is zeer geïnteresseerd in onze fietsen en we krijgen een komkommer van hem cadeau! Na de lunch en siësta maken we een mooie strandwandeling, bekijken de vissersbootjes die te water gaan en eten later op ons balkon met uitzicht op de zee. De wind is gaan liggen!

Castell de Ferro – Polopos

5 mei - 17 km

Dit wordt de kortste etappe van deze vakantie!

We volgen de oude kustweg naar *La Mamola*, drinken daar koffie en beginnen dan aan een klim van ruim 700 meter naar *Polopos*. Gemiddeld zo'n 8%. Het is heet (23°–28°) en er staat nauwelijks wind.

We krijgen tientallen bochten te verwerken en hebben steeds een fraai uitzicht op de zee, de kustplaatsen en de diepe dalen vlak naast ons. Boven de bergen hangt rond de middag nog wat bewolking. In *Polopos* is maar één pension: **La Posada**, dat wordt beheerd door een Engels echtpaar, en je waant je hier ook inderdaad in een echte Engelse cottage. We besluiten hier te blijven en krijgen een uitstekende ontvangst. We maken een prachtige wandeltocht door de vallei naast het dorp, verkennen het dorp zelf en krijgen een heerlijk diner! Ik heb 's-middags mijn fiets onderhanden genomen. Voor ik vertrok had ik nieuwe voorbladen, een nieuwe ketting en een nieuwe achterscassette gemonteerd. De oude set had er ruim 6000 kilometer op zitten. Ik vermoed dat de ketting nog te lang is, kort die twee schakels in en ontdek dan ook dat de cassette niet meer goed vast zit! De afsluitende rand op het kleinste tandwiel is losgedraaid. Thuis niet goed gemonteerd? Losgetrild? Hoe dan ook, de zaak wordt hersteld en alles werkt weer als vanouds.

Polopos – Ugíjar

6 mei - 54 km

Een felle zon en een strak blauwe lucht. Na een stevig Engels ontbijt rijden we in anderhalf uur de resterende klim (van 7,5 km) naar het op 1280m hoogte gelegen *Haza del Lino*. De weg slingert zich met vele bochten door en tegen de bergen. Fantastische vergezichten langs de kust en als we eenmaal boven zijn, hebben we voor het eerst deze vakantie een onbelemmerd uitzicht op de nog zwaar besneeuwde *Sierra Nevada* met de *Pico Veleta* en *Mulhacén* goed zichtbaar.

We rijden over de **GR443** naar *Venta del Tarugo*, een weg die zo'n vijftien kilometer de bergkam volgt en af en toe wat klimt, dan weer wat daalt maar steeds prachtig uitzicht geeft over links: de *Sierra Nevada*, en rechts: de Middellandse zee. De weg ligt steeds op zo'n 1000m hoogte en de temperatuur is ruim 20°. Er staat wat wind. Tenslotte volgt een mooie, overzichtelijke afdaling naar *Cádiar*. Vlak voor *Cádiar* moet je door een prachtige, in de rode rotsen uitgehakte, diepe kloof! We eten er wat op het dorpspleintje, kopen wat te eten voor onderweg, want we hebben nu een belangrijk beslissingspunt in onze tocht bereikt: Gaan we nu al de hoge *Alpujarras* in (richting *Trevélez*) of zullen we eerst richting lage *Alpujarras* en *Almería* gaan?

Omdat het weer nog steeds iedere middag wat omslaat naar meer bewolking en donkere luchten boven de bergen, besluiten we ons traject te vervolgen in de richting van de blauwe luchten. We klimmen het dorp weer uit en dalen dan spectaculair af naar *Yátor* door een woest gebied met gedeeltelijk afgegraven rotsen, ingestorte bergen, modderheuvels, rivierbeddingen en wat al niet meer. Geheel onverwacht ligt dan *Yátor* ineens om de hoek midden in de afdaling. Heel verrassend! Vooral omdat dat nu weer in een zeer groene en bloemrijke vallei ligt. De weg daalt nu met de rivier mee door een heel idyllisch gebied. De weg klimt weer wat, daalt wat en voert door een vruchtbaar gebied. Dan volgt weer een lange afdaling en het landschap verandert nu in een soort woestijngebied met veel lage planten, zanderige rotsen en veel gele bloemen. Met nog wat klim en daalwerk nadert nu *Ugíjar* waar we om 16.00u het dorp binnen klimmen. We zitten in **Hostal Vidaña**. Fietsen kunnen weer in de berging en het eten is er 's-avonds uitstekend.

Ugíjar – Alhama de Almería

7 mei - 65 km

Geheel onbewolkt. We klimmen het dorp uit en daarna een mooie afdaling naar *Cherin* dat ook al (net als *Yátor*) in een vruchtbare groene vallei ligt. Via een mooi landschap vol diepe gorges rijden we naar de *Rio Lucairena*. Op de brug over de rivier kun je *Alcolea* al goed zien liggen, maar we moeten nog wel eerst wat klimwerk verrichten. De sterke oostenwind wordt nu goed merkbaar, en we stampen maar voort, alsmaar klimmend, tegen die wind in. Naar *Alcolea* toe een korte stevige afdaling, koffie, en dan weer verder. De wind wordt sterker, we rijden nu over een soort hoogvlakte naar *Laujar de Andarax*. Het landschap is prachtig, de wind is vervelend. We pauzeren in *Laujar*, er is een uitstekend hotel, maar we willen eigenlijk toch wel verder. We rijden nu door een werkelijk fantastisch landschap via *Fondón*, *Almócita* en *Padules* naar *Canjáyar*. Miljoenen bloemen! Na *Fondón* eerst nog klimmen, dan een spectaculaire afdaling naar *Canjáyar*, waar een kathedraal zeer fraai op een hoge rots boven het dorp ligt. Wij kijken daar al dalend weer bovenop! Het blijft waaien, maar omdat het nu zo warm is (30°), zijn we er wel blij mee. Na *Canjáyar* wordt het gebied steeds droger en onherbergzamer. Het zijn Grand Canyon-achtige rotsvormen. De weg wordt hier ook gekanaliseerd. Tot aan *Illar* is het voornamelijk vlak of licht klimmen/dalen, maar later toch weer stevig omhoog, en in de hitte met de vermoeide lichamen valt het niet mee. Uiteindelijk rijden we om 17.00u *Alhama de Almería* binnen en komen terecht in **Hotel San Nicola - Balneario**. Een echt ouderwets Spa hotel. De omgeving is hier nogal troosteloos en Alhama is een beetje een uitgestorven en saai oord.

Alhama de Almería – Almería

8 mei - 41 km

Om 9.00u rijden we het hotel uit. Er is wat bewolking. In de afdaling naar de hoofdweg kom je langs "*Los Millares*", een 5000 jaar oude nederzetting waarvan de resten zijn/worden blootgelegd. Het is een beetje moeilijk om alles op zijn waarde te schatten. Archeologisch moet het belangrijk zijn, maar je hebt veel minder aanknopingspunten dan bij bv. de resten van de Griekse beschaving op Kreta. 5000 jaar geleden was het hier zeer bosrijk en vruchtbaar, en was de rivier voor schepen bevaarbaar. Daar is nu geen sprake meer van! Bij het uitrijden van het terrein kun je het beste linksaf slaan in de richting van *Gádor*, je kunt dan blijven dalen en rijdt door een interessant gebied met veel rotswoningen! Zo'n 15 kilometer vóór *Almería* wordt het een drukke autoweg, en kun je maar het beste het verstand weer op nul zetten. We rijden *Almería* binnen, schrikken van de drukte, het lawaai en de warmte, rijden door naar de boulevard waar het wat aangenamer is, en besluiten dan door te gaan naar *Cabo de Gata*. Even buiten *Almería* ligt een heus fietspad naar de universiteit. Je hebt hier een prachtig uitzicht op de baai vol met marineschepen en de kaap in de verte ziet er indrukwekkend uit. Maar windkracht 8 tégen, langs de kust, met bagage is zelfs voor Indurain niet te doen, en daarom keren we om. We vliegen nu over dat fietspad en de boulevard, vinden bovendien een uitstekend hotel (**Delfin Verde**) direct aan die boulevard met een heerlijk restaurant ervoor en besluiten daar dan maar te blijven. We maken een heerlijke wandeling over het strand en de boulevard.

Almería – San José

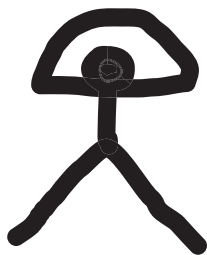
9 mei - 52 km

Mooi weer met sluierbewolking. Veel minder wind dan gisteren. We racen nu in de richting van *Costacabana* waar het vliegveld van *Almería* ligt en hier neemt de wind weer toe! In *Retamar* is het koffietijd en daarna duiken we het gebied in dat de “*Cabo de Gata*” wordt genoemd. Een belangrijk natuurgebied. Het is een open en dor landschap van vulkanische oorsprong, wat goed te zien is aan de kleur en de vorm van de rotsen, met name als je voorbij de vuurtoren bent. We rijden weer stevig tegen de wind in, maar nu zijn we nog fit en hebben er geen moeite mee. We eten in het plaatsje *Cabo de Gata* (waar overigens een stuk of drie hotels zijn te vinden) met uitzicht op de zee en uit de wind.

In de richting van de zoutfabrieken bij *La Almadra de Monteleja* hebben we de wind nu mee. Op de kaap *Cabo de Gata* staat een flinke rots, en die moeten we op. Het is niet erg hoog, maar wel behoorlijk steil. Dan een korte denderende afdaling naar de vuurtoren. Hier begint dan een stuk weg naar de wachttoren toe (*Torre de Vela Blanca*) waarvan we niet weten of we, als we eenmaal daarboven zijn, ook verder kunnen, of dat alle moeite vandaag voor niets was en we terug moeten. De kaarten en de gidsen zijn onduidelijk. De weg naar de wachttoren is Engels model: 20%! We worstelen naar boven, ik heb al een paar dagen last van mijn knie en besluit maar te gaan lopen op de steilste stukken! De klim is niet lang, en eenmaal boven staat er een groot hek over de weg, maar er is een doorgang voor wandelaars en fietsers. De wind is hier op de top van de kaap stormachtig, de weg is nu onverhard en model wasbord, maar gelukkig wel weer naar beneden! Met de wind erbij is dat toch nog een behoorlijk lastige klus, af en toe wordt je de goot in geblazen, we moeten soms stilstaan om niet ondersteboven te worden geblazen, maar mooi is het zeker. De kust waar we nu mooi op uit kunnen kijken ligt er woest bij, de golven slaan met grote schuimexplosies op de rotsen te pletter.

Als we weer op zeeniveau zijn aangekomen moeten we weer een hek door, en dan volgt nog een stuk van 9 kilometer over een zeer slechte gravel/keienweg. Het staat hier vol met cactussen, planten, palmen en overal zijn mooie kleine – door rotsen beschutte – stranden. We zijn behoorlijk moe door de harde wind, en het laatste stuk valt niet mee. In *San José* komen we in het mooie **Hostal Bahia**. Een aangename kamer en ik geloof ook weer dat we het rijk alleen hebben. Fietsen kunnen beneden in de

grote eet/feestzaal die nu toch niet wordt gebruikt.

We lopen even langs bij de VVV, waar we gelijk ook even vragen wat dat voor een logo is dat je hier overal ziet. Het blijkt een kopie te zijn van een rotstekening in een van de grotten in deze streek. Het wordt een **INDALO** genoemd, en je ziet hem in veel hotelkamers en huizen afgebeeld. Sommige hotels heten ook “Hotel Indalo”. Het is typisch voor de provincie *Almería*.

We kopen bij de supermarkt eten om op onze kamer ‘s-avonds te kunnen wegwerken.

In het dorpje hebben ze zulke wind nog niet vaak meegemaakt, de vuilniscontainers waaien over de straat! We zien op onze kamer later nog dat Nederland bij het Eurovisie Songfestival zomaar een 4e plaats haalt.

San José – Carboneras

10 mei - 51 km

Veel bewolking bij het opstaan, later meer opklaringen. Temperatuur is aangenaam. We rijden eerst naar *El Pozo*, richting van de kust. Via *Los Escullos* komen we dan bij de korte maar zeer hevige klim bij *Cerro del Noble*. Daarna denderen we naar *Rodalquilar*. Er vallen wat regendruppels en we drinken er koffie in een bar. Het klaart weer op als we verder rijden naar *Fernán Pérez*. Hier zit ook weer een aardige klim in naar de *Risco de Bornos* (300m). Daarna volgt een mooie lange afdaling naar *Fernán Pérez*, een klein een slaperig dorpje dat we inrijden om op het dorpsplein een flink ijsje te nuttigen. Het is inmiddels zo’n 26° geworden. Er loopt vanaf hier ook een onverharde weg door een zeer desolaat gebied naar *Agua Amarga* en de hoofdweg naar *Carboneras*. Het begin van deze weg is een beetje moeilijk te vinden, er staat ook geen bord bij, behalve “*Salidas Camiones*” (uitrit vrachtwagens), en die komen inderdaad op dit weggetje voor als ze uit de mijnen die hier worden geëxploiteerd, op weg gaan naar de fabrieken. Als je bij het zoeken naar dit weggetje een romeins aquaduct aan je rechterhand ziet, ben je al te ver

doorgereden. Als we op dit weggetje zijn aangeland, komt er opeens weer veel bewolking, grijze dreigende luchten, wind en in de verte ook wat onweer opzetten. We geven vol gas en de 9 kilometer rijden we in een krappe 3 kwartier. Gelet op het feit dat deze onverharde weg van matige kwaliteit is, er af en toe moet worden geklommen, de wind tegen is en we toch nog af en toe stoppen om rond te kijken, is dat een heel behoorlijke prestatie!

Als je bij de mijn bent, moet je op de splitsing rechts aanhouden. Bij het naderen van de asfaltweg zie je een molen, Kort daarvoor is ook weer een splitsing (nog in het onverharde gedeelte) die je ook rechtsaf kunt nemen als je via de kust naar *Carboneras* wilt. Wij gaan via de hoofdweg (vanwege het weer, het druppelt af en toe een beetje), en gaan dus bij die molen naar links. Na 3 kilometer volgt dan de aansluiting met de hoofdweg naar *Carboneras*. Een mooie, nieuwe weg. Hier trekt de lucht weer helemaal open, en wordt het binnen 10 minuten geheel onbewolkt en stralend blauw! Temperatuur stijgt, wind blijft! Zóveel klimaatwisselingen op een dag hebben we nog niet gehad! Ook nu weer moeten we bij het dalen naar *Carboneras*, door de sterke tegenwind, meetrappen om niet in de afdaling stil te vallen!

In *Carboneras* hebben we hotel **Sol y Playa** direct aan het strand. Kamer met balkonnetje met uitzicht op de fraaie zee. De fietsen kunnen beneden in de hal staan, maar wij vinden het veiliger om ze 's-nachts in de kamer te zetten.

We komen hier ook een Frans echtpaar tegen dat met twee kinderen (van 8 maanden en van 3 jaar) op de fiets rondtrekt. De kinderen zitten in mooie mandjes achterop en de bagage vervoeren ze in een fietskar! We wisselen ervaringen en adressen uit.

Mijn ketting gaf weer problemen, en er blijkt nu een schakel in de ketting los te zitten waardoor er af en toe spontaan geschakeld wordt en er tijdens het fietsen een regelmatige tik is te horen. Ik vervang de kapotte schakel door het stukje dat ik er een paar dagen geleden heb uitgehaald, loop alles nog eens goed langs en zet de boel in het vet, waarna de fiets de rest van de tocht geen problemen meer geeft. We gaan later op het strand zitten, waar het in de luwte van een bootje, maar in de volle zon, zeer heet is. Het restaurant bij het hotel heeft een voortreffelijke keuken.

Carboneras – Turre

11 mei - 35 km

Het regent behoorlijk in de nacht maar bij het opstaan is het in ieder geval droog, maar wel grijs bewolkt. De weg langs de kust is licht klimmend en dalend, er is alleen een stevige klim naar *Sopalmó*. Hier zien we het Franse echtpaar weer voor ons uit rijden. In *Sopalmó* stappen ze net af bij een bar, wij gaan erbij zitten, een oude Spanjaard zit ook nog op een bankje naast ons en zo zijn we, met koffie en gesprekken, al gauw een uur verder!

We zetten koers naar *Mojácar*, maar vanaf *Agua de Enmedia* is het één lange weg met hotels, hostals, campings, pizzeria's, cafés, bars, appartementen, peluqueras, pensiones, heladerias en meer vakantievreugd (met vooral veel Engelsen). We besluiten dan ook door te gaan naar *Garrucha*. Idem dito. Dan maar landinwaarts, en in *Turre* vinden we een aangenaam hostel **El Pago**. De fietsen mogen op de binnenplaats staan en wij eten in het restaurant. Het weer klaart heel mooi op in de avond.

Gelet op het aantal dagen dat we nog hebben te gaan, moeten we nu ook besluiten wat de volgende etappe zal gaan worden. Het weer lijkt zich te stabiliseren, en we zouden bv. nu de route kunnen gaan rijden die we oorspronkelijk voor de heenweg hadden bedoeld. Omdat we dan echter de *Alpujarras* niet meer zouden kunnen zien, besluiten we toch om via *Tabernas* en *Abla* weer die kant op te gaan. Zodoende hebben we vandaag onze grootste afstand tot *Málaga* bereikt, en zullen we vanaf nu geleidelijk aan die stad weer naderen.

Turre – Tabernas

12 mei - 69 km

We staan vroeg op, er is dunne bewolking en veel blauw! Volgens de waardin van ons hostel is er in *Tabernas* ook een hostel, en dat zou ons goed uit komen. Via *Alfaix* rijden we naar *Los Giles* en *La Huelga*. Volgens de Michelinkaart moet die weg doorgaan naar de **E15**, om er daar aan te sluiten op de **AL140** naar *Sorbas*. In *La Huelga* lijkt de weg echter te stoppen, bewoners zeggen ook dat je niet verder kunt en we besluiten dan maar om om te keren en de 9 kilometer over de (eigenlijk voor fietsers verboden) autovia te rijden. Zo gezegd, zo gedaan. De weg heeft gelukkig een brede vluchtstrook, en daar is het eigenlijk best goed fietsen. Bovendien gaat de zon flink schijnen en als we de afslag naar de **AL140** en *Sorbas* bereiken is de temperatuur opgelopen tot 25°, het is heet, droog, blauw én windstil! Overigens kan ik vanaf de hoofdweg aan de linkerzijde steeds een parallelweg zien liggen. Volgens mij hadden we vanaf *La Huelga* gewoon door kunnen rijden.*

Nu volgt een lichte klim, dan een fraaie afdaling in de vallei van *Los Molinos de Rio Aguas* – het is eigenlijk een soort gorge – waarna een klim volgt om daar weer uit te komen. Het zijn hier indrukwekkende rotspartijen. Dan gaan we verder naar *Sorbas*, veel dalen maar ook veel vrachtverkeer! Sluiproute of afgraving?

Na *Sorbas* volgt een mooie weg. Schaduw van de bomen, goed asfalt, weinig verkeer en na *Los Yesos* vooral dalend. Links de *Sierra de Alhamilla*, rechts de *Sierra de Los Filabres* en vóór ons de lange rechte weg! In dit laatste stuk is vooral opvallend dat er op de meest bizarre lokaties ineens een eenzame disco staat! Zomaar een fel gekleurd gebouw midden in het dorre land met een groot bord: “Disco”. Zou dat vanwege de hier vlakbij gelegen filmindustrie zoals Mini Hollywood en Texas Hollywood zijn? (Dát staat trouwens aangekondigd als Texas Hoollywood, op een billboard van 10 x 5 meter!)

Hostal Garcia in *Tabernas* is nou ook niet de meest ideale lokatie, maar iets anders is er hier niet. Vrij prijzig voor een kamer zonder ramen, een gammele badkamer en een waardin die ook de vrolijkste niet is. We eten ‘s-avonds in een restaurant bij het benzinestation. Daar komen veel mensen, ook van de hier in de buurt opererende filmploegen, en het smaakt er uitstekend.

Tabernas – Doña Maria

13 mei - 43 km

In de vroege ochtend heeft het geregend. Als we vertrekken is het droog met stukken blauw, maar ook veel wolken. We passeren op weg naar de splitsing met de **A92** (vroeger de **C3326**) diverse “Hollywood” lokaties. Het landschap ziet er indrukwekkend uit: veel gorges, spleten, rotsen, dalen en Grand Canyon-achtige taferelen. Daartussenin heeft men op diverse plaatsen “Western” stadjes nagebouwd. Naar de splitsing toe is het voornamelijk dalen, dan begint weer een klim. We genieten nog even van dit “Western” landschap, maar al snel maakt dat plaats voor een tamelijk saaie hoogvlakte met allemaal jonge aanplant of kale vlaktes, en bovendien hebben we hier ook nog eens de wind volop tegen! De lucht zit inmiddels helemaal dicht, er is veel verkeer en het verstand moet op nul. In *Gérgal* drinken we koffie en gaan we na een korte pauze aan het volgende deel beginnen. Even buiten het dorp trekken we warmere kleren aan, en nog even verder gaat de volledige regenuitrusting aan. We fietsen een halfuur in de regen, dan breekt de zon weer door, het landschap wordt nu wat vriendelijker, de heuvels wat meer begroeid, maar in de lange mooie afdalingen moet we wel weer bijtrappen!!

Vlak voor *Doña Maria* wordt het weer opnieuw slechter en we besluiten om in het hier gelegen hostel **Las Tres Villas** een kamer te nemen. We zijn er vrij vroeg, nemen eerst een uitgebreide lunch en daarna maar een siësta. Het dorpje verkennen heeft later niet veel zin, Er zijn maar drie straten en vijftig huizen en er is werkelijk geen klap te beleven! Omdat de lunch voldoende was, kunnen we in de avond volstaan met wat wijn en tapas. Deze dag zal later wel de slechtste van de vakantie blijken te zijn. Regen en wind maken het fietsen onaangenaam maar daar kun je je wel tegen kleden. Het saaie landschap en de drukke weg echter maken dit traject minder geschikt om te fietsen.

* Spanjaarden zeggen al gauw dat je een weg niet kunt berijden als ze eigenlijk bedoelen dat je dat met een auto niet kunt doen. Bijna altijd blijkt de doorgang voor fietsers geen enkel probleem.

Doña Maria – Laujar de Andarax

14 mei - 49 km

Als we vertrekken is het koud en winderig. We fietsen in trui met windjack én een lange broek. Het is 12°, geen regen. Het gedeelte naar *Abla* is snel gedaan. Daar kunnen we met moeite wat inkopen doen, want er is een algemene staking aan de gang. Dit in verband met de door de Europese Unie aangekondigde maatregel die de aanplant van olijven moet beperken. In Spanje is dat zeer hard aangekomen en in Andalucia wel het hardste; je kunt hier geen meter fietsen zonder een olijfboom te zien!

Hier slaan we af in de richting van de *Alpujarras*. De weg gaat met steile stukken snel omhoog het dal uit, en we hebben al gauw een mooi uitzicht op het dal waar we gisteren zo hebben geploeterd. Bovendien hebben we nu voor de verandering eens de wind mee!

Er moet geklommen worden naar 1200 meter hoogte. De totale klim is zo'n 10 kilometer lang, maar grote gedeelten zijn vrij vlak zodat de steile gedeelten ook echt steil zijn! Er wordt hier intensief aan de weg gewerkt. Op veel plaatsen is het oude wegdek weggeschraapt, en op de kale ondergrond komt dan een nieuw stuk te liggen. Op de overgangen van die stukken heb je steeds een vervelende drempel van een centimeter of 10. Klimmend is dat niet zo heel erg, maar dalend is dat wel vervelend omdat je steeds vol in de remmen moet om op de lange overzichtelijke afdalingen niet onderuit te gaan op zo'n drempel. In de richting van *Tices* moet behoorlijk worden gedaald. Dan weer een korte klim en dan volgt een reusachtige afdaling naar *Ohanes*. We hebben vanaf dat punt een werkelijk fenomenaal uitzicht op de vallei van de *Andarax* met de weg (die we vorige week hebben gereden naar *Alhama de Almería*) nu helemaal in de diepte. Alle dorpjes waar we vorige week doorheen of langsreden, liggen nu beneden ons. Bovendien wordt het steeds mooier weer en fietsen we inmiddels grote stukken in de zon.

Vlak voor *Ohanes* is een kruising: rechtsaf het dorp in óf eromheen, linksaf denderend dalen naar *Canjáyar*. Wij moeten via *Beires* naar *Laujar*, en dus moeten we zeer steil om *Ohanes* heen klimmen. Misschien dat je ook wel via het dorp zelf kunt, maar dan daal je vaak eerst een stuk om vervolgens aan het eind van zo'n dorp tegen een bijna loodrechte wand omhoog te moeten klimmen. Na *Ohanes* komt er een gedeelte waarin ook weer veel moet worden geklommen voordat uiteindelijk de definitieve daling wordt ingezet naar *Beires* en *Almócita*. Een week geleden waren we op weg naar *Canjáyar*, en vanaf de weg die we nu in de diepte zien liggen, keken we toen in de diepte naar het dorpje. Dat was toen al een flink dal, en we vermoedden toen niet dat we later nog een etage hoger zouden staan. We komen nu op bekend terrein, we rijden nu alleen in omgekeerde richting. Nog wat licht klimwerk en vervolgens fraai dalen naar *Fondón* en dan snel door naar *Laujar de Andarax* waar we neerstrijken in **Hostal Fernandez**. De fietsen kunnen in de paardenstal. Echt warm is het niet op onze kamer en vandaar dat we kachel maar aandoen, dat hadden we in Spanje nog nooit eerder meegemaakt!

Laujar – Bérchules

15 mei - 50 km

De lucht is blauw, weinig wind en een enkele wolk boven de bergen. De weg tot aan *Ugíjar* kennen we. Opvallend hoeveel we toen hebben moeten klimmen, want nu zijn we vooral aan het dalen. De wind speelt geen rol, de zon schijnt en in anderhalf uur zijn we in *Ugíjar* waar we koffie nemen. Er komt nu weer iets meer bewolking maar het is toch voornamelijk zonnig. Vanaf hier moeten we eerst zo'n 360m klimmen naar *Válor*, een zeer fraaie tocht in het rivierdal omhoog. De klim gaat daarna verder naar *Yegen* op zo'n 1000m hoogte. Hier staan langs de kant weer onvoorstelbare hoeveelheden bloemen en het water stroomt overal uitbundig.

Na *Yegen* wordt er licht gedaald om dan weer *Mecina Bombarón* in te klimmen en verder door te klimmen naar 1250m hoogte. Ook hier hebben we weer een weids uitzicht op het dal dat we een week geleden in de andere richting – en een stuk lager – doorreden. Alle plaatsen die we toen hebben gepasseerd, zien we nu in “vogelvlucht” beneden ons liggen. Nu dalen we weer naar de brug over de *Rio Guadalfeo* en dan gaat het stevig omhoog naar het op 1320m hoogte gelegen *Bérchules*. Het hotel bij de ingang van het dorp blijkt vol te zitten met een ploeg fietsers, maar de waardin weet nog een adres in het dorp: **La Posada**, een door een Spaans/Nederlands echtpaar gedreven pension. Diezelfde avond wordt er nog een groep van zo'n 12 Nederlandse wandelaars verwacht die hier een georganiseerde tocht lopen.

Het is een mooi oud huis dat goed is opgeknapt. We maken een flinke wandeling in de buurt, vooral in de richting van de vallei beneden het dorp. De zon is weer overvloedig gaan schijnen en het is heet! 's-Avonds eten we met de groep wandelaars gezamenlijk de maaltijd die bij de prijs van de kamer was inbegrepen.

Bérchules – Trevélez

16 mei - 19 km

Het is volkomen onbewolkt. De route voert ons vandaag door een prachtig en groen gedeelte van de *Alpujarras*. Ook hier weer is de bloemenweelde overdadig. De weg gaat – klimmend en dalend – naar *Juñeres* en dan licht klimmend en gewoon vlak naar de splitsing waar je af kunt slaan naar óf *Busquistar* óf naar *Trevélez*. Vanaf dit punt heb je een formidabel uitzicht op het diepe dal met helemaal achterin *Trevélez*, en daar weer achter opdoemend de machtige rug van de (nu besneeuwde) *Mulhacén*, met 3479m de hoogste top van het Spaanse vasteland. De weg naar *Trevélez* is vooral een kwestie van dalen, met een enkele klim en we zitten dan ook al snel op het dorpsplein dat helemaal beneden in het dorp ligt. *Trevélez* is het hoogst gelegen dorp van Spanje (1476m), maar dat is een beetje een rare bewering, want het dorp kent een hoogteverschil van minstens 150 meter! In het dorp zelf kun je ook al op 1600m uitkomen. Die hoger gelegen gedeeltes – *barrio medio* en *barrio alta* – zijn ook de interessantste plaatsen om een hotel te zoeken. De route waar wij op binnenkomen, komt uit in het laagste gedeelte, maar als je ooit van de andere kant aankomt rijden, sla dan bij binnenkomst in het dorp op de kruising linksaf naar boven, je bespaart je dan een klim van minstens 20% door smalle straatjes!! Hoe wij het gedaan hebben weet ik niet meer, maar we zijn fietsend naar boven gegaan. In het echte oude dorp zijn zelfs stukken straat van 30% of meer! **Hotel Fragua** is een uitstekende keus met bovendien ook nog een zeer goed restaurant. We zitten op de bovenste verdieping, hebben een dakterras en kunnen van daaraf de hele omgeving zeer goed bekijken. Het prachtige dal met de volop stromende rivier, de groene hellingen en de besneeuwde toppen. Vanuit deze positie hebben we ook zicht op het 1000m hoger gelegen “*Mirador de Trevélez*” waar we in 1995 op onze tocht naar de *Veleta* langskwamen en waarvandaan we toen het dorpje helemaal in de diepte zagen liggen. Toen was er geen vlok sneeuw in de hele *Sierra Nevada* te bekennen!

We maken nog een flinke bergwandeling naar zo'n 2000m hoogte via een pad dat vlak achter het hotel begint. Dit pad leidt ons door een onvoorstelbare wereld van woeste paden, beken, watervallen, paarden, koeien, vogels, planten en bloemen. De temperatuur is aangenaam en het is jammer dat we nu niet meer tijd hebben. De *Alpujarras* zijn zeer de moeite waard. Ik verwacht dat we hier nog wel eens zullen staan.

Trevélez – Dúrcal

17 mei - 66 km

Onbewolkt. We nemen de hoog gelegen uitvalsweg om te voorkomen dat we al te veel moeten klimmen. We hoeven nu alleen maar een lichte heuvel op, klimmen op de hoofdweg nog een klein beetje meer, waarna het grote dalen begint. Een zeer fraaie tocht door de overweldigende natuur met prachtige uitzichten op het dal naast en voor ons en terugblikken op *Trevélez* en de sneeuwtoppen er omheen.

Bij *Busquistar* verlaten we het dal, klimmen licht naar *Pórtuges* en dalen weer naar *Pitres* (waar trouwens ook een pension is te vinden, voor het geval dat). Er volgt dan een mooi gedeelte – bloemen – naar het dal van de *Poqueira*, en als we daar de hoek omrijden opent zich een adembenemend schouwspel: *Bubion* en *Capileira* hoog tegen de heuvels en daarachter – onbeschrijfelijk mooi – de besneeuwde *Pico Veleta* en de *Mulhacén*. Herinneringen aan de tocht die we in 1995 maakten borrelen weer boven. We kwamen toen van de andere kant dit dal binnenrijden en gingen toen door naar *Capileira* waar een dag later ons mooiste fietsavontuur ooit zou beginnen.

Op het punt waar we nu staan – een hoge rotsput aan het eind van het dal – hebben we een mooi overzicht over zowel het dal in de richting van *Capileira* als de vallei rondom *Órgiva* met daarachter weer de *Sierra de la Contraviesa* opdoemend. We zitten hier geruime tijd, maken foto's en genieten van het fraaie warme weer. Dan is het tijd om verder af te dalen, alhoewel we nog gespeeld hebben met de

gedachte om toch weer door te rijden naar *Capileira* om te kijken hoe de weg naar de Pico er nu bij ligt. Hij schijnt in ieder geval voor auto's geheel gesloten te zijn en alleen met speciale toestemming zou je er overheen mogen. Ik kan me echter niet voorstellen dat ze een agent bij die weg hebben neergezet die de wacht houdt! Maar de sneeuw boven de 2500m doet ons besluiten dit plan nu te laten varen.

De afdaling is spectaculair waarbij je steeds weer een ander gezicht op het dal en de bergen om je heen hebt. Bovendien is het een vrij steile en heftige afdaling, en we vragen ons af hoe we hier 3 jaar geleden eigenlijk omhoog zijn gekomen! In mijn notities van die tocht doe ik de hele klim met 2 zinnen af, maar we moeten er hard hebben gewerkt, want het was toen ook nog eens behoorlijk heet weer. In de afdaling passeren we *Pampaneira* waar we even de VVV binnenlopen die een erg mooi kantoor heeft met een goede collectie kaarten, boeken en andere zaken. We vervolgen de afdaling en ook nu stijgt de temperatuur tot boven de 30°, maar dalend is dat niet zo erg. In *Órgiva* nemen we een korte pauze, waarna we richting *Lanjarón* rijden waarbij weer moet worden geklommen, gedaald en geklommen. Nu is de warmte weer wel hinderlijk, temeer daar hier bijna geen schaduw is te vinden en het hete asfalt je doet uitdrogen. Daarom in *Lanjarón* maar een stevig ijsje genomen en wat water waarna we de weg vervolgen in de richting van de hoofdweg die naar *Granada* loopt. Hier hoeven we alleen maar te dalen en na het passeren van de hoofdweg kunnen wij over de mooie oude weggetjes in volledige rust via *Bezoar*, *Talara* en *Acequias* naar *Dúrcal* rijden. Je moet op die weggetjes wel meer klimmen dan op de hoofdweg, maar je rijdt veel in de schaduw (van heel veel citroenbomen), en het is veel aangener. We rijden hier kilometers lang als enige weggebruikers!

Het is 34° als we in *Dúrcal* aankomen en in hotel **Mariami** een kamer nemen. De fietsen worden in het trappenhuis gestald, boven op een mooie marmeren zuil! In *Dúrcal* wordt vandaag het feest van San Isidro gevierd, en er worden optochten gehouden met mensen in huifkarren, en prachtige stellen op paarden. Het grote dansfeest dat er die middag is geweest hebben we helaas gemist.

Dúrcal – Alhama de Granada

18 mei - 65 km

Onbewolkt en 15° als we vertrekken. We moeten nu helaas een stuk de hoofdweg volgen omdat er geen parallelwegen zijn. Via *Padul* rijden we (licht klimmend) naar de *Puerto del Suspiro del Moro*. Het is een drukke weg, maar we hoeven niet te lang tussen de vrachtwagens, auto's en motoren te rijden.

Bij de Puerto is een indrukwekkend uitzicht op de besneeuwde kappen van de *Sierra Nevada*, een uitzicht dat we bij het vervolgen van onze route – in de richting van *Alhama* – steeds verder zien vervagen in nevel. Vlak na de Puerto is de afslag naar *La Malaha* (de **A385**), de Michelinkaart vermeldt dit als *La Malatiá*, maar dat is onjuist. Omdat in het Spaans de H niet wordt uitgesproken, klinkt het als *La Malá*, en dat is de naam die je hier ook wel op borden ziet staan. De weg ernaar toe wordt nu onderhanden genomen, rechtgetrokken, ge-egaliseerd en “verbeterd”. In 1995 reden we deze zelfde weg, en toen was de omgeving volledig uitgedroogd, kaal en zanderig, nu volop groen en alweer: miljoenen bloemen.

In *La Malá* krijgen we gezelschap van een (oudere) Spaanse wielrenner die met ons meerijdt tot aan *Agrón* en waarmee we hele gesprekken hebben en die ons helpt een winkel te vinden in *Ventas de Huelma*. Hij woont in *Granada* en is reserveofficier in het leger. Na *Agrón* verder klimmen door bloemenvelden en mooie groene weilanden. Dan volgt de mooie afdaling naar het *Embalse de los Bermejales* dat in 1995 een zielig plasje water was en in een verdorde omgeving lag, nu is het tot de rand gevuld en het is één grote groene oase met overal velden vol papavers in bloei! Op de stuwdam heb je een fraai uitzicht: aan de ene kant het water tot vlak onder de rand en scholen met forel, aan de andere kant spuit het water uit de centrale!

We worden nu met de wind mee bijna de volgende col opgeblazen! Om ons heen papavers, brem, mimosa, cactussen, distels en nog veel meer. Paars, rood, geel, groen, wit en alle schakeringen daartussen. Tenslotte volgt de afdaling naar *Alhama de Granada* waar we in het zelfde pension (San José) zitten als drie jaar geleden, de eigenaar herinnert zich dat nog. Het weer was vandaag ideaal om te fietsen.

Alhama de Granada – Colmenar

19 mei - 63 km

Bij vertrek: lichte sluierbewolking, windstil en 17°. Om *Alhama* uit te rijden in de richting van *Ventas de Zafarraya* is simpel: kies steeds het steilste straatje omhoog. Dan volgt een mooie klimweg naar de *Puerto de Navazo*, waar we alweer worden we omringd door bloemenvelden waarna we afdalen naar Ventas. De weg in de vallei is tamelijk slecht en de weg die we daarna moeten klimmen kennen we nog van 2 weken geleden: ook slecht. We dalen weer over een betere weg en slaan dan af naar de *Puerto de los Alazores*. Op dit punt steekt ook een krachtige wind weer de kop op (en hij is tegen!) maar de omgeving maakt veel goed.

Na *Alfarnatejo* rijden we over de **MA115** naar *Colmenar*, de weg klimt en daalt, soms hele stukken vlak en er zijn prachtige, indrukwekkende uitzichten op de vallei en de rotsen en bergwanden aan alle kanten. En hier zien we bloemenvelden zoals we ze deze tocht nog niet eerder tegenkwamen: kilometers groot, overweldigend, onvoorstelbaar. Die bloembollenvelden bij ons kunnen gelijk in de asbak, dat zijn gekleurde postzegeltjes vergeleken bij wat hier is te zien! En juist op dit punt blijkt onze camera niet meer te werken! Nou ja, wat we zien is toch niet te fotograferen: het prachtige dal met *Riogordo* in de verte, de majestueuze rotsen die je vanuit *Colmenar* zo mooi aan het eind van de dorpsstraat kunt zien liggen en de zee in de verte. Op deze weg zijn we niemand tegengekomen!! Het is er volstrekt eenzaam met af en toe een huis of boerderij en verder niets.

Er volgt een steile afdaling richting *Colmenar*, we twijfelen over wat te doen: doorgaan naar *Málaga* – we voelen ons nog fit, mijn knie is weer in orde – of hier blijven? Het weer geeft de doorslag, het gaat een beetje betrekken en we willen niet te laat in *Málaga* aankomen, dus komen we weer terecht in het hotel waar we we al twee keer eerder waren: **Los Arrieros**, waar we hartelijk worden verwelkomd, we beginnen goede bekenden van ze te worden!

Colmenar – Málaga

20 mei - 33 km

Het is bewolkt en in de vroege ochtend valt nog een buitje. Na een hartelijk afscheid en “tot ziens” rijden we weg bij een temperatuur van 14°. Op het moment dat er een bui gaat vallen, zijn we net bij een bar waar we koffie kunnen drinken. Als het droog is gaan we weer verder, de zon komt af en toe door, soms een druppel regen. Een mooi uitzicht op het dal. Op 10 km vanaf Colmenar ligt het hoogste punt van deze weg, dan weer een stukje dalen en weer een korte klim naar de *Puerto de León* waar we al twee keer eerder langskwamen: in 1995 en 1997. We drinken opnieuw koffie, want ook hier barst weer een flinke bui los, maar na een half uur kunnen we dan toch echt weg. Vanwege de regen en de stevige wind zijn we gekleed in trui, lange broek, bodywarmer én regenjack. Het is een lange, fantastische en steile afdaling, en het is leuk om er nu eens vanaf te mogen in plaats van er tegenop!

Tot aan het centrum van *Málaga* (19 km) hoeft je geen trap te doen! Als we daar aankomen is het bloedheet en schijnt de zon volop. Iedereen loopt in korte mouw en T-shirt, terwijl wij in onze winterkleden aan komen suizen! We kleden ons snel om en doen dan de slotklim van deze vakantie: **Parador Gibralfaro** ligt op een hoge rots in de stad. Als we ‘s-avonds op ons balkon zitten, is het doodstil in de stad: Real Madrid speelt tegen Juventus om de Europacup (in de Amsterdam Arena notabene!), maar als er een doelpunt wordt gemaakt horen wij de hele stad juichen. En als Real Madrid blijkt te hebben gewonnen breekt er op straat een waar volksfeest uit waarbij ze urenlang al toeterend rondjes rijden op de Paseo, de Alameda en om de fontein!

Tenslotte

De thuisreis verloopt zonder problemen. De door ons bij de bagagekluizen achtergelaten dozen blijken verdwenen. Ik had ze daar met de hulp van een politieagent neergezet (platgevouwen in de ruimte achter de kluizen) maar de beheerder van die ruimte was er niet bij. Wel had ik een briefje op de dozen geplakt met het verzoek (in keurig Spaans) om de dozen niet weg te gooien. Het mocht niet baten. Geen dozen dus. Dan maar de voor alle zekerheid meegenomen fietshoezen van de Fietsvakantiewinkel er weer overheen gedaan. Dat is ook altijd goed gegaan en ook dit keer komen de fietsen zonder beschadigingen op Schiphol aan.

Deze vakantie verliep door het koele weer met de vele regen landinwaarts niet op de door ons geplandde wijze. Maar we hebben daardoor wel gebieden bezocht waar we anders zeker niet naartoe zouden zijn gegaan. Daar hebben we geen spijt van gehad. Spanje blijft een land met veel mooie gebieden waar het goed fietsen is.

1998

De Pyreneeën revisited

De Pyreneeën Revisited.

Per tandem door de Franse en Spaanse Pyreneeën Een tocht van 17 augustus – 12 september 1998

In het verleden waren we al meerdere keren in de Pyreneeën (1992–1994) en we hebben daar geleerd om in de bergen te fietsen en er van te houden. Dit jaar wilden we weer eens terug, maar dan vooral om de Spaanse kant uitgebreider dan in 1994 te bekijken, maar ook om meer tijd in te ruimen voor een paar gebieden waar je alleen te voet kunt komen (*Ordessa* park en *Aigües Tortes* bv). Maar vooral wilden we terug om te zien hoe het ons zou vergaan op de tandem! We rijden al langer tandem, maar dat is een gewoon 3 versnellingen-stadsmodel waarmee je nog niet eens een heuveltje op kunt, laat staan een berg.

We hebben er speciaal een nieuwe ATB tandem voor aangeschaft, en dat is uiteindelijk de **Burley Samba** geworden. Voor de stoker is het bijzondere de zogenaamde “Softbeam” waar het zadel op zit. Dit is een kunststof buis (van hetzelfde materiaal waar ook polsstokspringers mee springen) die het zitcomfort van de achterste rijder aanmerkelijk vergroot op onverharde wegen of bij onvoorziene kuilen.

Het werd bij aanvang nog behoorlijk spannend, want we hadden door onvoorziene omstandigheden geen tijd gehad om de tandem uitgebreid in bv. Limburg of de Ardennen te proberen.

Onze reis begon in *Argelès-Gazost* (ten zuiden van *Lourdes*), we staken de grens over via de *Col du Pourtalet*, we reden vervolgens kriskras door de Spaanse Pyreneeën in de richting *Barcelona* en keerden uiteindelijk via de *Col d'Ares* weer terug in Frankrijk waar we de laatste week nog wat verkenden.

We hadden geen reisplan gemaakt en zouden van dag tot dag bekijken waar we uit zouden komen. Vooral de onzekerheid over beschikbare hotelruimte (het was hoogseizoen tot eind augustus) had ons tot een dergelijke werkwijze doen besluiten, een werkwijze die ons dit voorjaar in Andalucia ook goed was bevallen.

Het is een zeer indrukwekkende tocht geworden, in het begin zwaarder dan we verwacht hadden, maar eenmaal gewend aan het “tandemmen” was het goed te doen en we hebben van iedere meter genoten. Vooral ook het prachtige weer met volop zon was daar de oorzaak van. Het klimmen met de tandem is goed bevallen en overal waar we kwamen kregen we enthousiaste reacties en leuke commentaren, naast vele aanmoedigingen en opgestoken duimen!

We gebruikten voor onze bagage één van de achtertassen (zelf gemaakt) die we ook op onze andere fietsen gebruiken, en vóór hadden we een set Ortlieb tassen zitten. Gereedschap zat in een aparte gereedschapstas die we zelf hadden gemaakt en we hadden twee stuurtasjes. Vier bidons met bij elkaar 3,75 liter inhoud en een extra batterijhouder in bidonklem, maakten de zaak compleet.

We hebben ook twee fietscomputers gemonteerd, een met een auto-start functie de ander staat continu aan. Zo kunnen we goed vergelijken wat het gemiddelde is inclusief of exclusief de rusttijden. Dit is de gereden route:

*Argelès-Gazost – Arrens – Laruns – Col du Portalet – Balneario de Panticosa –
Torla – Escalona – Benasque – Barruera – Boí – Tremp – Coll de Nargó – Cardona –
Moiá – Sant Hilari Sacalm – Olot – Setcases – Prats de Molló – Ille sur Têt –
St. Paul de Fenouillet – Port Barcarès.*

We hebben gefietst in de periode van 17 augustus t/m 12 september. In deze laatste week begon in de *Roussillon* alweer de druivenpluk! We gingen met de fietsslaapbus naar *Argelès* en weer terug vanaf *Barcarès*. In de aanhanger voor fietsen is plaats voor 4 tandems. Op de terugreis was er ook nog een ander paar op de tandem. Op de heenreis waren we trouwens maar met 4 mensen in de bus! Het was de laatste heenreis naar *Argelès*. Dat is wel prettig, want de bus was al voorbereid voor de nacht, zodat je geen tijd verliest met het ombouwen van alle stoelen tot bedjes. Je kunt dan gaan slapen wanneer je wilt. Wel heel bijzonder was dat de bus door een wegafsluiting en omleiding in het hartje van Parijs terecht kwam!

Argelès-Gazost – Arrens

18 augustus - 19 km

Als de bus bij het ochtendgloren de Pyreneeën nadert, zijn deze gehuld in een groot grijs dek en het regent pijpenstelen! Dat hebben we vaker meegemaakt en ook de chauffeur van de bus heeft dit bij al zijn ritten dit seizoen (naar deze plaats) al gezien! Maar als we uitstappen is het droog en na het gereedmaken van de fiets gaat zowaar de zon schijnen. In *Argelès* is het waanzinnig druk met Fransen op vakantie en we moeten gelijk al onze tandemkunsten aanwenden om overeind te blijven tussen het aan alle kanten op/over de straat lopend volk en rijdende auto's.

We zetten koers naar *Arrens* om te zien hoever we komen vandaag. Het weer is voorlopig goed. Na zo'n nacht in een bus ben je toch niet echt lekker uitgeslapen en fit, en dat is nog wel te merken. Het valt aardig zwaar en het zweet staat me al snel op de rug en op het hoofd. Daar heb ik op mijn solo-ATB zelden last van. Het is ook nog even wennen aan het fietsen met de voortassen, maar het maakt de tandem (merkten we later) wel een stuk stabiel.

We zijn in goed anderhalf uur in *Arrens*, en staan in tweestrijd: dóórgaan en de *Soulor/Aubisque* er ook gelijk maar aan vast knopen of in *Arrens* blijven? Het is nog zo vroeg dat we besluiten door te gaan alhoewel de lucht er nogal grijs uit ziet. We krijgen ook gelijk het zwaarste stuk van de beklimming voor de wielen en ik begin serieus te twijfelen aan ons besluit om met de tandem naar de Pyreneeën te gaan. Allemachtig, dát valt tegen! Het lichtste verzet dat we hebben is 1 op 1, en dat is zwaarder dan we op onze ATB's hebben. Het probleem is dat je minimumsnelheid (om stabiel te kunnen rijden) met een tandem wel een stuk hoger moet liggen dan op een solofiets, en dat betekent dus flink trappen als je omhoog moet. Na 1.5 kilometer gaat het regenen – eerst nog zachtjes – en we schuilen onder een mooie grote boom, trekken de regenkleding aan en wachten nog wat af, twijfelend en hopen, maar het wordt steeds erger, dus dan maar terug naar *Arrens*. Jammer van dat eerste stukje, maar nu weten we wat ons morgen te wachten staat!

In *Arrens* is een hotel snel en probleemloos gevonden en we besluiten maar wat van de verloren nachtrust in te halen. Als we wakker worden is het flink opgeklaard, de zon staat te branden en het ziet er allemaal wat plezieriger uit. We brengen nu de fietstassen wat op orde, repareren wat materiaal en eten 's-avonds goed in het hotel. De fietsen hebben we gestald in de garage van het hotel.

Arrens – Laruns

19 augustus - 39 km

Bij het opstaan is er veel blauw, een enkele wolk en wat optrekkende nevel uit de dalen. Om 9.10u rijden we weg en in 1 uur en 40 minuten zijn we boven op de *Col du Soulor*! Het is vrij zwaar, maar de beklimming is vrij constant zo'n 8%, en dat fietst dan wel weer prettig. Wat minder prettig is, is de enorme drukte: een continue stroom auto's rijdt hier met ons mee, en Fransen zijn absolute horken in het verkeer. Ze halen op onmogelijke plaatsen in, ze snijden, ze rijden vlak langs je en hun auto's stinken onvoorstelbaar. Overigens ontwikkelden we op de tandem wel een techniek om ze tot enige rust te manen: kwam er weer wat achterop dan ging ik wat naar links fietsen en mijn vrouw uitgebreid met haar armen zwaaien en het verkeer regelen. Dat hielp wel iets.

De omgeving is weer erg mooi en je hebt een prachtig uitzicht op het dal van *Arrens*. Het is bovendien aangenaam fietsweer met temperaturen van 18° tot zo'n 25°. Op de col nemen we koffie, kopen een stuk schapenkaas en genieten van de zon en de omgeving. Bovendien zijn we trots op onze prestatie. Op papier was dit de zwaarste klim en dat hebben we toch maar mooi gedaan op onze "Burley" (later zal blijken dat we ook nog veel steilere stukken (15%) gedaan krijgen en dat de problemen in de eerste dagen meer met de conditie te maken hebben).

Na de *Soulor* volgt het fraaie stuk langs de *Cirque du Litour*, (het is nu de derde keer dat we hier langskomen) het gedeelte naar de *Aubisque* is niet zwaar en heel erg mooi met een prachtig gezicht op het dal met *Arbéost*. Het is inmiddels prachtig helder weer met alleen wat hoge vederbewolking. Op de *Aubisque* wat thee drinken, foto's maken en dan de afdaling. Je kunt op een tandem zeer hoge snelheden bereiken tijdens het afdalen, je bent echter een levensgevaarlijke kanonskogel als het sneller gaat dan 40 km/u. Dat betekent dus dat je aan de remmen zware eisen moet stellen. We hebben V-brakes voor

en achter en een speciale rem op het achterwiel voor de afdalingen, zodat je niet doorlopend je handen hoeft te gebruiken. Het is een trommelrem die in een vaste stand kan worden gezet (bij ons door de stoker) zodat je een vaste daalsnelheid kunt aanhouden en zelf alleen maar wat hoeft bij te remmen.*

De afdaling naar *Laruns* is prachtig en kent een aantal zeer steile stukken (dat wisten we nog van de klim in 1992!). In *Laruns* blijkt de Auberge waar we eerder waren, te zijn gesloten. Jammer, het was een heerlijk restaurant met prettige kamers. We zitten nu in een klein hotel op het dorpsplein. We hebben overigens wel geluk, want de hotels zitten later die middag helemaal vol. De fiets kan weer op de binnenplaats. Het eten in het hotel is uitstekend. Er zijn in de namiddag meer wolken gekomen, en de toppen liggen weer helemaal bedekt.

Laruns – Col du Pourtalet

20 augustus - 32 km

Omdat we geen reisplan hebben kunnen we van dag tot dag bekijken waar we heen willen. Omdat we in *Laruns* ontdekt hebben dat er op de *Col du Pourtalet* een hotel staat, lijkt het ons wel leuk om daar te proberen een kamer te krijgen. Lukt dat niet, dan is het een kwestie van simpelweg Spanje indalen, daar is altijd wel iets! Als we om 9 uur wegrijden, hangt het hele dal nog vol nevel, maar al snel breekt de lucht open en wordt het steeds blauwer en zonniger. We hebben bij de start nog een extra laagje kleren nodig voor de ochtendkou, maar na de eerste kilometer klimmen gaat dat alweer uit.

Tot aan *Les Eaux-Chaudes* rijden we door een fraaie gorge, daarna wordt het meer open en is ook de fraaie lucht goed te zien en de zon te voelen. Er zijn prachtige bossen en de rivier stroomt volop in deze *Vallée d'Ossau*. *Les Eaux-Chaudes* is een antiek badplaatsje met veel vervallen, grote, oude gebouwen. Je kunt er voor Astma en Bronchitis worden behandeld, of misschien kun je dat hier wel krijgen, want de stoet auto's en bussen die ons voorbijtrekt is onafzienbaar, stinkend en hinderlijk vervelend! In voorgaande jaren reden we praktisch alleen door de Pyreneeën, nu zitten we in een ongunstige tijd (de Fransen hebben –gelukkig hun laatste week– vakantie). Ze gaan hier allemaal op weg naar *Lac de Fabrèges* waar ze allemaal met de kabelbaan naar boven willen en ook allemaal in het treintje naar *Lac d'Arrouste* willen. In *Gabas* nemen we koffie (hier is ook een hotel) en zetten dan koers naar het *Lac de Fabrèges*. De weg is niet al te steil en hele stukken zijn zo'n 4%, af en toe wat zwaarder. Bij het meer rijst een reusachtige stuwdam op, en met twee grote haarspeldbochten moeten we op het niveau van het meer komen. Daarna volgt een rustige route langs het meer. We nemen nog een koffie even voorbij het meer en rijden dan het fraaie open dal met groene weiden in. We volgen nu de *Gave de Brousset* en we nemen langs deze rivier een lunchpauze in de beschutting (tegen de wind) van een huisje en wat rotsen. Het verkeer is hier veel minder, de toeristen zijn we praktisch allemaal kwijt.

We vervolgen langs de mooie, regelmatige stijgende weg. Ter hoogte van het *Défilé de Tourmant* hebben we een indrukwekkend terugblik op het dal waar we uit zijn geklommen en voor ons de mooie col. De *Pourtalet* is een heel open col en het landschap wordt natuurlijk gedomineerd door de reusachtige *Pic du Midi d'Ossau* van 2884m hoogte.

Het hotel blijkt nog een kamer vrij te hebben!! Fantastisch! We slapen vannacht dus op 1794m hoogte. Omdat we al vrij vroeg boven zijn, hebben we nu mooi de tijd om een uitgebreide wandeling in de prachtige omgeving te maken: beekjes meertjes, panorama's, paarden, koeien, bloemen, roofvogels enz. In de richting van Spanje mooi helder, aan de Franse zijde wat bewolking die het dal binnen komt drijven. Aan de Spaanse kant van de col is nog een heel winkelcentrum waar we wat inkopen doen. We eten heerlijk in het restaurant, waar tijdens het eten de col helemaal dichttrekt in een dikke grijze mist. Je kunt geen twee meter ver kijken! Op de parkeerplaats op de col staan trouwens heel veel campers!

Als ik 's-nachts uit het raam kijk is het helemaal helder, en krijg ik weer zo'n sterrenhemel te zien als alleen maar in de bergen mogelijk is waar iedere omgevingsverlichting ontbreekt. Onvoorstelbaar veel sterren!

* Een goede communicatie is natuurlijk wel nodig om te zorgen dat de rem op het juiste moment aan of af staat. Dat ging wel eens mis: na een afdaling gaat het berg op wel erg zwaar. "trap je wel mee daarachter?", "Ja hoor!", "Waarom gaat het dan zo zwaar?". Omdat de rem dus nog aan stond!

Pourtalet – Balneario de Panticosa

21 augustus - 29 km

Het is nog steeds helemaal helder als we opstaan maar wel 8°! We rijden om 9.55u weg in de richting van Spanje! Het is een mooie, overzichtelijke afdaling met groene heuvels en weinig verkeer. Vanaf *El Formigal* ziet het er heel “Toscaans” uit, mooie meertjes, begroeide hellingen, maar de bergen zijn woester. We zijn in 20 minuten in *Panticosa* waar we weer koffie drinken, boodschappen doen en een hotelkamer reserveren in het 10 kilometer verder liggende **Gran Hotel** in *Balneario de Panticosa*, ook alweer zo’n oude badplaats. De klim daarheen voert door de prachtige *Garganta del Escalar* en hier zitten stukken in die ons de *Soulor* gelijk doen vergeten. We naderen af en toe gevaarlijk dicht de minimum snelheid. De weg loopt dood in *Balneario* (op 1630m hoogte), dus veel verkeer is er niet. Het is prachtig weer en onderweg zijn er veel watervalletjes.

We installeren ons snel in het hotel, en maken dan een wandeling, via de **GR11** die hier loopt, naar het *Embalse de Bachimaña* dat op zo’n 2200m hoogte ligt.

Het wordt een 3 uur durende klim door een onvoorstelbaar woest en indrukwekkend landschap. Het pad is soms erg zwaar, veel losse stenen, grote klauterpartijen en dan weer hele stukken langs de rivier. Er lopen veel wandelaars deze route maar de meeste zijn al op de terugweg. Bij het stuwmeer is het rustig en het water is kristalhelder en ijskoud! We rusten er uit, eten wat en wandelen weer terug in 2 uur. Het hotel stelt niet veel voor: vergane glorie! We eten ergens op het dorpsplein in een bar.

Balneario – Torla

22 augustus - 52 km

Om acht uur is het stralend helder maar ook behoorlijk koud in het eerste stuk van de afdaling. In de nauwe gorge komt geen straaltje zon. Het is tot aan de hoofdweg wel even afzien in de kou. Op de hoofdweg naar *Biescas* is het – wat temperatuur betreft – een stuk aangenamer, de drukte neemt wel weer toe. De weg daalt nu licht naar *Biescas* waar we koffie drinken, inkopen doen en even bijkomen. We rijden dan over de **N260** naar *Torla*. De weg is tot aan de *Puerto de Cotefablo* klimmend. Het is heet geworden, maar de weg slingert via mooie diepe zijdalen omhoog waardoor we de zon niet steeds aan dezelfde kant hebben. Bovendien is het hier zeer boomrijk en is er volop schaduw. Dat is wel nodig ook, want het werken op de tandem doet me behoorlijk zweten.

Er zijn twee tunnels op dit traject, beiden verlicht. De eerste is kort, de tweede zo’n 400m lang. Die tweede tunnel is trouwens de *puerto* (1423m) die je over moet (eigenlijk dóórmoet in dit geval). De tunnel is zelf alweer licht dalend, en daarna volgt een mooie overzichtelijke afdaling in een – alweer – groen dal. In een half uur zijn we beneden op de splitsing *Broto/Torla*. Als je hier de hoek omgaat in de richting van *Torla*, opent zich een van de fraaiste gezichten van de hele Pyreneeën: de woeste, steile, rode rotswanden die het beroemde *Ordesa park* markeren. In ieder boek over dit park zie je wel de karakteristieke kerktoren van *Torla* met die rotsen op de achtergrond.

Nu komt de grote vraag: “zullen we hier een hotel vinden dat nog plaats heeft?”. Het is een van de drukst bezochte plaatsen in deze streek, het wemelt er van de wandelaars, bergbeklimmers en andere avonturiers en het hoogseizoen is pas over een week voorbij. Maar **Bella Vista** bij de ingang van het dorp, met fenomenaal uitzicht op de bergen, heeft zomaar plaats! Bij de receptie hangt trouwens een unieke foto van dit hotel, gemaakt in een tijd dat er nog niets anders stond. Prachtig!

We besluiten 3 dagen te blijven, want een van onze voornemens was om dit park te voet te gaan verkennen. Het kan trouwens niet anders, het *Ordesa Park* is verboden voor alle vormen van vervoer. Alleen te voet kun je er in. We verfrissen ons, doen wat boodschappen en eten ‘s-avonds in **L’atalaya**, een restaurant/refugio met fantastisch eten en een bijzonder gemoedelijke sfeer. We zullen er de komende dagen steeds terugkeren!

Ordesa Nationaal Park

23 en 24 augustus

De weg vanuit *Torla* naar het noorden, gaat door tot aan *Bujaruelo*. Vandaar gaat een pad naar de grens met Frankrijk die je over kunt steken bij de *Puerto de Bujaruelo o de Gavarnie* (2270m). Hier begint aan de Franse zijde weer de verharde weg en kun je door naar *Gavarnie* zelf, of via de bergpaden naar bv. de beroemde *Cirque du Gavarnie*. Dit is echter per fiets allemaal niet te doen (en al helemaal niet met een tandem), mogelijk dat iemand met een echte ATB, veel spierkracht en een enorm doorzettingsvermogen de oversteek via *Bujaruelo* zou kunnen doen, maar ik betwijfel het.

Vanuit *Torla* kun je met een Bus (ieder kwartier) naar de ingang van het *Ordesa park*, maar er is ook een prachtige wandelroute (de **GR11**) langs de rivier. We maken van beide mogelijkheden gebruik en beleven in het *Ordesa Park* twee onvoorstelbaar indrukwekkende en mooie dagen. Prachtige watervallen, rotspartijen, bloemen, bomen, planten, vogels, maar ook klauterpartijen langs de waterval (de *Cotatuero*), bloedstollende ravijnen aan je rechterhand, reusachtige rotswanden aan je linkerhand (met een ketting om je aan vast te houden), weer een andere beroemde waterval: de *Cascada Cola de Caballo* (de Paardenstaart) en een niet te beschrijven wandeling langs de *Faja de Pelay* met ongelooflijke vergezichten op de prachtige bergtoppen die de grens met Frankrijk vormen.

Als je dat pad langs de *Faja de Pelay* loopt dan blijf je vrij lang op een hoogte van zo'n 1900 meter lopen om pas bij de oude en vervallen refugio **Calcilarruego**, langs een enorm steil pad in anderhalve kilometer 600 meter te gaan dalen. Op sommige plaatsen is dit pad een loodrechte afdaling langs richels, boomstronken, takken en rotsblokken. In het park zijn tientallen goed gemarkeerde wandelingen uitgezet, en de wandelaar en bergbeklimmer met uitrusting kunnen hier hun hart ophalen. We kennen de Pyreneeën goed en zijn er vaak geweest, maar dit is inderdaad de plaats waar alles precies op het juiste moment bij elkaar is gekomen. Wij zullen hier zeker terugkomen!

Torla – Escalona

25 augustus – 49km

Als we weggrijden om 8.30u is het 9°! We zijn snel in *Sarvisé* en nemen daar de afslag naar *Fanlo*. Deze weg (**HU631**) wordt op de Michelinkaart wel aangegeven, maar niet als een doorgaande route, op de Alpinakaart van *Ordesa* en *Monte Perdido* staat de weg wel aangegeven als doorgaande weg.

Het is een prachtige omgeving, stil, groen en veel water. Klimmend en dalend, en alleen bij *San Esteban* zit een ijszingwekkend steil stukje waar we in 400 meter een hoogteverschil van 100m moeten wegwerken! We redden het net! De weg klimt daarna door tot aan *Fanlo*, dat een centrum voor Speleologie blijkt te zijn en er zijn hier veel mensen bezig zich in de benodigde kleding te hijsen om in de grotten af te dalen. Vanaf hier is de weg over een paar kilometer van beroerde kwaliteit, nauwelijks verhard, spleten, kuilen, losse steenslag enz., maar er wordt aan gewerkt. De weg daalt via een flink aantal haarspeldbochten snel naar de *Valle de Vió* die naar de *Cañon de Anisclo* leidt, een indrukwekkende gorge in het hart van het park. Twee kilometer voorbij *Nerin* is er een splitsing en is de lager liggende weg uitsluitend voor verkeer dat uit de andere richting komt en wij moeten dus toch weer wat klimmen langs de *Sierra de Las Fuebras* (250m in krap twee km), maar we hebben wel een prachtig gezicht op het dal en de gorge.

Waarschijnlijk kun je op de lager liggende weg best fietsen, maar omdat er veel tunneltjes in zijn willen we op de tandem geen risico lopen met het drukke verkeer dat van de andere kant af komt. Op de col bij *Llanas de Larviesa* komen we op een soort hoogvlakte en in *Buerba* nemen we een korte lunchpauze in het café aan een tafeltje in de schaduw van een boom. Het is inmiddels 32°!

Hierna dalen we zonder veel problemen af naar *Escalona* waar we “Habitaciones” nemen in **Casa Petricio**. Een typisch familiepension, maaltijd inbegrepen, die bovendien van uitstekende kwaliteit is.

De omgeving is hier veel desolater dan bij *Torla*, veel droge rotsgebieden en lage verdorde struiken. We willen eigenlijk morgen naar het Parador dat in het hart van het Ordesapark ligt, maar omdat dat aan een doodlopende weg in de bergen is, willen we geen risico nemen en bellen op om te horen of er plaats is: nee! Wij passen onze plannen aan en kiezen nu voor *Benasque*.

Escalona – Benasque

26 augustus – 78km

De lucht is weer stralend blauw en helder en het is minder koud dan gisteren. We zijn over de brede weg in een zucht in *Ainsa* waar we inkopen doen voor de rest van de dag. We vervolgen nu de **N260** in de richting van *Campo*. Het is een mooie stille route door een typisch landschap met allemaal miniatuur bergketens. Het lijkt wel steenkool. De weg is soms licht klimmend, van *Gerbe* naar *Arro* flink dalend en verder goed te doen. De dorpjes stellen niet veel voor en koffie is nergens te krijgen behalve in een bar vlak voor de *Coll de Foradada*.

Na *Samper* volgt een zeer zwaar stuk zonder één bocht van bijna 3 kilometer, en hier heeft **MICHELIN** de tekens voor de steilheid (>> <<) ook verkeerd staan: volgens **MICHELIN** is het vlak voor de col een steil gedeelte, maar dat klopt niet. Daar is het vals plat. Hoe dan ook, we hebben het flink zwaar en gaan na *Samper* puffend, krabbend en stoepend naar boven. De afdaling naar de hoofdweg (**C139**) is erg mooi en overzichtelijk, we slaan af naar *Campo* waar we boodschappen doen en komen dan terecht op een prachtige schaduwrijke weg langs de *Rio Esera*. Het is lekker koel tussen de hoge rotsen. Af en toe stevig klimmen, maar meestal niet meer dan 1%–2%. Na *Seira* komen we in de *Congosto de Ventamillo* terecht, een smalle hoge gorge die erg mooi is. Het water stroomt woest beneden ons langs. Er zit een tunneltje in deze weg. Bij *Castejón* komen we op de brede weg naar *Benasque* uit. Het is inmiddels 30° en op het asfalt is dat goed te merken. Er zijn een paar stevige klimmetjes, er is nauwelijks schaduw en ik moet m'n hoofd afkoelen met water! (Dat heb ik nog nooit eerder hoeven doen, en ik houd er dan ook een vervelende verkoudheid en pijnlijke oren aan over zoals een paar dagen later zal blijken).

Benasque is een typisch bergbeklimmersdorp, van hieruit zijn prachtige tochten te maken naar het dak van de Pyreneeën: De *Aneto* (3408m) of naar de *Maladeta* (3308m), ze liggen er nu sneeuwvrij bij!

Bij het naderen van *Benasque* is overigens de lucht achter ons geheel grijs en donker dreigend dichtgetrokken. Bij het boodschappen doen valt er een flinke bui en waait het behoorlijk. Ook later op de avond regent het nog een flinke tijd.

We zitten in hotel *Avenida*, het is een vrij rumoerige straat met veel verkeer en drukke terrasjes, maar die waren allemaal leeg toen we aankwamen! Er zijn overigens veel hotels in *Benasque*. Vlakbij ons hotel is wel een lekkere Churros bar waar we heerlijke churros met warme chocoladesaus eten.

Valle de Estos

27 augustus

Ook vandaag maken we er weer een wandeldag van. We besluiten de *Valle de Estos* te verkennen via de **GR11** die hier weer ons pad kruist. Het pad loopt langs de rivier met veel watervalletjes en woeste stukken. Het is er behoorlijk steil. We lopen tot aan de *Cabaña y Plleta d'el Tormo* en keren dan langs de andere zijde van de rivier weer terug over het hoge bergpad. Tot aan de *Cabaña de la Coma* is dat goed gemarkeerd, daarna raken we het spoor bijster en via bossen, struiken, watervallen, hagen en heggen, gras, doornen en andere begroeiing banen we ons een weg terug om uiteindelijk het pad weer te vinden. Gelukkig is de weg aan de overkant steeds goed te zien, en kunnen we ons oriënteren. Het is inmiddels wel enigszins dreigend geworden met een behoorlijk donkere lucht. Gelukkig zet het slechte weer niet door en bereiken we zonder verdere problemen ons hotel.

Dit gedeelte van de Pyreneeën is weer heel anders dan waar we een paar dagen geleden waren.

Benasque – Barruera

28 augustus – 65km

In de mooie afdaling naar *Castejón* zakt de temperatuur tot 9° en door de harde daalwind voelt het nog véél kouder aan! In *Castejón* opwarmen met koffie, croissants en een ander lekker broodje. Het ontbijt in *Benasque* was niet zo heel bijzonder! Om 10u rijden we weer verder om aan de beklimming van de *Collada de Fadas* te gaan beginnen. Deze weg slingert via veel haarspeldbochten door een mooi groen gebied met steeds wisselende gezichten op de *Aneto* en *Maladeta*. Er zijn een paar steilere stukken,

het merendeel is echter licht klimmend. Op een bepaald punt loopt de ketting van het voorblad af, het schakelkooitje van de voorderrailleur blijkt scheef te staan! Ik repareer dat op de col.

In de fraaie afdaling passeren we *Las Paules*, waar twee hostals zijn, en dalen verder voordat we weer klimmen naar de *Collada de Espina* om vervolgens zeer steil te dalen via veel “haarspelden” naar het dal van de *Rio Baliera*. Na de aansluiting met de drukke **N230** (over deze weg kom je via de Vielha tunnel in Frankrijk) komen we na een korte klim en vervolgens sterk dalen bij de **L500**, de weg naar *Caldes de Boí* en het beroemde *Parque Aigües Tortes* (Kronkelende Waters). Deze weg is licht klimmend, en ondanks de sterke tegenwind rijden we op srouplesse naar boven. We stoppen in *Barruera* op aanraden van een VVV stalletje (niet van het stalletje natuurlijk, maar van de persoon die daar in stond) omdat daar de meeste voorzieningen zouden zijn en de toegang naar het Nationaal Park het eenvoudigst zouden zijn. In **Hostal Farré d'Arvall** is geen plaats en in **Hostal Noray** is meer dan voldoende plaats. Bovendien zijn ze hier wél vriendelijk. We verfrissen ons, doen boodschappen en maken plannen voor morgen. Het blijkt dat we 5 kilometer verder (in *Boí*) hadden moeten stoppen, want daarvandaan vertrekken de busjes naar het park! Daar fietsen we dan morgenvroeg maar naartoe.

Barruera – Boí

Nationaal Park Aigües Tortes i Estany de Sant Maurici

29 augustus – 5km

Als we ‘s-ochtends vroeg vertrekken is het in de schaduw echt steenkoud, en we trekken dan ook al gauw warme kleren aan, doen de hoofdband om en gaan door. Maar dan moeten we weer gaan klimmen en kan alles even later weer uit! Het lijkt wel een modeshow! Op zo’n manier heb je inderdaad 3 kwartier nodig voor de 5 kilometer naar **Pensió Fondevila in Boí**.

Na ons te hebben geïnstalleerd op de kamer nemen we een taxibusje naar de ingang van het park *Aigües Tortes*. In 8 kilometer moet er 600m worden geklommen over een weg die eerst (vanaf de slagbomen) een onverhard wegdek heeft en later vanaf het *Estany de la Llebre* weer geasfalteerd is. We worden afgezet bij de informatiepost, waarvandaan alle wandelpaden beginnen. Alleen speciaal parkverkeer van de wachters en refugio personeel mag de weg per jeep vervolgen.

Op deze plek lopen tientallen beekjes, waterstromen, kanaaltjes, watervalletjes en meer vormen van watertransport (te lezen als vervoer van water en niet als vervoer over water!) door elkaar heen: *Aigües Tortes*. Er waait een koude wind en het is een prachtig woest gebied met een totaal ander landschap dan in bv. het *Ordesa* park. Wij lopen het brede uitgezette pad naar *Estany Long* in fantastisch wandelweer met een zeer heldere blauwe lucht maar wel dus die koude wind. Later zal blijken dat dit de koudste dag van deze maand was!

Die kou en de wind zijn er wel de oorzaak van dat mijn opkomende verkoudheid flink doorzet, en ik zal er een paar dagen flink last van houden. Een en ander wordt nog erger als op de terugweg met het busje de snelle daling er de oorzaak van is dat mijn oren ook nog eens vreselijk dicht gaan zitten en ik niets meer hoor! Dat blijft zo tot we ‘s-avonds aan tafel zitten (in een fantastische pizzeria tegenover het hotel).

Wandeldag

30 augustus

Gisteren zagen we op onze wandeling een pad dat op een gegeven moment van het hoofdpad afboog en mooi omhoog ging naar het *Estany Gran de Dellui*, en dat is wat we voor vandaag op het programma hebben staan. Een mooie stevig klim naar zo’n 2350m hoogte langs een zeer woest en indrukwekkend pad. De markering is soms moeilijk te zien, maar de rood/witte verf of de stapeltjes keitjes vinden we wel en het is bovendien aangenaam weer, warmer dan gisteren.

Het pad kruist watervallen of volgt rivierbeddingen, is soms geblokkeerd door omgevallen bomen of nog overeind staande koeien, we klauteren en klimmen, struikelen en rusten en komen geen mens tegen! Op een hoogte van 2300m zien we plotseling de eerste meertjes verschijnen! Een prachtig gezicht. Ook de bergtoppen er vlak omheen maken het heel speciaal. Er zou hier ook een pad moet zijn dat naar de Refugio loopt die we gisteren gepasseerd zijn, maar dat pad is onvindbaar en daarom blijven we hier

maar een tijdje rondhangen, zien de enige twee andere wandelaars van deze dag en keren uiteindelijk zelf ook weer om en volgen het pad terug. Het uitzicht over het dal beneden is indrukwekkend en het is opvallend hoe stil het is vergeleken bij gisteren. De afdaling in het busje heeft weer een slecht effect op mijn oren en ik zit weer doof aan tafel!

Boí – Tremp

31 augustus – 75km

Het is stralend blauw, maar als we naar *Pont de Suert* dalen is het flink koud in de schaduw van de bergen. We hebben ons er nu echter goed op gekleed. In *Pont de Suert* nemen we koffie, slaan voedsel in en gaan dan via de **N260** in de richting van *La Pobla de Segur*. Het eerste gedeelte voert door een prachtige gorge met veel groen en schaduw. Na de brug begint de klim naar de *Port de Viu*, in totaal 400m klimmen naar 1225m hoogte. Het is niet druk maar we rijden en klimmen in de zon en het wordt snel heter. Bovendien zijn er veel vliegen. Op de *Puerto de Viu* staat een bord dat deze 1325m hoog zou zijn, maar dat is weer de bekende Spaanse meter die ons parten speelt, want het is echt maar 1225m, zoals de topografische kaart duidelijk aantoonst.

Na *Viu* weer een stuk dalen waarna de 2e klim volgt naar de *Collado de Perves* die op 1350m hoogte ligt. Deze klim is minder steil en er is bovendien wat bewolking verschenen waardoor we aangenaam fietsweer hebben. We nemen een pauze op de *Collado* en storten ons dan via een enorm aantal haarspeldbochten in het dal van *Sarroca de Bellera* en daarna minder steil in de richting van *Senterada*. Hier wordt de weg drastisch aangepakt: over een lengte van 7,5 kilometer dalen we nu over een onverharde, wasbordachtige weg in ontwikkeling en gelukkig zijn de werkzaamheden nu vanwege de vakantie nog niet begonnen, anders zou het helemaal een stoframp zijn geworden. We hobbelen en stuiteren op onze tandem naar beneden!

In *Senterada* is een forellenkwekerij met logies, onthouden voor een volgende trip! Verderop wordt de weg weer onderhanden genomen, maar hier ligt gelukkig al asfalt. Ook komt er een enorme tunnel in, maar op dat punt worden wij nog over de oude weg om de tunnel heengeleid. De weg wordt misschien wel mooier, de route niet leuker.

In *La Pobla de Segur* is het inmiddels 33° geworden en nemen we een flinke rustpauze met veel vocht. Het laatste stuk voert ons langs het *Embalse de Sant Antoni* naar *Tremp* waar we een hotel snel hebben gevonden. We houden een korte siësta en ik heb vrij veel last van mijn dichtzittende oren. Pas later op de avond gaat dat weer beter. In cafetaria Tati nemen we een pizza en een lekkere lokale witte wijn, die erg sherryachtig aandoet.

Het koelt 's-avonds wat af, alleen vangt onze hotelkamer (aan de voorkant) nogal veel geluid van de bocht van de weg waar het pleintje voor het hotel precies op uitkomt. Toch slapen we verder goed.

Tremp – Coll de Nargó

1 september – 63km

We staan vroeg op om de warmte voor te zijn. In het dorp is het nog 22°, erbuiten is het zo'n 16°. Het gedeelte tot aan *Figuerola d'Orcau* is nogal saai met lange rechte stukken. Daarna verandert de omgeving en wordt het afwisselender. Tot aan *Isona* rijden we eigenlijk door één grote varkenshouderij. Het stinkt overal naar varkensmest en het stikt er van de vliegen. Na *Isona* verdwijnt die lucht, maar je moet eerst nog ruim 4 kilometer over een lange rechte weg naar het echt mooie gebied, dat begint bij de afslag naar *Abella de la Conca*. We rijden over de **L511**. Er staan hier, vreemd genoeg, veel olijfbomen. Die verwacht je in Andalucia!

De klim naar de *Collado de Faidella* (1250m) is heel erg mooi, bosrijk, met prachtige uitzichten en heel erg groen. Vanaf zo'n 1000m hoogte rijd je door veel schaduw en niet al te steil naar de col op zo'n 20 kilometer afstand van *Isona*. Daarna kom je in een woest en droog berggebied waar je weer daalt tot 1150m om vervolgens opnieuw te klimmen naar *Bóixols* op ruim 1200m hoogte. Daar is absoluut niets te krijgen, en dus klimmen we door naar de laatste col van vandaag, de *Collado de Bóixols* op 1380m hoogte. Hier hebben we een prachtig uitzicht op woeste bergen, rotsen, dalen, gorges, spleten, heuvels, pieken, ravijnen, steile wanden, glooiende wanden en nog meer vormen van berg! Het is inmiddels 32°!

Dan beginnen we aan de afdaling naar *Coll de Nargó*, 19 kilometer lang en erg mooi. De kwaliteit van de weg is overigens matig. Bij aankomst in *Coll de Nargó* nemen we een verfrissing en gaan dan op zoek naar onderdak. De fonda buiten het dorp is gesloten (wegens zijn wekelijkse verplichte sluitingsdag, een beetje raar voor een hotel!) en het hotel er vlakbij lijkt ook dicht, maar als we daar buiten staan te overleggen met mensen van het ernaast gelegen benzinestation, komt de eigenaar naar buiten en laat ons weten dat we er wel kunnen slapen. De keuken is echter dicht. Ook zij hebben eigenlijk vakantie.

Onze kamer heeft airco, maar heel goed werkt die niet. Des te beter werkt de enorme koelinstallatie die voor ons raam op het dak staat te stampen en te loeien, en we vrezen voor de nacht het ergste!

We gaan eerst maar eens kijken of we in het dorp kunnen eten. Daar aangekomen blijkt dat helemaal nergens meer te kunnen en over 5 minuten zijn alle winkels dicht!! Als een raket doen we snel nog wat inkopen waarmee we dan maar op onze hotelkamer een avondmaaltijd samenstellen. Gelukkig gaat het lawaai-apparaat naast ons uit, maar het blijft vrij warm. Als we opstaan is het 24°. Ik heb verder geen last meer van mijn oren.

Coll de Nargó – Cardona

2 september – 67km

Om 7.45u rijden we weg. We volgen de route langs het stuwmeer dat zeker 20 meter lager staat dan het hóórt te staan! De rotskathedralen om ons heen zijn echter fantastisch. Mooie gorgeachtige gedeelten met fraaie kleuren, zeker in het ochtendlicht. Bij de stuwdam pauzeren we voor wat foto's en dan volgt een flinke afdaling. Ideaal fietsweer is het met niet teveel zon. Ook op dit traject wordt op verschillende plaatsen aan de weg gewerkt. Bij de afslag naar *Salsona* ontstaat wat verwarring door de nieuwe tolgeweg die hier is aangelegd naar *Barcelona*. Gelukkig ligt de oude weg er ook nog en hoeven we niet om te rijden. De weg kent echter wel het nadeel van veel sluipverkeer dat niet over de tolgeweg wil rijden! In *Ogerm* waar we koffie drinken, lezen we ook een artikel over dat probleem in de krant!

Bij *Castelar de la Ribera* begint een heel stevige klim van een kilometer of 6 naar de *Col de Clará* van 880m hoog. Er zitten een paar steile stukken in die we maar net halen. De omgeving is hier erg mooi. Na de col volgt een mooie afdaling naar *Solsona* waar we op het plein voor het bisschoppelijk paleis een flinke pauze nemen en de daar spelende kinderen onze tandem met zeer veel belangstelling bekijken en betasten. Vooral Jonne's zadel wordt geprobeerd, maar ook de tellertjes worden goed bekeken.

Na *Solsona* volgt een stuk van 4 kilometer door open gebied met industrie en bedrijven. Licht klimmend komt de weg dan weer in mooier gebied. Tussen *Clariana* en *Cardona* echter, hebben bosbranden dit voorjaar zo'n 400 ha in de as gelegd. Een triest gezicht. *Cardona* ligt hoog op een berg met het tot Parador verbouwde kasteel op de top. Tot aan de stadspoort is het een zeer zware klim! Bij die poort vragen we de weg naar een hotel in de stad en in de steile straatjes vinden we uiteindelijk **Cal Borrasca**, een restaurant met habitaciones.

Het is een leuke kamer op enige afstand van het restaurant in het huis waar de eigenaars ook zelf wonen. We gaan op het dorpsplein zitten waar we wat drinken en hebben hier een mooi uitzicht op de enorme *Montaña de Sal* (zoutberg) die hier al sinds historische tijden wordt ge-exploiteerd. Bij het eten later hebben we een heel gesprek met de eigenaars van het restaurant/hotel, ze zijn nog in Nederland geweest!

Cardona – Moiá

3 september – 77km

We rijden om 8.10 weg onder een flink bewolkte lucht, alhoewel de zon er wel doorheen probeert te breken. Van *Cardona* naar *Súria* is de weg inmiddels al weer flink breed geworden, bochten zijn eruit gehaald en hoogteverschillen genivelleerd. *Súria* heeft een drukke hoofdstraat waar we koffie drinken, verder valt er niets te beleven. Wij zetten koers naar *Balsareny*. Klimmend, dalend, vlak en weer klimmend. In *Balsareny* werken we een halve meter stokbrood de man weg! De lucht is inmiddels meer betrokken, er is veel nevel in de dalen. Af en toe een drup regen. We gaan via de **BP4213** naar *Avinyó* en *Moiá*. Deze weg loopt door een prachtig gebied, maar dat doet óók de nieuwe autoweg (de **C25** van *Manresa* naar *Vic*) die je dán weer links, dán weer rechts van je hebt liggen. Gedeeltes van de oude weg zijn aangepast

om opritten naar die nieuwe weg te maken, bovendien heb je steeds lawaai van deze autovia. Pas na de afslag naar *l'Estany* ben je van die weg verlost. Het was tot nu toe zeer broeierig, warm en onaangenaam om te fietsen, maar de zon laat zich nu toch goed voelen en het wordt lekkerder om te fietsen. De wegen hebben veel schaduw, maar omdat we toch voornamelijk klimmen is dat wel zo prettig. Naar *l'Estany* is het weer flink klimmen zelfs. Er is daar een 'hostal', maar dat blijkt geen hostal te zijn! Wat het dan wel is zijn we niet te weten gekomen, want dit was een van de weinige plaatsen waar onvriendelijk mensen waren. Gelukkig is er een paar kilometer verder een heel leuk hostal, even voor *Moiá*, waar we een uitstekende kamer hebben en we ook heerlijk kunnen eten.

Moía – Sant Hilari Sacalm

4 september – 61km

Voor het eerst in deze vakantie is de lucht helemaal grijs! We ontbijten op het terras en dalen daar na snel naar het dorp. We slaan eten in voor onderweg en beginnen aan een gestage klim naar de *Puerto de La Pollosa* op 915m hoogte. Daar rusten we wat uit en ook de zon breekt nu weer flink door. Dat is wel prettig want het was door de wind wat fris, maar nu wordt het weer beter om te fietsen.

Er volgt een stevige afdaling naar *Tona* aan de hoofdweg van *Vic* naar *Barcelona*. De bergen om ons heen liggen nog gehuld in een mooie ijle nevel, maar de omgeving van *Tona* is saai en druk door het vele verkeer. We klimmen na *Tona* naar *Seva* en dan over een prachtige weg door mooie bossen verder naar *Viladrau*. De hele weg is veel klimmen maar wel in de schaduw.

In het eerste hostal dat we aandoen (**Bofill**) bevallen ons de kamers maar matig en worden we gestoord door de afzuiginstallatie van de keuken. In het volgende hotel (*Masia del Montseny*) ontstaat zóveel verwarring over ons verblijf, de kamer, de prijs, ons paspoort, of we er nú al in kunnen, of het slechts voor één nacht is, of we de kamer mogen bekijken, of de bagage nú al naar boven kan, of we nú al in de kamer kunnen (we zijn inderdaad wat vroeg), dat we besluiten om door te gaan en *Viladrau* uit ons reisschema schrappen!

We hadden onze paspoorten al afgegeven en overleggen buiten nog even over wat te doen en dat wordt dus doorfietsen naar *Sant Hilari Sacalm*, waaraan we leuke herinneringen hebben van een paasto-cht die we daar jaren geleden maakten met een groep anderen. Ik ga het hotel weer binnen, vraag onze paspoorten terug en laat het meisje dat ons had geholpen nu zelf in opperste verwarring achter!

We gebruiken een heerlijke lunch op het dorpsplein en zetten koers naar *Sant Hilari*. Ook deze weg slingert zich, klimmend, door prachtige bossen. Wel kruist deze weg de nieuwe snelweg van *Vic* naar *Barcelona*, en dat zorgt voor een aantal vervelende op- en afritten met steile stukken, veel verkeer en lawaai, omleidingen en stank. Als we de weg eenmaal achter ons hebben, volgt nog een klim naar zo'n 1000m hoogte waar we bij de *Font d'Or bron* (vlakbij een mineraalwater-bottelarij) even schuilen voor een klein buitje. We komen nu op een stuk waar we jaren geleden, in een vreselijke regenbui, ook hebben gefietst en het is goed herkenbaar maar wel veel mooier dan toen. Als we in een laatste afdaling nog even flink aanzetten voor een klein heuveltje, loopt de ketting van het voorblad en wikkelt zich muurvast rond de crank! De kettingpons moet er aan te pas komen om de zaak te ontwarren! Na 30 minuten vervolgen we onze afdaling naar *Sant Hilari*. Bij het binnenrijden van het dorp herken ik het hotel waar we destijds ook zaten en de eigenaar blijkt zich ook nog te herinneren dat wij er toen met een hele groep fietsers waren. Het was er toen zo fris dat we 's-avonds voor de open haard hebben gezeten! Dat is nu niet nodig en we kunnen het stadje nu met zon verkennen.

Sant Hilari Sacalm – Olot

5 september – 65km

Het is licht bewolkt en nog wat fris als we wegrijden en we trekken maar wat warm aan. Naar *Anglés* is het één mooie lange geleidelijke afdaling die je zonder een trap te hoeven geven kunt uitrijden! Het hoogteverschil is ruim 600m en is over 25 kilometer uitgesmeerd over een weg met met honderden bochten die de loop van de rivier volgen door een uitbundig groen landschap. Reden we hier destijds in een lange regenbui naar boven, nu breekt de zon al snel door en is het het werkelijk een indrukwekkende tocht. Bovendien is het er zeer rustig, we komen misschien 10 auto's tegen! Eenmaal in

Anglés begint de drukte echter en na wat boodschappen beginnen we aan de tocht naar *Olot*. We herinneren ons de weg vooral van de werkzaamheden die er toen waren en de enorme rode modder die overal (na uitbundige regenval) lag en die aan onze fietsen zat. Het wás een mooie smalle weg, nu een brede autobaan. Vervelend en druk. Op nog één plaats is de oude weg in gebruik, en dat is op een plaats waar er een tunnel is gekomen. Fietsers en wandelaars wordt aangeraden die tunnel te mijden, en dat doen we met plezier. Even zijn we weer in de stilte en de rust, maar helaas is dat maar één kilometer lang. Vanaf daar dalen we naar *Olot*. Er loopt een soort fietspad over een oude spoorbaan, jammer dat we dat niet eerder wisten, maar het is ook niet duidelijk aangegeven. Wel vinden we later in ons hotel een foldertje over deze fietsroute. Er is een groot feest aan de gang met overal kraampjes op straat met eten en drinken en er zullen 's-avonds nog optochten worden gehouden. Op de plaza mayor zijn grote groepen mensen de “Sardana” aan het dansen, een beroemde volksdans met een complex passenpatroon, reden waarom de deelnemers altijd zeer ernstig kijken. Opvallend is wel dat uitsluitend de ouderen zich met deze dans bezighouden.

Wij eten op de hotelkamer en gaan daarna nog de stad in om de optocht te bekijken. In de mensenmassa komen we maar langzaam vooruit, maar het is wel een hele leuke sfeer. De maan staat trouwens prachtig vol boven de kerktoren.

Olot – Setcases

6 september – 45km

We wilden eigenlijk naar *Figueres* om het **Picassomuseum** te bezoeken, en daarvoor wilden we de bus vanuit *Olot* nemen om dan morgen weer verder te fietsen, maar die bus gaat maar één keer per dag, en dat redden we niet. Fietsen hebben we geen zin in omdat we de weg goed kennen van vorige keer, en dat is geen prettige herinnering.

We kiezen nu voor richting *Camprodon* en verlaten *Olot* (uitgewuifd en toegeroepen door vele feestvierders die vannacht op zijn gebleven) via *La Canya*. De weg staat goed aangegeven, maar er wordt vermeld dat er nu een “*tunnel de Capsacosta*” zou zijn (en die is verboden voor fietsers), terwijl ik verwacht dat we over een “*Collado de Capsacosta*” moeten gaan, want dat staat op mijn kaart. Zouden ze een tunnel door de col hebben geboord en lopen we straks vast?

We moeten voorlopig eerst dalen, een kilometer of 8 voor een hoogteverschil van 100m. Omgekeerd vals plat dus, en dat daalt ongemerkt lekker snel. Na *l'Hostalnou de Bianya* begint de weg licht te klimmen, maar het is wel breed en gestroomlijnd, we houden ons hart vast. Komen we weer op een autovia? Gelukkig blijkt bij de afslag naar *Sant Salvador de Bianya* dat de oude weg nog geheel intact is. En wat voor een weg: schaduwrijk, bochtjes, stil, fraai, bloemen, groen, uitzichten, bomen en niet al te zwaar. De tunnel waar eerder voor werd gewaarschuwd blijkt de “*tunnel de Colabás*” te zijn die in de nieuwe weg naar *Ripoll* is opgenomen. We kunnen deze weg en de tunnel vanuit onze steeds hogere positie – op dat mooie oude weggetje – goed zien liggen. De col is 870m hoog en ligt op ruim 21 kilometer van *Olot* (over de **C153**). Na de col blijft de weg zo'n 6 kilometer op gelijke hoogte en peddelen we rustig verder. Bij het passeren van de provinciegrens van *Ripollés* komen we abrupt in een ander en veel opener landschap. Groene weiden, veel wind, andere vergezichten. Er volgt een korte afdaling naar *Sant Pau de Seguries* waar ook al een feestplein is, en hier staat een heuse Churrostant op onze klandizie te wachten! We nemen twee enorme porties (daar waren we wel aan toe) maar houden nog wat over voor later.

Tenslotte een simpel stukje naar *Camprodon*. De weg wordt wel weer drukker nu, het is de route naar Frankrijk via de *Collado d'Ares* en in *Camprodon* zijn weer duizenden mensen op straat! Het is weer een soort feest, alle winkels zijn open (het is zondag) en er is weer van alles aan de hand. Het plaatsje blijkt bovendien groter dan we ons herinneren van onze derde Pyreneeëntocht in 1994. We hebben nog energie over (van de Churros!) en besluiten nog door te gaan naar *Setcases*, een prachtig bergdorpje aan een doodlopende weg. Een stukje van 11 kilometer, licht klimmend, maar met wel alle Spanjaarden in de auto op weg naar..., ja, op weg naar wat eigenlijk? Wij vinden gelukkig nog een kamer in hotel **La Coma**, met zwembad waar we gelijk gebruik van maken om het stof van ons af te spoelen. Water is ijskoud, zon is lekker heet. Het dorpje is verder uitgestorven (typisch voor de wintersport bedoeld) en we eten in het hotel weer een heerlijke gerookte forel. De omgeving is 's-nachts heerlijk rustig, geen enkel verkeer!

Setcases – Prats de Molló

7 september – 44km

Er hangt vrij veel bewolking bij het opstaan, wat lichtere stukken en af en toe wat blauw. Het is 17°. De afdaling naar *Camprodon* is behoorlijk fris, maar we komen er zonder één trap te hoeven geven. We komen in het dorp terecht in het huis waar de componist Isaac Albéniz heeft gewoond en gewerkt, en dat nu is ingericht als een soort Grand Café. De piano waar hij op speelde staat er nog, veel foto's en schilderijen herinneren nog aan hem, en de eigenaresse is vermoedelijk een achterkleinkind o.i.d. We gebruiken er koffie om op te warmen en rond de klok van 10 beginnen we aan de beklimming van de Col d'Ares. In onze Pyreneeëntocht van 1994 kwamen we hier ook langs en we hebben er goede herinneringen aan.

De lucht blijft behoorlijk dichtgetrokken en grijs met af en toe iets wat op een lichter stuk lijkt, maar het blijft in ieder geval droog. Het stijgingspercentage is heel matig aan deze kant van de col, en daarom kunnen we aardig tempo maken in een overigens prachtig groene en fraaie omgeving. In *Molló* houden we een korte pauze, de col is van daaruit al goed te zien, het landschap wordt nu opener en om even over 12 zijn we op de col. Daar merken we gelijk iets merkwaardigs op: aan de Franse kant is de hoogte 1513m, aan de Spaanse zijde 1610m! Het is ons deze vakantie al vaker opgevallen: Spanjaarden nemen het niet zo nauw met hun hoogtemetingen!

De afdaling van de Col d'Ares is heel erg mooi en overzichtelijk. Aan deze kant wel veel steiler. Bij het naderen van *Prats de Molló* valt er wat regen en in de stad aangekomen nemen we in een hotel/restaurant een crêpe. Dan begint het echt te regenen en te onweren en we besluiten dan maar om vandaag hier onze etappe af te sluiten. Er is een kamer beschikbaar, we nemen een douche en houden siësta. Als we wakker worden is de lucht weer blauw en het is behoorlijk warm! We wandelen wat, het trekt toch weer dicht, opnieuw gaat het regenen en wij nemen dan maar een pastis voordat we aan tafel gaan.

Prats de Molló – Ille sur Têt

8 september – 90km

Strak en stralend blauw is het bij het ontwaken! In de afdaling naar *Amélie* zien we echter blauw van de kou! Het is niet meer dan 10° en in het dal van de *Tech* staat nog geen zon. Lange broek, trui en windjack zijn noodzakelijk. Het is wel een heel mooie afdaling langs de rivier met veel bochten in een zeer fraaie omgeving. Er is bovendien erg weinig verkeer. Pas na *Arles sur Tech* wordt het drukker. In *Amélie* is een patisserie gauw gevonden en de warme koffie en het gebak doen wonderen.

Ondertussen staat onze tandem aan de overkant volop in de belangstelling en alles wat erop en eraan zit wordt besproken. Als we later weg gaan willen ze alles weten: wat doen we, waar komen we vandaan, waar gaan we heen, waar dient dit voor, waar dient dat voor, vooral het bijzondere zadel van de stoker (een softbeam) wordt heel goed bekeken en betast, ook de extra rem moet worden uitgelegd en tenslotte willen ze weten wat er nu in al die bidons gaat! Cognac? Wijn? Pastis? We worden hartelijk uitgejuicht als we vertrekken met vele goede wensen voor een mooi vervolg.

Wij beginnen vol goede moed aan de beklimming van de Col du Fourtou via de **D618**. Dit zal later blijken een van de fraaiste routes van deze vakantie te zijn. Een werkelijk fantastische omgeving, veel schaduw (de zon schijnt vandaag onbarmhartig!), erg rustig, mooie ligging, veel bochten, bijzondere uitzichten en goed te beklimmen met ook hele stukken weer mooie afdalingen. Het gedeelte voor *St. Marsal* is het steilste gedeelte vandaag gedurende een kleine kilometer. In *St. Marsal* hebben we een prachtig uitzicht op de Middellandse zee en op de prachtige *Pic du Canigou*.

Voordat je bij de Col du Fourtou bent moet je eerst nog de Col Xatard hebben, en die is hoger (752m) dan de Fourtou, en tevens het hoogste punt op dit traject. Na die Xatard daal je dus naar de volgende col. Vroeger liep er slechts één weg, en was de Fourtou inderdaad het hoogste punt, nu is er een tweede weg gekomen die éérst over een nog hogere col gaat en daarna moet je dus dalen naar de volgende col. Die situatie hebben we inmiddels al vaker meegemaakt! Ook tijdens die afdaling van de Xatard naar de Fourtou heb je meesterlijke uitzichten op het indrukwekkende *Canigou Massief*. Geheel onbewolkt!

De weg daalt nu magistraal verder tot vlak voor *Bouleternère* waar je weer even kort moet klimmen. Dit gedeelte is zo mogelijk nog fraaier dan het gedeelte tot aan de col. Smal, veel bomen, diepe dalen, ontelbare bochtjes en prachtig om op te rijden. Tot aan *Serrabonne* is er weinig verkeer (er zijn trouwens opvallend veel Nederlanders in deze streek). Na *Bouleternère*, dat een erg leuk plaatsje is, door naar *Ille sur Têt*. Een vervelende, lelijke plaats met een vervelende VVV en bovendien erg druk. Het hotel gaat pas om 6 uur open en het is nu half 4. Dan maar weer terug naar *Bouleternère* waar het hotel gesloten blijkt! In de plaatselijke bar belt de barjuffrouw naar wat andere hotels in de buurt, maar alleen in dat ellendige *Ille sur Têt* kunnen we nog terecht. Daar gaan we dan maar weer naar terug. We proberen eerst nog maar een ander adres dat we toevallig passeren, maar dat blijft gesloten en dus trekken we pas om 6 uur onze kamer in het andere hotel in. Het blijft verder een saaie boel. De Catalanen, Frans én Spaans zijn een stelletje doodoeners. Het oude centrum van *Ille sur Têt* is echter weer wel erg aardig, net een oud moors stadje. Het eten in het hotel is redelijk.

Ille sur Têt – St. Paul de Fenouillet

9 september – 37km

Opnieuw geheel onbewolkt. We rijden weg om 8.20u. Direct over de rivier belanden we in het gebied *Les Orgues*, een prachtige verzameling rotspieken in de vorm van orgelpijpen. Vooral in de ochtendzon, met de *Canigou* op de achtergrond, weer een prachtig gezicht. We rijden naar *Montalba-le Chateau*, een hoogteverschil van ruim 300m met een paar stevige stukken erin. De omgeving geeft geen schaduw meer, we rijden door de wijngaarden van de *Roussillon* (de druiven staan op springen) en hoge bomen zijn ver weg. In *Montalba* is niets te beleven en dus gaan we door naar *Trevillach* (dalen en klimmen) en daar is ook niets te beleven (we hebben zo'n behoefte aan koffie!). Gelukkig staat hier wel de toeterbakker en daar kopen we dan maar twee heerlijk broodjes. Als je *Trevillach* uitrijdt in de richting van *Trilla* krijg je een kort maar zeer steil klimmetje van meer dan 15% te verwerken. Het is maar 300m lang, maar wel het zwaarste dat we tot nu toe met de tandem hebben moeten doen! We sleuren, krabben en stoempen ons omhoog en redden het nét. Daarna volgt een minder steil stuk naar de *Col de les Cou-loumines* op 625m. Tot aan *Trilla* volgt dan een afdaling met zeer steile stukken over een prachtig slingerend weggetje. Er is aan deze kant meer begroeiing en meer schaduw. Wel zijn hier vandaag jagers langs de kant van de weg actief en we roepen en bellen maar veel om ze van onze aanwezigheid op de hoogte te stellen! *Trilla* zelf ligt weer een klein stukje klimmen na die lange afdaling, maar daarna volgt weer een verdere afdaling naar *Ansignan* (dat ook weer met een kort klimmetje wordt bereikt). Hierna volgt een prachtige weg met weinig hoogteverschil naar de *Gorge Clue de la Fou*, een breuk in de mooie steile rotswand waarachter *St. Paul* ligt. **Hotel Chatelet** ligt 2 kilometer in de richting van Foix. Het is een hotel met zwembad en een Belgische eigenares, en bovendien een voortreffelijke keuken!

Rondtocht: De Catharenroute

10 september, 54km

Het is zwaar bewolkt weer, maar niet echt dreigend. De zon laat zich af en toe, zij het mager, even zien. Het is wel van dat broeierige weer! Vandaag maken we een rondtocht over een deel van de **CATHARENROUTE**. Een route die langs een aantal prachtige oude kastelen voert.

Ons eerste doel is de *Gorge de Galamus*. De weg slingert zich vanuit *St. Paul* omhoog en is nergens echt steil. Daar waar de Gorge begint is zojuist een grote club van Franse Camper-reizigers gearriveerd, en het is er een heksenketel van belang. De weg door de Gorge is trouwens wonderbaarlijk in de rotswand uitgehakt en vrij smal, de campers kunnen er bv. niet overheen. In de diepte stroomt het water en de hele omgeving is fraai groen. Het stuk na de Gorge (in de richting van *Cubières*) is heel erg mooi en we bevinden ons nu in de Corbières en overal staan de druiven op springen. Een paar jaar geleden maakten we hier nog net het begin van de pluk mee. Zullen we dat dit jaar ook nog zien?

Na *Cubières* wat licht klimmen en dan een lange afdaling naar *Soulatgé* waar we op de splitsing afslaan naar het *Chateau de Peyrepertuse* over een weg die afwisselend klimt en daalt. Het kasteel (de resten ervan) ligt op een hoge bergrug zo'n 200m boven het dorp dat er aardig bij ligt en ook vrij druk is (het is net lunchtijd). We gaan verder naar de *Col du Tribi* waarna we dalen naar *Cucugnan* waar de klim begint

naar *Grau de Maury*, ook weer een doorgang in de rotswand. Boven deze doorgang torent het beroemde *Chateau de Quéribus* uit. De weg daar naartoe begint met een stuk van 17%! Dat doen we maar eens een andere keer! Vanaf de col bij *Grau de Maury* heb je een zeer weids en indrukwekkend uitzicht over de Pyreneeën. Jammer dat de hoge toppen in de wolken verdwijnen. Naar de kust toe schijnt de zon feller, landinwaarts oogt het dreigend. De afdaling naar *Maury* zelf is reusachtig en steil! Daarna nemen we de **D19** naar *Lesquerde* via een col van 360m (naamloos). Hier zijn overigens de druivenplukkers al aan de gang, maar dit is de *Roussillon* weer, en het zijn de witte druiven die nu worden geplukt. In *Lesquerde* zelf zijn we getuige van het aanleveren van een vrachtwagen vol druiven aan de coöperatie en het vervolgens verwerken ervan in de “ontsteel” en “kneus” machine. Leuk om dat weer eens te zien. De mensen zelf zijn hier nogal gesloten en echt contact hebben we niet. We besluiten de dag weer met een mooie afdaling naar *St. Paul*.

St. Paul de Fenouillet – Port Barcarès

11 september, 78km

Het heeft de hele nacht flink geregend en geonweerd, en bij het opstaan is het nog steeds erg dreigend en er valt wat regen. Maar er zijn ook opklaringen als we weggrijden in onze regenpakken. We volgen de weg terug die we ook kwamen, en gaan dan over de **D77** via de laatste serieuze *Col de Lacroux* naar *St. Arnac* en dan door naar *Lansac*. Dat is nog een pittige col en de regenkleding moet echt uit omdat anders oververhitting dreigt, en nat worden we sowieso!

Na de kruising met de **D79** wordt het landschap ontsierd door een enorme steengroeve. Na *Lansac* daalt de weg echter prachtig in een soort minigorge! Na *Rasiguères* volgt de weg simpel de loop van de *Agly* en via *Latour de France* bereiken we *Estagel*. Hier is het even zoeken naar de weg die aan de linkerzijde van de rivier langs **Mas de Jau** loopt. Je moet op het pleintje in het dorp het straatje naast de toren inrijden en dan volgen tot de brug. De brug over en dan gelijk rechtsaf. Het lijkt of het niet kan, wij kwamen zelfs eerst op het terrein van de Coöperatie/Cave, maar er is echt een mooi weggetje dat voor een groot deel over de wijngaard van het *Chateau de Jau* loopt. Het is ook deels onverhard. In *Cases de Pène* naar de grote weg rijden, rechtsaf slaan en dan het weggetje nemen dat vlak vóór de spoorbaan (een over de weg lopende spoorbrug) steil omhoog gaat. Als je na ruim opnieuw de spoorbaan passeert, zit je goed (het is de **D18A**). Wij volgen de hoofdweg naar *Peyrestortes* en nemen daar dan de **D12** naar *Pia* en rijden na het kruisen van de hoofdweg over de 2e afslag links via de mooie binnenwegen naar *Claira* en tenslotte naar *Barcarès*. We hebben het er weer op zitten voor dit jaar!

De laatste dag

12 september

Bij het opmaken van de balans van deze vakantie blijkt dat we ruim 1200 kilometer hebben gefietst, 12000m hoogteverschil hebben weggewerkt en ruim 200 blikjes ice-tea en sportdrank hebben gedronken en alsmede 200 potjes yoghurt!

Het weer was overwegend zeer warm en zonnig en alleen de laatste 3 dagen is er sprake van een omslag naar slechter weer. Er staat een stormachtige wind en op onze laatste dag komt er van fietsen niet veel meer terecht door die wind. Bovendien krijgen we als we boodschappen doen onze eerste lekke band. Dat wordt dus teruglopen naar het hotel (over drie uur gaat de OAD bus terug naar Nederland!). Daar blijkt de reserveband de verkeerde ventielmaat te hebben en de bandenplaksel te zijn verouderd (over anderhalf uur gaat de OAD bus terug naar Nederland!!). Dat wordt dus lopen naar de vertrekplaats, en dat valt met een volbepakte tandem met lekke voorband echt niet mee. De bus staat gelukkig al klaar, er wordt snel ingestapt en de rest van de terugreis verloopt probleemloos. Om elf uur zijn we de volgende ochtend al in Nederweert!

1999

Cantabria • Picos de Europa

Picos de Europa

Per tandem door het noordwesten van Spanje

Logroño – Picos de Europa – Santander.

Een tocht van 13 augustus - 5 september 1999

Een streek die al langer op ons verlanglijstje stond was het noordwesten van Spanje, met als – letterlijk – hoogtepunt de *Picos de Europa*. Een gebied dat vooral door wandelaars en trekkers wordt bezocht, en ook wij wilden daar een aantal dagen gaan wandelen.

De bijnaam van de hele noordwestkust van Spanje is “Costa Verde” (Groene Kust) en dat geeft al aan dat er wat regen kan vallen. Sterker nog, er valt geloof ik op jaarbasis de meeste regen van heel Spanje en dat is drie keer meer dan wat er jaarlijks in ons land valt! We stonden dus niet te trappelen, drie weken in de regen fietsen kan altijd nog wel dachten we, maar omdat augustus en september de meeste kans boden op droog weer, hebben we de stap toch maar gewaagd. Daar hebben we absoluut geen spijt van, we hebben geen regen gezien, zelfs de *San Glorio* lag er geheel onbewolkt bij, en we hebben door een bijzonder mooi gebied gefietst dat weer geheel anders is dan andere streken van Spanje, streken waar we inmiddels redelijk bekend zijn.

Ook nu weer wilden we op de tandem gaan, omdat je dan een flinke actieradius hebt, altijd met zijn tweeën fietst, wat meer reserves hebt en het het gewoon erg leuk is. Opnieuw bleek weer dat de Spaanse jeugd (maar ook volwassenen) heel erg opkijkt van zo’n tandem, en vaak wordt gevraagd (wijzend op de grote batterijhouder in een bidonklem) “is dat een motor”? Bij het klimmen is de tandem iets zwaarder dan een ATB of racefiets, de Dolomieten (waar we ook nog willen fietsen) zullen we er niet mee kunnen doen, maar het blijft een machtig apparaat.

We gingen per fietsbus naar Logroño en vertrokken 3 weken later weer met de fietsbus vanuit Santander. De route werd per dag bepaald en we lieten ons daarbij leiden door de weersverwachtingen, want het heeft wel degelijk geregend, maar wij fietsten er steeds omheen! Bovendien is augustus de maand waarin ook de Spanjaarden zelf op vakantie zijn en was het niet altijd zeker of er accommodatie beschikbaar was. Dat bleek soms wel wat zoeken dit keer. We hebben 1360 kilometer gefietst en meer dan 15.000 hoogtemeters weggewerkt!

De gebruikte kaarten:

MICHELIN 442

FIRESTONE R-2, T-21 EN T-22

ADRADOS (1:80.000 en 1:25.000. Deze laatste vooral voor het wandelen)

Voor algemene informatie hadden we de **ROUGH-GUIDE** van Spanje bij ons.

Deze route hebben we gereden:

Logroño – Torrecilla en Cameros – Vinuesa – El Burgo de Osma – Santo Domingo de Silos – Neila – Burgos – Aguilar de Campo – Potes – Fuente Dé – Riaño – Cangas de Onís – Poncebos – Quintanilla – Reinosa – Villarcayo – Villasana de Mena – Ramales – Santander.

Logroño – Torrecilla en Cameros

14 augustus – 38 km

De bus die ons vanuit Breda naar Logroño brengt is zo goed als vol. De gebruikelijke stops onderweg, de eerste fietsers eruit in Hendaye en daarna met de overigen de grens over. We rijden gelijk in een prachtig gebied, en als we stoppen voor het ontbijt en het ombouwen van de bus, komen we met een ander echtpaar aan de praat dat mijn fietsverhalen op het web heeft gelezen en nu een tocht door de Pyreneeën maakt. De tips uit mijn verslagen bleken daarbij hun dienst te bewijzen. Dat was voor het eerst dat ik iemand sprak die mijn verhalen had gelezen. Verrassend!

Om 10 uur zijn we in *Logroño* waar de tandem en berijders bedrijfsklaar worden gemaakt voor een eerste korte etappe. We hebben geen zin om in *Logroño* te blijven, het vage plan dat we hebben is om eerst de *Sierra de La Demanda* en de *Sierra de Urbión* te gaan bekijken (dus eerst naar het zuiden fietsen), en daarna richting Picos te gaan.

Voor vandaag moeten we maar eens zien hoe ver we komen, we halen bij de VVV nog wat folders op en mikken op *Torrecilla*. Om de stad uit te komen moet je naar het station fietsen omdat daar de mooie weg via *Villamediana* en *Alberite* naar *Nalda* loopt (**LR256**) zodat je de drukke **N111** gedeeltelijk kunt vermijden. Je moet vóór het station langs fietsen (naar links) en even daar voorbij onder het spoor door duiken. De borden zijn verder duidelijk. In de stad zelf staan alleen maar de grote steden aangegeven via de hoofdwegen.

Tot aan *Villamediana* is het nog wat druk, maar al snel rijden we langs de oever van de *Rio Iregua* stroomopwaarts naar *Nalda*. Hier hoeft nog niet veel te worden geklommen en het is een mooi rustig weggetje. De tortilla onderweg (in *Albelda*) smaakt uitstekend en de kinderen in het dorp zijn niet weg te slaan bij de tandem! Bij *Nalda* ga je via een klein bruggetje weer de hoofdweg (**N111**) op, het wordt hier wat steiler, maar er zijn ook hele stukken vals plat of weer dalend. Langs de rotsen is het echter wel behoorlijk heet, het is vrijwel onbewolkt. In *Torrecilla* komen we rond 3 uur aan, er zijn twee hotels: **La Terraza** aan het begin van het dorp is vol maar **Hostal Sagasta** heeft plaats. De fiets kan in de garage. We verkennen na een korte siësta het dorpje, doen inkopen en zitten uitgebreid op een terrasje de plannen te bespreken. In het hotel eten we 's-avonds uitstekend.

Torrecilla en Cameros – Vinuesa

15 augustus – 62 km

Bij het opstaan is de lucht behoorlijk grijs, en als we om 9 uur weggrijden is dat nog steeds zo en we trekken de windjacks aan. Vanuit *Torrecilla* gaat een prachtig binnenweggetje naar de **N111**, waarmee je de klim die in die weg zit (precies ter hoogte van dit dorp) kunt omzeilen, het is heerlijk rustig, schaduwrijk en erg mooi. Ook de **N111** is echter op dit tijdstip nog zeer rustig en we rijden zo goed als helemaal alleen naar *Villanueva de Cameros* waar we koffie drinken. Inmiddels is het opgeklaard en geheel blauw. De windjacks hebben we maar weer uitgedaan! We rijden door naar de afslag naar *Villoslada de Cameros*, en daar begint een prachtige weg die ons uiteindelijk naar *Vinuesa* voert. De 11 km naar *Montenegro* zijn licht golvend, schaduwrijk en zeer stil. Op de grens van *Rioja* en *Soria* houden we een lekkere eetpauze in de koele bossen. Bij *Montenegro* begint dan de echte klim naar de *Puerto Santa Inés* die 1754m hoog blijkt te zijn.

We fietsen vrijwel doorlopend in de zon en het is behoorlijk warm geworden. De weg is van goede kwaliteit, 13km lang, kent een paar steile passages én een stukje 12% (na de grote diepe bocht), maar zelfs dat kunnen we met de tandem op. Vergeet niet: we hebben nul trainingskilometers in de benen!

Het is een prachtig groene omgeving en om 14.30u zijn we boven, waar een “centro turistico” wordt gebouwd. Waarschijnlijk voor in de winter, want het is overduidelijk een skigebied. Na een korte pauze dalen we naar *Vinuesa* over een schaduwrijke weg. Af en toe pauzeren om de velgen af te laten koelen. We passeren de afslag naar het *Laguna Negra*, een zeer mooi bergmeer, maar we hebben geen fut meer om dat te gaan bekijken. Rond 16.00u komen we aan in *Vinuesa* waar we 4 hostals proberen die allemaal vol blijken te zijn (er is een groot – 5 dagen durend – feest aan de gang waar velen op af zijn gekomen). Als we dan maar besluiten om door te rijden naar het volgende dorp, blijkt er nóg een hostel te zijn dat wel plaats heeft: **Hostal Urbión**, de fiets kan in de drankopslag van het hostel – oppassen voor

al het gebroken glas! Het is wel een druk punt met straatverkopers, een kermis, een churrostent en veel mensen op straat. Op het kerkplein achter het hotel doet een band alvast de soundcheck voor die avond en op het terras voor het hotel zit het stampvol. Na een korte rust verkennen we de omgeving, eten churros en later op de avond buiten voor het hotel een eenvoudig diner. Ondanks de drukte en het lawaai (dat duurt tot het ochtendgloren) slapen we goed.

Vinuesa – El Burgo de Osma

16 augustus – 92 km

Als we opstaan is het hostel nog in diepe rust, maar als we ons beneden melden komt de eigenaar slaperig tevoorschijn! We hebben geen zin in ontbijt en rijden om 8.55u weg in de richting van *Covaleda*. In *Salduero* echter nemen we in een zeer rustig hostel een ontbijt (als we gisteren waren doorgereden, hadden we daar tenslotte nu ook gezeten!)

Dan gaan we door naar *Covaleda* over een prachtige weg, klimmen, dalen, klimmen, dalen enz. Veel waterbronnen onderweg door een prachtige streek waar nog veel aan hout-bosbouw wordt gedaan, en waar overal de tekens van zijn te zien: zagerijen, meubelfabrieken, palletfabrieken, deurfabrieken enz. Ook veel stapels hout op allerlei plaatsen. Deze weg doet ons sterk denken aan het traject in *Californië* na het **Sorenson's resort**. Na de *Puerto del Hierro* (1135m) volgt een stevige afdaling en rustig uitzoeven naar het *Necropolis* bij de afslag naar *Canicosa*. Dit is een ideale plaats voor de lunch in een schaduwrijke omgeving met tientallen tafels, barbecues en zitplaatsen waar we een heerlijke tijd doorbrengen.

Dan begint de rustige klim naar *Canicosa* en vanaf daar een prachtig smal weggetje met veel bochten, veel schaduw, veel mooie uitzichten en niet al te steil naar *El Cerro del Cargadero* die 1353m hoog moet zijn, en dat blijkt te kloppen. Mijn hoogtemeter geeft dat tenminste ook aan. We zijn helemaal alleen op die col waar alleen nog een TV mast staat.

Op de Michelinkaart staat maar één col, maar het blijkt dat er nóg een col is, een paar kilometer verder en bijna net zo hoog als die eerste en daarna blijkt er nóg een te zijn! Minder hoog dit keer, maar toch! Je krijgt zo wel dezelfde hoogtemeters in je benen als wanneer je de Aubisque doet! Heel merkwaardig is ook dat we een spoorlijn kruisen die op geen enkele kaart is terug te vinden. Recent is de weg over die spoorlijn ook dichtgeasfalteerd, en we vermoeden dat het een tijdelijke spoorweg is die is gebruikt om ergens anders iets aan te leggen of te ontwikkelen.

Na *Navaleno*, waar de weg zonder verdere cols naartoe afdaalt, racen we naar *San Leonardo de Yagüe* waar we, gelet op tijd, plaats en zin, besluiten om door te rijden naar *El Burgo de Osma*. We slaan boodschappen in voor het laatste deel en gaan op weg. De eerste 9km is de weg "in onderhoud", maar veel last hebben we daar niet van en we pauzeren ergens langs de kant voor de nodige koolhydraten.

De *Cañon del Rio Lobos* bevindt zich rechts van ons, maar daar is nog niet veel van te zien. De weg klimt geleidelijk naar zo'n 1200m hoogte en blijft dan op de bergkam liggend mooi door de bossen rijden. Het is hier prachtig en het fietst er heerlijk. Vrij onverwacht is er dan opeens de Cañon: een grote diepe kloof (200m) met een enorme gapende mond aan de ene kant (waar wij vandaan komen) en de laagvlakte van *El Burgo* aan de andere kant. Een prachtig gezicht! Roofvogels cirkelen rond (Gieren? Buizerden?) en het waait er flink. Dat heeft het trouwens de hele dag gedaan, en die wind heet de "Cierzo" en is karakteristiek voor dit deel van Spanje.

Dan dalen we in 5 grote haarspeldbochten 200m naar beneden en vervolgens racen we in straf tempo (30 km/u) naar *El Burgo* over de lange rechte, licht dalende weg, waar we om 18.00u aankomen. Ook hier weer veel drukte ivm. fiesta's maar we vinden toch vrij snel onderdak in **Hostal La Perdiz**. We zitten vlak naast de arena waar 's-avonds een stierengevecht plaatsvindt! Wij gaan het centrum in waar we op gegeven moment terecht komen in een enorm feestgedruis van tientallen orkestjes die allemaal gelijktijdig tegen elkaar aan staan te spelen!

El Burgo de Osma – Santo Domingo de Silos

17 augustus – 85 km.

Bij het opstaan is het stralend weer dat de gehele dag zal aanhouden. We rijden om 9.30u weg en nemen de afslag naar *Berzosa*, een weg met korte klimmetjes en dalen, maar erg rustig. We gaan door naar *Fuentearmegil* en *Santa Maria de las Hoyas* waar we de lang verwachte koffie kunnen nemen!

Na *Muñecas* volgt een zeer mooi stuk met prachtige dorpjes onderweg. Op weg naar *Huerta* zitten een paar steile klimmetjes en afdalingen (60 km/u! Op een bepakte tandem tamelijk snel) maar ook een paar hele lange afdalingen en we kunnen goed opschieten. In *Huerta del Rey* nemen we een flinke lunchpauze.

We gaan door naar *Arauze de Miel* en dan de **BU921** naar de **BU911**. De omgeving is hier weer anders met enorme graanpercelen en enorme lappen rode aarde. Bovendien staan er vandaag langs de hele route enorm veel velden met zonnebloemen! Het laatste gedeelte naar *Santo Domingo* is de weg wat breder en daardoor ook wat warmer. Wel staat er weer een aangename wind die de hele dag het fietsen bijzonder plezierig maakt. De *Garganta de la Yecla* is een mooie nauwe kloof waar je langs afdaalt naar *Santo Domingo*, en hij doet een beetje denken aan de *Gorge de Fou* in de Pyreneeën (je moet dan wel te voet de kloof indalen). In *Arco San Juan* hebben we snel een kamer gevonden en de fiets staat buiten, bewaakt door de hotelhond! Er staat hier een prachtig klooster waarvan de monniken wereldberoemd zijn geworden doordat hun gregoriaanse gezang in de top-10 wist door te dringen (wereldwijd) waarmee voldoende geld werd verdiend om het klooster op te knappen.

Santo Domingo de Silos – Neila

18 augustus – 59 km

We willen vandaag weer terug de *Sierra de la Demanda* in, maar dat kan alleen maar als we zeker weten dat we een verblijfplaats kunnen krijgen. We laten daarom opbellen naar een hostel in Neila en daar blijkt plaats te zijn. We kunnen dus rustig aan doen en rijden pas om 11 uur weg.

Vanuit *Santo Domingo* rijden we door een kleinschalige gorge de bergen uit waarna we door heuvels vol met heide naar *Salas de los Infantes* afdalen waar we inkopen doen. *Salas* is een vrij drukke stad en we zijn blij als we er weer uitrijden. De weg tot aan *Castrillo de la Reina* is nog wat saai en industriegebied-achtig en klimt en daalt rustig. In *Castrillo* begint een flinke klim het dorp uit, die nog wat verder (maar minder steil) doorgaat. Er is weinig schaduw. Dan volgt een fraaie kilometerslange afdaling het prachtige, schaduwrijke dal van de *Rio Arlanza* in, richting *Palacio de la Sierra*. Hier begint ook weer het bosbouwgebied dat we een paar dagen geleden verlaten hebben. Fraai fietsweer, verkoelende wind terwijl we lekker opschieten over de licht klimmende en dalende weg naar *Quintanar de la Sierra*, waar we afslaan naar *Neila*.

Eenmaal de drukte van *Quintanar* voorbij, begint een heel mooie klim naar de *Collado de Quintanar* van 1400m hoogte. De weg slingert zich fraai door een aangenaam en koel bos, schaduwrijk, soms zon, soms wind en we klimmen met 7 km/u naar boven (onze gebruikelijke snelheid bergopwaarts). De *Collado* ligt precies 10km na de afslag op de **BU8221**. Voorbij de *collado* gaat de weg zeer steil naar beneden, en we denderen in 10 minuten naar *Neila*! Dat ligt trouwens prachtig in een zonovergoten dal, omgeven door vriendelijke groene heuvels. Een prachtplak! Het hotel ligt net buiten het piepkleine dorp. Fiets kan binnen in de hal.

Neila – Burgos

19 augustus – 104 km

Bij het opstaan zit het potdicht en hangt het dal vol grijze soep! Het is 11° en we rijden weg om 9.30u. Eerst een klim naar de kruising waar we gisteren vandaan kwamen (2km), daarna door klimmen naar een naamloze col bij de afslag naar de *Laguna de Neila* (2km). Dan volgt een afdaling en begint de klim naar de echte Col die op 6.4 km na Neila op 1400m hoogte ligt. Er volgt een mooie 6km lange afdaling naar *Huerta de Arriba* en tijdens deze afdaling breekt de lucht open, de zon gaat schijnen en het wordt weer warm. We hebben tijdens het dalen nog wel vesten aan.

In *Huerta* drinken we koffie en daar lezen we ook in de kranten dat de "Vuelta a Burgos" wordt verreden in dit gebied. Een meerdaagse etappetocht die vandaag zal eindigen met de stevige klim naar *Laguna Neila*! Ook de komende twee dagen kruisen wij het pad van deze tocht. Vanuit *Huerta* kun je op twee manieren naar *Barbadillo del Pez*: klimmen en dan over de **C113**, of mooi door de vallei van de *Rio Uria*, en dat doen wij. Een 14km lange afdaling met af en toe een klein heuveltje dat met de verworven daalsnelheid kan worden bedwongen.

Na *Barbadillo* volgt een 3 km lange mooie weg door een kleine gorge, en dan begint de 8km lange klim naar de 1400m hoge *Collado el Manquillo*. In de zon is het vrij heet maar er is veel schaduw van bomen en af en toe wat bewolking. Na de *Collado* volgt een 25km lange afdaling naar de splitsing met de **BU847**. Alleen op een paar plaatsen moet je weer even omhoog om een dorpje heen of om een stuwmeer te omzeilen. Langs de weg reusachtige heidevelden!

Bij het grote stuwmeer (*Embalse de Uzquia*) slaan we af naar *Pradoluenga* maar na 2 km keren we om! De lucht in de richting van *Pradoluenga* ziet er zeer dreigend uit en de wind waait nu zo hard tegen dat we niet harder dan 8–9 km/u gaan! Dat wordt dus *Burgos* vandaag! Met snelheden van 25–35 km/u en in afdalingen tegen de 65 km/u razen we naar *Burgos*. Gelukkig veel dalen en veel wind mee! Alleen het laatste stukje snelweg is wat vervelend, maar ook daar halen we hoge snelheden. Om 18.00 zijn we in *Burgos*, waar het mooi weer is. We zitten in **Hostal San Juan** dat ook kamers heeft in een appartementencomplex in Calle Victoria om de hoek. *Burgos* is een fraaie stad met natuurlijk de indrukwekkende kathedraal, die echter gesloten is i.v.m. restauratie! (Dat was in *El Burgo de Osma* ook al zo!)

Burgos – Aguilar de Campo

20 augustus – 100 km

Vandaag zullen we dan in de richting van de *Picos de Europa* trekken, we weten niet hoever we zullen komen, in één keer zal het zeker niet lukken, maar misschien komen we halfweg. Blauwe lucht en wolkjes en vrij fris als we om 9.30u *Burgos* uitrijden over het fietspad dat we gisteravond ontdekten. Het is wel een merkwaardig fietspad, want bij de stoepen is geen op- of afrit en knal je zo tegen de stoeprand aan! We zoeken wat, vragen de weg en belanden toch nog snel op de weg naar *Quintanadueñas*.

Een stevige wind waait, maar vandaag hebben we die gelukkig mee. De route gaat via *Mansilla*, *Tobar* en *Olmos* naar *Villadiego*. Ieder dorpje dat we passeren (7 stuks) ligt in een dal, en daarvóór en erna moeten we steeds zo'n 80-100m klimmen, vrij zwaar, de meeste weggetjes gaan zonder veel poespas zó de berg op! En hoewel we nergens hoger zijn dan zo'n 900m, klimmen we op die manier vandaag bijna 1000 meter! Het gedeelte tussen *La Nuez de Abajo* en *Avellanosa* is een uitgestrekte hoogvlakte die er prachtig bij ligt. Er wordt langs de hele route veel graan verbouwd (we begrijpen nu ook waar de Nederlandse tekst van "My Fair Lady" vandaan komt: "Het Spaanse graan heeft de orkaan doorstaan". We bulderen deze tekst regelmatig tegen de wind in, om wat kleur aan het bestaan te geven!).

De dorpjes langs deze route zijn allemaal erg beperkt, er wonen weinig mensen, vaak zijn ze in de winter (op een enkele bewoner na) verlaten en er is dan ook geen winkel of bar te bekennen! Pas in *Villadiego* raakt de wereld weer bewoond en kunnen we lunchen en inkopen doen. Op het grote dorpsplein worden we belaagd door jongetjes die de tandem willen bekijken en beknippen (vooral onze twee computertjes doen het goed!). Na *Villadiego* verandert het landschap: vlakker, de klimmetjes volgen elkaar niet meer zo snel op en er komt wat meer groen. De 16 km naar *Sotresgudo* zijn wat saai maar de volgende 16 naar *Alar de Rey* zijn gevarieerder. Het wegdek is slecht, pas de laatste kilometers voor de provinciegrens zijn vernieuwd. Het is inmiddels warm geworden, de wind valt af en toe stil en het is geheel onbewolkt. Er zit een fantastische afdaling van 3 km in het laatste gedeelte naar *Alar*, en hier zien we ook voor het eerst, heel in de verte, de "Picos" opdoemen!

De hoofdweg die we nu moeten nemen heeft gelukkig een brede vluchtstrook zodat we toch rustig kunnen fietsen, bovendien is het niet al te druk. Er zit een klim in het begin, gevolgd door een vrij lange afdaling en dan nog wat korte klimmetjes. Om 18.00u zijn we in *Aguilar* in hotel **Villa de Aguilar**.

Aguilar de Campo – Potes

21 augustus – 87 km

We staan vroeg op, nemen ons eigen ontbijt en rijden weg om 9.30u met de verwachting dat we vanavond in de *Picos de Europa* zullen staan. Die verwachting blijkt uit te komen. De weg naar *Cervera de Pisuerga* lijkt voornamelijk te dalen, en dat is raar, want er zit 150m hoogteverschil (bergopwaarts!) op dit traject. Klaarblijkelijk speelt de afstand een rol en zijn de stukken die we moeten klimmen toch steiler dan we denken. Langs een deel van deze route loopt een (oude) spoorlijn die nu in gebruik is als fietsroute. Je kunt een treinlorrie huren waarop twee fietsen zijn gemonteerd die voor de voortbeweging dienen. Een leuk gezicht om dat door het landschap te zien schuiven!

We zijn in goed anderhalf uur in *Cervera* en besluiten gelijk aan de klim naar de *Puerto de Piedrasluengas* te beginnen. Vanuit *Cervera* eerst een prachtige klim met veel haarspeldbochten naar een hoogte van 1150m, een hoogte waarop je een tijdje blijft rijden om daarna weer 100m te dalen naar het fraaie stuwmeer van *Requejada*. Een prachtige groene omgeving waar we een korte lunchpauze houden op de mooie brug over het stuwmeer.

Na het stuwmeer volgt een heel geleidelijke klim, met toch weer stukken dalen of gewoon plat. Pas 3 km vóór de Puerto rijd je door een indrukwekkende kloof en moet er even echt worden geklommen. We zijn rond 14.00u boven op de Puerto waar veel dagjesmensen van het fenomenale uitzicht genieten. Vanuit hier zijn de “Picos” met hun karakteristiek toppen goed te zien maar ook vlakbij de beroemde *Pico de Tres Mares*. Op het hoogtebord staat weer eens iets anders dan op de kaart: bord zegt 1345m, 1313m geeft de kaart aan! Wie heeft gelijk?

We kunnen nu aan de spectaculaire afdaling gaan beginnen, ruim 1000m dalen in 24km, maar het grootste deel zit in de eerste 16km. We denderen via talloze bochten naar beneden in een warme, droge wind. Vaak stilstaan om de velgen af te laten koelen, want door de vele bochten is voluit gaan niet mogelijk. Om 16.00u arriveren we in *Potes*, een druk en toeristisch (Valkenburg-achtig) plaatsje met veel hotels, maar ook allemaal vol, behalve **Hotel Rubio**, waar we nog een kamer met halfpension kunnen krijgen. Fiets in de garage.

We doen boodschappen voor de komende dagen, want de volgende plaats zal *Fuente Dé* zijn, waar we een paar dagen zullen blijven. Onze kamer ligt aan de straatzijde, en er is gedurende de nacht nog vrij veel verkeer. Waar gaan die mensen om 2.00u (en later) toch allemaal naartoe op deze doodlopende weg??

Potes – Fuente Dé

22 augustus – 25 km

In *Fuente Dé* zijn twee hotels: een **Parador** (het lelijkste van Spanje!) en hotel **Rebeco**, een erg vriendelijk ogend hotel. We hebben daar gisteren vanuit *Potes* een kamer gereserveerd omdat *Fuente Dé* de top-attractie van de Picos is (een indrukwekkende kabelbaan die je in één ruk bijna 1000m hoger middenin het hart van de Picos neerzet), en we niet het risico willen lopen om voor niets te klimmen! We kunnen dus zeer rustig aandoen, want het is maar 24km fietsen, maar wel 800m klimmen! (Zo zie je maar weer, wat je de ene dag wint met dalen, ben je de volgende dag weer kwijt aan klimmen. Dat platte Holland is zo gek nog niet!)

We staan bijtijds op en rijden om even na negen de deur uit. Het is nog wat fris en we hebben nog wel een jack aan, maar als na 4km het echte klimmen begint is dat niet meer nodig. Het klimmen gaat eigenlijk vrij geleidelijk, alleen zit vlak voor *Los Llanos* een gemeen stukje 11% en ook later zitten er nog een paar van dergelijke stukjes in, hoewel het meestal niet meer dan 7%-8% is. In *Cosgaya* drinken we koffie (daar zijn trouwens ook hotels!) en gaan weer verder door een zeer indrukwekkende omgeving, zeer groen en met veel prachtige rotsformaties. Vlak voor *Espinama* (bij *Los Ilces*) weer een steil stuk en direct erna weer: 200m in 3 km. Het meeste in de eerste kilometer! Tenslotte rijden we het zeer mooi gelegen komvormige dal bij *Fuente Dé* binnen en installeren ons in het hotel.

We frissen ons op en gaan daarna met de kabelbaan naar boven. Door het tijdstip (15.00u) is het niet meer zo druk en kunnen we zonder wachten met de kabelbaan mee. Een goed plan, want we komen terecht in een zeer woest gebied met prachtige wandelmogelijkheden en fantastische uitzichten op bergen,

dalen, puinhellingen, grazige weiden, blauwe lucht én wolken. We lopen ruim twee uur rond over een vrij rustig pad (vlakbij het kabelbaanstation is het erg druk en zitten honderden mensen overal in het rond) en verbazen ons over dit gebied. Heel erg mooi! Na anderhalf uur trekt de lucht vrij snel dicht en besluiten we om terug te gaan, we hebben geen zin om nu al in moeilijkheden te komen en vannacht in de kou buiten te moeten blijven. We keren om naar de kabelbaan, maar dat deden al die andere mensen ook, en nu moeten we wel in de rij staan! In de koude mist en een beetje hongerig én naast de stinkende toiletten! Pas bij de vierde rit kunnen wij mee naar beneden, wel heel spectaculair om vanuit de wolken ineens weer in het mooie heldere dal uit te komen!

In ons hotel aangekomen maakt de receptie ons attent op een mooie tocht die morgen kan worden gemaakt: een rondtocht door het hele gebied met een 4-wheel drive maar inclusief een prachtige wandeling van 4 uur door de *Gorge de Cares* van *Caín* naar *Poncebos*. Op deze tocht kunnen in totaal maar 6 mensen mee, en er zijn nog twee plaatsen over. Dat doen we dus maar, omdat fietsen van hieruit onbegonnen werk is. We slapen als rozen!

23 augustus - Een tocht door de Picos.

Om 9.00u vertrekken we met de Jeep. Een Engels en een Portugees/Spaans echtpaar zijn onze reisgenoten. Het dal hangt vol met mist als we weggrijden over de onverharde weg naar de Puerto de Pandetrave. Het is een indrukwekkende tocht, en het rare is dat je steeds het idee hebt dat je op 2500m – 3000m hoogte zit, terwijl je nergens boven de 1800m. uitkomt! Heel mooi is het moment als we boven de wolken uitkomen en het dal rond *Fuente Dé* in een bak vol watten zien liggen! De chauffeur rijdt prettig en geeft alle gelegenheid om dingen te bekijken en te vragen. Als we op de *Puerto de Pandetrave* aankomen en afdalen naar *Santa Marina de Valdeón* en *Posada de Valdeón*, stel ik gelijk ons fietsplan voor de komende dagen bij. Ik wilde namelijk ook deze route per fiets doen (na de *San Glorio* bij *Portillo de la Reina* afslaan in dit dal) maar zie nu in dat dat onmogelijk is: kilometers lang 15% tot 25%!!! Engeland of de Dolomieten zijn er niks bij!

We worden afgezet in *Caín* op 460m hoogte aan het einde van de verharde weg. We moeten nu de 12km lange tocht door de *Gorge de Cares* op eigen kracht doen terwijl de Jeep omrijdt en ons straks in *Poncebos* weer op zal pikken.

Het wordt een onvergetelijke tocht. In het begin een zeer nauwe gorge met tientallen tunneltjes vol druipwater, later wat breder. Heel veel klimmen en dalen over zeer steile paden en trappetjes, in het begin veel schaduw, later de genadeloze zon ("only mad dogs and Englishmen go out in the midday sun" zal onze Engelse medewandelaar later stamelen!). Onderweg zijn wel frisdrankverkopers actief. We hebben een mooie rustpauze in de schaduw van een grote boom maar moeten daarna nog een enorme klim maken voordat een dito afdaling ons in *Poncebos* brengt. Daar pikt de Jeep ons weer op en rijden we via *Tielve* en *Sotres* naar een opnieuw prachtige (onverharde) route die via *Vegas del Toro* naar *Espinama* gaat. Vandaar weer snel in ons hotel.

Als je de tijd en de mogelijkheden hebt, dan is wandelen in dit gebied een absolute aanrader (en dat doen ook jaarlijks duizenden trekkers en wandelaars). Heb je minder tijd, dan is de tocht die wij vandaag maakten een goede manier om een heel fraai landschap op indringende manier te leren kennen!

Fuente Dé – Riaño

24 augustus – 93 km

We staan om 7u op, pakken in, ontbijten en springen om 09.05u op onze tandem voor de enorme afdaling naar *Potes*. We zijn in een halfuur beneden. Heel opvallend is, dat het boven (in *Fuente Dé*) warmer is dan beneden! We staan te vernikkelen in *Potes*! We doen er inkopen, drinken koffie en om 10.05 begint de klim van de *Puerto de San Glorio* die hier 28 km vandaan en 1318m hoger ligt! Normaal ligt deze reus in de mist of in de wolken, vandaag is het strak blauw! (Op de *Tourmalet* hebben we altijd het omgekeerde!)

De eerste 11 km tot aan *Bores* stellen niet veel voor en brengen je tot 500m hoogte. Voor het resterende gedeelte zou dat betekenen dat er zo'n 6.5% klimmen overblijft, maar doordat er hele lange stukken veel minder zijn, blijft er toch nog aardig wat over van 8%-9%. Hoe dan ook, vanaf *Bores* is het 17km lang stevig en gestaag klimwerk en de temperatuur loopt op tot 34°!

Rond 12.00u zijn we precies in de haarspeldbocht op 1200m hoogte (bij kmp 130) en daar ligt een fraai stukje beschut grasland waar we kunnen lunchen en rusten. Alle kleren (die doorweekt zijn van het zweet) gaan uit en worden te drogen gelegd, wij vergrijpen ons aan het brood, kaas, yoghurt en water.

Op krachten gekomen vertrekken we na een dik halfuur en sleuren ons zelf verder naar boven. Af en toe steekt een windje de kop op, af en toe is er een boompje schaduw, maar meestentijds gaan we onder een gloeilamp naar boven. Rond halfdrie zijn we bij het mooie uitzichtpunt (met de bronzen Gems) waar het lekker waait, maar we hebben dan nog 20 minuten nodig om bij de *Puerto de San Glorio* te komen. Een pittige klim, maar door een werkelijk fantastische omgeving. Het is vrij zeldzaam dat je hier onder deze weersomstandigheden kunt fietsen. We zijn om even voor drie boven, blijven daar 20 minuten en storten ons dan in de reusachtige afdaling naar *Llanaves*, *Portilla* en uiteindelijk *Riaño*.

Riaño heet eigenlijk *Nuevo Riaño* en is een geheel kunstmatig dorp dat dient ter vervanging van het *Riaño* dat op de bodem van het enorme stuwmeer ligt dat hier in 1980 (na veel protest) is gecreëerd. Het stadje heeft totaal geen sfeer en ademt een geur van dood, verveling, treurigheid en lelijkheid uit. Het lijkt in niets op wat een typisch Spaans dorpje heeft. In ons hotel hebben we uitzicht op het stuwmeer dat al deze ellende heeft veroorzaakt.

Riaño – Cangas de Onis

25 augustus – 68 km

Er zijn geen doorgaande (verharde) wegen door de Picos. De enige route er doorheen hebben we al gelopen (van *Caín* naar *Poncebos*) en we besluiten nu om er helemaal omheen te fietsen en op ieder punt waar dat kan de routes naar het centrum te volgen. Vandaag zullen we daarom naar *Cangas de Onis* gaan om van daaruit de meertjes bij *Covadonga* te gaan bekijken. Hoe, dat weten we nu nog niet.

Vanuit *Riaño* moeten we eerst de *Puerto del Pontón* op (1280m) en dat is eigenlijk nauwelijks een klim te noemen, alleen de laatste kilometer moet er even gewerkt worden! De weg is hier sterk in onderhoud (bochten eruit, bomen langs de kant weg, snel en goed voor auto's) en dat is minder leuk. Vanaf de *puerto* volgt dan een 13km lange afdaling naar *Oseja de Sajambre* waarbij het wegdek wel vernieuwd is, maar de omgeving gelukkig niet vernield! Alle bochtjes zijn er nog, de weg is nog mooi smal en de schaduw is weldadig. Langs de weg zijn diepe dalen, en dat is natuurlijk ook de reden dat de weg zo blijft, maar hoelang nog? Zullen ze niet toch een groot viaduct aan gaan leggen, dalen volstorten met puin om de wegaanleg te vergemakkelijken? Laten we hopen dat het verstand een keertje toeslaat in Spanje!

Na *Oseja* dalen we verder om na zo'n 4 km in de beroemde *Desfiladero de los Beyos* uit te komen, een 18km lange, woeste en indrukwekkende gorge. Tot aan *Cangas de Onis* is dit vanaf de *Puerto del Pontón* een afdaling met 1200m hoogteverschil. Werkelijk schitterend! De echte Gorge stopt bij *Ceneya*. In de gorge zelf zijn op diverse plaatsen (bij de bruggen) **HOSTALS** en **CAMAS** te vinden. Een goed alternatief voor de drukke steden.

In *Cangas* nemen we onze intrek in hotel **Monteverde**, een beetje lawaaiig door de werkzaamheden aan de rivierbedding die er vlak naast ligt en die nu verstevigd wordt. Bij vorige hoogwaterstanden was er van alles weggespoeld! Het is vrij benauwd in *Cangas* en we proberen later op de middag te achterhalen hoe we bij de meertjes van *Covadonga* kunnen komen, maar dat is niet eenvoudig, morgen zien we wel verder.

26 augustus - Lagos de Covadonga

Na het ontbijt gaan we eens kijken bij de bushalte, en daar staat zomaar een bus klaar die in één keer doorrijdt naar die meertjes! Hoe komen we aan kaartjes? Dat blijkt bij het makelaarskantoor te kunnen dat tevens dienst doet als reisbureau en agent van de Busmaatschappij. Gisteren 10 keer langsgelopen, maar niet begrepen dat een makelaar ook buskaartjes kan verkopen. De chauffeur wil gelukkig op ons

wachten! Tot *Covandonga* zouden we het nog op de tandem hebben kunnen doen, maar daarna zou het zelfs op onze ATB's een zware klus zijn geworden: 15%-20%, smal én druk, zéér druk! Het is wel een spectaculaire klim met de bus, en bij iedere bocht (er zijn er 1000!) vraag je je af of dát wel goed gaat met die tegenligger!

Het is overigens wel jammer dat ze autoverkeer hier toestaan, ze zouden eens moeten kijken hoe ze dat in bv. het *Ordessa Park* hebben geregeld. Geen auto's, maar wel 4-6 bussen per uur voor een prikkie.

Als we boven zijn is er wel zonneschijn maar ook veel nevel, en de bewolking is toch wel stevig aanwezig. We maken niettemin een erg mooie wandeltocht langs de twee meertjes over paden waar geen mens komt en waar het zeer rustig is. Bij de refugio aangekomen trekt het echter volledig dicht en is er geen sprake van enig uitzicht.

We wachten op de bus terug (lopen langs de drukke weg is vreselijk) terwijl we vlak langs een van de meertjes onze lunch gebruiken. Heel bijzonder. 's-Avonds drinken we de drank van de streek: **Sidra**, een soort appelp cider die van een hoogte van één meter (of meer, als je lange armen hebt. Je mag het zelf proberen als de ober het een keer heeft voorgedaan) in je glas wordt geschonken.

Cangas de Onis – Poncebos

27 augustus – 38 km

Als we *Cangas de Onis* om 9u uitrijden is het buiten de bebouwde kom nog wat nevelig, maar in *Mestas de Con*, waar we koffie drinken, is het alweer warm en zonnig. Vanaf *Benia* tot aan *Ortiguero* is het een gestage klim van 230m in 6km, daarna spectaculair dalen naar *Carreña* en uitzoeven naar *Arenas de Cabrales* (het stadje van een groot kaasfeest – Cabrales is de lokale blauwaderkaas).

Omdat we nog graag een paar dagen in de Picos willen wandelen, besluiten we naar *Poncebos* te gaan nadat we in *Arenas* boodschappen hebben gedaan. We zijn in no-time in *Poncebos*, dat op een hoogte van 218m ligt, er hoeft niet echt te worden geklommen. We komen terecht in **Hostal Poncebos**, bij de electriciteitscentrale die een continue zoemtoon laat horen. Aan alles wen je! Het hostel ligt half in de rotsen uitgehakt.

Na een korte opfrispauze besluiten we om naar *Bulnes* te wandelen. Via een prachtig bergpad (écht alleen maar begaanbaar voor wandelaars en geiten) dat zeer steil omhoog gaat (450m in 2 km!), belanden we in het middeleeuwse dorpje dat bestaat uit een vervallen kerkje, 10 huizen, 3 bars/pensions, één openbare WC en nog wat onduidelijke bebouwing. Men leeft hier van de vele trekkers.

Des te merkwaardiger is het dan dat er een tunnel in aanbouw is die loodrecht door de bergrug is geboord en die *Poncebos* met *Bulnes* zal verbinden met een tandradbaan!

Ze hopen zo meer toeristen te krijgen! Dat betekent een volledige ontwrichting van het gehucht, want er is maar plaats voor 75 man! Wat gaan ze met die duizenden toeristen doen? Kunnen die hier allemaal naar de éne WC? Volgend jaar is het hier waarschijnlijk een gekkenhuis.

De tunnel is wel klaar, maar nog niet in gebruik, alhoewel dat wel het geval had moeten zijn volgens de Rough Guide. Het is een merkwaardig gezicht (want we wisten niet dat de tunnelmond die we beneden zagen hier uit zou komen) om op een hoogte van 600m zomaar opeens een tunneluitgang te zien die op een smal geitenpaadje uitkomt. Overigens is het wel een spectaculair gezicht om in die tunnelbus naar beneden te kijken (de verlichting werkt al) en in de diepte de uitgang bij *Poncebos* te zien.

28 augustus, wandeltocht Sotres - Poncebos

We staan op ons gemak op, het is nog helemaal nevelig en grijs rond de pieken. Er komt sowieso weinig direct zonlicht op de plaats van het hotel omdat het tussen steile rotswanden ligt, de weg langs het hotel is eigenlijk een voortzetting van de *Garganta del Cares*.

We nemen een taxi naar *Sotres* om van daaruit door de bergen terug te wandelen als het weer het toelaat. Naarmate we *Sotres* naderen – een prachtige klim over een fraai weggetje met een hoogteverschil van ruim 800m – wordt de mist steeds dikker, de nevel steeds grijzer en we vrezen dat het vandaag de hele dag binnenzitten wordt! Maar als we eenmaal *Sotres* binnenrijden klaart het op! Er verschijnt blauw, zon en landschap! We drinken koffie, kopen brood en kaas en beginnen aan de klim van de *Collado Pandébano* die op 1212m hoogte moet liggen en die vanuit *Sotres* goed is te zien. De klim gaat over goede

paden, karresporen of weggetjes, want hier wordt nog veel aan bebouwing gedaan en alles is goed be-
gaanbaar. De zon is al snel heet, de omgeving overweldigend groen. Rond de collado staan de hellingen
vol met varens, we lunchen er wat en genieten van het mooie uitzicht op *Sotres*.

Op de Collado aangekomen zien we dat de andere zijde (naar *Bulnes* toe) nog in dichte mist ligt, we
kunnen ternauwernood het pad onderscheiden dat hier zou moeten lopen en dat in de Rough Guide
staat beschreven. Ook op de kaarten staat dit pad aangegeven. We kunnen nog net het traktorpad naar
een paar huisjes zien en vragen daar aan de aanwezige boerin of dit het pad naar *Bulnes* is. Dat blijkt zo
te zijn en we vervolgen over een pad vol droge rode klei en keien naar de volgende twee huisjes die we
kunnen zien liggen. Hier wordt het wat onoverzichtelijker, er staan hekken, het pad houdt schijnbaar
op, maar je moet de huisjes aan de rechterzijde passeren, om de muurtjes heen. We staan daarna in
twijfel, het pad splitst zich hier en de mist is zo dicht dat we echt niets meer kunnen zien. We blijven
maar even wachten, eten nog een boterhammetje met kaas en dan voltrekt zich weer zo'n prachtig ver-
schijnsel dat alleen maar in de bergen kan gebeuren: we zien de mist optrekken, contouren van huisjes
worden zichtbaar en in minder dan 5 minuten is het stralend weer en is goed te zien wat onze route
moet worden. Wij houden het hoogliggende pad aan, maar ook het andere deel komt uiteindelijk bij de
groep huisjes uit waar al duidelijk wordt aangegeven hoe je verder naar *Bulnes* moet lopen: langs het
keienmuurtje, door de brandnetels, over de weide en dan over een bochtig, lang, steil, zeer ruw keien-
pad naar *Bulnes*, dat we heel ver in de diepte kunnen zien liggen, of in ieder geval kunnen horen! Af en
toe volgt het pad de rivierbedding (of volgt de rivier het pad?), je moet stukken door het water waden, er
zitten hekken in, flinke klauterstukken, watervalletjes, maar móói dat het hier is, en stil, en groen, en
vochtig en overal bloemen! Stevige wandelschoenen zijn hier wel noodzakelijk en onze fiets/wandelscho-
enen zijn eigenlijk onvoldoende voor dit soort tochten maar omdat het niet regent, is het net te doen.
We zijn om half vier in *Bulnes*, nemen een uitgebreide pauze en gaan over het bekende pad verder naar
Poncebos.

Poncebos – Quintanilla

29 augustus – 64 km

Rond 9.30u rijden we weg en zijn, onder een stralend blauwe lucht met nog wat nevel in de dalen,
snel in *Arenas* waar vandaag het grote, jaarlijkse kaasfeest zal worden gehouden. We doen inkopen en
nemen dan de fraaie Garganta naar *Panes* met een koffiepauze in *Trescares*. Een mooie route en het ver-
keer valt erg mee. Er zijn trouwens veel hostals/hotels onderweg die niet in onze gidsen staan.

We zijn snel in *Panes*, waar een of ander kanofeest aan de gang is en na het doen van (alweer!) bood-
schappen stormen we de *Desfiladero de la Hermida* in: 30–35 km/u licht stijgend! Waar halen we het
vandaan? In *La Hermida* aangekomen hebben we op 15 km na een complete cirkel om de picos gereden
de afgelopen week, en nu gaan we het gebied verlaten.

Eerst een behoorlijk pittige klim (9%–10%) naar *Linares* die 5 km lang is, daarna dalen, vals plat en
weer hele lappen 10%. De zon schijnt, het is 33° en er is geen draad meer droog aan ons lijf! Maar het is
prachtig! Groen, bergen, dalen, pieken enz., een heel ander landschap dan de Picos die toch zo dich-
tbij zijn. De *Collado de Hoz* ligt op 658m hoogte en van daar volgt een steile afdaling naar *Sobrelapeña*,
waarna we via een kort klimmetje in *Quintanilla* uitkomen. Hier vinden we in de **Hospedaje** van bar **San
Miguel** een mooi onderkomen met een klein balkonnetje. Er zijn nog een paar andere gasten. De fiets
kan in de garage onder de bar.

Quintanilla is een piepklein gehucht: 40 huizen, een winkel en een restaurant/bar. Het is een bijzon-
dere omgeving, “Wales”-achtig, kleine groene heuvels met op de achtergrond weer wél de echte bergen,
en overal keien en rotsen op de gerimpelde, geplooid grashellingen.

Quintanilla – Reinosa

30 augustus – 72 km

Er hangt nog wat lichte bewolking als we weggrijden, maar de zon breekt er al wel doorheen als we om 9.40u weggrijden. De klim naar de Collado (Hozalado?? o.i.d. en 560m hoog) is 5km lang en behoorlijk zwaar (8%–10%). Nergens zwakt het even af, behalve in de haarspeldbochtjes. We hebben wel steeds een mooi gezicht op het dal beneden ons dat snel in de diepte verdwijnt. De weg is slecht. In goed 50 minuten zijn we boven (een beetje wielrenner doet in diezelfde tijd de Alpe d'Huez!) en hebben een prachtig gezicht op alle cols die ons vandaag nog meer te wachten staan, alleen weten we dat nu nog niet, maar dat blijkt later op de dag als we terugblikken op deze col vanaf de andere kant!

We dalen nu over een slechte weg naar *Puentenansa* op 180m hoogte, drinken daar koffie en koersen dan op *Carmona* aan door een groene vallei met veel muurtjes die de kleine percelen markeren. Dat duidt op oeroude bewoning. Na *Carmona* volgt een klim van 8 km naar de *Collado de Carmona* op 611m hoogte. Een mooie klim, in het begin in de schaduw, maar het tweede deel (na het mirador op Carmona) vrij heet, hoewel de zon inmiddels wat vaker achter de wolken verdwijnt. Op de Collado zelf hebben we weer een prachtig gezicht op het gebied waar we net doorheen zijn gekomen met heel in de verte de col waar we vanmorgen deze kant opkeken.

Dan dalen we af naar *Valle de Cabuérniga*, een mooie lange afdaling over een goede weg. Middenin deze afdaling is een mooi uitkijkpunt, ik knijp even stevig in de remmen, maar dat is net iets teveel voor onze arme achterbinnenband. De velgen waren al heet, worden nog heter, de binnenband gaat schuiven, scheurt en loopt met een flinke sis leeg! De eerste (en enige) pech van deze vakantie is een feit. Gelukkig staat er op het uitzichtpunt een mooie boom die schaduw geeft en is het vervangen van de achterband een klus die snel geklaard is. Ik stel tevens vast dat ook de buitenband flink is versleten (na bijna 2500 km) en dat is ook wel logisch, want op een tandem heeft de achterband het zwaar te verduren! Volgend jaar alles nieuw monteren, en daarna misschien het jaar dáárop de voor- en achterband wisselen?

We dalen nu wat rustiger af, gebruiken de sleeprem vaker (hoeveel hitte kan zo'n ding eigenlijk verdragen vraag ik me af) en laten in het dorpje bij een garage de band nog wat verder oppompen zodat we het laatste gedeelte (het is inmiddels 16.00u!), een klim van 1000m naar de *Puerto de Palomera*, met optimale banden kunnen doen.

Het gedeelte tot aan *El Tojo* is niet echt klimmen, maar daarna rest 20km van zo'n 5%-6%. Het is een lang stuk, we zijn al een tijd onderweg, maar de mogelijke hostals die we passeerden waren niet aantrekkelijk om te blijven en we willen eigenlijk nog wel verder komen. De – slechte – weg voert door prachtige bossen met veel schaduw en we fietsen er heerlijk met de nodige rust- en eetpauzes. Op een hoogte van 1000m verlaat je de bossen en wordt het opener, rotsachtiger en minder steil! Als de zon schijnt is het hier erg heet, nu hangt er veel nevel en is het zelfs wat fris met zo'n 15°. Om 19.20 zijn we op de puerto, een kale rotsige open vlakte die niet uitnodigt tot een lang verblijf. We dalen snel het dal in waar de oorsprong van de *Ebro* ligt. Heel opvallend is dat deze (zuidzijde) van de col buitengewoon droog, kaal en armetierig is terwijl de noordzijde zo'n oase van groen en water is! Het laatste gedeelte naar *Reinosa* gaat over een beroerde weg, maar we zijn er in een halfuurtje.

Reinosa is een rotstadje, hotels zijn niet te vinden, maar uiteindelijk belanden we in *Villa Rosa* in een straatje vlakbij het station. Het is eigenlijk meer een zeer chique Bed & Breakfast op z'n Amerikaans. Er wordt speciaal voor ons nog een kamer ingericht die eigenlijk nog niet klaar is. Erg aardige eigenaar! De fiets kan in de garage.

Reinosa – Villarcayo

31 augustus – 66 km

Na de zware dag van gisteren komen we vandaag maar moeizaam op gang. Ontbijt, boodschappen doen en we rijden om 11.00u pas weg! We kopen nog een nieuwe binnenband (bij "Mundo Bici", ons door de hoteleigenaar gewezen) en rijden richting *Arroyo* aan het *Embalse del Ebro*. Hier moeten we kiezen: *Villarcayo* of *Polientes*. Met name de route naar *Polientes* voert voor een deel langs de prachtig slingerende *Ebro*, maar een verblijf aldaar is uiterst onzeker, dus kiezen we voor verder langs het meer rijden in de richting van *Villarcayo*. De omgeving is armoedig en kaal en de weg is exact tot aan de

provinciegrens met *Castilla y Leon* uitermate beroerd! *Cantabria* is te arm om het wegennet goed te onderhouden is onze conclusie, want we troffen er alleen maar slechte wegen aan! De weg is nu beter, de omgeving blijft tot aan *Soncillo* saai en nietszeggend en pas daar begint een mooie klim naar een Col voorbij *Argomedo*, om dan sterk het dal in te dalen van de *Rio Neta*. Het landschap verandert hier ook weer op slag, met veel groen en vooral veel prachtige steile, maar niet erg hoge rotsformaties die allemaal heel karakteristiek één kant ophellen. Tot aan *Cigüenza* rijd je door een prachtige cañon, de weg daalt met de rivier mee en het landschap is indrukwekkend. Bij *Puentedey* is een natuurlijke rotsbrug over de rivier, waar bóvenop weer het stadje is gebouwd. Vlak voor *Cigüenza* staat een hele serie – moderne – windmolens in het gelid. Een grappig gezicht. Hier is ook de kloof ten einde en fietsen we over een liniaal naar *Villarcayo* waar we in **Hotel Plati** snel een kamer vinden. De fiets kan achter het hotel in de werk/bergplaats. Overigens is het opvallend dat het inmiddels bijna overal rustig aan het worden is nu de Spanjaarden zelf weer aan het werk zijn. In de hotels zijn we vaak de enige gasten! In *Villarcayo* is een prachtig groot groen park met veel platanen, groen gras en voorzieningen bij de rivier gemaakt. Een mooie oase!

Villarcayo – Villasana de Mena

1 september – 78 km

Geheel onbewolkt en strak blauw als we wegrijden naar *Medina de Pomar*. We hebben nog een vest tegen de frisheid aan en zijn in no time in *Medina*, een mooi oud stadje met een heel oud centrum. We drinken er koffie en rijden daarna in de richting van *La Cerca*. Een prachtige route door laag heuvelland vol met groen, graan en bloemen. Soms wat rotswanden, wat slaperige dorpjes en veel rust en stilte. Na *La Cerca* volgt *Villamor* en daar nemen we de afslag naar *Oteo*, en dit weggetje mag de titel “**mooiste en rustigste fietsroute van Spanje**” met trots voeren, ongelooflijk dat zoiets bestaat! Ongehoord stil en zo mooi in het landschap liggend. Af en toe een beetje klimmen, mooie afdalingen en prettig om te fietsen. Een aanrader!

Na *Oteo* een stevige en korte afdaling de vallei in en dan over een licht dalende weg naar *Quincoces de Yuso*. Een droog en dor landschap dat aan westerns doet denken. De weg is zeer, zeer slecht (tot aan de kruising met de weg naar *Bilbao*), maar dat hebben ze zelf ook in de gaten, want het materiaal om er wat aan te gaan doen ligt al klaar en alles wijst op werkzaamheden in de komende maanden.

In *Quincoces* – dat een typisch “2e huis” plaatsje is – houden we een lange pauze voor de lunch, ontmoeten er een Zwitser op de fiets die op weg is van *Burgos* naar *Bilbao*, en we bellen met OAD Cycle-tours om te horen of er nog wijzigingen zijn in de vertrektijden. In het verleden was het wel eens lastig om een telefoon te vinden voor dat soort dingen, met een gsm is dat probleem ook opgelost.

We vertrekken voor het laatste deel van de etappe van vandaag. Na de viersprong is de weg van uitstekende kwaliteit, maar ook breed en daardoor schaduwloos en dus heet in de zon (altijd wat hè, die Hollanders). De weg klimt licht naar een mirador op het dal van *Encima Angulo*, een spectaculair uitzicht! Op dit punt is ook een tunnel gemaakt (zonder verlichting) die sterk daalt. Gelukkig is de oude weg nog begaanbaar (een bord geeft aan: doodlopende weg, maar dat geldt voor auto's) en dat is maar goed ook, want we hebben nu de weg helemaal alleen en hebben een fenomenaal uitzicht op het dal. De weg is van matige kwaliteit en wordt waarschijnlijk niet meer onderhouden, er liggen al veel neergestorte rotsblokken op, dus over twee jaar moet je waarschijnlijk die tunnel door! Het stuk is een goede kilometer lang en komt dan weer bij de andere kant van de tunnel uit. Er moet in totaal 400m worden gedaald (vanaf de tunnel tot aan de splitsing met de **BU554**) en dat gaat met reusachtige snelheid én is erg mooi. De prachtige bergrug van de *Montes la Peña* (aan onze linkerzijde) is heel fraai te zien en doet sterk aan het Ordesa Park denken. Ook de andere zijde (*Sierra Selvada*) is indrukwekkend.

Vanaf de splitsing gaan wij richting *Villasana de Mena*, we fietsen één kilometer in *Baskenland* en zijn dan weer in *Burgos* voor de overige 6km van de pittige klim met zo'n 300m hoogteverschil. De zon staat volop te branden, de rotswanden zijn gloeiend heet, het is 35° en het is windstil! Een zwaar traject waar we heel wat vocht nodig hebben. Na de col volgt een daling van 250m in 6 kilometer en dan zijn we in *Villasana* waar even buiten het dorp – in de richting *Villanueva de Mena* – een rustig hotel meer dan genoeg plaats heeft!

Villasana de Mena – Ramales

2 september – 74 km

Geheel onbewolkt is het als we wegrijden om 10 uur en het is ook al 25°! De *Montes de Peña* aan de zuidzijde en de *Montes de Ordunte* aan de noordzijde, vormen een grote kom op de bodem waarvan *Villasana* ligt. Daar moeten we dus weer uit klimmen, en de klim naar de *Puerto El Cabrio* op 740m van 16km lang kent een paar dalingen, maar is ongewoon zwaar om twee redenen: lange rechte stukken (maar wel omhoog) en veel verkeer. Bovendien is het dus heet. Na één uur en drie kwartier is het karwij geklaard en bevinden wij ons op een soort hoogvlakte die tot aan *Espinosa* reikt. De weg naar *Espinosa* is weer erg slecht maar voert door een prachtig en rustig gebied (wie wil er ook over zo'n rotweg rijden?) met veel van die mooie muurtjes om de landbouwpercelen. Allemaal heel kleinschalig. Na de aansluiting met de hoofdweg wordt de kwaliteit van de weg ook weer beter. We doen inkopen in *Espinosa* en houden er een korte lunch in het parkje. Daarna rijden we de vallei in die naar een driesprong voert waar we kunnen kiezen uit drie cols:

1. *Puerto de Las Estacas de Trueba*
2. *Puerto de Lunada*
3. *Portillo de la Sia*

alledrie rond de 1200m hoog. Wij kiezen voor nr. 3, de *Portillo de la Sia*, vanaf de splitsing nog 7km klimwerk dat er niet om ligt. Hij begint heel mooi met veel windingen, veel schaduw, veel stilte en erg mooi liggend in het landschap, maar het stijgingspercentage wisselt voortdurend van 8% tot 11% en soms een stukje 15%, en dat is op den duur wel slopend; we sleuren onszelf naar boven waar we om 15.20u aankomen. Het uitzicht naar beide zijden is fenomenaal en ook heel verschillend: we komen uit een glooiende vallei en kijken nu in een woeste en ruwe vallei. Was de weg in de klim goed begaanbaar, in de afdaling ligt veel gruis en is het wegdek matig tot slecht met zeer steile stukken waarop de remmen het hard te verduren hebben. Een groep fietsers die we tegenkomen, op weg naar boven, moet echt afzien! Wij moeten nog even de *Col de Asón* nemen alvorens de weg het ravijn van de *Desfiladero de Asón* indondert en wij donderen op onze tandem voorzichtig mee! Het is een heel spectaculair gedeelte met prachtige kijkjes in diepe dalen en kloven en een weg die mooi langs de rotswanden is aangelegd.

In *Arredondo* (op 160m hoogte) is geen verblijfplaats en we bellen naar *Ramales* om te zien of daar nog wat is. Geen probleem, en dus zitten we 40 minuten later in ons hotel voor die nacht: **Hostal Asón**. De fiets kan in de eetzaal naast de bar. We zijn allebei doodop!

Ramales – Santander

3 september – 65 km

We staan vroeg op en rijden om 9.10u weg. Om even voor tien zijn we weer in *Arredondo* (we rijden de weg – die licht klimt in de richting van *Arredondo* – nu 10 minuten langzamer dan gisteren dalend), drinken daar koffie en gaan dan aan de laatste klim van deze vakantie beginnen: de *Puerto de Alisas* van 674m hoogte. Het is een rustige klim over een mooie weg met schaduw van de bomen, maar ook in de open stukken hebben we schaduw omdat er vrij veel bewolking is. We hebben wel een mooi gezicht op het dal waarin *Liérganes* ligt. De weg is weer van slechte kwaliteit en blijft dat tot aan *La Cavada* waar wordt gesleuteld en gebouwd. In het gedeelte tot aan *Solares* neemt het verkeer toe en vanaf daar zijn de volgende 20 kilometer een absolute ramp om te fietsen: vrachtwagens, bussen, auto's, motoren, alles raast voorbij en veroorzaakt stank en herrie. We rijden via *Heras*, *San Salvador*, *Astillero* en *Maliaño*. Daar komt het verkeer van de snelweg erbij dat naar *Santander* wil. In die stad aangekomen besluiten we maar een stukje te lopen omdat manoeuvreren op een tandem in deze heksenketel niet leuk én gevaarlijk is.

Uiteraard hadden we onze route zo kunnen kiezen dat we met een veel grotere boog om *Santander* zouden zijn heen gereden via bv. de kuststreek ten noorden van de zeer drukke E-70. Nu was dat gezien de plaats waar we vandaan kwamen niet goed mogelijk, en je gaat niet op het laatste moment, als je al

moe bent, nog eens tientallen kilometers omrijden. De opstapplaats zelf is niet ongunstig gelegen zo vlak bij het strand, de route ernaar toe moet goed worden gekozen.

Op de Avenida Reina Victoria gaat het weer en fietsen we snel naar een hotel in de buurt van de opstapplaats van de bus (El Sardinero) waar we in hotel **Colon** terechtkomen: Nooit meer doen! Het blijkt een aftands zooitje, het licht valt regelmatig uit en we hebben mieren en andere beestjes in bed, maar dat merken we pas als we al een tijdje liggen te slapen en ons afvragen waar dat gekriebel vandaan komt! We zijn een tijdje bezig om schoonmaak te houden, en we weten dat we onszelf morgen de hele dag aan het strand moeten vermaken, dus de zee zal ons wel weer schoonmaken! Nou ja, vroeger toen we nog met de tent erop uittrokken hadden we ook wel eens ongenode gasten!

4 september - Rust- en vertrekdag

We brengen zowat de hele dag op het strand door in de schaduw van een mooie grote rots en nemen regelmatig een heerlijke duik in de mooie golven (er wordt hier veel “gesurfd”). Later maken we nog een prachtige wandeling naar de vuurtoren over een prachtig pad dat helemaal langs de kust loopt. Zeer de moeite waard en ook een idee als je een mooi plekje in een van de vele baaitjes of inhammetjes zoekt. We douchen ons op het strand, zoeken een restaurant maar zien dan dat de fietsbus al open klaar staat! Ik ga eens informeren en het blijkt dat wij de enige instappers in *Santander* zijn! De stoelen zijn al omgebouwd tot bedjes. “Of we niet al gelijk weg willen” vragen de chauffeurs? Maar al te graag, anders zijn we zo vreselijk laat bij het volgende opstappunt (*Hendaye*) en op deze manier krijgen we nog wat nachtrust. Het is een leuke tocht, we eten in de bus onze voorraad op en kunnen terugkijken op een zeer indrukwekkende tocht door de *Picos de Europa*.

Maar ook de driehoek tussen *Logroño* – *Burgos* – *El Burgo de Osma*, de *Sierra de la Demanda* en de *Sierra de Urbión*, is een fantastisch fietsgebied waar nog veel meer te verkennen valt.

2000

Alicante – Argelès

Zig zag door Spanje

Per tandem van Alicante naar Argelès.

Een tocht van 21 juni – 25 juli 2000.

In 1997 waren we kort in de *Sierra de Cazorla*, op weg van *Málaga* naar *Madrid*, en toen al stond vast dat dát gebied zeker nog eens moest worden bezocht. Dit jaar was het zover, we wilden met de tandem gaan, en voor de heenweg in ieder geval het vliegtuig gebruiken. We kozen voor *Alicante*, omdat een rechtstreekse vlucht vanaf Schiphol goed te doen zou zijn. Voor de terugweg zouden we dan de fietsbus nemen, vertrekkend vanaf een van de Pyreneeën opstapplaatsen, en dat werd uiteindelijk *Argelès-Gazost*.

Niet alleen de *Sierra de Cazorla*, maar ook de *Serrania de Cuenca* stond op onze verlanglijst, naast een hernieuwd bezoek aan de Pyreneeën. De gekozen route kwam tot stand aan de hand van het weer, de mogelijkheden, onze stemming en het feit dat we uiteindelijk rond 20 juli weer in Frankrijk wilden zijn. Het weer werkte goed mee, vrijwel steeds droog, in het binnenland van Spanje temperaturen tot 43°! Alleen in het Franse deel van de Pyreneeën hadden we regen.

We hebben 1856 km gereden en opnieuw een Spanje leren kennen dat weer anders was dan de vorige keren. Een negatieve ontwikkeling (voor fietsers) is de ongekeerde uitbreiding en aanpassing van het Spaanse wegennet aan het autoverkeer. Heel absurd daarbij is dat op plaatsen waar 11 van de 12 maanden geen enkel verkeer noodzakelijk is (en er dus ook niet is!), omwille van één maand zomer-vakantie plotseling 4-baanswegen worden aangelegd. Nog veel absurder is het dat dit niet in landelijk overleg gebeurt, maar dat de ene provincie het wel doet, de andere niet. Je krijgt dan de volkomen idiote situatie dat op de provinciegrens een 30 meter brede 4-baans autoweg met vangrail, overgaat in een 3 meter brede, niet gemarkeerde en slecht onderhouden lokale weg! Op al die brede wegen (die dus de prachtige schaduwrijke weggetjes van weleer hebben vervangen) kwamen we zelden meer dan 10 auto's per uur tegen – en dat was dus in juli.

De gebruikte kaarten:

MICHELIN 445, 444, 443, 442

EDITORIAL ALPINA: SIERRA DE SEGURA

EDITORIAL PIRINEO: NR. 1,2 EN 13 (Ansó, Aragón, Roncesvalles)

Dit was onze route:

Alicante – Elche – Baños de Fortuna – Abarán – Caravaca – Elche de la Sierra – Yeste – Santiago de Espada – Hornos – Riópar – Ayna – Albacete – Alcalá del Júcar – Alarcón – Cuenca – Villaba de la Sierra – Tragacete – Albarracín – Orihuela del Tremedal – Molina de Aragon – Monasterio del Piedra – La Almunia de Doña Godina – Ejea del Caballeros – Sos del Rey Catolico – Pinatano – Jaca – Hecho – Zuriza – Isaba – Bedous – Eaux-Bonnes – Argelès-Gazost

Alicante – Elche

21 juni, 15 km

Voor de tandem construeren we op Schiphol uit twee gewone fietsdozen (van de KLM) één grote doos waar hij probleemloos in kan worden vervoerd. De vlucht naar *Alicante* verloopt met wat vertraging, maar om 17.25u zijn we geland en hebben we de bagage snel binnen. De fiets duurt wat langer, want die kan niet op de band zolang de andere bagage daar nog op ronddraait. Het voorwiel is door de doos heen-gezakt, zonder verdere gevolgen. We zetten alles vlot in elkaar en om 18.30 rijden we weg, in de richting van *Elche*.

Het is een saai stuk, vrij druk, maar niet lang; in 40 minuten zijn we er. In *Elche* zelf moeten we een tijdje zoeken naar het gedeelte waar de hotels zijn te vinden, en dat blijkt het gedeelte links van de brug te zijn waarover je komt binnenrijden. We belanden in **Meliá Comfort**, de fiets kan in de privégarage van het hotel, en het is ook voor het eerst dat we er voor moeten betalen: 700 pts! Dat zal de invloed van het kusttoerisme wel zijn.

Elche – Baños de Fortuna

22 juni, 65 km

Opvallend in *Elche* (en deze hele streek van de kust) is het grote aantal palmbomen. In het wild, maar ook in prachtige parken en tuinen. Het geeft het landschap, dat verder niet heel bijzonder is, en opvallend vlak, wel een apart karakter. Wij nemen de weg pal naar het zuiden in de richting van *Dolores*. Een droog industriegebied en wat onduidelijk landbouw. Na de koffie gaan we via een echt fietspad (die zijn hier trouwens groen geschilderd: via verde) naar *Catral* en dan via het weggetje binnendoor naar *Albatera*. Hier houden we in de schaduw van wat palmen een korte lunchpauze. Het is al weer 30° tot 33° en onbewolkt! We vervolgen naar *Abanilla* (via de **N340** en dan pas de **CV871**), komen onderweg een enorme pluimveehouderij tegen, en gaan via *Los Vicentes* en *Fortuna* naar de *Baños de Fortuna*.

Het laatste stuk is door de droogte en de hitte al weer knap lastig, we zijn eigenlijk te laat vertrokken vanmorgen, en moeten in *Fortuna* echt even uitpuffen en bijkomen. Je komt daar via een vrij pittige klim het dorp binnen. Het stukje naar de *Baños* is praktisch vlak. Je kunt op de kruising voorbij *Abanilla* ook al afslaan naar *Baños*, maar wij wisten nog niet dat we daar heen zouden gaan. Dat bleek noodzakelijk omdat er in *Fortuna* zelf geen hostel is te vinden, want wat er als zodanig uitziet, blijkt geen hostel te zijn! In *Baños* zijn er een stuk of 5, het is weer zo'n echt oud gezondheidsplaatsje met veel ouderen. Wij zitten in **Hotel Balneario**, en hier werkt de airconditioning uitstekend. De fiets staat in het berghok. Het plaatsje is een echte oase in een kaal landschap, er is een fraai park, een warmwaterbad in de openlucht (maar dat is gesloten als wij er zijn) en in het hotel kunnen we uitstekend eten. Na het eten wandelen we nog wat rond en zien in de balzaal een vooral uit vrouwen bestaand publiek (60+) met elkaar dansen op de muziek van een accordeoniste en oude – krakkemikkige – drummer (vermoedelijk een dochter met haar vader). Buiten in het park doen de gasten aan het “Balneário-wandelen”*

Baños de Fortuna – Abarán

23 juni, 48 km

We zijn – gewaarschuwd door de toenemende warmte gisteren – vroeg op, ontbijten snel op de kamer en rijden om 8.15u weg bij 21°. De weg naar *Archena* via *Fenazar* is wat heuvelachtiger, maar wel al weer vernieuwd en vrijgemaakt van schaduw. Het is een woestijnachtig gebied!

Archena is een grotere plaats waar voldoende hotelruimte is, we drinken er koffie. De weg die we verder moeten volgen ligt prachtig langs de *Rio Segura* en het is een groen en schaduwrijk dal, waar het prettig fietsen is. We willen vandaag niet te lang fietsen, en weten dat er in *Abarán* een hotel is. Daar gaan we naar op zoek. Hotel **Meson del Oro** blijkt aan de oude snelweg (**MU312**) van *Murcia* naar *Albacete* te liggen, we moeten dus eerst het dorp in. Door een wirwar van steile straatjes (tot 11%) worstelen we

* Hierbij wordt in straf tempo steeds de lengte van het park afgelegd en keert men aan het einde abrupt weer om voor het volgende baantje. Dit alles om ledematen en spieren in conditie te houden of te krijgen.

ons in de drukte en de warmte (30°) naar boven, want het dorp ligt op een heuveltop en omrijden kan hier niet. Na het dorp kom je in een lelijk landschap terecht met veel industrie en garages. Allemaal nogal stoffig en vies. Bovendien is het druk op de weg en zijn we blij als we rond 12.30 het hotel in kunnen. We hebben duidelijk ons fietsritme nog niet te pakken!

Na een lange siësta duiken we het zwembad in en besluiten deze dag met een uitstekend diner. De airconditioning op onze kamer doet het uitstekend. In het hotel heeft vandaag ook een regiment van de Guardia Civil zijn intrek genomen, en we worden omringd door ge-uniformeerde agenten, een veilig gevoel!

Abarán – Caravaca

24 juni, 48 km

Om 6.30u staan we op. Het is behoorlijk bewolkt, maar die bewolking is erg dun en lijkt snel op te trekken. Dat is echter maar schijn, want als we om 8.00u weggrijden is het aardig bewolkt. Eigenlijk wel prettig, het is al 23° en we dalen snel af naar Cieza en dan via de **C330** naar het zuiden. We willen vandaag naar Caravaca en hebben twee mogelijkheden: de **C330** blijven volgen via Bullas en Cehegin of via La Torre binnendoor naar Cabasparra en dan naar Caravaca. Deze tweede route is wel mooier omdat je weer door niemandsland rijdt, maar bij de afslag naar La Torre zien we – op een bord langs de weg – dat de weg langs het stuwmeer “Embalse de Alfonso XIII” geblokkeerd of verdwenen is. We hebben geen zin om 18 km voor niets te rijden en kiezen voor de **C330**.

Gisteren hoorden we alsmear een merkwaardig getik aan onze ketting, maar konden niets ontdekken. Nu gaat het fout: een schalm van een schakel is gaan wijken, en grijpt precies het geleidekooitje van de voorderrailleur en trekt dit een stuk naar beneden. Gelukkig geen onherstelbare schade, maar ik ben een uur bezig om alles weer op orde te krijgen. Er moet een stuk uit de ketting en het blijkt dat de klem waarmee het kooitje om de zadelbuis zit niet goed meer om de buis kan klemmen doordat het scharnierpunt is gebroken en alleen nog maar vastzit zonder borgpen. Ik moet het kooitje nu alleen vastzetten met de imbus Schroef aan de kettingzijde, en dat is eigenlijk niet genoeg want het kooitje zal de hele verdere vakantie regelmatig moeten worden bijgesteld.

De weg is tot aan de kruising naar Mula een oase van rust, we zien 5 auto's! Klimmetjes soms kaarsrecht en lang van 5%–6%, soms bultje op bultje af. Gelukkig nog steeds schaduw van de bewolking. Het is een heel plezierige omgeving.

Op de kruising naar Cehegin staat een groot leegstaand hotel, en daar zitten we onder een boom een tijdje te rusten en te eten. De zon is nu echter meer gaan schijnen, het wordt weer warmer, de weg wordt drukker en saaier. In Cehegin is het alweer bloedheet en na een afkoeling met een “Granizado” doen we de laatste kilometers naar Caravaca. Je komt die plaats vanaf deze kant binnenrijden over een prachtige, 2 kilometer lange oprijlaan met reusachtige platanen! Heerlijk schaduwrijk.

Hotel “Central” heeft nog één kamer over! Het is wat moeilijk om met de fiets het hotel in te komen, omdat de ingang niet op straatniveau ligt, maar op een niveau hoger dat alleen maar met een trap of een lift kan worden bereikt. We proberen eerst de lift, zetten de tandem er rechtop in, maar kunnen hem er boven toch niet uitkrijgen! Dan maar via de trap. Na verfrissen en rusten doen we boodschappen en wandelen naar het mooie kasteel hoog boven het dorp. Het is een prachtige avond.

Caravaca – Elche de la Sierra

25 juni, 71 km

In mijn oorspronkelijk reisplan zouden we van Caravaca naar Santiago de la Espada gaan op de grens van het Cazorla park, een tocht van ruim 100 km met een forse klim aan het slot over de Puerto del Pinar. Op deze route zijn geen uitwijkmogelijkheden naar andere plaatsen, en onze ervaringen van de laatste dagen (hoge temperaturen) doen ons besluiten om nu naar het noorden te gaan, om van daaruit, later in de week, het park in te gaan. We gokken voor vandaag op Elche de la Sierra.

Om Caravaca uit te komen volgt nog een korte klim, daarna naar Moratalla voornamelijk dalen langs een mooie route met bomen en laag groen waarin het lekker fietst, en we zijn snel in Moratalla waar we koffie drinken.

Na *Moratalla* zijn er twee mogelijkheden om op de **C3211** naar *Elche* te komen: een lage route over de **C3217** en een flinke klimroute over de **MU708*** via de *Sierra del Cerezo*. Onder normale temperaturen zouden we zonder meer de klimroute hebben gekozen, nu nemen we toch maar de route door het dal, vooral omdat van de plaatsen die we vandaag onderweg nog zullen passeren niet zeker is of er hotels zijn. De **C3217** daalt voornamelijk en is in de eerste kilometers nog wat kaal, maar wordt gaandeweg steeds mooier. Na de kruising met de **MU510** wordt het een prachtige route die licht licht klimt en daalt, maar na *Tazona* wordt de weg weer slechter**. De temperatuur is 25°. In *Socovos* nemen we een langere rustpauze op een koel terras en zien tot onze verbazing dat hier 2 verblijfplaatsen zijn! Eén pension, de andere heeft “*Camas*”. We moeten hier ook besluiten wat de definitieve route wordt: we kunnen via *Letur* naar *Yeste*, maar ook via *Elche* en onze keus valt op *Elche*, waarbij we wel een gok nemen, want in de gidsen staat geen enkel hotel/pension voor die plaats genoemd. Het is een prachtige slingerweg, redelijk veel schaduw, veel dalen, af en toe klimmen, maar na de passage van de *Rio Segura* wordt het wat kaler en doordat de weg wordt “verbeterd”*** en overal witte kale steenmassa’s liggen, loopt de temperatuur al snel op tot 36°! Het is daardoor een vrij pittig stuk, maar om 14.15 rijden we *Elche de la Sierra* binnen en vinden al snel een mooi nieuw **Hostal Tio Pepe**, dat boven en aan het restaurant vastzit. Het is er bomvol met kakelende Spanjaarden, maar een kamer is geen enkel probleem en de fiets kan op een grote open privé parkeerplaats die met een hek wordt afgesloten.

Omdat het zo druk is in het restaurant kunnen we nog niet gelijk naar onze kamer, en we maken dan maar van de nood een deugd door eens een flinke salade te nemen en het verloren vocht weer aan te vullen. Onze kamer blijkt later prima in orde te zijn, en heeft een uitstekende airco, en dat is op dit moment het belangrijkste!

Na de siësta verkennen we zoals gebruikelijk het dorp en treffen overal de resten aan van het fiesta “**Alfombras de Serrín**” waarbij de straatje “beschilderd” zijn geweest met fel gekleurde houtschilfers, mozaïeken eigenlijk. In de bar eten we een uitstekende forel.

Elche de la Sierra –Yeste

26 juni, 55 km

Bij het opstaan om 6.30u is de lucht behoorlijk grijs, maar het is wel broeierig. We treuzelen nogal, doen boodschappen en moeten wachten tot de apotheek opengaat omdat blijkt dat we vergeten zijn om reserve oogdruppels mee te nemen. Tenslotte rijden we pas om 9.30u weg via de **CM412**, een vrij brede open weg, maar doordat het rustig is besluiten we als we – na 6 kilometer – bij de afslag naar *Yeste* staan (de **CM3206**) door te gaan naar *Riópar*. Daar krijgen we al fietsend steeds meer en meer spijt van! De stemming en het “moreel” dalen. Een rotweg waar we wel vastgeplakt lijken aan het asfalt door de lange rechte stukken vals plat, een saai landschap en buitengewoon slaapverwekkend! Wat een ellende! Als we na zo’n 13km aankomen bij de volgende afslag naar *Yeste* (via *Molinicos*), besluiten we die dan ook onmiddellijk te nemen en nimmer meer van ons leven nog ooit één meter op die stomme rotweg te fietsen! Een verademing is die afslag, wat een prachtige omgeving, wat een groen, wat een heerlijke weg, wat een vriendelijkheid en wat hebben ze een een heerlijke koffie in een bar in *Molinicos*!

Na dit punt geeft **MICHELIN** nog een onverharde weg aan, maar dat is inmiddels al weer opgelost, zonder echter verwoestingen in het landschap aan te richten, de bochtjes en de klimmetjes zitten er nog gewoon in, en de zon (die inmiddels is doorgebroken) kunnen we in de schaduw van veel bomen goed verdragen. Het is rond de 30° en er staat een lekkere wind. We fietsen weer voor ons plezier.

Bij de splitsing met de de **CM3206** besluiten we om via *Rala* naar *Yeste* te gaan en niet via het Embalse. We dalen nu helemaal door tot aan de brug over de *Rio Tús* bij de afslag naar *Raspilla*, en daar begint een ruim 7km lange klim over een hoogteverschil van zo’n 350m. De eerste helft daarvan geeft geen proble-

* Toen we hier in 2002 opnieuw waren, bleek deze weg niet meer als verbindingsweg te bestaan. Je kunt over een geasfalteerde weg naar de top, daarna gaat een niet meer onderhouden keienpad verder.

** Het wegdek is zeer slecht en er wordt door de bevolking krachtig geprotesteerd tegen deze verwaarlozing: “No somos animales” (we zijn geen beesten) staat er op het wegdek geschilderd!

*** Deze verbetering is in 2002 inmiddels voltooid, en vanaf *Elche* tot aan *Ferez* is het een tamelijk saaie weg geworden, die bij warm weer zeer onaangenaam zal zijn. Druk is het er nog steeds niet!

men, maar na de 4 zigzag haarspeldbochten over de 4 bruggetjes wordt het zwaarder door de warmte, minder schaduw en meer vermoeidheid. We nemen tegenover *Raspilla* – aan de andere kant van het dal – een flinke pauze, eten en drinken wat, als we door een flink onweer boven *Raspilla* besluiten om snel weer verder te gaan. Na nog een kort gedeelte verder klimmen komen we via *Boche* om 15.30 aan in *Yeste* waar **Hotel Yeste** onze verblijfplaats voor deze avond zal zijn. Ruimte genoeg. Er valt tijdens onze siësta een korte regenbui, maar als we later het dorp intrekken blijft het broeierig warm. Bij de Guardia Civil informeren we of de weg naar *Santiago* begaanbaar is en we reserveren een kamer in een hotel daar, omdat blijkt dat alle andere hotels die in onze gids staan genoemd onder *Santiago*, in werkelijkheid in *Coto Rios* blijken te liggen (waar we dus in 1997 al zo verbaasd waren over al die hotels die nergens in stonden vermeld!). In ons hotel kunnen we ‘s-avonds uitsteken eten.

Yeste – Santiago de Espada

27 juni, 57 km

Vandaag zullen we de *Sierra de Cazorla* binnenrijden, en de weg die we nemen voert door een vrijwel verlaten gebied met wat kleine dorpjes en nederzettingen onderweg. Om 8.15 beginnen we met een stevige afdaling van zo’n 200m over 6km naar de *Rio Segura*. Het is fris en we moeten een extra vest aan! De weg die de *Rio Segura* volgt is prachtig: veel bomen, veel bochten, licht klimmend (er moet in totaal ruim 1000m worden geklommen vandaag), af en toe weer dalen en heel erg rustig. In *La Donar* is een bar bij een camping, en wij nemen daar onze koffie. De weg vervolgt dan naar *Las Juntas** en het is een wonderbaarlijk mooi gebied. Veel groen en bloemen, veel prachtige rotsformaties en overweldigend rustig! Vlak na *Las Juntas* is een afslag naar *Góntar* (waar een hostel is) en bij *Venta de Ticiano* is óók nog een hostel.

Bij *Las Juntas* begint ook de echte klim naar *Santiago* die 22km lang is. Het eerste gedeelte tot aan *Vites* is een zeer woest gebied met hoog oprijzende rotsformaties vol met grotten en rood-zwart van kleur. De weg is erg beschut en met de vele pauzes die we houden is het zeer aangenaam. In *Tobos* (veel van de plaatsjes die ik hier noem staan niet op de Michelinkaart, maar wel op de prachtige kaart van de *Sierra de Cazorla* die ik bij me heb) duiken we een bar in voor maar weer eens een verfrissing – het is nu 37° – en daar begint het stevigste gedeelte van vandaag met stukken tot 12% , en ook al waait er een stevige wind, het is weer behoorlijk zwaar. De laatste 2km kunnen we dalen, en om 16.00 rijden we *Santiago de la Espada* in en hebben ons **Hotel San Francisco** snel gevonden. De fietsen kunnen in de – nu nog ongebruikte – salon en wij kunnen gelijk de douche in! In de bar hangen foto’s van hoe het er hier in de winter uitziet: vrijwel ontoegankelijk met een pak sneeuw van 3m hoog!

Santiago de Espada – Hornos

28 juni, 48 km

Om 7.45 rijden we weg in een heerlijke koelte en in de schaduw van de bergen. We moeten eerst nog een stuk klimmen en direkt in het begin gaat dat al vrij stevig, en vooral doordat de weg hier ook al weer is “verbeterd” gaat dat wat zwaar. De omgeving en de rust maken veel goed én, zoals gezegd, het is heerlijk koel. Op deze nieuwe weg zijn de afdalingen weer wel erg overzichtelijk. Eenmaal op zo’n 1600m hoogte blijft de weg enige tijd op die hoogte waarna je via een prachtige afdaling in *Pontones* (1325m) neerstort. Spectaculair! In *Pontones* tijd voor koffie en dan weer klimmen naar 1500m waar de weg geruime tijd de bergkam volgt die in het hart van de Sierra ligt. Hier is de weg weer van matige kwaliteit, maar de ligging is fenomenaal. Als je naast de weg de heuvels beklimt, dan kun je in het westen het prachtige stuwwmeer zien liggen. In 1997 waren we in het plaatsje *Tranco* dat aan het stuwwmeer ligt. De weg die we nu volgen slingert zich door een indrukwekkend landschap en de temperatuur is zo’n 25°. Tenslotte volgt een heftige afdaling naar *Hornos*, waarbij we via tientallen haarspeldbochtjes evenzovele verschillende uitzichten op de bergen en het landschap om ons heen hebben. Als we om 12.15u *Hornos* binnenrijden is het alweer 32° en broeierig. We strijken neer in **Hostal Mirador** en de fiets

* Michelin is hier de draad kwijt: er staat Parolis las Juntas, maar dat is fout. Eerst komt Parolis (Parolix) en pas 8 kilometer verder komt Las Juntas bij de afslag naar Miller.

kan in het berghok. *Hornos* is een echt oud vestingstadje en totaal niet toeristisch. Er zijn wel een stuk of 4 hotels/hostals. De resten van een oud kasteel torenen boven het dorpje uit. Op onze kamer is het nog 28° en het slaapt moeilijk.

Hornos – Riópar

29 juni, 62 km

We staan om 6u op, we willen de hitte voor zijn. In onze kamer is het nog 26° en na een snel ontbijt rijden we om 6.55 weg. Heerlijk koel en snel dalen én klimmen naar *Cortijo Nuevo* en vandaar veel dalen. Het is nu zo koel (14°!!) dat we weer een vest aan moeten trekken. We rijden in de richting van *Puerta de Segura* maar willen naar *Siles*. We kunnen een stuk af snijden via een korte doorsteek, die echter al wel “cortado” is (voor fietsers meestal geen probleem) en waarschijnlijk helemaal zal verdwijnen. In dit gebied wordt overigens zeer veel aan de wegen gewerkt. Met name daar waar we de *Rio Guad-alima* oversteken, op weg naar *Siles*, is het hele wegdek al weggeslepen, verbreed en zijn alle bomen verdwenen en de bochten rechtgetrokken. Het is vanaf dit punt tot aan de provinciegrens ná *Siles* gedaan met het fietsplezier door het vele bouwverkeer met aan- en afrijdende bulldozers, vrachtwagens, kranen en ander zwaar verkeer.

Gelukkig is dat plezier weer snel terug als we aan de prachtige, schaduwrijke beklimming van de *Puerto Arenal* gaan beginnen (1150m, niet 1180m zoals **MICHELIN** zegt) gevolgd door een forse afdaling naar *Riópar*. Ook hier is **MICHELIN** de kluts kwijt als het over de plaatsnamen gaat: *Fabricas de Riópar* (**MICH.**) is gewoon *Riópar* en wat bij **MICHELIN** *Riópar* heet is eigenlijk *Riópar Viejo* (een oude nederzetting die niet meer wordt bewoond). De toevoeging **Fabricas** slaat op het feit dat hier een paar zeer oude fabrieken staan die historische waarde hebben en die thans worden gerestaureerd.

De temperatuur is weer opgelopen tot 35° en op onze kamer in **Hostal de la Mancha** kunnen we wat wind vangen door deuren en ramen tegenover elkaar open te zetten. Het is dan net uit te houden en als later meer schaduw vóór de kamer komt wordt het beter. In de nacht koelt het flink af!

Riópar – Ayna

30 juni, 74 km

Om 6.55 rijden we weer weg met vesten aan vanwege de koelte (14°). Een paar dagen geleden hebben we deze weg verlaten om af te slaan naar *Yeste*, en ook nu weer zijn we er gelukkig snel van af. We moeten de *Puerto de las Cruceillas* op en die is 1450m hoog. Het is een gestage klim van 7km á 7%. Erg mooi en erg koel! De weg slingert zich heel fraai naar boven. De kwaliteit van de weg is goed. Na de puerto volgt een stuk van 14km rustig dalend door een prachtig dal vol met groen, water, rotsen, vogels, vlinders en bloemen. Tenslotte moeten we bij *Batán del Puerto* het dal weer uit, en deze weg is wat steiler en heeft wat minder bochten. Het volgende gedeelte geeft ons de kans flink wat kilometers te maken in korte tijd: een lange afdaling via *Paterna* (waar een hotel is!) naar *Bogarra*. We hebben er zo 20 kilometer opzitten, maar dan komt de keerzijde, want na *Bogarra* komen een paar steile, hete lappen met stukken tot 11%. Soms lopen we en we rusten veel en slepen ons er doorheen. De temperatuur loopt nu op tot 38°! En in de lange afdaling naar *Ayna* toe, blaast een snoeihete, uitdrogende lucht in ons gezicht. Onaangenaam. Hotel **Felipe II** blijkt helemaal volgeboekt, maar gelukkig hebben ze nog een **Casa Rural** in beheer helemaal beneden in het dorp. Daar komen we inderdaad terecht, maar het is vanwege de enorme hitte tamelijk onplezierig. Een ventilator brengt nauwelijks verkoeling.

Ook de restaurants hier hebben geen van alle airco en we hebben vandaag geen van beiden veel zin om nog door te gaan met deze temperaturen. We praten elkaar maar wat moed in, hier stoppen kan uiteindelijk ook niet!

Als we 's-avonds gaan eten is het wel wat koeler geworden, maar op de kamer moet de ventilator gewoon door blijven draaien. We zetten wel alle ramen tegenover elkaar open om nog wat extra koelte binnen te krijgen. Midden in de nacht worden we wakker van een gegrom in onze kamer, het klinkt alsof er een wilde hond of een jonge beer ergens in de kamer zit!! Voorzichtig gaan we het bed uit en op onderzoek. In de voorruimte van ons appartement staat nog een slaapbank, en het beest lijkt daar achter of onder te zitten en we schuiven die bank voorzichtig opzij, bedacht op wegspringende dieren, maar er zit

niets, terwijl het gegrom toch wel degelijk hier vandaan lijkt te komen! Uiteindelijk weten we het geluid te lokaliseren en thuis te brengen: in het gebouw zijn 3 appartementen ondergebracht, en de slaapkamer van een van die appartementen ligt onder deze kamer, en daar ligt iemand vreselijk te snurken! De volgende dag zal echter blijken dat er 's-nachts wel degelijk iets de kamer is binnengekomen!

Ayna – Albacete

1 juli, 63 km

Om 5.45 gaat de wekker en zijn we ook gelijk uit ons bed. Maar niet alleen wij, want 's-nachts blijkt er een muis door de open ramen te zijn binnengeklommen! Hij schiet als een wilde heen en weer en kan de uitgang niet meer vinden. Wij sluiten hem uiteindelijk in, in een van de dubbele ramen, tussen het glas en het gaas dat er ook nog voor zit. De muis is waarschijnlijk binnengekomen door het enige openstaande raam waar geen gaas voor zat gespannen!

Wij rijden om 6.45 het dorp uit, waar het nog steeds zo'n 21° is. In de steile straatjes van het dorp (20% en meer) duwen we de tandem naar boven, maar vanaf het plein bij de splitsing stappen we weer op en fietsen verder. Ruim 130m hoogteverschil in minder dan 2km is het totaal dat we moeten klimmen (inclusief het lopen) om het dal uit te komen tot aan het mooie uitkijkpunt waar je als een adelaar op het dorp neerkijkt. Daar is de temperatuur ook een aangename 15°. De weg klimt daarna nog wat verder licht omhoog, daalt dan weer wat en we kunnen goed opschieten, want om 8.40u zijn we in *Alcádozo* waar we afslaan naar *Pozohondo*, en dat blijkt een prachtig weggetje te zijn met bochtjes, schaduw en veel fietsplezier. In *Pozohondo* zijn alle bars nog dicht* en rijden we maar door in de richting van *Campillo de la Virgen*, *Casas de Orán* en tenslotte *Albacete*. De weg is vrijwel kaarsrecht, voornamelijk dalend, niet al te druk en er waait een koele tegenwind. In het landschap om ons heen veel graan, maar ook druiven en aardappels.

Om 11.30 rijden we *Albacete* binnen, waar het al 36° is!! We zoeken de VVV, drinken wat in een confectionaria en gaan op zoek naar onderkomen. Dat blijkt nogal problematisch, want veel hotels zijn vol of staan ons niet aan. We belanden uiteindelijk in **San Antonio** en de fiets kan in de garage onder het hotel. Wij komen eerst in een kamer op de 5e etage onder het dak, waar de airco het niet koel krijgt en bovendien net wordt gerepareerd, later belanden we op de 3e etage, en daar lukt het met de temperatuur wat beter, alhoewel het nog een paar uur duurt voordat het in de kamer is afgekoeld tot 21°!

We nemen een bad en gaan siësta houden. Als we om 19.30u op straat komen om boodschappen te gaan doen, krijgen we een klap in ons gezicht: het is 43°!!! Meer dan 2 keer zo warm als op de hotelkamer! We duiken een koele supermarkt in, slaan snel eten in en zijn weer vlug op de kamer waar we ons eigen diner samenstellen. Zo heet als hier hebben we het nog niet eerder gehad op een vakantie, in Californië lag de hoogste temperatuur op 41°. We bespreken een kamer in onze bestemming voor morgen, op zondag kan het wel eens druk zijn.

Albacete – Alcalá del Júcar

2 juli, 66 km

Als we om 6.45 buiten het hotel komen is het nog klef warm: 24°, maar eenmaal buiten de bebouwing wordt het weer koeler met 18°. We rijden via *Tinajeros* naar *Valdeganga* 20km over een prachtig weggetje door één grote – gemaaide – graanvlakte, het ruikt overal naar dat spul! Om 8.15 koffie in *Valdeganga* waarna we steil afdalen naar de *Rio Júcar*, die zich vanaf hier bijna 40km door een fantastische kloof in het landschap slingert. Het is een werkelijk onvoorstelbare route: veel groen, hoge rotswanden, veel schaduw, heel veel dalen (we rijden stroomafwaarts) en buitengewoon rustig. Langs de hele route zijn in de rotsen kleine grotwoningen of huisjes uitgehakt en zelfs een kleine kerk is er in weggewerkt. Een spectaculaire tocht.

* In Spanje is het op doordeweekse dagen geen enkel probleem om 's-ochtends om 7 uur, in kleine geheuchtjes, een bar te vinden die al open is en waar je ook altijd mensen aantreft die al aan de *coñac* bezig zijn. In het weekend is het lastiger en is er vaak pas wat open vanaf 9.30u.

Om 11.45u rijden we *Alcalá* binnen waar we in **Hostal Rambla** een kamer hebben met uitzicht op het grote – door prachtige schaduwgevende platanen omgeven – plein voor het hostel. Er is geen airco, maar de temperatuur is draaglijk door de schaduw en de wind. Het is hier wel een enorme drukte met zondagstoeristen, en alle terrassen zitten goed vol. Dit is de enige plaats waar onze fiets niet in – of bij – het hotel kan worden gestald, hij moet buiten op het plein blijven. Hij staat vast met twee kettingsloten en vanuit onze kamer hebben we er goed zicht op.

Wij brengen een groot gedeelte van de tijd door op het kleine eilandje middenin de rivier waar het door de vele stroomversnellingen en watervallen heerlijk koel is. Met je voeten in het snelstromende water is het op die manier goed uit te houden.

We bezoeken later op de avond nog een van de hoog in het dorp liggende grotten, waar een complete disco blijkt te zijn uitgehakt in de zachte krijtrotsen. Heel spectaculair is de lange smalle gang die dwars door de rots heenloopt (100m) om aan de andere kant van het dorp weer op de rivier uit te kijken. In die grotten is het heerlijk koel!

Alcalá del Júcar – Alarcón

3 juli, 100 km

We staan vroeg op en om 6.25u rijden we het dorp uit. Een mooie klim van 120m hoogteverschil brengt je op de hoogvlakte rondom *Casas Ibañez* en de temperatuur zakt weer van 21° in het dorp naar 16° erbuiten. Er is voor het eerst vrij veel bewolking en een koele wind (die hebben we wel tegen, uiteraard!), maar we schieten lekker op: *Casa Ibañez*, *Villamalea*, *Villarta* en *Minglanilla*. Heel opvallend is dat in al deze dorpjes veel wordt gefietst, vooral vrouwen die boodschappen aan het doen zijn! Er hoeft hier nauwelijks te worden geklommen.

De weg over de hoogvlakte voert weer door veel graan, maar hier zijn ook druiven en er is ook meer ander groen. Mooie veldjes met kleuren. We rijden snel en zijn om 10u al op de **N111** naar *Motilla*! In dit laatste gedeelte wordt het wel weer heuvelachtiger.

De **N111** loopt parallel aan de **E901 (A3)** en is daarom niet heel erg druk, wel is er wat meer vrachtverkeer, maar er is gelukkig ook een brede vluchtstrook waar we op rijden. We houden in een veldje langs de kant van de weg een wat langere rustpauze. De zon gaat nog steeds schuil achter de wolken! Er zijn nu wel meer heuvels, en doordat de weg zonder bochten gaat, zijn dat vervelende lange klimmen die het ritme breken. Zo'n 3km vóór *Motilla* blijkt na een korte stop de achterband lek te zijn. We hadden al een tijdje het gevoel dat de fiets wat aan het slingeren was ("wat fiets je toch raar", was er al door de stoker geroepen) en dat bleek dus de leeglopende band te zijn. Oorzaak is niet te achterhalen, de band was al een keer geplakt, maar dat zag er nog goed uit en een andere beschadiging valt niet te constateren. Dan maar een nieuwe binnenband erom leggen. Dat is op een tandem natuurlijk iets meer werk dan op een ATB: alle bagage moet eraf, het achterwiel zit ook nog eens vast met de extra sleeprem en er moeten nogal wat kabeltjes en klemmetjes worden losgemaakt. We hebben er 3 kwartier voor nodig. Nadeel is alleen dat ons pompje nooit voldoende druk kan opbouwen om zo'n band lekker goed hard te krijgen, dus we moeten naar een garage. Die is echter in *Motilla* snel gevonden en we vervolgen onze weg met een gezonde band.

We stomen nu snel door naar *Alarcón*, een prachtig dorpje dat op een hoge rots ligt, omgeven door de *Rio Júcar*. Er is hier ook een fantastisch gelegen Parador in een zeer fraai kasteel, maar wij kiezen voor **Posada El Infante**, een klein pension waar we de enige gasten zijn en het heerlijk rustig is. Trouwens, er is hier sowieso niet veel te doen en ik neem de fiets maar eens onderhanden, want die is aan onderhoud toe. De zon is inmiddels wel gaan schijnen maar de temperatuur valt nu gelukkig mee en op onze kamer geeft een ventilator nu wel voldoende koelte. We eten later in **La Cabaña** een heerlijk maaltijd, waarvan de **Morteruelo** (een soort stoofschotel met 4 verschillende vleessoorten) heel bijzonder is. Het is een typisch gerecht voor de streek rond *Cuenca*.

Alarcón – Cuenca

4 juli, 82 km

Om 5.45 staan we op, om 6.42 rijden we weg. Het is behoorlijk fris en eenmaal in het open veld is het 9°! Zo koud hebben we het nog niet gehad! We gaan via de **CM9255** en **CM2100** naar *Olmedilla de Alarcón*, waar we ons met een flinke bak koffie weer even opwarmen voordat we via *Barchin del Hoyo* en *Piqueras del Castillo* naar *Valera de Abajo* gaan. Het is klimmen en dalen, maar naar *Valera* is het mooi dalen. Dan weer klimmen naar *Valeria*, nog verder klimmen en daarna weer dalen naar *Tórtola*. Wéér klimmen en dalen naar *Arcas*, en tenslotte de rechte weg naar *Cuenca* waar we om 13.15 in **Hostal Avenida** een goede kamer met airco hebben.

Cuenca heeft een prachtig oud – historisch – centrum, met zeer steile straatjes en prachtige gezichten op de in het dal stromende *Rio Júcar*. Het is er aangenaam van temperatuur na onze siësta. Er is hier ook een mooi klein museum met “electrografische” kunst, de voorloper van de moderne “computer” kunst waarbij beeldmateriaal wordt bewerkt en veranderd. Het ziet er soms primitief uit, maar hoe kijken wij over 25 jaar tegen Photoshop en Freehand aan?

Cuenca – Villalba de la Sierra

5 juli, 44 km

Om 7.30u rijden we weg en lopen vrijwel meteen vast op de uitvalsweg die we moeten hebben, want daar is afgelopen week een stuk van een berg naar beneden gekomen en heeft de straat versperd. Lopen zou je er nog net langs kunnen, met de tandem wordt het een hele klus. Via een kleine omleiding bereiken we echter toch de **CM2105**. Deze weg volgt de *Rio Júcar* naar *Villalba de la Sierra* en is prachtig en schaduwrijk gelegen. Na een kilometer of 6 nemen we dan de afslag naar *Valdecabras*, omdat we willen kijken of “*La Ciudad Encantada*” (Een natuurspark met fantastische rotsformaties, zoals dat ook bij *El Torcal* het geval is) open – en de moeite waard – is.

De weg er naar toe is een mooie, groen gelegen en rustige weg die ons door een geleidelijk aan steeds bergachtiger wordend landschap voert. Het is een klim naar 1345m hoogte, en het stijgingspercentage varieert van 3%–7% en af en toe een stukje 8%. Na 14km lijkt het of je het hoogste punt hebt bereikt, maar dan gaat de klim weer door, je daalt weer een stuk en uiteindelijk ben je bij km19 pas op het hoogste punt én bij de ingang van de “*Ciudad Encantada*”.

In de laatste kilometers is langs de weg al goed te zien hoe het er in het park uit zal zien, want ook hier staan overal merkwaardige rotsformaties en steenbrokken in allerlei vormen. We zien dat er ook een hostel op de col is en het is misschien wel leuk om hier te blijven, maar als we gaan informeren naar een kamer blijkt dat ze nou net vanavond gesloten zijn! We geloven er geen barst van, maar ze hebben waarschijnlijk geen zin in gasten vanavond, want wij zijn blijkbaar de enigen en ze willen waarschijnlijk gewoon naar huis. Ook goed, we hebben al geen zin meer in deze plek, en besluiten af te dalen, waarheen zien we nog wel.

Het is een forse afdaling, en we krijgen een mooi gezicht op het dal waar de *Rio Júcar* in stroomt. Bij de splitsing zijn 2 mogelijkheden: *Una* of *Villalba*, en wij doen het laatste. We komen terecht in **Hotel El Tablazo** dat langs een aftakking van de *Rio Júcar* ligt, een aftakking waarin ook een grote forellenvijver en kweekplaats is aangelegd. Dat belooft wat! Het is heet, maar het restaurant ligt mooi in de schaduw en het ruisende water stroomt direct naast ons, een idyllisch plekje. De forellen smaken hier uitstekend. Na de maaltijd lopen we via een bospad naar de rivier toe, zitten en tijdje langs en in het water, houden een siësta en doen wat boodschappen in het kleine dorp.

We eten ‘s-avonds een kleine maaltijd op het inmiddels flink afgekoelde terras. Er waait een flinke wind, en ook op onze hotelkamer, met een groot balkon, is het goed uit te houden.

Villaba de la Sierra – Tragacete

6 juli, 55 km

Als we om 7.10u weggrijden is het 18°, en dat blijft zo gedurende de 13km lange klim naar 1380m, waarna een korte afdaling naar *Las Majadas* volgt, waar we koffie nemen. We vervolgen nu over een Camino Forestal (wel verhard) en klimmen naar 1450m hoogte. Het is warmer geworden en de weg is af en toe steil (8%–9%) en pas bij km 24 zitten we op het hoogste punt, van waaraf we een stevige afdaling met 400m hoogteverschil voor ons hebben liggen die ons naar *Casa Forestal de Tejadillos* brengt. Zeer steile stukken, zeer veel bochten, zeer veel bos en prachtig groen! Indrukwekkend.

Wij nemen nu de 10km lange klim naar de *Alto de la Vega*, een klim over 450m die ons naar 1490m hoogte zal voeren. In het begin tamelijk steil (8% – 13%) met veel lange rechte stukken, maar gelukkig bijna overal een dicht bladerdek van de vele bomen, waardoor we veel in de schaduw rijden. Af en toe een wolk voor de zon geeft ook wat koelte. De laatste 4 kilometers zijn 2%–4%, en dat gaat probleemloos. Het wegdek is trouwens in goede staat en op de *Alto de la Vega* staat een groot aantal huisjes waar mensen kunnen barbecuen*, maar wij zijn er alleen en eten onze lunch.

In de afdaling naar *Tragacete* zitten nog 2 stukken klimmen, maar daarna gaat het hard met gedeelten van 10%–11%! Een stormachtige wind remt ons echter behoorlijk af. Om 14.00 rijden we *Tragacete* binnen waar we in **Hotel El Gamo** een uitstekende kamer vinden. Fiets gaat in de grote garage onder het gebouw. In *Tragacete* zijn minstens 7 hotels/hostals/pensiones/camas of habitaciones! Als dorpje is *Tragacete* volkomen oninteressant, er valt niets te beleven, maar het is een uitstekend startpunt voor veel berg- en boswandelingen, en in de winter wordt er waarschijnlijk ook veel geschied. Je bent hier in het hart van de *Serrania de Cuenca*, een zeer mooi gebied, en de route die we vandaag hebben gereden is tot nu toe de fraaiste etappe geweest van deze vakantie.

In ons hotel nemen we een drankje, en het meisje achter de bar knoopt een praatje aan en er ontstaat een aardig gesprek. We eten 's-avonds in het – tot de familieketen behorende – **Hostal El Gamo**, dat op het centrale plein ligt, en krijgen na afloop een lekkernij van de streek aangeboden: iets met amandel, honing, suiker en nog wat. Heel lekker.

Tragacete – Albarracín

7 juli, 60 km

Het is vannacht stevig afgekoeld en om 6 uur staan we al naast ons bed. De receptie moeten we nog wakker bellen, want die hadden niet gerekend op zulke vroege vogels. Om 7.10u rijden we weg en de eerste 5 km moeten we dalen naar de afslag die de klim naar de *Puerto de El Cubillo* inleidt. Het is 8°! De klim zelf is in de eerste 5km zeer pittig! Nergens minder dan 7%, vaker 8%–9% en ook hele stukken boven de 10%! Dankzij de lage temperatuur goed te doen, maar het stuk van 12% lopen we maar even.

El Cubillo is 1617m hoog, en de laatste 4km zijn vrijwel vlak of minder dan 2%! Het is wel een indrukwekkende klim door een prachtige omgeving. Na de puerto komen we in *Aragón* en wordt het wegdek gelijk een stuk beter, want dat was in de klim erg slecht (hoewel verbetering in aantocht is). Tot aan het monument bij de bron van de Taag is de weg mooi en vrijwel alleen maar dalen. Dat monument is trouwens een vreselijk wanstaltig, oost-Europees, gedrocht. En uit die bron komt hooguit een druppel per minuut!

Na dit punt wordt de weg goed onderhanden genomen: gedeeltelijk zonder asfalt, gedeeltelijk klimmend op plaatsen waar de nieuwe weg in de diepte wordt aangelegd om die klim te omzeilen. Vanaf *Frias* volgen we weer de oude weg, maar hoelang zal die er nog liggen? Na *Calomarde* is het één grote lange woeste afdaling tot aan het kruispunt met de **A1512**, dan één klein bultje en weer een prachtige afdaling, met de rivier mee – veel in de schaduw – naar *Albarracín* waar we om 12.40u in **Hotel Santo Cristo** terechtkomen. Een hotel even buiten het dorp dat rustig ligt. De fiets gaat in de garage achter

* Je ziet in Spanje erg vaak dat er prima voorzieningen zijn op picnicplaatsen, parkeerplaatsen, campings, enz. om goed te kunnen barbecuen. Er wordt ook veel gebruik van gemaakt, en je ziet vaak complete families die bezig zijn.

het hotel. We doen nog snel even wat boodschappen en houden een siësta. Rond 18.00u is het aardig afgekoeld (het was weer boven de 30°) en gaan we *Albarracín* bekijken. Een prachtig oud stadje met steile, nauwe straatjes, mooie stadsmuren, een kathedraal en mooie huizen. We lopen de VVV binnen om te informeren of er in *Molina de Aragon* ook hotels zijn (dat hadden we thuis niet kunnen vinden) en krijgen gelijk de oude gids voor heel Spanje mee!

Albarracín – Orihuela del Tremedal

8 juli, 50 km

Om 7.10u vertrekken we en de weg is – tot aan het kruispunt – snel afgelegd. Het vervolg tot aan *Tramacastilla* ligt mooi in een rivierdal en is vrijwel vlak. Het is hier erg rustig en mooi. De temperatuur blijft rond de 16° steken.

Er volgt een korte klim het dal uit gevolgd door een afdaling naar Noguera waar een mooie lange, schaduwrijke klim begint. Niet zwaar, 6%–7% en hele lappen minder dan 3%. Er zijn wel hele stukken waar de weg is “gerepareerd” met een soort asfaltgruis, en dat fietst moeilijk. Rond 11 uur zijn we op de *Puerto Orihuela* (1650m), en met die puerto is ook weer iets raars aan de hand: komend vanuit *Albarracín* kom je een bord tegen (vóór de afslag naar *Bronchales*) dat de puerto markeert, maar ná die afslag staat ook weer een bord, en beide borden staan zo’n 4 km uit elkaar! En tussen die twee borden moet je weer dalen. Er lijken dus twee puerto’s te zijn!

De bossen staan hier vol met witte roosjes en omdat we nog erg vroeg zijn nemen we de afslag richting *Bronchales* naar de *Fuente de Canto*, waar we heerlijk rustig zitten en koffie nemen. Het is een mooi bos met veel schaduw en een prachtige weg er doorheen. Tenslotte dalen we mooi af naar *Orihuela del Tremedal* en komen terecht in het eerder besproken **Hostal San Millán** dat helemaal boven het dorp ligt en waar we nog even naar moeten zoeken. Omdat we vroeg zijn maken we ‘s-middags nog een mooie wandeling in de bossen in de omgeving. De beroemde “*Camino El Cid*”, een route van zo’n duizend kilometer, passeert dit dorp.

Orihuela del Tremedal – Molina de Aragon

9 juli, 68 km

Als we om 07.00u weggrijden is het 9° en in de afdaling naar *Orea* zakt de temperatuur naar 4°, het koudste moment van deze vakantie en 39 graden kouder dan in *Albacete*! In *Orea* drinken we koffie en kijken naar de San Firmines (op TV) in Pamplona.* Ook als we daar weggrijden blijft het 4°–5°, en de mooiste benaming voor onze tandem en zijn berijders horen we hier van een passerende bewoner: “*Qué máquina doble*”.

De weg van *Orea* naar *Checa* maakt aanspraak op de titel “mooiste fietsroute” van deze vakantie. Een prachtige kloof, een bijzondere omgeving, mooi slingerend en geen kip op de weg. Het blijft zeer koud en geleidelijk aan stijgt de temperatuur naar 7° à 8°, maar onze kleding is daar op ingesteld en we genieten van iedere meter!

Vanaf *Checa* is de weg omgeleid via *Alcoroches* en *Traid*, omdat de hoofdroute (de CM2111) wordt aangepast, verbreed en verbeterd. Een geluk voor ons, want de omleiding is óók een fantastisch gedeelte met rustig klimmen en dalen door een fraai landschap waarbij de temperatuur weer snel stijgt, en vóór *Alcoroches* fietsen we alweer in zomerkleding bij 25° – 30°!

Even terzijde: de afstand tussen Orihuela en Molina is voor zowel de Spanjaarden als Michelin een groot raadsel. In Orihuela staat een bord dat aangeeft 50 km (over de CM2111). Als we echter in *Checa* zijn – na 17km fietsen – staat dáár een bord met 41km. Dat zou dus

* De beroemde stierenjacht door de smalle straatjes. Het gebeurt op veel meer plaatsen, maar in Pamplona is wel het meest bekende spektakel en het wordt iedere morgen live uitgezonden, met veel herhalingen en commentaar. Het duurt maar een paar minuten en er vallen altijd wel een paar gewonden, nog afgezien van de stieren die op de gladde keitjes regelmatig onderuit gaan en uiteindelijk aan het eind van de dag allemaal het loodje leggen in de stierengevechten. Alle huizen langs de ±1 kilometer lange route zitten vol met toeschouwers en er staan een stuk of 7 camera’s langs de route opgesteld. Het feest duurt een paar dagen en na die drijfjacht in de vroege ochtend is het verder de hele dag een heksenketel in Pamplona!

betekenen dat de totaal afstand 57km zou zijn. De omleiding die in Checa begint, en die wij rijden, is wel wat langer, maar zeker niet de 10 km die we uiteindelijk aan het eind van de rit noteren, want dan hebben we 68km gereden.

Als we na de omleiding weer aansluiten bij de hoofdroute, is goed te zien welke ramp zich heeft voltrokken: 12m breed, glad en gestroomlijnd asfalt zonder schaduw en mét vangrails voor de 5 auto's per maand die hier buiten het seizoen voorbijkomen! Zoiets heet ook wel: de gekte van de vooruitgang.

Vanaf de aansluiting is de weg gelukkig dalend tot aan *Tierzo*, waar het volgende gedeelte begint van koppensnellen* tot aan *Molina*. Het is inmiddels 33° als we om 12.30u in *Molina de Aragón* aankomen en in hotel **La Subalterna** een kamer nemen. Het hotel is een historisch pand dat tot hotel/restaurant is verbouwd. We moeten wachten tot de kamer klaar is, en daarna wisselen we nogmaals van kamer omdat de temperatuur van de kamer nogal hoog is en er geen airco is, alleen een ventilator! De fiets kan in de ruimte onder het hotel. Na de Siësta het dorp verkennen, dat niet veel bijzonders heeft te bieden en daarna eten in het restaurant van het hotel. Volgens een krantenartikel dat bij de ingang hangt moet dit het beste restaurant van de provincie zijn, maar de kok heeft vanavond zeker vrij!

Molina de Aragon – Monasterio del Piedra

10 juli, 52 km

Om 07.00u wek ik de receptie en om 7.10u rijden we weg. De weg is rustig, klimmen en dalen, daarna hoogvlakte. Vanaf *Cillas* tot aan de provinciegrens is de weg weer aangepast, en je vraagt je opnieuw af: voor wie? Er rijdt geen enkele auto op deze brede autoweg, en de waanzin wordt compleet als op de provinciegrens de weg weer in zijn oorspronkelijke staat is: 4 meter breed, geen markering, matig wegdek en geen vangrails. Maar dat is nóg teveel voor het verkeer dat hier (niet) langskomt! Allemaal weggegooid geld van Europese subsidies en regelgeving?

Voor *Milmarcos* is een flinke afdaling in de richting van de provinciegrens, en even voorbij *Campillo de Aragón* duiken we een zeer fraaie – kilometers lange – afdaling in naar het **Monasterio**, dat ligt in een kleine, zeer groene gorge met een prachtige waterval in de *Rio Piedra*, vlak vóórdat je bij het Monasterio bent.

Overigens hebben we vandaag onder een flink bewolkte hemel gefietst bij temperaturen van 15°–18°. In het Monasterio – dat bijna onzichtbaar en ommuurd in een fraaie groene vallei ligt – nemen we een kamer voor twee dagen, want er valt hier zeer veel te zien. Het is een heel karakteristiek hotel en we hebben een kamer met balkon en uitzicht op de fraaie tuin (waarvan we nog niet weten welk een fantastische wereld daarin schuilgaat!).

We bekijken eerst het klooster met een fraai wijnmuseum en een prachtige historie vanaf 1100. Terug in de kamer zien we op TV een stukje van de beklimming van de Aubisque (in de Tour de France) in stromende regen! Ook hier is het inmiddels gaan regenen en daarom gaan we maar een lunch gebruiken in het cafetaria, daarna klaart het op, de zon gaat goed schijnen en het wordt weer heet, een uitstekend moment om de kloostertuin te gaan bekijken. Die monniken wisten wel waar ze gingen zitten zeg! Een onvoorstelbare hoeveelheid water stroomt door tientallen beekjes, stort uit vele watervallen en vormt vele meertjes, visvijvers en andere watervormen vol met leven. De allereerste forellenkwekerij van Spanje is hier te vinden. Groener dan groen, koeler dan koel kan het nergens zijn. Prachtige grotten, rotsen, uitzichten, rustplaatsen, paadjes, weggetjes, doorgangetjes, ravijnen en nog meer onbeschrijflijke plekken en momenten. Het meest verbazingwekkende is dat, als je buiten het park bent en er langs of omheen rijdt, niets van dat alles is te zien. Alles ligt verborgen in een diepe kloof!

Onze tandem staat buiten bij de ingang van het park, bij de parkeerplaats, maar we vinden het veiliger om hem binnen te zetten, en rijden hem later gewoon het balkon op, waar hij prima staat.

Ook de tweede dag verblijven we weer in het park en maken mooie wandelingen. Het hotel beschikt ook over een zwembad, maar dat ligt een flink stuk buiten het park, en we komen er eigenlijk per toeval achter! Het staat ook eigenlijk nergens aangegeven.

* Onze benaming voor heuveltje op heuveltje af. Meestal vermoeiender dan een lange, stevige klim.

Monasterio del Piedra – La Almunia de Doña Godina

12 juli, 84 km

We vertrekken om 08.15u bij 10°, maar in de eerste klim moet alle warme kleding al weer uit en alleen in de afdalingen is een bodywarmer nodig. Er staat een harde wind, en die hebben we tegen! De weg naar Calatayud is rustig en voert door een heel apart gebied: groen, veel rotsen en bij het naderen van *Calatayud* een prachtig gezicht op het dal van de *Rio Jalón*. Dan nemen we de **Z384**, een prachtig weggetje dat de loop van de rivier volgt. Een woest gebied, droog en dor op de hellingen, groen in het rivierdal. Nauwelijks verkeer, vrijwel doorlopend dalen, een paar klimmetjes. Heel spectaculair is ook de spoorlijn die door het gebied kronkelt. Na *Morata de Jalon* een stevige klim naar de snelweg, en dan een mooi stukje dalen naar *La Almunia* waar we in **Hostal Manolo** een eenvoudige kamer hebben. De fiets staat veilig op de binnenplaats. Het is een klein dorpje met een paar goed gevulde supermercado's, en daar had het ons de laatste dagen aan ontbroken. We kunnen weer voldoende inslaan voor onderweg. In het restaurant bij het hostel eten we 's-avonds een goede maaltijd.

La Almunia de Doña Godina – Ejea del Caballeros

13 juli, 103 km

Om 8u rijden we weg in de richting van *Ricla*, en daar begint de zwaarste etappe van deze hele vakantie, maar dat weten we natuurlijk pas als hij achter de rug is: bijna 40km licht klimmend (1%–2%, eigenlijk vals plat) en een ongehoord sterk blazende Cierzo, de wind die uit het westen komend op volle kracht het *Ebrodal* inblaast. Deze wind waait met **50 km/u** in ons gezicht, lezen we de volgende dag in de krant!

Tot aan *Fuendejalón* is er niets dan een open vlakte, maar het is wel een indrukwekkende vlakte, die er dor en droog uitziet. Bovendien is er nauwelijks één bocht in deze weg, en we kijken dan ook tegen een lang grijs lint aan. Hinderlijk is ook nog eens een keer het vele vrachtverkeer dat op deze smalle weg langstraast. Je wordt er óf afgeblazen (tegenliggers) óf opgezogen (inhalers), heel vervelend. Na 3 uur stevig trappen zijn we in *Fuendejalón* waar we in een bar even op krachten komen.

Hierna wordt het landschap vriendelijker en tussen *Magalón*, *Agón*, *Mallén*, *Cortes* en *Novillas* gaat een prachtig weggetje dat weer veel goed maakt. Het vrachtverkeer is verdwenen via de **N122** en we hebben het rijk alleen. Na de brug over de *Ebro* hebben we dan eindelijk eens de wind – op volle kracht – in onze rug en zijn we in recordtijd in *Tauste*. Dat blijkt zo onaantrekkelijk en heeft zo weinig mogelijkheden voor verblijf (**Casa Pepe** heeft alleen maar eenpersoonskamers!), dat we besluiten om nog maar verder te gaan naar *Ejea del Caballeros*. Zwaarder dan wat we gehad hebben kan het nooit meer worden!

We fietsen nu door de noordzijde van het *Ebrodal* over de **A127**, en het is tamelijk vlak en kaal. De drukte valt mee, de wind blijft tegen! We zetten de blik op oneindig, het verstand op nul en koersen op *Ejea* af, dat we in goed 1,5 uur bereiken. Heel bijzonder is wel dat hier langs de weg een proefperceel is waar in enorme kunstmatige sawa's rijst wordt verbouwd!

In *Ejea* is **Hotel Cinco Villas** een ideaal rustpunt, met een mooie grote kamer met balkon en uitzicht op alle ooievaars die hier op de TV-antennes zitten te klepperen. De fiets kan in het trappenhuis. We doen boodschappen in het bijzonder levendige dorp, wandelen wat door het fraaie park en eten op onze kamer ons eigen diner. We reserveren een kamer in het Parador in *Sos del Rey Católico*, dat morgen het eindpunt van onze etappe zal zijn.

Ejea del Caballeros – Sos del Rey Católico

14 juli, 72 km

Na een uitstekende nachtrust rijden we om 8.30u weg en volgen de **A1204** via *Rivas* en *Farasdués* naar *Luesia*. Het eerste gedeelte is nog vlak en rustig landschap, maar bij het embalse beginnen de heuvels. Het is een merkwaardig landschap, dor en vol spleten en droogstaande rivieren. De zon schijnt, de wind waait (tegen), maar het is toch wel lekker fietsweer. Ook de weg is erg rustig en we komen voornamelijk boeren tegen die graan aan het oogsten zijn (een stuk later dan in het zuiden).

Na *Faradués* wordt het landschap mooier en gaat de invloed van de Pyreneeën op klimaat en landschap een rol spelen. We klimmen nu onafgebroken door een mooi groen landschap over een rustig slingerend weggetje. Af en toe zitten er al weer pittige klimmetjes in, en bij het naderen van Luesia wordt het soms zelf weer zwaar! In *Luesia* aangekomen blijken we ruim 600m te hebben overbrugd in 24 km en we houden er een kleine pauze om even bij te komen. We zitten nu echt aan (of op?) de voeten van de Pyreneeën en dat is merkbaar aan de vele klimmetjes en afdalingen op haaks op de rivierdalen lopende wegen. Ook het weer is hier een stuk dreigender en we besluiten onze regenjacks aan te doen, meer nog vanwege de kou in de afdalingen dan tegen de regen, want die zet uiteindelijk niet door. We dalen eerst naar de *Rio Arba*, klimmen dan terug naar dezelfde hoogte om dan een mooie lange afdaling naar *Uncastillo* te beginnen, dat een prachtig oud plaatsje is met een fraai kasteel en mooi gelegen langs de rivier. Hier begint ook onze laatste klim voor vandaag, 400m in 12km, maar daar zitten ook weer wat afdalingen in!

De weg wordt hier ook onderhanden genomen, maar nog niet al te drastisch en het ziet er naar uit dat ze niet teveel van het oorspronkelijke karakter zullen verwoesten, maar een paar mooie bochtjes verdwijnen natuurlijk wel! Tenslotte volgt een fraaie afdaling naar *Sos del Rey Católico* waar we het **Parador** snel gevonden hebben. Het is een mooi oud gebouw, maar de kamer is tamelijk vol en onhandig ingericht. We doen boodschappen in het dorpje, dat niet veel winkels herbergt, klauteren het kasteel op en verkennen het een en ander. Het is een mooi oud plaatsje met smalle steile straatjes. We eten er een eenvoudige maaltijd in een van de vele restaurantjes.

Sos del Rey Católico – Pintano

15 juli, 31 km

Om 7 uur worden we gewekt door het legen van de glasbak vlak voor en onder ons raam! Leuk hè, zo'n Parador! Dan ook maar gelijk opstaan en gebruik maken van het altijd overvloedige en smakelijke ontbijt in zo'n Parador, want daar hebben we nog nooit over te klagen gehad. Bovendien is vandaag het plan om naar *Jaca* te gaan, en daarvoor is wel wat brandstof nodig.

Om 9.30u rijden we weg, een korte snelle afdaling het dal in en daarna wat klimmen en verder afdalen naar *Navardún* op 495m hoogte. Daar begint een stevige klim over 7km naar de *Puerto de Cuatro Caminos* op 848m hoogte. Na de afslag naar de **A2602** gaat de klim nog door naar 900m om tenslotte denderend en met veel bochten naar het op 670m hoogte gelegen *Undués Pintano* te dalen. Daar nemen we op een rustig pleintje een korte pauze en eten we wat. Het weer is eigenlijk steeds mooi, met veel wolken en zon, en we hebben nu ook de wind mee! De weggetjes hier zijn fietsvriendelijk en ook het stuk naar het 3km verder en 130m hoger gelegen *Pintano* ligt er prachtig bij. Het torent op een mooie bergtop boven het dal uit en er blijkt een gloednieuw hostel te liggen: **Villa de Pintano**. Eigenlijk hebben we geen zin meer om verder te fietsen en de omgeving hier is mooi om te wandelen. Het hostel heeft er bovendien een uitstekend restaurant bij, dus we besluiten er voor vandaag een korte etappe van te maken. *Jaca* zal er morgen ook nog wel liggen! Er is een hele behulpzame eigenaar in het hostel, waarvan we mooie topografische kaarten van de omgeving kunnen bekijken en lenen voor onze wandeling later.

In het restaurant, met de vriendelijkste bediening van heel Spanje, een uitstekende kok en bij iedere menugang een ander soort muziek, eten we uitstekend en maken daarna een korte wandeling in de omgeving, maar harde wind en af en toe een druppel regen maken het minder leuk dan waar we op gehoopt hadden. Ook 's-avonds is het restaurant weer de moeite waard. Dit is een uitstekende plaats om wat langer te blijven, want er zijn prachtige wandelingen te maken, en het hostel is een uitstekende keus.

Pintano – Jaca

16 juli, 51 km

Het weerbericht voor vandaag voorspelde bewolking en regen, maar als we om 7.30u opstaan, is het vrijwel onbewolkt! Het is nog wel fris als we om 9.25u weggrijden, maar in de klim (van 806m naar 951m) moet het vest al snel uit. Via een aantal tussencols komen we vrij snel boven en hebben dan een

prachtig uitzicht op de “glazen” Pyreneeën. Onbewolkt, warm en een lichte wind mee. De cierzoo, die ons al vanaf 10 juli in het gezicht blaast, blijkt te zijn gaan liggen.

Er volgt een afdaling naar *Bagués* (waar een prachtig Romaans kerkje wordt gerestaureerd), gevolgd door steeds weer nieuwe, lange, afdalingen met korte tussenklimmetjes, waarbij alleen de klim naar *Larús* wat langer is. Het is een rustig en mooi fietsgebied met nauwelijks verkeer en volop groen. Na de aansluiting met de **A132** en later de **N240** gaat het snel en zijn we binnen een uur in *Jaca* waar we in **Hotel Conde Aznar** een kamer vinden. De fiets kan weer in de afgesloten garage om de hoek.

We gebruiken de maaltijd in het hotel en maken later een wandeling door de stad op zoek naar open winkels en churrosbars, maar het is zondag en alles is dicht. We willen al jaren een mooi olijfoliekannetje hebben, we zien er ook tientallen staan, maar helaas, de winkels blijven gesloten. We hebben geen zin om er nog een dag aan toe te voegen in *Jaca*, we zullen nóg een keer naar Spanje moeten! We bezoeken wel het kleine museum in de kathedraal met mooie kopieën van muurschilderingen van kerken uit de omgeving (o.a. uit *Bagués*) en later eten we op onze kamer de eigen brood- en kaasmaaltijd waarbij de plannen voor de laatste week ontwikkelen: we moeten uiteindelijk naar *Argelès* en hebben vanuit *Jaca* diverse opties, zoals richting *Torla*, om nog een keer het *Ordesa* park te doen en dan via de *Pourtalet* weer terug en dan eventueel nog een poging doen om de *Tourmalet* te bekijken. Maar ook direct via de *Somport* de grens over is mogelijk. Uiteindelijk wordt het toch de route langs *Isaba* en de *San Martín*, waarbij we nog een aantal dagen in de *Valle de Hecho* en de *Valle de Ansó* zullen blijven.

Jaca – Hecho

17 juli, 52 km

Na het ontbijt rijden we om 9.40u weg en ontmoeten de drie fietsers uit Nederland die gisteren hier zijn aangekomen en in hetzelfde hotel verblijven. Ze hebben gisteren voor het eerst in 3 weken in de zon gefietst! Ze rijden de **St. Jacobsroute** naar *Santiago de Compostella*, en in Frankrijk hebben ze het geen dag droog gehad. Ze zijn wel wat terneergeslagen!

Onze route gaat, via heuvelachtig gebied met veel afdalingen naar rivierdalen, vrij vlot. Tot aan *Aisa* stellen de dorpjes niets voor en is er ook niets te krijgen! De omgeving is steeds mooier aan het worden. In *Aisa* is een heel mooi, klein hostel (**Igüer**) met zeer vriendelijke bediening. Wij eten er een enorm stuk stokbrood met kaas, en stellen vast dat dit een ideale plaats is voor langer verblijf, maar niet nu, omdat anders ons schema in de knel komt. Een forse klim van 150m brengt ons via een aantal mooie haarspeldbochten op 1200m hoogte waarna een hevige afdaling (300m) volgt naar *Jaca* en daarna nog verder dalend naar de aansluiting met de **A176** die ons naar Hecho zal voeren. We hoeven tot aan dat punt – ruim 10 kilometer – geen trap te doen!

De omgeving is indrukwekkend! Stil, groen, veel riviertjes en heerlijk om te fietsen. Het laatste stuk tot aan *Hecho* (over de **A176**) is weer minder omdat de weg daar is ingesteld op veel verkeer, dat er gelukkig niet is. In **Hostal de la Val** hebben we een mooie kamer met uitzicht op mooie bergen. Na een siësta maken we een prachtige wandeling langs de rivier, en het is weer behoorlijk heet!

Hecho – Zuriza

18 juli, 31 km

Bij het opstaan om 7.30u regent het af en toe heel licht, maar de lucht ziet er niet dreigend uit en in het dal klaart het op. Om 9.25u rijden we weg voor de klim naar de *Puerto de Ansó*. Een hoogteverschil van 200m over 5km maar wisselend van stijging, met 4%–5% afgewisseld met 9%–11%. De omgeving is prachtig met veel water en bloemen en erg stil, we zijn weer praktisch alleen in het landschap. Er zijn wel veel vliegen, maar die raken we in de stevige afdaling naar *Ansó* weer kwijt. Deze afdaling gaat door een prachtig dal met de rivier mee, met spectaculaire uitzichten en fraaie rotspartijen.

In *Ansó* drinken we koffie bij het zwembad. Let op als je hier weer wegrijdt, want om in *Zuriza* te komen, moet je niet de weg langs het zwembad volgen, want je loopt dan aan het eind van het dorp tegen een trap met 600 treden op! Je moet bij het zwembad terug naar de splitsing en dan de weg boven het dorp om nemen.

De weg van *Ansó* tot aan *Zuriza* is een sprookje! Steeds vlak langs de rivier met veel watervalletjes en stroomversnellingen, veel schaduw, niet druk, bloemen en koelte, prachtige rotswanden van 1000m hoog en voor de fiets meestal 5%–7% stijgingspercentage, bij het naderen van *Zuriza* wat steiler. Bij de kampeerplaats hoort ook een hostel, en daar is nog plaats! We besluiten hier twee dagen te blijven, want we zitten in een indrukwekkend mooi wandelgebied. We hebben een eenvoudige kamer maar wel een eigen badkamer erbij. Er zijn ook kamers zonder bad, en er is ook nog een echte refugio slaapzaal met 80 stapelbedden.

Wij maken gelijk een prachtige verkenningswandeling naar de **Refugio Taxeras**. Een woest gebied. Het weer is inmiddels prachtig geworden. De volgende dag lopen we de weg naar de **Refugio de Linza**, alle paden aan de rechterzijde van de weg, paden die ook op mijn kaart staan, zijn inmiddels gesloten wegens gevaarlijke situaties. Vanaf de refugio lopen we naar de **Cabaña de Linza** en dan verder tot de *Puerto Ansó*, maar dat punt halen we net niet door tijdgebrek. Het is een indrukwekkende wandeling met zeer woeste bergen om ons heen en overal wilde paarden. Het is warm weer en we lopen voornamelijk in stilte zonder iemand tegen te komen. Pas later op de dag duiken er op alle plaatsen mensen op en wordt de drukte bij de refugio groter.

Op de terugweg nemen we de route terug die de rivieroever volgt, het staat nergens als zodanig aangegeven, maar is goed te doen, al moet je wel af en toe keitje springen omdat niet overal op beide oevers kan worden gelopen. Er zijn talloze stukken met prachtige watervallen en diepe geulen waar soms mensen aan het zwemmen zijn, die zich een hoedje schrikken van dat onverwachte bezoek! Als de waterstand hoger is, zal deze tocht waarschijnlijk onmogelijk zijn, maar je kunt op een aantal plaatsen weer terug naar de hoofdweg. We zijn vandaag totaal 9 uur aan het wandelen en bereiken een hoogste punt van zo'n 2000m.

Zuriza – Isaba

20 juli, 15 km

Vandaag een korte etappe, één grote afdaling op de eerste kilometer na. Het is goed weer en we zitten in **Hostal Lola** met een zeer aardige eigenaar. De fiets kan in woonkamer beneden naast de ingang.

Omdat we zo vroeg zijn, gaan we gelijk wandelen en zoeken naar de **GR11** die hier naar de *Kakueta* moet lopen. We belanden op een pad zo steil (30%–40%), dat het niet te doen is en keren om, waarna we een lokale wandelroute volgen naar de *Ermita de Nuestra Señora de Idoya*. Heel mooi en rustig, en de Ermita is heerlijk koel, want buiten is het alweer 35°! We eten 's-avonds heerlijk in het restaurant van het hostel.

Isaba – Bedous

21 juli, 58 km

We staan om 6.15u op om vroeg te kunnen rijden, aangezien er voor vandaag hoge temperaturen worden verwacht (35°–40°). Het is stralend weer als we om 7.10u weggrijden. Binnen 40 minuten rijden we de eerste 12 km licht klimmend naar het begin van de serie grote haarspeldbochten die de klim van de *Piedra San Martin* inleiden. Daar begint een stevig stuk van 9%–11%. De temperatuur is erg aangenaam, we fietsen veel in de schaduw en om 9.30u zijn we bij het mirador en een kwartier later bij de refugio waar we koffie drinken. Ook hier weer veel wilde paarden, een prachtig gezicht, maar wel veel vliegen in de buurt! Het landschap is prachtig, de bergen hebben wonderbaarlijke vormen (waarnaar het Baskisch lijkt te zijn gevormd), en er valt steeds een “glazen” licht op alles. Na de refugio wordt de klim rustiger en eenvoudiger, en we klimmen door tot aan de *Colla de Eraiz* (1573m). Daar verandert het landschap abrupt in een woest berglandschap á la Torcal en zitten er weer wat stukken vlak of dalend in. Uiteindelijk eindigt de klim tamelijk onverwacht, en door niets aangegeven op de *Pierre St Martin* (*Piedra San Martin*) van 1760m hoogte. Zelfs de grensovergang wordt alleen maar door een betonnen paaltje gemarkeerd. Ons Spaanse avontuur is na precies 4 weken ten einde!

Wat zal Frankrijk nog brengen? In ieder geval een zeer spectaculaire, denderende afdaling, en na de afslag naar de *Col de Labays* zeer steil, zeer bochtig, zeer smal en zeer groen! Werkelijk fantastisch, maar de extra rem van onze tandem heeft het zwaar te verduren en is eigenlijk al versleten. We horen het

geschraap van metaal op metaal als hij te lang aanstaat, maar ook de gewone velgremmen ontwikkelen een enorme hitte.

We moeten regelmatig pauzeren om de velgen te koelen! De *Col de Hourataté* die op dit traject opduikt, is slechts een kleine klim, en van daaraf is het weer opnieuw lang dalen tot aan *Bedous*. Wel een verschil met hoe we daar in 1993 aankwamen! Toen was het regenachtig en koud, nu 31° en zonnig. Het hotel waar we destijds zaten bestaat niet meer, de Gite heeft geen plaats, maar ze verwijzen ons wel door naar de **Abri Montagnard**, een instituut voor autistische jongeren waar ook logeergelegenheid is. We worden er gastvrij ontvangen en de kok kookt speciaal voor ons ‘s-avonds een uitstekende maaltijd!

Bedous – Eaux-Bonnes

22 juli, 53 km

Weer vroeg uit de veren, en na een eenvoudig ontbijt alweer rijden om 7.40u. Het is al warm: 18°. Tot aan *Escot* rijden we de hoofdweg, en daar besluiten we dat we niet de *Marie Blanque* doen, daar zijn we al een drie keer geweest, maar dat we een alternatieve route zoeken, en dat wordt een prachtig traject vol verrassingen. Eerst de **D238** naar *Lurbe-St. Christau* en dan de **D918** naar *Arudy*. Een schitterende weg met veel bochten, schaduw, bossen en groen, en licht dalend en klimmend, een aanrader! Vanaf *Louvie-Juzon* rijden we over de **D240** via het rivierdal naar *Béost*. De route is geblokkeerd bij *Béon* (en dat wordt al in Louvie aangegeven) door boze bewoners die de weg teveel als sluiproute gebruikt zagen worden, maar fietsers kunnen er probleemloos langs. Ook dit is een prachtig alternatief voor de drukke **D934** aan de andere kant van de rivier. Bij *Béost* tenslotte begint een korte maar hevige klim naar *Eaux-Bonnes*. Slechts 4 km lang, maar wel passages van 12%–15%. Ik ben drijfnat, het is inmiddels 30° geworden. Er wordt ook nog een of andere lokale ronde gereden, en op een plaats waar we wat rusten worden we door de zuchtende en steunende renners gepasseerd. Wij rijden om 13.30u bij **Hotel La Poste** in de hoofdstraat voor. De fiets kan in de grote hal bij de forellenvijver. We hebben een grote kamer met 3 bedden! Maar het is wel weer een beetje vergane glorie.

Als we om 15.30u de straat opgaan is het weer volledig omgeslagen! Mist, bewolkt, koel en naderende regen! Bij het kantoor van de Meteo hangt het weerbericht: regen en onweer voor morgen, precies de dag dat wij de Aubisque over willen! We weten nog niet wat te doen, omrijden via Lourdes of klimmen bij redelijk weer? We wachten af tot morgen.

Eaux-Bonnes – Argelès-Gazost

23 juli, 82 km

De lucht is grijs en het nevelt als we opstaan, regenen doet het nog niet, maar we besluiten de *Aubisque* te laten voor wat hij nu is: een grijze onzichtbare steenklomp. Ook hier waren we al drie keer eerder, en een andere route is ook wel eens leuk, want dat we kunnen klimmen op die tandem, dát weten we inmiddels wel.

We rijden daarom via *Laruns* en de hoofdweg naar *Louvie-Juzon* waar we snel zijn, de weg daalt voornamelijk. We hebben wel de regenjacks aan tegen de nevel en de koude. Bij *Louvie* slaan we via de **D35** naar *Bruges*. De klim in *Louvie* is pittig, tot 15%, maar is minder dan een kilometer en daarna wordt er vooral veel gedaald. Wel is het gaan regenen maar in een mooie omgeving met veel groen, bloemen en bossen valt dat wel mee.

In *Bruges* in een café koffie om op te warmen en later op het plein wat eten om de maag te vullen. De regenjacks kunnen weer uit, want van de condens was ik inmiddels natter dan van de regen. We volgen de **D35** tot aan de **D937**, nemen die tot aan *Lestelle-Bétharram* en vervolgen dan over het prachtige, stille en goed begaanbare weggetje langs de rechteroever (stroomopwaarts gezien) van de *Gave du Pau* (**D152**) tot aan *St. Pé du Bigorre*. Dan één kilometer over de hoofdweg waarna we bij *Rieulhes* over een nog mooier weggetje (“*Lourdes par les bois*”, staat er aangegeven) naar *Lourdes* rijden. Een prachtige bosroute met een paar stevige bultjes maar nul auto’s en veel rust en veel schaduw. De zon is inmiddels weer gaan schijnen.

Omdat we *Lourdes* willen mijden, slaan we bij de camping – aan het einde van de bosroute – rechtsaf naar *Gouffre* (er staat geen bord bij de splitsing, je moet de weg die omhoog gaat nemen!) Na zo’n 2 km

komen we weer door wat fraaie dorpjes met vooral luxe vakantiehuizen en dalen af naar *Aspin* om dan aan de overkant van de rivier via *Ger* en *Geu* naar *Argelès* te rijden. Ter hoogte van *Geu* ontdekken we iets dat we bij het oversteken van de brug in *Aspin* gemist hadden: de oude spoorbaan naar *Pierrefitte-Nestlas* is omgebouwd tot heus fietspad! De Fransen hebben het licht gezien!!! Het ligt er met zijn paarse, gladde wegdek uitnodigend bij en er wordt druk gebruik van gemaakt. Het brengt ons tot in *Argelès* waar we in het centrum bij **Hotel des Pyrénées** een kamer nemen. In 1992 zaten we in een dependance van dit hotel, en dat was destijds onze eerste kennismaking met de Pyreneeën.

Vanuit ons hotel hebben we een mooi uitzicht op de *Pic Hautacam*, waar dit jaar in de Tour de France Lance Armstrong nog eens bewees goed te kunnen fietsen (maar wel zonder bagage). Wij gebruiken de volgende dag om wat bij te komen. Het weer is niet zo best en er valt flink wat regen. De vakantie van dit jaar zit er weer op.

2002

De ronde van Alicante

De Ronde van Alicante

Een tocht van 26 april – 10 mei 2002 in het zuid-oosten van Spanje.

In juni 2000 waren we al in *Alicante* geweest om van daaruit naar de Pyreneeën te fietsen. Voor dit jaar was het plan om vanuit *Alicante* eerst naar de *Sierra de Segura* te fietsen om daarna door te gaan naar het prachtige–bergachtige–gebied tussen *Valencia* en *Alicante*. De weergoden beslisten echter anders. Er is dit hele voorjaar al zeer veel regen en slecht weer geweest in heel Spanje en zelfs de traditionele, warme gebieden (rond *Sevilla* bv.) waren niet bepaald zonovergoten geweest. Ook nu weer was dat het geval, en in Spanje was het slechte weer in iedere nieuwsuitzending hét belangrijkste onderwerp. Van *Barcelona* tot aan *Murcia*, van *Valencia* tot aan *Santiago* was het droevig gesteld met het weer. Onvoorstelbare stortbuien, stormachtige wind, sneeuw- en hagelbuien ontregelden veel van Spanje's lente. In de stad *Gandia* viel in 48 uur tijd een hoeveelheid van 540 liter water per vierkante meter! Op een groot aantal plaatsen ontstonden weer wegverzakkingen en aardverschuivingen en overstromden talloze rivieren en beken.

Door de weerberichten goed in de gaten te houden slaagden we erin onze route aan te passen en het slechte weer te vermijden. Dat is op twee dagen na (van de 14) goed gelukt. Maar het is voor het eerst sinds 10 jaar fietsvakanties in Spanje dat we onze regenkleding een hele etappe aan hebben moeten houden. Uiteindelijk hebben we toen het hoofd gebogen voor de genadeloos neerkletterende regen en de sterke wind en een hotel opgezocht.

Opnieuw hebben we nu gebieden bezocht die we al kenden, maar ook hebben we mooie nieuwe stukken ontdekt. Vooral het vruchtbare tuinbouwgebied gebied ten zuiden van *Elche* met zijn vele palmen en uitbundige citroen- en sinaasappelbomen is, mits een goede route wordt gekozen, aangenaam om te fietsen.

Ook voor het eerst in al onze fietsvakanties hebben we wat serieuze pech gehad: bij het binnenrijden van een tunnel probeer ik een gat te ontwijken, maar zie het daaropvolgende gat over het hoofd. Een flinke deuk in de velg en kromme spaken in het voorwiel en een grote scheur in de buitenband van het achterwiel zijn het gevolg.

Een negatieve ontwikkeling blijft de enorme uitbreiding van het wegennet waarbij prachtige oude wegen (die wel opgeknapt zouden mogen worden) vervangen worden door brede, glad geasfalteerde snelwegen, waarop vervolgens nauwelijks iemand rijdt! In Spanje wordt van alle landen van Europa het grootste aantal kilometers weg aangelegd. We hebben dat goed kunnen ervaren, omdat de wegen die in 2000 nog prachtig waren om te fietsen, nu tamelijk onplezierig waren. Alleen door het koele weer was het er nog uit te houden. Een nadeel van al die wegen is natuurlijk dat de erosie van het land ook maar voortschrijdt en dat de (problemen met de) regen die niet weg kan (zoals dit jaar overduidelijk bleek!), voor steeds meer ellende zal zorgen.

Tenslotte was dit het jaar van de euro die nu daadwerkelijk wordt gebruikt waardoor vergelijkingen van prijzen goed mogelijk zijn. Spanje is nog steeds goedkoop, vooral bij de hotels is dat opvallend (€ 25 – € 50 voor een tweepersoonskamer), maar op andere plaatsen merk je ook dat de euro gebruikt wordt voor een forse prijsverhoging (kopje koffie was 100 pts = € 0.60, maar dat kost nu vaak € 0,75 tot er) en een ijsje met drie bolletjes voor € 2,50 is niet echt goedkoop! Overigens wordt op zeer veel plaatsen nog met pesetas gerekend en wordt de peseta nog vermeld. Vaak wordt aan de kassa nog omgerekend, en we kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat daarbij soms rare fouten worden gemaakt!

De gebruikte kaarten:

MICHELIN 445

Dit was onze route:

*El Altet – Murcia – Aledo – Vélez Blanco – Huéscar – Santiago de la Espada –
Yeste – Elche de la Sierra – Moratalla – Cenajo – Archena – Abanilla –
La Mata – El Altet*

Schiphol – El Altet

26 april, 2200 km

Omdat onze vlucht na 20.00u aankomt en we geen lange rit in het donker over drukke snelwegen willen maken had ik in *El Altet* een hotel gezocht, een klein plaatsje direct naast het vliegveld, op 4 km afstand. Het hotel had ik al vanuit Nederland per fax gereserveerd.

Op Schiphol construeren we weer een doos voor de tandem van twee gewone KLM fietsdozen. Met een grote rol plakband bij ons kunnen we er een stevig geheel van maken, want we willen ze ook weer voor de terugweg gebruiken. Iets dat ons vanuit Spanje nog nooit is gelukt. In de aankomsthal van het vliegveld is een bagage-afhandelingskantoor van de firma ineuropa, en daar ga ik vragen of ze fietsdozen voor me willen bewaren. Er moet even over worden nagedacht, maar echte bezwaren kunnen niet worden gevonden. Er komt een sticker met mijn naam op de doos en de datum waarop ik weer langskom om ze op te halen, en daarna verdwijnen ze in het magazijn. We zijn erg benieuwd of ze er over twee weken nog staan!

Het is bewolkt weer als we weggrijden en het ritje naar ons hotel is vlot gedaan, de fiets kan in de garage van het hotel en wij gaan snel naar bed voor een gezonde nachtrust. Er zijn wel muggen.

El Altet – Murcia

27 april, 90 km

Als we opstaan is het geheel onbewolkt en na ontbijt en bezoek aan de supermarkt voor de eerste boodschappen rijden we om 9.45u het dorp uit. We nemen de **CV851** en rijden door een gebied met veel palmbomen in alle soorten en maten, citroen- en sinaasappelbomen, artisjokken, broccoli en rijst! Maar in het eerste gedeelte vooral veel groente. Jammer is dat veel plantages hier door hoge hekwerken worden omsloten, waardoor het wat grimmig aandoet. Pas na zo'n 25km fietsen verdwijnen die hekwerken en staat alles gewoon open en bloot op het land.

We slaan af op de **CV855** die overgaat in de **CV860** naar *San Fulgencio* waar we op het dorpsplein heerlijk in de schaduw (het is ruim 30°) onze lunch gebruiken. Daarna gaan we door naar *Rojales* waar we afslaan naar de **CV920** die de *Rio Segura* stroomopwaarts volgt. Het is een mooie rustige weg en we hebben een stevige wind mee. De plaatsjes langs deze weg zijn allemaal langgerekt en gaan vrijwel naadloos in elkaar over. Vooral na *El Mojón* rijden we steeds in de "bewoonde" wereld. We rijden door naar *La Alberca* (ten zuiden van *Murcia*), maar het hotel en de omgeving staan ons niet aan zodat we het laatste stukje naar *Murcia* er ook nog bijdoen en we uiteindelijk om 16.30u terechtkomen in hotel **Huertanica** in het centrum. Fiets kan weer in de garage.

Na ons te hebben opgefrist gaan we de stad verkennen en lopen gelijk tegen een Churreria aan. Churros is een van de Spaanse lekkernijen waar je ons altijd voor kunt wakker maken en we nemen een portie met warme chocoladesaus. Het is zeer druk in de stad en het is aangenaam weer van zo'n 25°. Later op de avond, als we op zoek zijn naar een restaurant, komen we langs de **Kathedraal** van Murcia die ligt aan een prachtig plein. Het is er een drukte van belang, maar wij kunnen niet iets vinden dat ons aanspreekt. Uiteindelijk belanden we in de tapas-bar van ons hotel waar we uitzonderlijk lekker eten.

Het hotel ligt in een heel smal steegje, en om die reden denken wij dat het er wel rustig zal zijn. Niets is minder waar! Gedurende de hele nacht komt heel Murcia langs in die tapas-bar en bespreekt op straat het leven van die dag, en dat kunnen wij op onze kamer allemaal horen!

Murcia – Aledo

28 april, 63 km

Om 10u staan we klaar voor vertrek onder een strak blauwe lucht! Van het hotel krijgen we een grote zak met verse citroenen mee! Geweldig voor onderweg om in het water te doen, en we zullen deze hele vakantie citroenwater blijven gebruiken. Het is een uitstekende dorstlesser.

We verlaten *Murcia* via de weg naar *El Palmar* en *Sangonera la Verde* en vervolgen daarna op de **MU603** onze route. Dit is één grote citroen/sinaasappeltocht tot aan *Gañuelas*. Ook de bloemen in de berm zijn overweldigend (net als in mei 1998), en dat zal de rest van deze tocht zo blijven: alles staat in bloei!

Via de **E10** komen we dan in *Alhama de Murcia* waar we in het – drukke – stadspark lunchen en pauzeren. Als we weer vertrekken komt er net een kolonne van honderden motorrijders langs die een of andere protesttocht rijden. Als die eenmaal voorbij zijn belanden we via wat achterafweggetjes op de saaie weg naar *Totana*. Het is warm: 28°.

In *Totana* beginnen we aan de klim naar *Aledo*. Tot nu toe waren de wegen overwegend vlak en konden we goed opschieten maar nu begint het serieuzere klimwerk: 10 kilometer met stukken tot 10%. Het is niet zo'n lang stuk, maar we hebben in Nederland nog geen kilometer gefietst dit seizoen dus het is wel weer even wennen! Het is wel een prachtig weggetje, maar ook weer heet: 30°–31°. Af en toe schaduw, maar vooral zon. Om 16.30u zijn we op de splitsing naar *Aledo* en hotel **Pinito de Oro**. Ik bel even op om te horen of er plaats is en dan klimmen we het laatste stukje naar het hotel waar wij de enige gasten blijken te zijn. De fiets kan in een van de bijruimtes. We hebben vanaf ons balkon een fraai uitzicht op alle omliggende sierra's, valleien en dalen. We eten helemaal in ons eentje op het terras bij het zwembad. Buiten is het opvallend rustig, er is geen enkel verkeer!

Aledo – Vélez Blanco

29 april, 88km

Als we opstaan is het stralend weer maar later trekt er wat nevel rond het hotel samen. Als we om 10u weggrijden hebben we onze vesten nog wel even nodig. Na de afdaling uit het hotel volgt weer een korte klim naar *Aledo* dat een heel karakteristieke hoofdstraat heeft met allemaal kleine broederschaps-huisjes. Hierna nemen we de schitterende **MU503** langs en door de *Sierra de Espuña* tot aan *Zarzadilla de Totana*. Een onvoorstelbare hoeveelheid bloemen in de berm en op de velden vormt het decor op deze tocht! De weg klimt en daalt, maar het is allemaal goed te doen. In *Zarzadilla* een koffiestop en even er voorbij onze lunch op een heuveltop. Er is nauwelijks verkeer op deze weg. Naar *La Paca* volgt dan een stevige afdaling omdat we de enorme vallei tussen de *Sierra de Espuña* en de *Sierra de Maria* moeten oversteken. Het is een gebied vol met graan, tarwe, gerst en haver en we zien tientallen kleuren groen. Het landschap wordt gekenmerkt door allemaal vriendelijke heuveltjes. Na *La Paca* op weg naar *Zarcilla de Ramos* verder dalen en ook daarna nog dalen met af en toe een rivierdal of gorge waar we weer uit moeten klimmen. In *La Parroquia* nemen we weer een flinke pauze en dan beginnen we aan het laatste deel van deze mooie tocht. Het is nog steeds oorverdovend rustig en er is geen ander verkeer. De weg gaat geleidelijk aan meer klimmen in de richting van de provinciegrens. Op de **MICHELINKAART (445)** staat op die provinciegrens een plaatsje met de naam: *Las Cuevas de Moreno*, maar dat bestaat helemaal niet! Wel een plaatsje dat *El Jardín* heet en dat ook op de borden wordt vermeld! Even daarvoorbij begint dan de laatste klim naar *Vélez Blanco*. Het is tamelijk zwaar omdat we inmiddels aardig moe zijn maar we weten ons natuurlijk wel naar boven te werken. In het hotel **Casa de los Arcos** hebben we een prachtige kamer met uitzicht op het rivierdal waarin we zojuist naar boven zijn geklommen. De fiets staat beneden in een van de werkrumtes.

De tocht van vandaag wordt vooral gekenmerkt door veel verschillende soorten “omgeving”. Vooral de enorme bloemenpracht is toch wel heel bijzonder en is iets dat je in Spanje inderdaad alleen maar in het voorjaar ziet. In de zomer is het hier een verdorde, woestijnachtige omgeving.

Vélez Blanco – Huéscar

30 april, 58 km

's-Nachts is een flinke hoeveelheid bewolking op komen zetten maar als we om 10u weggrijden doet de zon al flink zijn best om daar doorheen te breken en zijn al hele stukken blauw te zien. De 9 kilometer naar *Maria* zijn binnen het uur gepiept, er zit nog wat klimwerk in en we doen daar nog wat boodschappen en drinken er koffie. Onderweg worden we aangesproken door de Guardia Civil, we denken eerst dat ze ons willen wijzen op het dragen van een valhelm, maar ze waarschuwen alleen maar voor het verkeer dat mogelijk niet gewend is aan een tandem!

We zitten hier op 1200m hoogte en de *Sierra de Maria*, met toppen tot 2000m, ligt ten zuiden van de weg naar *Orce* waarover wij onze afdaling inzetten. Tot aan *Casablanca* is het een – zeer overzichtelijke – 10km lange, geleidelijke afdaling door een prachtig bosgebied. Het weer is inmiddels geheel zonnig.

De naam *Casablanca* op de Michelinkaart is wel een giller, want er is daar helemaal geen dorpje met die naam. Het enige wat je ziet is een wit huis: “*casa blanca*”. Na dit punt komen we in een totaal ander landschap: een hoogvlakte vol graanvelden, bloemen en kale percelen. We dalen nog steeds en kunnen probleemloos een kruissnelheid van 30km/u aanhouden! We fietsen inmiddels ten noorden van de Sierra de Orce en naderen *Pozo de la Rueda*, ook niet meer dan een flinke boerderij. Tot aan *Jata* blijven we dalen, en dan komen we terecht in een landschap dat verweerd en dor aandoet en waarin talloze grotwoningen op bewoning uit de prehistorie wijzen. Paleontologische opgravingen bij *Orce* zouden wijzen op bewoners in dit gebied, meer dan 1.5 miljoen jaar geleden!

Het landschap wordt doorsneden door diepe gorge's. We klimmen weer een heuvel of twee op om tenslotte via een steile afdaling *Orce* binnen te vallen waar we op het dorpsplein, omringd door werkloze oudere mannen, onze lunch gebruiken. De ouderen hebben trouwens wel belangstelling voor onze tandem! Via het rivierdal zetten we, alweer dalend, koers naar *Galera* waar we misschien een hotel nemen dat we van de hoteleigenaar in *Vélez Blanco* hebben opgekregen. Maar we zijn er nog zo vroeg dat we besluiten om door te gaan naar *Huéscar*, omdat we daar meer kunnen krijgen dan in *Galera*. Om 15.00u rijden we voor bij hotel *Ruta del Sur*, waar we een mooie kamer met balkon hebben en uitzicht op de *Sierra de Cazorla*. De fiets staat in de bergruimte. Omdat morgen een vrije dag is in Spanje (dag van de arbeid) moeten we vandaag alle boodschappen doen voor twee dagen. We eten 's-avonds op ons balkon met een fraaie ondergaande zon.

Huéscar – Santiago de la Espada

1 mei, 54 km

Vandaag rijden wij via de **GR700** en de **GR710** door de *Sierra de la Sagra* waarin zich de hoogste top van dit gebied bevindt: de *Sagra* van 2381m. Op het gebied van eten, drinken of onderkomen is op deze route niets te vinden. De twee op de **M445** vermelde plaatsjes *Doña Ana* en *La Losa* bestaan niet als zodanig en moeten zijn ontleend aan Spaanse gegevens van voor 1500! Qua natuur en stilte heeft de route alles te bieden en tot aan de afslag naar *Collados de la Sagra* is het niet veel klimwerk. Bovendien is er totaal geen verkeer en rijden we vrijwel de gehele tocht in een uitgestorven wereld.

Na *Huéscar* wordt er eerst geklommen om de *Sierra de Montilla* heen waarna we een flinke afdaling krijgen om vervolgens bij het *Embalse de San Clemente* aan een nieuwe klim te beginnen. Bij de afslag naar *Collados de la Sagra* houden we een korte lunchpauze en bekijken we de mogelijkheden om verder te gaan. Er ligt namelijk een hotel 4 km in die afdaling (naar *Collados*) en van daaruit zouden we mooie wandelingen kunnen maken. We kiezen er uiteindelijk voor om door te gaan naar *Santiago*.

De echte klim begint nu pas en 1.5 uur lang klimmen en draaien we door tientallen pittige bochtjes naar een hoogte van zo'n 1700m. We hebben een steeds fantastischer uitzicht op het dal achter ons dat we vrijwel de gehele klim, steeds kleiner wordend, kunnen zien liggen, en ook het embalse is van hieruit pas goed zichtbaar. De *Sagra* staat met zijn top dominant in het landschap! De naamloze col waar wij naartoe fietsen ligt op 33 km van *Huéscar*. Vlak voordat we daar zijn staan er twee borden langs de kant met daarop de hoogte aanduiding van die *Pico de Sagra* (2381). Een beetje merkwaardige gewoonte om – op een col – de hoogte van een pico aan de overkant van het dal (8km hemelsbreed er vandaan) te vermelden! Het is nogal verwarrend want de indruk wordt gegeven dat **jjj** op die hoogte staat. Het doet wel wat denken aan de situatie bij de *Col d'Ares*, waar aan de Spaanse zijde de hoogte staat vermeld van de *pico d'Ares*.

Hoe dan ook, wij gaan dalen door een woest en ruig landschap waar we eerst enige tijd op de bergkam, lichtdalend, blijven rijden voordat we aan de forse afdaling beginnen (waarin een gemeen tussenklimmetje). Na de duik het rivierdal in (van de *Barranco de los pastores*) volgt de klim naar de aansluiting met de **A317** die weer uit *Puebla de Don Fadrique* komt. In onze tocht van 2000 zouden we hier ook langs zijn gekomen als we onze plannen toen niet hadden aangepast! De weg daalt nu eerst spectaculair naar de *Rio Muso* (met allemaal woningen en gebouwen in de diepe gorges en kloven) om daarna via de *Vega de Santiago* weer naar *Santiago de la Espada* toe te klimmen. In hotel **San Francisco** is meer dan genoeg plaats en kunnen we even op adem komen. We verkennen het dorp later en zien wat we in 2000 ook al zagen. We eten 's-avonds heerlijk in het restaurant.

Santiago de la Espada – Yeste

2 mei, 57 km

Om 9.30u rijden we *Santiago* uit, het is 8° en we kleden ons voor de lange afdaling dik aan. De zon schijnt wel, maar er is ook nog veel bewolking. De eerste 2km klimmen we licht het dorp uit (in 2000 waren we erg blij met dit – toen dalende – stukje!). Dan volgt een enorme afdaling over ruim 20km naar *La Donar*. Het is verbazend om te ervaren dat we dit in 2000 allemaal hebben geklommen (bij 37°)! In *Tobos* nemen we dit keer koffie om wat op te warmen (vorige keer frisdrank en “patatas”).

De uitzichten op de vele kloven, dalen, pieken, gorges, rivieren, heuvels, bergen en vele soorten begroeiing, zijn fenomenaal indrukwekkend! Ook de enorme rotswanden die oprijzen in hun vele kleuren zijn overweldigend. Dit is echt een prachtig gebied om langer te blijven, en het is goed om te weten dat er vlak voor *Miller* een **Hospederia de Montaña de Zumeta** is, waar je uitstekend een basis kunt hebben voor verdere verkenningen te voet of per fiets. We doen het rustig aan, dalen langzaam en stoppen vaak voor de fraaie uitzichten.

Kort voor *La Donar* slaat de pech toe: in een donker tunneltje probeer ik een gat te ontwijken, maar zie niet het nog veel grotere gat dat daar achter ligt. Met een enorme knal duiken we daar vol in en de fiets kraakt aan alle kanten!! In de voorvelg zit een enorme butts die het gebruik van de rem op dat wiel onmogelijk maakt; in de achterband zit een flinke scheur waardoor de binnenband naar buiten komt zetten. Bovendien zijn in beide wielen een paar krome spaken te vinden.

Gelukkig valt er nog te fietsen, en we zetten nu zeer rustig verder dalend koers naar *Yeste*. De omgeving blijft zeer indrukwekkend en het weer is tot nu toe zeer aangenaam maar niet erg warm: 12°–16°. Pas bij het naderen van *Yeste* stijgt de temperatuur. De klim naar *Yeste* is mooi en gelijkmatig, en rond 16.30u zijn we in het hotel waar we in 2000 ook een kamer hadden. Ook nu is er plaats. We gaan na het afladen van de bagage eerst even naar de werkplaats verderop in het dorp om te zien of de beschadiging aan de voorvelg kan worden hersteld. Dat lukt inderdaad. Het is wel niet meer een perfect gladde velg die er overblijft, maar er kan mee worden geremd en de spaken kan ik zelf weer spannen. Buitenbanden in de juiste maat zijn in het hele dorp niet te vinden, dus ik plaats zelf maar een extra pleister van linen aan de binnenkant van de band zodat de binnenband niet naar buiten stulpt (ik vraag me al jaren af waarom ik dat spul steeds meeneem!), stel de rem wat wijder zodat hij niet aanloopt en hoop dat we morgen een nieuwe band kunnen vinden in *Elche*. Overigens gaat het later op de dag weer regenen in *Yeste*, iets dat het 2 jaar geleden ook al deed, maar nu is de bui aanzienlijker heviger en het wordt goed nat.

Yeste – Elche de la Sierra

3 mei, 36 km

Om 9.30u rijden we weg over de geheel vernieuwde **CM3206** naar *Elche de la Sierra*. De afdaling naar het *Embalse de la Fuensanta* gaat via lange rechte stukken en grote, overzichtelijke bochten. Jammer dat we onze snelheid moeten beperken vanwege de kwetsbare achterband. Het is behoorlijk fris (8°) maar wel met flinke zonnige stukken. Als we klimmen, moeten we onze vesten uitdoen maar bij een afdaling zijn ze echt nodig. Er staat ook een stevige wind, maar die hebben we na het stuwmeer vrijwel steeds mee. Het stuwmeer ligt er prachtig bij en heeft een schitterende groene kleur, heel bijzonder. Na het stuwmeer volgt weer een stevige klim en dan naar *Peñarrubia* vooral veel dalen. De heuvelrug ten zuiden van *Elche de la Sierra* moeten we over via een niet al te steile klim. Het uitzicht en de omgeving zijn hier overigens prachtig. Het op de michelinkaart vermelde *El Entredicho* is niet meer dan een verzameling boerenhuizen.

Dan komen we op de aansluiting met de **CM412** en staan op het punt waar we in 2000 twijfelden over de juiste richting. Nu weten we wat we willen, maar ik begrijp goed wat een vreselijk stuk dit toen geweest moet zijn: het is een brede weg die vrijwel uitsluitend daalt. Dat is nu wel leuk natuurlijk, maar toen moesten we er tegenop onder broeierige omstandigheden. Kropen we toen als slakken naar boven, nu denderen we in sneltreinvaart naar *Elche* toe. Gelukkig is een fietsenmaker snel gevonden. Het is een werkplaats voor motoren en fietsen, een combinatie die je in Spanje zeer veel ziet. Er staan ook een stuk of zes dorpsbewoners voor de deur en die luisteren allemaal belangstellend toe als wij onze problemen

uiteenzetten. Ik krijg complimenten voor mijn spaans, en de band is binnen 20 minuten verwisseld voor € 12.50!

Een van de toeschouwers is trouwens nog in Nederland geweest en weet over Breda en Monnikendam te vertellen. Na een hartelijk afscheid komt dan de vraag: wat nu? We staan op de weg naar *Hellín* en dat is in feite de oorspronkelijk plaats waar we ook naar toe zouden gaan op weg naar *Alcoy* en *Jávea*. We zetten aan, zien de vreselijk weg voor ons liggen (breed, druk en dat bijna 40km lang) en besluiten, mede door de zeer dreigende lichten en het koude weer, dat we in *Elche* zullen blijven om even op adem te komen en een goed plan voor de laatste week te maken. In **Hostal Tio Pepe** zijn we weer welkom en na ons te hebben geïnstalleerd op onze kamer (de fiets staat in het trappenhuis vóór onze kamer), gebruiken we een heerlijke lunch in het restaurant. Er valt later op de middag behoorlijk wat regen, en we zijn blij dat we hier droog zitten.

Elche de la Sierra – Moratalla

4 mei, 60 km

Eén van de plannen is om via *Liétor* en de **CM3213** naar *Hellín* te gaan (en niet over die vreselijke **CM412**), om van daaruit richting kust- en berggebied rond *Jávea* te gaan, maar de weerberichten zijn nu toch dusdanig slecht voor die streek, dat wij besluiten toch meer naar het zuiden te gaan, waar het beste weer wordt verwacht. We willen de weg te nemen die we in 2000 ook hebben gereden, richting *Moratalla*. De **CM3202** werd in 2000 al voorbereid voor grondige “verbetering”, en dat heeft nu zijn beslag gekregen: tot aan *Ferez* is het glad, breed asfalt met vangrails, geen bomen, geen berm en steilere stukken. Tot aan *Vicorto* is dat nu wel weer mooi om te dalen, en de klim naar *Ferez* is ook goed te doen, maar dat ligt aan de temperatuur van zo’n 15°/16°, in de zomer of bij felle zon is het hier rampzalig. Deze verbetering lijkt ook hier overbodig, want er komen ons 3 auto’s voorbij! Nog vreemder natuurlijk dat de weg na *Ferez* nog gewoon zijn oude (smalle) staat heeft en ook na *Socovos* is het nog gedeeltelijk een slechte weg. In *Ferez* drinken we koffie en even voorbij *Socovos* houden we onze lunchpauze op een heuveltop bij een *Ermita*. *Socovos* heeft 4 verblijfsmogelijkheden die in geen enkele gids worden genoemd (en dat zijn er al weer twee meer dan ik in 2000 kon ontdekken!)

Na *Tazona* is de weg (**C3211**) vanaf de provinciegrens verbreed tot een geweldig asfaltplak zonder enige beschutting en die brengt ons vrijwel uitsluitend dalend naar de splitsing met de **MU510**, waar wij afslaan naar *Moratalla*. Bij *Las Murtas* (dat zelf ook al niet bestaat maar wel op de kaart voorkomt!) zou de afslag van de **MU708** moeten zijn, maar die is niet meer te vinden, en later in *Moratalla* blijkt inderdaad dat deze weg geen doorgaande route is tussen *Moratalla* en *Las Murtas*. Misschien ook wel nooit geweest, want **MICHELIN** is toch minder betrouwbaar in streken als deze. De **MU708** is vanaf *Moratalla* een geasfalteerde klim naar de top van 1000m, en daarna alleen maar een keienpad.

De **C3211** is vanaf de splitsing weer een slechte, smalle weg, maar ideaal om te fietsen met veel schaduw, mooie bochtjes en goede rustplekken. Overigens is de omgeving de gehele tocht schitterend en ligt alles er zonerig bij. Er waait wel een frisse wind maar de enorme variatie in landschapsoorten en de vele bloemen in de berm en op de velden maken dit tot een prachtig stuk.

Naar de *Rio Benamor* is het vrijwel uitsluitend dalen en daarna volgt een laatste, saai stuk dat naar *Moratalla* toe klimt. De **MU708** is hier wel aangegeven, en daar moeten we ook in, want onze **Hospederia la Terjeta** ligt 2 km verder langs deze weg. Het ligt rustig met zeer veel (en zeer fraai) uitzicht op de *Sierra del Cerezo*. We maken een mooie wandeling in de omgeving. Er zijn veel wandelpaden uitgezet. Er wordt ook veel paard gereden.

Moratalla – Cenajo

5 mei, 48 km

Als we opstaan om 8.45u schijnt de zon, maar er hangt ook een grijs wolkendek waar hij af en toe achter verdwijnt. Wij nemen de **B35** dalend naar *Calasparra*, drinken daar koffie en gaan dan via de **MU510** en de **B22** naar *Cenajo*. Vooral de **B22** is een heel fraai, zeer smal weggetje dat ons door een wonderbaarlijk gebied voert. Allemaal bergjes en heuveltjes en de bloemen gaan weer per miljoen. Een bijzondere omgeving.

De *Rio Segura* ontspringt in de *Sierra de Segura* om bij *Guardamar del Segura* in de Middellandse zee uit te monden, onderweg een aantal stuwmeren met zijn water vullend. Het *Embalse del Cenajo* is het grootste van deze stuwmeren en de enorme stuwdam is in 1963 door Franco in werking gesteld. De stuwdam was ook het einde van de weg die hier ligt, maar een 700m lange tunnel verbindt sinds een aantal jaren ook *Cenajo* met *Hellín*, door aansluiting te geven op de **CM412**.

Stuwmeren dienen in Spanje twee doelen:

1. het zijn spaarbekkens om het water goed te kunnen beheren in tijden van droogte;
2. als waterkrachtcentrale.

Dit laatste gebeurt niet altijd, of niet meer, want hier bij *Cenajo* zijn nog wel alle elementen te vinden van zo'n centrale, maar ik betwijfel of het complex nog functioneert, het ziet er nogal verlaten/vervallen uit. Het waterbeheer echter is in Spanje steeds meer een factor van groot belang geworden, want de grote droogte-perioden van de afgelopen jaren hebben geleid tot zeer lage waterstanden in de stuwmeren. Bij dit stuwmeer bv. is de huidige stand 20m lager dan waarop de centrale, cq de dam is gebouwd! Wat dat betreft hebben wijzelf in 1995 (ook weinig water), 1998 (alles vol) en nu weer alles leeg, al een zeer wisselend beeld gezien in een tijdsbestek van 7 jaar.

In *Cenajo* is bij de stuwdam een hotelcomplex, dat gedeeltelijk in de oude huisjes van de werkers aan de dam is ondergebracht, maar dat is wel een beetje vervallen en niet meer in gebruik (of nog niet?). Wij zitten in het moderne gedeelte. Het hotel heeft ook een heerlijk overdekt zwembad (verwarmd) waar we 3 kwartier helemaal alleen in rondspartelen om daarna op het terras bij het openluchtzwembad (met ijskoud water) in de zon op te drogen

Wij maken vanuit ons hotel een korte wandeling in de omgeving, lopen door de tunnel naar de andere kant van de berg waar het net begint te regenen! Dan maar weer terug en via een aftakking in de hoofdtunnel gaan we – door een kleinere tunnel – naar een zijdal toe, maar ook daar begint het te regenen! Daarom terug naar de stuwdam en wat rondlopen in het park en omgeving van het hotel waar het wél steeds droog blijft!

Cenajo – Archena

6 mei, 92 km

De weersvoorspellingen voor de komende dagen zijn slecht: regen, wind en koud, met af en toe een mogelijke opklaring. Als we opstaan is het egaal grijs. We gebruiken een uitgebreid ontbijt en rijden weg om 9.50u. Na 3,5 km fietsen (op de splitsing naar *Minas*) gaan de regenjasjes aan om de rest van de dag niet meer uit te gaan. Echt regenen doet het nog niet, maar er hangt steeds iets buiigs in de lucht waar je toch nat van wordt, een soort waairegen. De regenbroeken blijven nog uit, maar ook die zullen we vandaag afwisselend wel en niet dragen. Naar *Calasparra* dalen we nu voornamelijk en we drinken er weer koffie, waarna we via de **C3314** de stad weer verlaten. Dit is een drukke hoofdweg en het waait nogal. De regen valt nu gelukkig mee. Dan slaan we af via de **B19** naar *Cieza*. Bij het naderen daarvan gaat het echter weer meer regenen, en het is nogal lastig om de precieze route in dit dorp te vinden. We dwalen er nog wat rond in allerlei straatjes, maar weten toch het centrum te bereiken. De kerk in het centrum (dat is dus **niet** de kathedraal die je bij binnenrijden hoog op een berg ziet liggen!) is een belangrijk punt. We houden in een cafetaria een rustpauze met koffie, een broodje en heerlijk ijs!

Na *Cieza* volgen we de route naar *Abarán* en *Blanca*, maar door de vele smalle straatjes, af en toe behoorlijk steil, en de slechte bewegwijzering raken we nogal eens het spoor bijster. Veel vragen dan maar. We rijden uiteindelijk via de **MU512** en de **MU514** tot aan *Blanca*. Daar steken we de rivier over en gaan verder over de **MU520**. Het regent inmiddels gestaag, en ook mijn schoenen bescherm ik nu met gamaches tegen het vele regenwater, zowel van boven als via de spatborden. Bij de stuwdam bij de afslag naar *Ricote* blijkt de weg te zijn verdwenen door een aardverschuiving! Onduidelijk is of dat door de natuur dan wel door de mens is veroorzaakt. Wegwerkers zijn er druk bezig met herstelwerk. Wij kunnen in ieder geval niet verder over deze oever en moeten dus de omleiding (via de afslag over de stuwdam) nemen die weer teruggaat naar de **N301**, dan parallel aan die weg een paar kilometer zuidwaarts, om vervolgens via de **MU523** weer terug te gaan naar *Ulea*. Deze omleiding van zo'n 12 kilometer is verder

niet de moeite waard en voert langs saaie gedeelten, maar het stuk vanaf *Ulea* tot aan *Archena* is weer van een wonderbaarlijk, sprookjesachtig gehalte door een zeer groen en vruchtbaar dal, met talrijke kleine oases. Vooral in de regen is dit een heel speciale ervaring! Om halfzes zijn we in *Archena* waar we in hotel **La Parra** een simpele maar bruikbare kamer vinden. Omdat we nog boodschappen moeten doen gaan we eerst op stap langs de diverse winkels (we kennen het dorpje nog van 2000), waarna we op onze kamer alles hebben om de rest van de avond door te komen. Het regent inmiddels onafgebroken. Op de Spaanse TV zien we die avond ook het nieuws over de moord op Pim Fortuyn.

Archena – Abanilla

7 mei, 28 km

Als we opstaan regent het nog steeds en we besluiten hoe dan ook te vertrekken omdat we niet zoveel speling meer hebben in dagen, we moeten overmorgen in *El Altet* zijn! De regenkleding gaat nu op volle sterkte aan, we kopen nog een paar extra afwashandschoenen tegen natte handen, en daar gaan we. De regen valt, het waait, de regen valt met bakken, er zijn windvlagen, er is hinderlijk vrachtverkeer, het is koud, de regen slaat in je gezicht, de wind ook, we moeten klimmen, en als we moeten dalen, moeten we toch meetrappen!

In *Fenazar* nemen we een bak koffie, komen even op adem en warmen wat op, waarna we onze tocht vervolgen. Regen en wind werken nu onverminderd tegen ons, bij ieder passerende vrachtwagen (vooral de ons tegemoetkomende) krijgen we een enorme sloot stuif- en spatwater te verwerken, nog afgezien van de enorme oplazers die je krijgt van de krachtige windstoten van zo'n passerend kreng waartegen je maar weinig kunt doen. Het enige voordeel van een tandem is dat je door de massa van het geheel (180kg) wat stabiel bent, maar het vergt wel de nodige inspanning van de stuurman. De regenkleding van Jonne lijkt niet waterdicht meer, en ook mijn armen worden kletsnat (zweet?). We stoppen vervolgens in *Fortuna* om te overleggen over het vervolg van deze barre tocht (in 2000 moesten we hier pauzeren vanwege de hitte). In *Orihuela* valt met dit weer meer te beleven, dus gaan we door.

Opnieuw weten we ons door hevige regen- en windvlagen belaagd op het volgende deel van deze tocht. Het is een saai stuk (dat herinner ik me nog van twee jaar geleden) en we beginnen tekenen van vermoeidheid en koude te vertonen. De regenkleding van Jonne is nu definitief aan het doorslaan en in de straten van *Abanilla* waar we na een uur aankomen, stroomt het water van het hoogste punt naar beneden en vormt ware rivieren!! We besluiten de strijd te staken, verder gaan is ongezond en gevaarlijk. Ik weet een pension te vinden: **Posada Casa Pepe**. Het is een aftands zootje, we hebben een kleine kamer zonder bad, de badkamer heeft geen heet water, er is geen verwarming maar het is er in ieder geval droog! Zo goed en zo kwaad als het gaat proberen we de kleren droog te krijgen maar dat gaat wel lastig met onze kleine föhn en het enige werkende stopcontact in de badkamer! De schoonmaakster (die de kamer naast ons bewoont) is geen Spaanse maar vermoedelijk een vluchteling (Joegoslavisch??) en ze hokt met weer een andere (doofstomme??) vluchteling. Ook wij voelen ons hier vluchtelingen. Het dorp is een trieste, uitgestorven, grijze, desolate zooi. De regen stopt rond een uur of 3, en wij wandelen naar het Christusbeeld op de hoogste berg waaromheen het dorp is gebouwd. Daarna de 190 treden van de trap weer naar het dorpsplein. Het waait lekker, en zo weten we onze regenkleding te drogen. We doen boodschappen want ergens eten lijkt in dit dorp onmogelijk. Alles wat er als eetgelegenheid uitziet is gesloten, en ook in onze Posada (met een groot restaurant) is iedere vorm van leven afwezig. Wij dekken onze eigen tafel en maken het ons gezellig. De bedden in dit pension zijn slecht en al tegen doorzakken beveiligd met een plank, maar dan nog zakken ze door! We slaan ons er doorheen, zoals we deze hele dag al een gevecht hebben geleverd!

Abanilla – La Mata (Torrevieja)

8 mei, 68 km

De zon schijnt! We pakken snel in en verdwijnen. We dalen nu vlug en met wind mee naar Orihuela. Onderweg nog een flinke bak koffie met tortilla. In Orihuela een prachtige palmentuin met prachtige bloemen. We vervolgen naar Hurchillo waar we een blikje ijskoffie (uit eigen voorraad) gebruiken om dan te vervolgen over de CV925 naar het Embalse de la Pedrera, waar we naartoe moeten klimmen. Dit embalse ziet er prachtig uit en is redelijk gevuld. Ook de bergen achter Orihuela zien er in de felle zon en heldere lucht erg mooi uit. We dalen nu weer naar Torremendo waar onze eigen lunch gebuiken op het kleine kerkplein, waarna we op de kust af koersen. Tot nu toe hebben we veel in de zon gefietst, maar vanaf Torremendo hangt er weer meer bewolking. Boven de kust is het steeds helder, landinwaarts is dat minder het geval. We racen nu echter op volle sterkte door. Langs deze wegen is er toch minder te genieten en zo zijn we vrij snel in Torrevieja. Dit is dezelfde dramatische ellende als bv. Torremolinos en veel andere Spaanse badplaatsen, maar we rijden langs de boulevard en dan is het nog enigzins te doen. We rijden zo zonder veel problemen naar La Mata. In hotel Cabo Cervera is zeer veel plaats voor ons maar niet voor onze fiets, dus besluiten we door te gaan en belanden uiteindelijk in Sole Bello met een heuse Fries acher de balie! We hebben hier een appartement, er is een zwembad (waar we gelijk even in duiken) en we hebben alle ruimte. We hebben ook een magnetron en ijskast, dus halen we allerlei lekkere broodjes en een fles Cava zodat we 's-avonds ons laatste diner kunnen bereiden. Op het nieuws is veel aandacht voor het buitengewoon slechte weer aan de Catalaanse kust. Er is zeer veel regen gevallen en de schade is enorm. Het zijn voor Spanje ongekennde weersomstandigheden.

La Mata – El Altet

9 mei, 68 km

Na een goed ontbijt rijden we om 9.25u weg. De eerste 7 km nog langs de vrij drukke N332. We hadden verwacht dat vandaag (hemelvaartsdag) een vrije dag zou zijn in Spanje, maar dat blijkt niet het geval. Er wordt volop gewerkt, er is veel vrachtverkeer en alles is gewoon open. Zodra we in Guardamar del Segura zijn zoeken we gelijk weer de kustlijn op en komen terecht op een prachtig klein beschermd plekje waar we gelijk stoppen en een halfuurtje van het fraaie strandweer genieten. Ook onze nu echt koude ijskoffie (blikjes hebben in de koelkast gestaan) gaat er goed in. Het is op het mooie strand nog erg rustig. Guardamar is een veel mooiere plaats dan Torrevieja, en het is er een stuk aangenamer. Tussen Guardamar en de monding van de Rio Segura ligt een prachtig duingebied waar we in terechtkomen en waar we bijna een uur in rondrijden. We komen daarbij ook nog op het lange havenhoofd uit waar we een mooi gezicht op de duinen én de zee hebben. In het duingebied zelf kun je ook kamelentochten maken!

Tijd om weer door te gaan en dat doen we via een onverhard pad dat langs de Rio Segura naar Rojas loopt. Het is een speciale route voor wandelaars/fietsers waarop een aantal informatiepunten (Soto's) zijn neergezet. Het is een rustige route en de autoweg die verderop loopt geeft niet veel overlast. Het weer is heerlijk zonnig. Je kunt hier trouwens ook op talloze manieren via de "caminos de servicio" (smalle landbouwweggetjes die vaak geasfalteerd zijn) rondrijden, maar zonder duidelijk kaart waar die op vermeld staan, is dat nogal onoverzichtelijk. Maar het is wel een uitgebreid netwerk van weggetjes hier tussen de vele groente- en fruitpercelen door. In Rojas lunchen we op een bankje langs de rivier voordat we weer vervolgen in de richting van San Fulgencio. We proberen daarbij een van die kleine tussenweggetjes, rijden kilometers rond zonder precies te weten waar, en belanden uiteindelijk via de hoofdweg weer in San Fulgencio om van daaruit via de CV860 en CV851 weer in El Altet uit te komen. We hebben de wind mee, de bewolking is flink toegenomen maar het fietst uitstekend. We zitten in hetzelfde hotel als twee weken geleden, dat we toen al besproken hadden. Na opfrissen gaan we ook hier nog even naar het strand, eten daarna in het dorpje, dat eigenlijk best veel te bieden heeft en pakken later op de kamer alvast de tassen in voor de terugvlucht.

Hergebruik van de fietsdozen!

De fietsdozen had ik bij aankomst achtergelaten bij het kantoor van ineuropa, een bagagekantoor op de luchthaven dat voor veel maatschappijen de bagageafhandeling verzorgt. Dat kantoor bevindt zich in de aankomsthal (waar je alleen maar in kunt als je aankomt!), en wij staan nu in de vertrekhal. Hoe kom ik bij mijn dozen (als ze er nog zijn)?

Dat gaat zó: je gaat met je paspoort naar het smalle doorgangetje (dat de verbinding vormt tussen de aankomst- en vertrekhal) achter de roltrappen in de vertrekhal. Daar zit een douaneman aan wie je uit moet gaan leggen waarom je erlangs wilt. Als je spaans begrijpelijk genoeg is lukt dat wel. Je krijgt dan een sticker op je overhemd geplakt en mag door. In de aankomsthal ga je naar ineuropa waar inderdaad de fietsdozen nog gewoon staan! Hoera! Daarna moet je met die fietsdoos naar beneden (alsof je naar de hoofduitgang wilt), daar passeer je weer een douanepost waar je nu je sticker op je overhemd laat verwijderen, gaat door de glazen deuren en dan weer de trap op naar de vertrekhal. Nu moet je alleen die platgeslagen dozen nog in elkaar zien te krijgen!

2002

Cantabria revisited

Santander – Logroño

Cantabrië revisited

Een tocht van 21 juni – 13 juli 2002 in het noord-westen van Spanje.

In 1999 bezochten we dit deel van Spanje al eens, en de indrukken van toen deden ons besluiten dit gebied nogmaals te gaan verkennen, maar dan in een andere periode (vroege zomer) en met vooral meer tijd voor de *Sierra de la Demanda*. In 1999 waren we hier van half augustus tot en met de eerste week van september, en we hebben toen een zeer warme en zonnige vakantie gehad.

Deze keer kregen we vooral het weer waar deze hoek van Spanje om bekend staat: vochtig en koel en veel meer zoals een Hollandse (of zelfs een Schotse!) zomer kan zijn. Er waren dagen dat de temperatuur niet boven de 10° uitkwam! Daarnaast was er ook veel wind. Al met al hebben we in deze vakantie een kortere afstand gereden dan voor ons gebruikelijk is, maar daardoor kwam dan wel meer tijd vrij om ter plaatse meer te wandelen of dorpen en omgeving te verkennen.

Ook nu weer hebben we onze route in belangrijke mate door de weersontwikkelingen laten bepalen. De dagelijkse weerberichten waren een belangrijk hulpmiddel daarbij. We hebben maar één keer echt in de regen gefietst, maar dat was wel bij de beklimming van de *San Glorio*, waarbij het op de top zelfs hagelde! En bij de afdaling van de *Santa Inés* hebben we (gedwongen door een lekke band!) moeten schuilen voor een korte onweersbui. Deze vakantie was wel de eerste vakantie sinds 10 jaar fietsen in Spanje dat we dergelijk weer hebben gehad. Weer zoals dit is wel zodanig dat je je erop kunt kleden, bij temperaturen boven de 35° valt er weinig meer te doen zoals we goed weten uit 2000 toen we van *Alicante* naar *Argelès* reden.

Een andere reden om het deze vakantie wat rustiger aan te doen was dat Jonne al bij het vertrek last had van een hinderlijke keelontsteking en pijnlijke luchtwegen. Een aandoening die pas tegen het einde van de vakantie verdween (dankzij antibiotica). Vooral het leveren van inspanning bij koude tegenwind was daardoor onplezierig, en daarom hielden we het bij kortere etappes.

We hebben opnieuw gebieden bezocht die tot de mooiste fiets- en wandelgebieden van Europa behoren en die je je steeds weer doen afvragen wat al die backpackers toch in Australië gaan zoeken? Op deze tocht wordt de eretitel “**mooiste fietsroute van Spanje**” (die in 1999 voor het eerst werd toegekend) overgenomen door een nieuw traject rond *Polientes* langs de *Ebro*. Zie daarvoor bij 1 juli.

De gebruikte kaarten:

MICHELIN 442

PICOS DE EUROPA (top. kaart)

SIERRA DE LA DEMANDA (top. kaart)

Dit was de route:

*Santander – Liencres – Santillana del Mar – Comillas – Panes – La Vega –
Llánaves de la Reina – Velilla del Rio Carrion – Cervera de Pisuergo –
Aguilar del Campoo – Valdelateja – Poza de la Sal – Santo Domingo de la Calzada
Anguiano – Monasterio de Valvanera – Neila – Salduero – Villoslada de Cameros
San Román de Cameros – Calahorra – Logroño*

Vught – Santander

21 juni, 1600 km

De fietsbus die ons vanaf *Breda* naar *Santander* brengt is niet helemaal vol, en één compartiment van de fietsaanhanger is nog leeg waardoor onze tandem niet hoeft te worden opgehangen maar makkelijk in dit deel kan worden vastgezet.

We hebben nieuwe wielen op onze tandem, want op onze vorige tocht in dit voorjaar – rond *Alicante* – waren we in een kuil gereden en hadden de velgen en naven het niet overleefd; bovendien zaten ze er al ruim 9000 km op. We moesten daardoor de wielen nog vóór vertrek inrijden, omdat anders de spa-ken niet goed zouden zitten. We hadden al zo'n 350 km gereden voor we vertrokken. De bustocht verloopt verder zonder problemen of vertraging, en we zijn de volgende ochtend rond 10.30u in Santander. Spanje heeft net van Zuid-Korea verloren met voetballen, het is doodstil op straat!

Santander – Liencres

22 juni, 16 km

Het is lichtbewolkt met boven de kust grote blauwe stukken. Aangename temperatuur. We nemen ruim de tijd om de fiets op te tuigen en onszelf rijklaar te maken en om 11.45u rijden we weg. We rijden eerst nog even naar het mooie weggetje rond de vuurtoren *Faro de Cabo* (waar we in 1999 een wandeltocht maakten), eten daar wat van onze voorraad en gaan dan via de weg naar *Cabo Mayor* en de **C230** en **C231** naar *La Albericia* en *Liencres*. Daar houden we het voor gezien want er ligt een leuk hotel langs de weg: **Maria José**. Onze nachtrust in de bus is trouwens ook matig geweest. We eten in het dorp en wandelen later via een fraai binnenweggetje naar de kust. Dit is typisch een gebied van “tweede huizen”, want er staan veel nieuwe huizen, maar bijna allemaal nog leeg en met de luiken dicht. Bovendien staan overal zware hekwerken en muren omheen en blaffen de honden je kwaadaardig toe (*rotdogs* zijn we ze gaan noemen!). Het is er niet echt plezierig en er hangt een doodse sfeer. Ook de mensen zelf – die we spaarzaam tegenkomen – zijn niet echt vriendelijk. Een conclusie die we later in “normale” gebieden bevestigd zien, waar je wél wordt gegroet en er tijd is voor een praatje. De fiets staat in de garage van het hotel. ‘s-Nachts zijn er muggen!

Liencres – Santillana del Mar

23 juni, 29 km

Het is egaal grijs als we om 10u wegrijden, een beetje mistig zelfs. De weg slingert op en af langs de kust met korte, steile klimmetjes en dalen. Het is rustig zonder veel verkeer. We volgen eerst de **C231** (met na de spoorwegovergang een pittige klim) tot aan *Arce* – waar we koffie drinken – en volgen dan over de **N611** naar *Polanco* en *Barreda* aan de overkant van de snelweg. We schuilen in een bushuisje voor een buitje, doen een lange klim en dalen dan kort naar *Santillana* waar we in **Posada Araceli** een leuke verblijfplaats aan een groot groen grasveld hebben. Er zijn hier tientallen hotels, hostals en posadas.

Na de lunch gaan we het oude stadje in dat voor verkeer gesloten is. Alleen de bewoners mogen er met hun auto in, maar veel bewoners zijn er niet. Toeristen des te meer! In het museum is een prachtige tentoonstelling met Braziliaanse kunst. Motregen en felle zon wisselen elkaar af. Opvallend is de vriendelijkheid in de kleine dorpjes waar we door komen. In *Polanco* bv. knoopt een oudere spanjaard een praatje met ons aan en hij doet echt zijn best om langzaam en verstaanbaar te praten.

Santillana del Mar – Comillas

24 juni, 21 km

Grijs maar droog is het bij het opstaan en alle bars in het dorp zijn nog dicht als we op ontbijtjacht gaan. Daarom maar in de kamer gegeten waarna we om 10.00 via een lange klim het dorp uitrijden. Bij *Cóbreces* drinken we koffie (veel meer is er trouwens op dit traject niet te vinden) en dalen dan snel af naar *Comillas*. Het regent een beetje en we rijden wat rond langs de haven, denkend dat dit alles is. Dan gaan we onder de hoofdweg door het stadje in (op zoek naar het door **Gaudí** gebouwde huis: “**El Capricho**”) en komen terecht in een zware stortbui waar we gelukkig voor kunnen schuilen. We besluiten om hier te blijven in **Hotel Paraiso**. We nemen de lunch op onze kamer en gaan dan op onderzoek uit. Het is inmiddels weer droog geworden. We bekijken eerst “**El Capricho**” (dat nu een restaurant herbergt in een lelijke aanbouw) en belanden daarna via mooie, steile oude straatjes op het hoogste punt van het dorp waar we goed uitzicht hebben op de kust. Daarna terug naar het oude centrum waar we Churros en Chocolate gebruiken.

Comillas – Panes

25 juni, 48 km

Het is grijs en bewolkt, maar er lijkt hoop want er zijn ook blauwe stukken lucht te zien. Om 10.20 rijden we weg via een mooie route naar *La Revilla* via een stuk fietspad en door mooie estuarios. In *San Vicente de la Barquera* drinken we koffie en gaan daarna via een mooie, oude binnenweg naar *Labarces* over de **CA847**. Het is erg mooi, erg groen, en erg rustig. Klimmend en dalend, maar naar *Labarces* toe is het 7 km klimmen, een klim die daarna nog even verder doortrekt. Het is inmiddels aardig zonnig en warm geworden. Via de **CA850** dalen we naar *Bielba*, passeren de *Rio Nansa* en klimmen dan weer naar *Cabanzón*, dalen naar *Casamaria* en gaan weer omhoog naar *Merodio*, waarbij we het prinsdom Asturias binnenrijden. Tenslotte dalen we naar *Panes*, waar we om 16.00 bij hotel **Covadonga** binnenstappen. Onze fiets kan in de drankopslag tegenover het hotel. Over de *Rio Deva* komt een nieuwe brug (in 1999 lag de oude er nog mooi bij) en ook de wegen worden aangepast. Vooral in de richting van *Arenas* zal er veel moois worden vernietigd.

Een doedelzakspeler (jazeker, doedelzakken komen niet alleen in Schotland voor!) is steeds in de weer met het bestuderen van nieuw repertoire. We zien hem niet, maar kunnen hem goed horen!

Panes – La Vega

26 juni, 39 km

Er is veel zon bij het opstaan en we hebben een lekker ontbijt voor we om 9.30 wegrijden. We racen net als in 1999 de *Desfiladero de la Hermida* in, en ook dit keer bereiken we een hoge snelheid. In *La Hermida* drinken we koffie met uitzicht op het weggetje dat we in 1999 moesten klimmen naar Linares toe. Wij gaan door naar *Potes* en bij *Lebeña* wordt de vallei wat opener. We gaan in *Potes* even langs de dokter om te zien of er aan de luchtwegontsteking van Jonne nog wat kan worden gedaan. We krijgen een recept mee voor antibiotica en na het boodschappen doen gaan we door naar *La Vega de Liébana*. Een niet al te zwaar stuk zodat we morgen wat meer speelruimte hebben als we de *San Glorio* over moeten. We zitten in **Hostal Rio Frio** met uitzicht op, en gehoor van, de *Rio Quiviesa*. Er valt ‘s-avonds wat lichte regen.

La Vega – Llánaves de la Reina

27 juni, 24 km

Het is wisselend bewolkt als we om 8 uur wakker worden, maar als we om 9.30 weg willen rijden is het beeld totaal anders: veel bewolking en lichte regenval, soms een donderklap. In *La Vega* begint de klim van de *San Glorio* pas echt, en er moet nog 1000m hoogteverschil worden overbrugd. We trekken onze regenkleding aan en vertrekken. De regen zelf valt niet al te hard, een broek hebben we niet nodig, maar door onze inspanning worden we toch al snel erg nat in dat pak! Bij de afslag naar *Vejo* schuilen

we in een bushuisje, de regen is gestopt. Ik trek ook droge kleren aan, want onder mijn regenjack is geen draad meer droog! De omgeving is prachtig en ondanks de laaghangende bewolking is er vrij goed zicht. We vertrekken weer en klimmen gestaag verder, waarbij af en toe flink steile stukken zitten, maar dat wisten we al van 1999. We worden gepasseerd door twee racefietzers. Bij het weilandje bij **KMP 130** staan we weer even stil voor een korte pauze (in 1999 hadden we hier 3 kwartier nodig om bij te komen van de hitte), de lucht trekt nu snel dicht en het zicht is niet meer dan zo'n 40–50 meter. Het is flink kouder aan het worden en in de buurt van het mirador (na de 4 haarspeldbochten) trekken we een body-warmer aan, die al snel daarna moet worden vervangen door een regenjack, het is opgehouden met zachtjes regenen! De klim is nu onveranderlijk zwaar en het duurt langer dan je denkt, ook dat kan ik me van 1999 herinneren, maar nu komt daar nog eens de regen bij die inmiddels neerklettert, de donderklappen om ons heen zijn ook angstaanjagend (althoewel het onweer op grote hoogte tussen de wolken betreft) en vlak voor we de puerto bereiken valt er ook nog eens een partij hagelstenen uit de lucht! De tegenstelling met 1999 kan niet groter zijn! Er valt dit keer op de puerto niets te zien (of het moet de verbaasde automobilist zijn die daar in zijn auto op beter weer zit te wachten en die ineens twee spoken op een tandem voorbij ziet komen!). Wij duiken gelijk de afdaling in, een prachtige afdaling in openbrekende lucht met minder regen, maar we krijgen het nu allebei snel ijskoud door onze natte kleren onder de regenjacks. Ook de handen zijn ijskoud. In *Llánaves de la Reina* kunnen we in **Hotel San Glorio** een mooie kamer krijgen en daar hebben we een warm bad hard nodig. Daarna is een stevige lunch in korte tijd weggewerkt (dat is weer een voordeel van de late lunchtijd in Spanje, we schuiven om 14.30u aan tafel), ook die hadden we hard nodig.

Het dorp is later snel verkend: er is absoluut niets! Het weer knapt aan het eind van de dag behoorlijk op en ook de zon laat zich weer zien. Het blijft wel koud.

Llánaves de la Reina – Velilla del Rio Carrión

28 juni, 42 km

Om 8 uur staan we op en is het al behoorlijk zonnig met veel stukken blauw in de lucht en als we om 9.55 weggijden is het vrijwel geheel onbewolkt! Wel is het nog behoorlijk koud (11°) en onze regenjacks zijn in de stevige afdaling zeker nodig. Het is een prachtige kloof met heel bijzonder gekleurde rotswandden die vol zitten met groen korstmoss. Ook zijn overal fel gele struiken te zien met Brem of Genista en daarnaast enorm veel roze roosjes. Na *Portilla la Reina* komen we een spaanse vrouw tegen die onder haar sjaal een fototoestel verborgen houdt dat ze pas laat zien als ze merkt dat wij ook de omgeving aan het fotograferen zijn. Ook zij doet dat, en ze vertelt dat alles er nu wel op zijn mooist bijstaat. De afdaling tot aan *Boca de Huérgano* is prachtig en daar drinken we koffie op dezelfde plaats als in 1999. Toen zochten we de schaduw op met fris en chips, nu verwarmen we ons in de zon!

We slaan de **LE241** in naar *Siero de la Reina*, maar kopen in een kaasfabriek even buiten *Boca* nog een schapenkaas waar we de komende week nog van zullen eten, het is een heerlijke kaas. Ook brood is bij de kaasfabriek te kopen.

De weg voert ons door een prachtige vallei met vrijwel geen verkeer naar de *Puerto de Picones* van 1316m hoogte. Het weer is nu heerlijk en de temperatuur loopt op tot zo'n 25°, maar uit de zon blijft de wind echter vrij fris. De bloemenpracht langs de wegberm is weer heel bijzonder met distels in rood en paars, gele brem en veel roosjes. Na de *Picones* dalen we mooi naar *Besande* en dan volgt een zgn. “valse klim”^{*} naar de *Alto de la Portilla* van 1275m hoogte. Er is hier een stuwmeer in de *Rio Carrión*. Na de *Alto de la Portilla* komen we in een totaal ander landschap terecht, met andere bomen en struiken, andere rotsen en een geheel ander uitzicht. Je fietst letterlijk een ander decor binnen! We rijden door tot *Velilla del Rio Carrión*, want we weten dat daar een aantal hotels is te vinden. Bovendien hebben we een

^{*} De term “valse klim” gebruiken wij voor die situaties waarbij de weg als je hem ziet vlak lijkt of zelfs daalt, maar in werkelijkheid klim je. Het is niet hetzelfde als “vals plat”, want daarbij is het optisch bedrog minder. Het gezichtsbedrog bij zo'n “valse klim” is verrassend als je later terugkijkt vanaf het hoogste punt, want je ziet dan wel degelijk dat je een aardige klim hebt gehad, terwijl het gevoel dat daarbij hoort er niet was!

geldautomaat nodig, want we zijn door ons geld heen omdat het hotel in *Llánaves* vanmorgen geen betaalingen met de creditcard kon accepteren door falende telefoonverbindingen. Wij komen terecht in **Hostal Stop** op het drukke kruispunt bij de brug. We komen er pas achter dat het zo druk is als we al binnen zijn, want het zag er rustig uit. De drukte komt van al het vrachtverkeer dat er vlak voor langs rijdt op weg naar *Palencia*. Soms staat een vrachtauto een kwartier voor de deur met draaiende motor en zit de chauffeur binnen een *coñac* te drinken. Ook de chauffeur van de streekbus zet zijn bus naast het hostal en laat de motor draaien terwijl hij binnen gaat zitten eten! Gelukkig wordt het 's-avonds rustig en we slapen er verder goed.

Velilla del Rio Carrión – Cervera de Pisuergo

29 juni, 60 km

We staan op met een prachtige blauwe lucht en overvloedige zonneschijn, het wordt dus mooi vandaag en we kleden ons luchtig aan. Als we buiten komen blijkt dat we iets te voortvarend zijn geweest, er staat een ijskoude, keiharde wind, de Cierzo, en die zal de hele dag blijven waaien en dan ook nog eens tegen! We doen de windvaste kleren maar aan en vertrekken om 9.30u. We volgen de “Ruta de Pantanos” over de **P210** langs twee stuwweren: het *Embalse de Compuerto* en het *Embalse de Camporredondo*, waarbij het laatste stuwmeer dient als bron voor het eerste!

We klimmen eerst naar de stuwdamhoogte van het *Embalse de Compuerto*, en dat is een stevige klim, maar in de bossen rijdend valt de wind gelukkig erg mee. Eenmaal op de oever van het stuwmeer aangeland, volgt de weg met rustig klimmen en dalen de oevers van het stuwmeer langs prachtige inhammen, grillige kloven en zijtakken en vooral heel veel groen. In de dorpjes onderweg zijn geen winkels te vinden, maar bars zijn er wel en in *Camporredondo de Alba* en *Triollo* zijn ook hostals/hotels waar je wat kunt eten of drinken. De weg rond de grote zijtak naar *Cardaño de Abajo* is vrijwel vlak en geeft een prachtig overzicht over een groot stuwwergebied, erg mooi. In de bocht van de weg, net voorbij het plaatsje, gebruiken we op een picknickplaats een meegebrachte lunch (met onze heerlijk schapenkaas) – het weer is inmiddels een stuk aangenamer geworden. Hier zien we ook hoe bij een huis dat vlak voor onze neus wordt gerestaureerd, het huis gewoon in baksteen is opgetrokken, waarna er een dun laagje “rots” op wordt gemetseld waardoor het lijkt of het huis uit grote rotsblokken en stenen is opgebouwd en al eeuwen oud is. Bij hoeveel huizen zou dat hier het geval zijn?

Na *Triollo* volgt een aardige klim naar de *Alto de la Varga* (1412m) waar je een prachtige uitzicht hebt op een groot gebied van het Cantabrisch gebergte rond de *Sierra de Peña Labra* in het oosten en de *Peña Prieta* ten zuiden van de *Picos de Europa*. De gehele route is de weg wel verbeterd en gestroomlijnd, maar men heeft de schade aan landschap goed weten te beperken, alles blijft redelijk op schaal van de fietser. De afdaling van 400 meter is mooi overzichtelijk en snel. De afdaling gaat tot aan *Ventanilla*, dan moet je weer 100 meter omhoog om vervolgens aan de andere zijde weer 100 meter te moeten dalen naar *Cervera de Pisuerga* waar wij in **Hotel Peñalabra** zitten, op een rustig gelegen kamer aan de achterkant van het hotel. Cervera is een plaatsje met een aantal zeer oude huizen in het centrum waarbij vooral de pilaren voor ieder gebouw zeer karakteristiek zijn. Het is zaterdagmiddag en vrijwel alle winkels blijken dicht! Gelukkig vinden we nog een supermarkt die open is en kunnen we onze voorraad aanvullen en ons diner voor vanavond gaan uitzoeken, want we eten op onze kamer. De wind in het dorp is weer stevig fris!

Cervera de Pisuergo – Aguilar del Campoo

30 juni, 32 km

Het weerbericht heeft voor vandaag mooi weer voorspeld, maar als we opstaan is het zwaar bewolkt en er staat opnieuw een keiharde wind! Bovendien is het 10°! Zijn we wel in Spanje? Om even over 10 rijden we weg en na één kilometer stoppen we om de haarbanden en bodywarmers aan te doen, en na de volgende kilometer stoppen we opnieuw om nu de lange broek maar aan te doen! Daar blijven we de rest van de tocht in rijden, het zal die dag niet warmer worden dan die 10°! We rijden naar *Salinas de Pisuerga* (en passeren weer Muda met zijn bici-caril, zie het verhaal uit 1999), enige tijd meerrijdend met een spaanse fietser die op de spoorwegovergang met zijn fiets in de rails was komen te zitten en geval-

len. In *Salinas* vervolgt hij zijn weg en gaan wij koffiedrinken om op temperatuur te komen. Ook in de bar is het weer het gesprek van de dag. Iedereen vindt het winter!

We nemen hier de afslag naar *Barrio Santa Maria* en *Barrio San Pedro*. Het is een zeer rustig gelegen weggetje om het stuwmeer heen (zie ook het verhaal van Minko Oh uit 2000 op <http://www.hacom.nl/~moh/>). Het is een fraai, heuvelachtig landschap waarin het wat prettiger fietsen is dan langs de hoofdweg, vooral omdat we de wind nu even wat gunstiger hebben. Bij *Santa Maria* zit een grote ooievaarkolonie (op tientallen masten en kerktorens) flink te kleppen, een leuk gehoor. We rijden verder, maar bij het naderen van *Aguilar de Campoo* hebben we de koude wind weer fel tegen. In *Aguilar* nemen we een flinke bak koffie en een stuk tortilla om aan te sterken, de zon komt soms ook al even door, maar de koude wind blijft. We besluiten om het vandaag bij een kort stukje te laten, tegen de wind in fietsen kunnen we thuis nog vaak genoeg! We vinden in hotel **Villa de Aguilar** een goede kamer (we kennen het hotel nog van 1999, de kantellampjes op de kamers zijn er nog).

Na een korte rust gaan we *Aguilar* verkennen. Er blijkt hier een (3-daags) festival van straatartiesten te zijn dat vandaag zijn slotdag heeft. Het is er een drukte van belang en we zien later een leuke straatvoorstelling. *Aguilar* is bovendien ook nog eens helemaal volgeplakt (achter werkelijk ieder raam en in iedere etalage en aan alle balkons) met de kreet: “Fontaneda es de Aguilar”. Het blijkt te gaan om de mariakaakjesfabriek van Fontaneda die overgenomen is door een grote multinational die de fabriek wil sluiten of verhuizen. Het dorp is er van afhankelijk en wil dat uiteraard niet. Zelfs in de kerk staat op het altaar een grote doos van die koekjes!

Op de kermis eten we eerst een portie Churros voordat we later in de stad gaan eten.

Aguilar del Campoo – Valdelateja

1 juli, 68 km

Een strakblauwe lucht als we opstaan en dat blijft ook zo. We rijden om 10u weg, nog wel in lange broek, maar al bij de eerste heuvel gaan de pijpen ervanaf. We fietsen 5 km naar het noorden en slaan dan bij *Quintanilla de las Torres* af op de **CA273** naar *Cezura*. Deze weg daalt voornamelijk naar het Ebro-dal en voert door prachtige landschappen met veel groen en bloemen, maar ook met veel prachtige oude romaanse kerkjes die hier over het landschap zijn uitgestort! Werkelijk prachtige exemplaren zijn erbij. Wel jammer dat ze dicht zijn.

De temperatuur stijgt, er is weinig wind en we fietsen hier met groot plezier, en de warmte doet Jonne goed, want de koude wind van gisteren heeft haar keel flink aangetast. In *Villanueva de la Nia* staat een Posada en daar drinken we koffie in de hete zon. Dit zou een prachtige verblijfplaats zijn geweest als we geweten hadden dat het er was, maar in geen enkele gids hadden we dit aangetroffen.

Als we verdergaan komen we in het stroomdal van de Ebro aan, en tot aan de aansluiting met de **N623** (bij *Escalada*) rijden we op een traject dat zonder meer de eretitel die ik in 1999 toekende aan het stuk tussen *Villarcayo* en *Oteo*, kan overnemen. Het gaat om de eretitel: “**mooiste en rustigste fietsroute van Spanje**”. De weg die we rijden is zo onbeschrijfelijk mooi, zo fantastisch om te fietsen, zo’n prachtige omgeving, bergen, bergwanden, rivieroever, mooie plaatsjes, begroeiing, watervallen, bochten, gorges en verrassende uitzichten dat iedere beschrijving de route onrechte aandoet. Ga er heen en ervaar het zelf, het gaat om de **CA273**, **CA275** en **CA631**.

Polientes is een rustig plaatsje met 3 verblijfsmogelijkheden, en het wordt ook mooi gerestaureerd, maar het is zulk lekker fietsweer dat we verder willen fietsen. We hopen dan maar dat er plaatsen verdorpen zijn waar wél hotels zijn die niet in onze gidsen staan vermeld (zoals in *San Martin de Elines*, waar ook een posada is). De weg is tot aan de provinciegrens met Burgos van “patchwork” kwaliteit, daarna wordt hij beter. Vanaf de provinciegrens is het onvoorstelbaar wat de natuur hier teweeg heeft gebracht: steile rotswanden waarop weer andere rots-stapels staan, een ongelooflijke waterval bij *Orbaneja de Castilla* (waar ook een hostel/posada schijnt te zijn), en dan nog de weg zelf die langs de oevers draait en keert in alle kompas-richtingen. Een bijzonder moment is als je de prachtige rotsstapelingen ter hoogte van *Orbaneja* van twee kanten te zien krijgt, want na het passeren van de fraaie waterval en het nemen van de grote bocht rijd je achter diezelfde rotswand langs. Een prettige fietsbijkomstigheid is dat de weg hier nog steeds daalt en dat er zodoende vrijwel zonder verbruik van energie kan worden gereden.

Bij *Escalada* sluiten we aan op de **N623** (van *Santander* naar *Burgos*) en is het uit met de pret, maar niet voor lang, want bij het benzinestation weten ze ons te vertellen dat er in *Valdelateja* (4 km verderop) een **Balneario** is te vinden. Er zijn twee manieren om daar te komen, en wij nemen de verkeerde:

Je gaat bij de eerste afslag het dorp *Valdelateja* binnen en komt terecht in een duizelingwekkende afdaling en smalle steile straatjes waar op geen enkele wijze iets is te zien dat wijst op een **Balneario**. Helemaal beneden bij de brug meen ik iets te herkennen, ik zie in ieder geval een bordje “*Meson*”, en we slepen de fiets omhoog om te informeren. Het blijkt alleen maar een restaurant te zijn, maar ze weten wel waar we heen moeten. Terugrijden dus, en dan het onverharde weggetje nemen even vóór de brug. Dat doen we, en we fietsen nu een kilometer of 3 – zonder te weten of we echt goed rijden – maar uiteindelijk komen we toch bij het **Balneario** uit en ze hebben gelukkig nog plaats ook!

De goede manier gaat zó:

Blijf gewoon op de hoofdweg rijden tot je een toegangspoort en een bord ziet dat je via een (wel heel steil) geasfalteerd weggetje snel bij het **Balneario** brengt.

Het **balneario** ligt prachtig in een diepe vallei verborgen langs een fraaie rivier met hoog oprijzende, rood-zwarte rotswanden. Er zijn wandelpaden uitgezet naar het dorpje *Valdelateja*, maar die paden zijn niet echt vaak gebruikt of worden niet goed onderhouden, want we lopen er een stuk van maar komen vast te zitten in de halve wildernis.

We eten ‘s-avonds lekker in het mooi ingerichte restaurant.

Valdelateja – Poza de la Sal

2 juli, 45 km

Het is zwaarbewolkt en grijs voor de verandering en na een goed ontbijt rijden we weg om 10.30u. Het steile weggetje (12%–15%) dat we gisterenavond verkend hebben, en dat de officiële toegangsweg is, kunnen we fietsend voor 4/5 opkomen, maar dan moeten we afstappen. We zijn toch nog snel op de **N623**, dalen dan mooi naar *San Felices* en nemen 4 km verder de afslag naar *Sedano* via de **BU514**. Tot aan *Moradillo* rijden we licht klimmend over prachtige weggetjes zonder verkeer en door een groen en vruchtbaar landschap. De dorpjes doen aan de middeleeuwen denken. Na *Moradillo* volgt een pittige klim naar *Quintanaloma* over een geheel vernieuwde weg die er in de zon genadeloos bij zou liggen. Wij fietsen nu echter gelukkig nog onder een dik wolkendek. Het is volkomen onbegrijpelijk waarom die weg is vernieuwd, want het is nog geen 4 kilometer, en ervóór en erná is de weg nog van middeleeuwse kwaliteit. Misschien heeft hier een keer een aard-verschuiving plaatsgevonden en hebben ze toen van de gelegenheid gebruik gemaakt om alvast een deel van de weg “aan te passen” (de rest misschien in 2010...?).

Na *Quintanaloma* – dat een of andere onderscheiding heeft gekregen omdat het zo mooi gerestoureerd is, misschien hoort dat stuk weg daar dan ook wel bij – rijden we over een hobbelweg over de hoogvlakte die er kaal uitziet. We sluiten aan op de **BU503**, klimmen gestaag door, passeren de **BU629** en klimmen verder over de **BU502** naar de hoogvlakte van *Altotero* waar onze klim op 1115 meter eindigt. De bewolking is inmiddels aan het openbreken en in de zon is het af en toe al flink heet, hoewel de wind zelf nog koud is. En waaien doet het hier! Dat is ook de reden dat hier een windmolenpark staat (en nog wordt uitgebreid) met honderden windmolens! Zoveel bij elkaar hebben we er nog nooit gezien, zover het oog reikt staan ze mooi in het gelid. We hadden wel vaker rijen windmolens gezien in dit deel van Spanje, maar dat waren er dan nooit meer dan 50, maar hier tel ik er al snel 250!

We houden een flinke rustpauze voordat we beginnen aan de spectaculaire afdaling naar *Poza de la Sal* over een zeer fraaie slingerweg door een zeer ruig en woest landschap vol met oude kastelen, kloosters, kerken en resten van huizen en oudere bewoning. Het uitzicht in het dal is fenomenaal en je kijkt naar de *Montes de Oca* tussen *Burgos* en *Briviesca*. *Poza de la Sal* dankt zijn naam aan de zoutwinning die hier al in de oudheid plaatsvond. We vinden in het smaakvol ingerichte **Casa Martin** een goede plek. Het is inmiddels heet geworden en na de siesta lopen we naar het kasteel dat hoog boven het dorp uittorent, we zagen het straks in onze afdaling al liggen. We klimmen er via een steil pad naar toe en kunnen ook

(de resten van) het kasteel zelf in. Je heb er een fantastisch uitzicht op de vlaktes tussen het Cantabrisch gebergte en de *Sierra de la Demanda*. Het is vrijwel onbewolkt.

Poza de la Sal – Santo Domingo de la Calzada

3 juli, 76 km

Prachtig weer als we opstaan, en dat blijft zo de hele dag. We hebben bij de start nog wel een vestje nodig, maar dat kan bij de eerste beklimming al uit. We rijden over de **BU502** naar *Cornadilla* en slaan dan af naar *Briviesca* over de **BU510**. Je kunt de route wat verkorten door via *Hermosilla* te rijden, maar ik mis die afslag. Tot aan *Briviesca* hou je een mooie terugblik op *Poza de la Sal* en de hoogvlakte waar al die windmolens op staan. Gisteren hadden we noordenwind, maar vandaag is hij gedraaid en hij komt nu stevig uit het westen, voor ons is dat zijwind. Dat is vervelend fietsen op de tamelijk saaie weg naar *Briviesca*, want er zitten niet veel bochten in en je moet je op zo'n tandem aardig inspannen als je zijwind hebt.

In *Briviesca* lunchen we op het dorpsplein, het is een druk plaatsje. We rijden verder over de **BU710** richting *Belorado*. Het is eerst nog klimmen, bij *Bañuelos* gelukkig dalen (met stevige tegenwind), dan weer wat klimmen om tenslotte, bij de splitsing bij de **BU712** naar *Quintanalaranco*, aan een 12 kilometer lange afdaling met wind in de rug te beginnen. Nú kunnen we opschieten! Met 30–35 km/u zoeven we voort door een verder niet zo heel interessant gebied, maar onze snelheid maakt veel goed. Bij *Cerezo de Río Tirón* is een kleine handicap, want de brug in het dorp is afgesloten. Via de marmergroef vóór het dorp is wel een omleiding, maar gelukkig is er voor voetgangers een noodbrug gemaakt, en daar kunnen we met de tandem ook overheen. We komen nu weer op de **BU710**, hebben de wind weer in de rug en vervolgen onze race! Het ene na het andere dorp flitst voorbij, we rijden de provincie *La Rioja* binnen, de weg wordt nu de **LR200** en na *Herrameluri* de **LR201**, de wind komt nu weer iets zijwaarts, maar we denderen rustig voort en we belanden in een belangrijke plaats langs de Camino de Santiago: *Santo Domingo de Calzada*. Het Parador heeft wel plaats, maar een kamer zonder uitzicht (maar wél Jacuzzi en airco) voor € 140 vinden we toch wat duur, dan ben je bijna verplicht om de hele tijd in je Jacuzzi te gaan liggen. We gaan naar **Hotel Corregidor** dat minder dan de helft kost en ook in het centrum ligt. In het stadje zijn op talloze plaatsen speciale onderkomens voor pelgrims o die de “officiële” route lopen of fietsen, maar daar kunnen – en willen – we geen gebruik van maken.

Santo Domingo de la Calzada – Anguiano

4 juli, 44 km

Het is zwaar bewolkt als we om 10.40u wegrijden. De weg naar *San Millán de la Cogolla* klimt en daalt, maar heeft vóór *Villar de Torre* een spectaculaire afdaling waar we een daalsnelheid van 66 km/u bereiken. In het **Monasterio** van *San Millán* drinken we koffie (er is ook een hotel gevestigd) en daarna rijden we onder een geleidelijk aan openbrekende lucht naar Villaverde en dan met een mooie afdaling naar *Bobadillo*. We naderen nu weer het echt mooie en indrukwekkende landschap van de *Sierra de la Demanda* met zijn woeste bergen, gorges, rivieren, bossen en indrukwekkende uitzichten. Na de hoogvlaktes van de afgelopen 3 dagen een prettige verandering.

We doen nog even boodschappen in *Baños de Río Tobía* en dan rijden we de mooie vallei van de *Rio Najerilla* in over de **LR113**. In *Anguiano* houden we halt voor een lunch. Omdat het hotel naast het restaurant verbouwd wordt en het **Monasterio** in *Valvanerde* voor vandaag te ver weg ligt gaan we naar het **Casa Rural** in het dorp, dat door de slager wordt verhuurd. We hebben een kleine kamer, maar met een eigen badkamertje en balkonnetje erbij. We passen er net in met alle spullen! De fiets kan gewoon in de gang worden gezet.

Wij maken nog een flinke wandeling over de **GR93** die hier passeert en komen een spaanse wandelaar tegen waar we een heel gesprek mee hebben. Het is hier een prachtig wandelgebied.

Anguiano – Monasterio de Valvanera

5 juli, 15 km

Het is strakblauw en de zon schijnt volop. We vertrekken voor het eerst deze vakantie zonder extra kleren aan! De weg klimt en daalt prachtig langs de *Rio Najerilla* en de afslag naar het Monasterio is binnen het uur bereikt. Dan volgt een 5 km lange en pittige klim naar het Monasterio zelf, een hoogteverschil van ruim 300 meter. Het is inmiddels heet geworden (28°) en het zweten kan beginnen!

In 3 kwartier zijn we bij het Monasterio waar we een rustige kamer hebben met mooi uitzicht op de vallei. De monnik die ons ontvangt wil alsmaar frans tegen ons praten terwijl hij toch ook goed spaans spreekt en wij ook alleen maar in het spaans antwoorden! Daarentegen probeert het meisje dat 's-avonds bedient in het restaurant, alsmaar haar kennis van het engels op ons uit. Dat valt niet mee, want veel woorden kent ze niet of gebruikt ze verkeerd ("cafe solo" = "only coffee"), maar ze is de vriendelijkheid zelve. Het eten in het restaurant valt tegen en is vooral lauw.

Wij wandelen 's-middags de **GR93** die ook hier langskomt en die over de *Pancrudo* (2012 m) gaat. Het valt een beetje tegen, want het pad volgt grotendeels de onverharde weg die hier ook loopt (en waar een auto ons tegemoet komt) en we wandelen de hele tijd in de zon terwijl er prachtige paadjes tussen het groen op ons liggen te wachten! Daarom dalen we af naar de rivier, zo'n 100 meter lager dan het Monasterio, blijven daar een tijdje en wandelen een stuk langs die rivier. Het Monasterio ligt hier overigens prachtig in deze vallei, maar voor ons zijn de wandelmogelijkheden te gering, dus zullen we morgen weer verder trekken. Onze fiets staat in de grote ruimte hal bij de ingang van het hotel.

Monasterio de Valvanera – Neila

6 juli, 44 km

We doen rustig aan bij het opstaan, het dal hangt nog vol met nevel en ook rond de toppen is dat het geval. Wel is de zon bezig zijn werk te doen, en wij gebruiken eerst maar eens een uitgebreid ontbijt. In de afdaling om 10.40 hebben we nog even een broek en windjack nodig, maar als we na 10 minuten beneden zijn schakelen we over op zomerkleding. De weg volgt nu op prachtige wijze de vele windingen van de rivier door een smalle kloof. Iedere bocht levert weer een nieuwe verrassing op en we hoeven maar licht te klimmen naar de stuwmeerhoogte, waarvan de dam 2 kilometer voorbij Viniegra de Abajo ligt. We drinken in de Venta Goyo nog koffie. Er is hier ook een mooi hostel. Langs deze weg (ná het Monasterio) zijn in feite 3 mogelijkheden om de Sierra de la Demanda te verkennen:

1. De **LR332** naar *Brieva* en *Ortigosa*
2. De **LR333** naar *Viniegra de Arriba* en *Montenegro de Cameros*
3. De **LR113** vervolgen naar *Mansilla* en dan later weer meer splitsingen

Omdat 1 ons te vroeg in de buurt van *Logroño* brengt, en 2 wegens "Caretera Cortado" niet in aanmerking komt, blijft voor ons alleen over om onze weg te vervolgen. In een van de vele bochten komen we een Engelse fietser tegen die vanmorgen nog regen heeft gehad. Hij komt van dezelfde kant als wij en rust hier even uit voor een lunch. Hij is op weg naar *Valencia*!

Het is nu mooi blauw geworden en de zon is heet, maar ook de wind blaast nog krachtig, en in iedere bocht die naar het zuiden draait krijgen we die vol tegen. Eenmaal op stuwmeerhoogte blijft de weg vrijwel vlak en volgt zijn bochtige traject langs de oevers. De harde wind veroorzaakt schuimkoppen op het stuwmeer! Wij rijden door tot *Villavelayo* waar de onverharde Camino Forestal inmiddels is verhard zonder de natuur geweld aan te doen (ze kunnen het dus wel!). Deze doorsteek scheelt ons al gauw een kilometer of 20 omrijden (via *Huerta de Arriba*) en het is een prachtige route met een en al natuur langs de snelstromende *Rio Neila*. Wij rijden stroomopwaarts met af en toe een korte stevige klim, maar vaker is het licht klimmen. Er zijn een paar mooie rustpunten, en van de wind hebben we hier vrijwel geen last meer.

Het hotel in *Neila* kennen we nog uit 1999 en er is nog plaats. Het wordt in deze streken trouwens nu drukker vanwege **San Fermin** (de stierendrijsjacht) in *Pamplona* dat morgen gaat beginnen en een hele week zal duren. Het winkeltje waar we in 1999 nog boodschappen konden doen is nu verdwenen.

In het dorp staan trouwens veel ezels in de schaduwrijke steegjes tussen en achter de huizen, een grappig gezicht, ze duiken werkelijk overal op!

Wij maken een mooie wandeling door de heuvels achter ons hotel en eten later in het hotel, waarbij we een stuk zalm op tafel krijgen dat normaliter voor 10 personen is bedoeld. Het is gegrild, maar van binnen vrijwel rauw, dus we sturen het terug om opnieuw onder de grill te leggen, maar heel veel beter wordt het daar niet door, wel droger. Jammer, want met een kleiner stukje, goed gegrild, waar we zeer blij geweest.

Neila – Salduero

7 juli, 43 km

In 1999 stonden we op in een dikke grijze soep, nu staat de zon al op volle kracht te schijnen en het zal een hete dag worden met temperaturen van 17° tot 34°! De wind waait al warm als we om 10 uur weggrijden. De klim naar de *Puerto El Collado* is 4 km lang en gaat tot 1404 meter, met vlak voor de top een gemeen stukje 13%. We doen er 40 minuten over. De dan volgende afdaling naar *Quintanar de la Sierra* is overzichtelijk en goed te doen en kennen we van de klim in 1999 toen het zeer heet was. In *Quintanar* eten we churros en vinden bij de turismo op het dorpsplein eindelijk de topografische kaart waar ik al zo lang naar op zoek ben. We zien dan dat we eigenlijk in *Neila* hadden moeten blijven om de meertjes die daarboven in de bergen zijn te bezoeken, maar we hebben geen zin om terug te gaan en bewaren dat dan wel weer voor een andere keer! Na bij de bakker lekkere broodjes te hebben gekocht (ze zijn vers en komen zo uit de oven), rijden we naar de "*Necropolis de Revenga*" even buiten *Quintanar* waar een prachtige picknickplaats is en waar velen naar toe trekken voor een koele plek in de bossen. We kenden deze plek uit 1999, toen zaten we er vrijwel alleen, nu is het behoorlijk druk, maar we hebben nog een mooie plaats in de schaduw. We rijden verder over de weg die we ons nog goed herinneren van 1999. Net als toen krijgen we hier sterke associaties met onze fietstochten in Amerika. De klim bij het binnenrijden van de provincie Soria is pittig en 2 kilometer lang, maar vooral door de hitte is hij zwaar om te doen. Daarna passeren we de plaatsjes in sneltreinvaart, want we dalen stroomafwaarts met de *Rio Duero* mee. In *Covaleda* nog wat boodschappen en bij dezelfde bron als in 1999 (langs de weg) weer even bijkomen voor we om 15.00u in *Salduero* aankomen waar we in **Hostal Las Nieves** een prettige kamer hebben. In 1999 stopten we hier 's-ochtends vroeg voor een ontbijt! Buiten is het 34°! We wandelen later naar *Molinos de Duero* waar ook nog eens 3 hostals zijn (die niet in de gidsen staan) en via een soort koeienpad langs de rivier weer terug naar ons hostel. Het betreft later en er valt een stevige bui. Wij eten heerlijk in het restaurant.

Salduero –Villoslada de Cameros

8 juli, 45 km

Als we om 7 uur wakker worden is de lucht nog stralend, maar op de TV zien we in het weerbericht al naderend onheil! En inderdaad, als we om een uur of 9 de fiets gaan optuigen, hangt er een zware onweersdreiging die om 9.30u tot ontlading komt. We kijken vanuit onze hotelkamer naar het prachtige vuurwerk in de lucht in de bergen tegenover ons, en een ware stortbui overvalt het dorpje (de fiets staat droog op het terras). Het ziet er spectaculair uit; hoeveel buien zullen vandaag nog volgen? Om 10.15 is het voldoende opgeklaard om te vertrekken en na nog een kop koffie rijden we om 10.40 weg met de regenjacks maar wel aan want het blijft druppelen. In 15 minuten zijn we in *Vinuesa* waar we moeten bepalen welke kant we opgaan. Het probleem is dat we vandaag de *Puerto Santa Inés* over moeten, maar die is 1753m hoog en we willen er wel droog en veilig overheen!

We gaan maar eens langs bij de Ayuntamiento om wat gegevens over hotels op te vragen in de provincie, want we willen weten of er in *Montenegro de Cameros* een hostel is, want dat staat op de topografische kaart. We gaan ook nog naar het postkantoor om in het telefoonboek te zoeken en het blijkt dat de man die daar werkt ons twee dagen geleden in *Neila* heeft zien fietsen! Informatie over hotels kunnen we echter niet vinden, en ook de turismo is vandaag gesloten zodat we ook daar niets te weten kunnen komen. We gaan wat eten en wachten hoe het weer zich ontwikkelt. Rond 12.30 lijkt het erop

dat de klim zonder problemen kan worden gedaan, want de zon is inmiddels flink aan het schijnen en de bewolking ziet er vriendelijk uit. Onweer is in de verste verte niet meer te bekennen.

Als je in *Vinuesa* met je rug naar het gebouwtje van de turismo gaat staan zie je direct voor je (nog vóór de brug) een smalle weg die naar een paar hotels gaat, maar die je ook verder uit kunt rijden en die na 8 km aansluiting geeft op de **SO830**. Het is een echte camino forestal met veel loslopend vee (koeien en paarden), houtkap en een prachtige, rustige omgeving. De weg klimt heel licht en is goed fietsbaar. Het wegdek is ook in orde. Eenmaal op die **SO830** komen de echte steile stukken, vooral tussen **km10** en **km13** zitten hele lappen van 10%. Het weer is zeer fraai met veel zon, maar als we bij **km14** aankomen zien we achter ons het dal snel dichttrekken en er zijn ook al donderklappen te horen. Het is altijd verrassend om te zien hoe snel het weer in de bergen kan veranderen! In 10 minuten tijd is het compleet omgeslagen!! We rijden de laatste 4 km zonder nog te stoppen en zijn om 15.00u boven, een half uur vóór de planning. Achter ons is het een zware en dreigende onweerslucht, in de afdaling schijnt nog volop de zon, en wij drinken en eten nog even wat voordat we gaan dalen. Er dreigt hier nu ook onweer en regen, en de regenpakken trekken we uit voorzorg maar aan. We springen op de tandem terwijl de eerste druppels vallen. We dalen snel maar voorzichtig want er is hier veel minder beschutting dan aan de andere zijde en we willen vóór het onweer uit rijden. De fiets rijdt merkwaardig instabiel en het euvel is snel gevonden: de achterband loopt snel leeg!?!@#*&!!? Hoe kan dat nou? Waarschijnlijk op de top in een doortje of klein stukje glas gestaan, want het gaatje is maar heel klein ontdek ik later. Ik pomp de band weer op, maar hij loopt te snel leeg om te kunnen blijven fietsen. Goede raad is duur, de regen valt nu echt, het waait hard en het onweer nadert gevaarlijk snel! In de bocht vlak voor km20 is een diepe kloof. We zetten de fiets tegen een bord naast de vangrail (die de hele bocht bestrijkt) en gaan zelf in de lage struiken zitten bij een kleine groep bomen. De hogere bomen staan verder weg. We maken ons klein en gaan er onder zitten afwachten, want veel meer kunnen we niet doen. Het onweert nu flink, de regen valt gestaag en de bliksem is af en toe gevaarlijk dichtbij. We rekenen er maar op dat de vangrail die verderop staat een goed afleider is, en we zien op een gegeven ogenblik ook vonken over de vangrail lopen!!

Af en toe passeert er een auto en spring ik op om te zien of het een voertuig is dat ons mee zou kunnen nemen naar beneden, maar dat gebeurt niet. Na een goed halfuur klaart het weer op en kan ik de band vervangen. Het is wat lastig om de achterband onderhanden te nemen want doordat er nog een extra trommelrem op dat achterwiel zit kun je het wiel niet zomaar met de uitvalnaaf loskrijgen. Er is extra gereedschap voor nodig. Ik leg een nieuwe band om, controleer de buitenband op beschadiging maar kan niets ontdekken. De binnen-band gaat mee voor reparatie. Het is inmiddels weer droog, en met ruim een uur vertraging vervolgen we onze afdaling. Het voordeel is nu wel dat we een prachtige, overzichtelijke afdaling hebben, waarin je niet meer in de regen fietst. Het is onvoorstelbaar dat we hier in 1999 met een 1:1 verzet naar boven zijn gekomen, want er zitten behoorlijk steile stukken tussen en we rijden nu met 28x30 als lichtste verzet (0.93:1) en dat scheelt toch wel hebben we gemerkt. Maar ja, we zijn ook weer een paar jaar ouder...

In *Montenegro* is een bar, ze verhuren soms ook kamers, maar vandaag hebben ze er geen zin in. Wij gaan door naar *Villoslada de Cameros* over een prachtig licht dalend weggetje en we racen erover heen. Mooi groen en aantrekkelijk om te fietsen, het beeld van 1999 klopt nog! In *Villoslada* staat een hostel op de hoek vóór de brug als je binnenkomt, maar dat wil ook geen gasten hebben vandaag! In het centrum zit **Posada de Hoyos de Iregua**, maar de eigenaar moet gebeld worden. De telefoon krijgt geen verbinding, de slager stuurt me door naar de vader van de eigenaar, maar die is ook niet te vinden! Er arriveert inmiddels een groep spaanse fietsers die ook onderdak zoekt, en met verzamelde inspanning en hún telefoon lukt het wel om de eigenaar te bellen. Die arriveert na 10 minuten en we hebben een prachtige kamer in een prachtig gebouw met mooi uitzicht op de rivier en het dal. De groep spaanse fietsers vindt het te duur en zij gaan naar het **Casa Rural** aan de overkant. We zien ze later hun fietsen stallen, wel jammer dat we ze niet meer spreken, want het is wel eens leuk om zo te horen wat hun ervaringen zijn. Ze dragen wel allemaal valhelmen en rijden op ATB's met niet al te veel bagage. Ze hebben veel belangstelling voor onze fiets.

Het dorpje is tegen een steile helling opgebouwd en in de straatjes zijn vaak trapjes i.p.v. een normaal wegdek. Ook de toegang naar onze posada moet via een trap, een hele klus met een bepakte tandem!

Er staan mooie oude panden in dit dorp maar ook wat vervallen troep. Veel huizen hebben een prachtig blazoën aan de gevel gebeeldhouwd. We eten 's-avonds in het mooie restaurant en krijgen een heel bijzonder voorgerecht: Cardo met notensaus. Dat is de steel van een distelplant die we een paar dagen later inderdaad op de velden zien staan. Het smaakt uitstekend!

Villoslada de Cameros – San Román de Cameros

9 juli, 50 km

We rijden om 11u weg en dalen snel naar de **N111** om dan snel verder te dalen van *Villanueva de Cameros* waar we in 1999 ook al waren. We drinken koffie in dezelfde bar en gaan dan op weg naar *Ortigosa*. Het is een klim naar stuwmeerhoogte over mooie weggetjes met weinig verkeer. We gaan verder naar *El Rasillo* dat weer uit zeer veel zeer steile straatjes bestaat en waar we wat boodschappen doen. We dalen daarna via een spectaculaire kloof langs *Nieva de Cameros* opnieuw naar de **N111** toe en moeten dan besluiten wat te doen: naar *Logroño* of eerst nog ergens anders heen? Het wordt iets anders. We steken de **N111** over en gaan beginnen aan de klim van de *Puerto La Rasa*. Het is tot nu toe steeds zeer mooi weer geweest, maar er komt wel meer bewolking opzetten en deze klim is behoorlijk zwaar en kent vooral na *Almarza de Cameros* een aantal stukken oplopend tot 14%, waar we maar gaan lopen. In *Almarza* zelf is een aantal **Casas Rurales** te vinden, maar verder is het plaatsje zo dood als een pier. De aangekondigde bar is absoluut niet te vinden en uit vele huizen klinkt dreigend hondengeblaf.

De klim naar de puerto is vanaf de **N111** precies 10 km lang, en ook de afdaling naar *Jalon de Cameros* is 10 km lang. Het hele gebied is vrijwel onbewoond, kent veel veeteelt en is begroeid met lage struiken en planten. Er is nauwelijks bos en alles oogt zeer desolaat. We komen 3 auto's tegen op de 20 km lange tocht! We dalen snel verder naar *San Román de Cameros* waar we na enig zoeken en vragen in **Casa Rural Tejada** zitten. Als we later in het dorp gaan eten regent het pijpenstelen, en ook als we weer terug gaan regent het nog steeds. We hebben gelukkig een paraplu kunnen lenen. Ook gedurende de nacht regent het langdurig. De fiets staat droog onder het grote balkon van het huis op de afgesloten binnenplaats.

San Román de Cameros – Calahorra

10 juli, 97 km

We zitten nu in de vallei van de *Rio Leza* en als we om 9.30 weggrijden hebben we aan de oostkant zon en aan de westkant donkere wolken. Het is een onvoorstelbare vallei. Na *Terroba* een zeer diepe Cañon met steile rotspartijen, de rivier in de diepte en een prachtige natuur met indrukwekkende uitzichten. Na *Soto de Cameros* klimt de weg langs prachtige bergen hoger en hoger het dal uit, waarbij talloze roofvogels rondom de hoge rotsen vliegen. Uiteindelijk volgt bij de afslag naar *Trevijano* de apotheose van dit alles en begint de afdaling in het open dal rond *Ribafrecha*. Vooral de verandering van landschap is hier weer heel opvallend waarbij je uit een enorm woest en ruig berglandschap in een vriendelijk open vallei terecht komt met veel wijnbouw en overzichtelijke heuveltjes.

In *Ribafrecha* komen we via duizelingwekkend steile straatjes van 20%–30% in het centrum terecht waar we boodschappen doen. Het weer is niet slecht en er is vrij veel zon met af en toe wat dreigende bewolking. We dalen verder af naar de rivier, en via een gehavend weggetje sluiten we weer aan op de route naar *Ventas Blancas* via vriendelijke heuveltjes en verder naar *Murillo de Rio Leza*. Daar houden we een lange pauze en via de **LR259** – een saaie weg – gaan we door naar *Galilea*. Daarna komen we bij de **N232** naar *Calahorra* waar we optimistisch deze weg willen volgen, er vanuitgaand dat de vrachtwagens wel op de parallel lopende autovia (**A68**) zullen rijden. Wat een misrekening! Al die vrachtwagens zijn te beroerd om een paar dubbeltjes extra te betalen op die tolgeweg, en rijden dus allemaal in file op die **N232**! Al na 300 meter geven we de moed op en keren terug. We rijden nog liever 40 kilometer om dan nog één kilometer op deze weg te moeten rijden. Via *Alcanadre* dalen we af naar de *Ebro* door een merkwaardig verweerd landschap met veel oude nederzettingen. Het is triest om te zien dat bij het passeren van de **A68** (de tolgeweg), deze weg vrijwel leeg is en in ieder geval niet door vrachtwagens wordt gebruikt. Hoeveel geld wordt hier door wie weggegooid? (Veel van de door Spanje aangelegde wegen worden betaald met geld uit de EG!)

Wij karren nu vrolijk voort via *Lodosa* over de **NA134** naar *Cárcar* en *San Adrián* om uiteindelijk via de **LR134** rond 18.00u in *Calahorra* aan te komen waar we via de turismo in **Hotel Chef Nino** een goede kamer vinden. Onze fiets kan in de grote garage/bergplaats onder het hotel.

Calahorra – Logroño

11 juli, 85 km

Om 10u rijden we weg richting *Arnedo*, nog niet wetend waar we vandaag uit zullen komen, want we hebben nog een reservedag om in *Logroño* te komen. Tot onze verrassing begint in *Calahorra* een van de **Vias Verdes** die we thuis in een boekje hebben staan dat we hier in het voorjaar hebben gekocht. Het gaat om fietsroutes die over oude (niet meer in gebruik zijnde) spoorwegen gaan. Dit traject gaat helemaal door tot *Arnedillo*! Wij rijden het traject tot aan *Arnedo*. Tot aan *Autol* is het een soort duinfietspad waarbij vrij veel groen (tussen het wegdek door) de kop opsteekt! Af en toe moet het pad worden gedeeld met auto's en soms rijd je tussen wat industrieterrein en afvalbergen door.

Ná *Autol* is er een heel mooi verlicht tunneltje van zo'n 600m lang. Sommige lampen doen het niet waardoor het wegdek slecht te zien is. Voorzichtig rijden dus. De tunnel daalt licht (naar *Quel* toe). In *Quel* drinken we koffie en rijden dan langs de prachtige *Cuevas de Quel*, een groot complex grotwoningen langs de rivier. Bij *Arnedo* moeten we dit pad verlaten om af te slaan naar het noorden. Via de **LR123** naar *Lodosa* is het een korte klim en dan een afdaling die eigenlijk tot aan de *Ebro* duurt, op één plaats, net voorbij *El Villar de Arnedo* weer onderbroken door een klim. In *Lodosa* weer even pauzeren bij het zwembad en dan weer verder langs de fraaie bergwand die we gisteren vanuit *Alcanadre* zagen liggen.

Na *Mendavia* is het uit met de pret. De weg is recht, vals plat en vooral erg druk. We zetten het verstand op nul voor de laatste 20 kilometer. Af en toe een korte pauze en om 17.20 rijden we bij camping **La Playa** het terrein op waar het ook mogelijk is om een bungalowhuisje te huren. Daar zullen we de komende 2 dagen doorbrengen.

Je kunt het laatste stukje van deze route mooi langs de rivier rijden:

Na het cementerio (de begraafplaats) zie je aan de linkerkant van de weg een soort woonkazerne, en het gravelpad nog vóór dat gebouw moet je nemen. Bij de stenen brug volg je het tegelpad en gaat dan door een tunneltje. Je komt dan langs het **Museo de ciencias** en gaat dan het tunneltje onder de stalen brug door. Blijf het pad volgen en bij de grote voetgangersbrug rij je over het pad langs de oever zo naar de camping toe.

Logroño

12 juli, 61 km

Vandaag rijden we nog een korte tocht rondom *Logroño* en vertrekken over de **LR132** naar *Assa*. De weg is tamelijk druk en niet erg interessant om te rijden. Ons plan om richting *Puerto de Herrera* (*Balcon de La Rioja*) te rijden, laten we al snel varen, het is hier ongelooflijk saai en eentonig door al die druivenaanplant en ook de rest van het landschap is niet erg aantrekkelijk. We gaan eerst naar *La Puebla de Labarca* waar we onze eigen lunch gebruiken en na kort beraad besluiten we naar de zuidoever van de *Ebro* te rijden. We gaan eerst naar *Fuenmayor*, en de route is gelijk al een stuk vriendelijker. Dan door naar *Navarette* en *Entrena* en dan via een forse afdaling naar de **N111** die we oversteken om via *Nalda* het traject te rijden dat we in 1999 (mar dan andersom) ook deden: *Albelda*, *Alberite* en *Villamediana*. Heel bijzonder is het fantastische gezicht op de prachtige kloof in de rotswand waar de *Valle de Iregua* begint. Dat hebben we in 1999 alsmáar vóór ons gezien, nu moeten we steeds achterom kijken. Het hele gebied aan deze kant is hoe dan ook leuker om te fietsen doordat je vrijwel steeds met het zicht op de *Sierra de la Demanda* fietst.

Opvallend is dat in Spanje het gebruik van de Euro nog lang niet zo soepel verloopt als in Nederland. In april/mei was ons dat al opgevallen, maar ook nu nog zie je veel prijzen in pesetas en wordt er pas later omgerekend. Wat ook opvallend is, is het gebruik om bedragen van 1–4 eurocent gewoon te laten vervallen bij de eindafrekening, zoals dat ook bij pesetas gebeurde: als iets 152 pesetas kostte, dan betaalde je 150 pesetas. Dat gebruik wordt veel gehandhaafd (let wel, het gaat niet om het afronden zoals

dat in nederland na het verdwijnen van de cent gebeurde. Het 1 peseta muntje bestond wel degelijk). Ook is nu duidelijk dat de prijzen hoger zijn dan in het verleden, maar dat daarbij wel grote verschillen optreden tussen de grotere steden en het platteland. Hotels blijven nog wel goedkoper, maar ook hier is het verschil tussen stad en dorp groter geworden.

De dag erop vertrekt de bus naar Nederland om 21.20 (een half uur eerder dan gepland) en we brengen de tijd door in de stad, het park langs de *Ebro* en in ons huisje dat we een dag extra hebben gehuurd (wel tegen de volle prijs). Ook op de terugweg is de bus niet helemaal vol en verloopt de reis voorspoedig. De **N111** is tot aan *Los Arcos* onvoorstelbaar mooi en prachtig om te fietsen, maar wel met een aantal zeer steile stukken. Dat is iets om te onthouden voor een volgende keer! Na *Los Arcos* rijden we in het donker en na *Hendaye* wordt de bus in de slaapstand gebracht en rijden we slapend naar Parijs, waar we 's-ochtends net vóór de stad ontbijten en daarna doorrijden tot aan Breda waar we om 15:30u aankomen.

2002

Málaga in de herfst

Malaga in de Herfst

Een korte tocht in de herfst van 2002

In 2002 waren we in het voorjaar en in de zomer al in Spanje, en nu wilden we ook in de herfst nog eens een korte tocht maken. Zowel in het voorjaar (rond Alicante) als in de zomer (Cantabria) hadden we te maken met nogal wisselvallig weer en met name in de zomer met erg lage temperaturen. Deze herfstvakantie van 21 t/m 28 oktober hadden we prachtig weer en hebben we heerlijk gefietst. Een paar kleine buitjes zijn wel gevallen, maar vergeleken met de andere vakanties stelde dat niets voor. Vooral de temperatuur was heerlijk met temperaturen tot zo'n 25°

Voor deze tocht hebben we weer gekozen voor Andalucia omdat daar de kans op mooi weer het grootste is. Vanuit Málaga reden we naar de Sierra Subbética (ten zuiden van Córdoba) in 3 dagen tijd en via een andere weg weer terug, we hadden maar een weekje om te fietsen.

De Sierra Subbética is een erg mooi gebied en we hebben weer ouderwets gefietst over volkomen verlaten weggetjes en door prachtig stille gebieden.

Dit was de route:

Málaga – Antequera – Rute – Zuheros – Loja – Colmenar – Málaga.

Vught - Málaga

20 oktober, 2500 km

Omdat er geen treinverkeer is tussen Utrecht en Schiphol moeten we op een andere wijze op schiphol zien te komen, en ik vraag mijn broer om ons met de auto te brengen. Je vraagt je wel af hoe ze er bij de NS toch opkomen om in een drukke vakantieweek het treinverkeer naar schiphol stil te leggen!

Op schiphol weer twee gewone fietsdozen opgehaald en daarvan een tandemdoos gemaakt. Overigens moet je voor de tandem eigenlijk het tarief betalen (aan Transavia!) dat voor twee fietsen geldt (€90,-), maar op schiphol zelf blijkt iedere keer maar het tarief voor één fiets te worden berekend.

In Málaga aangekomen doen we verwoedde pogingen om de fietsdozen ergens gestald te krijgen. Diverse reisagenten, de douane, de schoonmaakploeg enz, maar het lukt niet. Het bagagekantoortje buiten het luchthavengebouw is inmiddels gesloten. Wij laten de dozen gewoon buiten achter en zullen over een week wel zien hoe we die tandem weer mee terugnemen!

Het is inmiddels gaan regenen en in onze regenkleding fietsen we snel naar het **Parador del Golf**. De regen is niet erg hevig, en bij aankomst is het eigenlijk al weer droog. In 1998 waren we voor het laatst in dit Parador, maar ze blijken ons nog te kennen! We eten wat van ons meegebrachte voedsel en gaan lekker slapen. Er valt 's-nachts af en toe een flinke bui.

Málaga – Antequera

21 oktober, 77 km

Als we opstaan valt er nog steeds wat regen, maar er zijn ook opklaringen te zien. Na een goed ontbijt rijden we om 10.45u weg in de richting van Churriana en na één kilometer valt er al een flinke bui! De regenkleding hadden we uit voorzorg al aangetrokken. De temperatuur is echter heel aangenaam, en de bui duurt niet erg lang. We slaan af in de richting van Cártama. Er wordt hier druk aan de weg gewerkt die naar Ronda moet gaan, en na de afslag naar Estación de Cártama komen we in een rustiger stuk terecht. We doen in het plaatstje nog wat boodschappen en rijden dan in de richting van Álora. Er valt nog één bui vandaag, daarvoor schuilen we mooi in een bushuisje en dan gaan we over een fraai weggetje op weg in steeds meer zon en aangenaam fietsweer met temperaturen tot 25°! Het wegdek zelf is niet al te best. Bij Álora aangekomen staan we voor de keus: hier blijven (we waren er al twee keer eerder) of

doorgaan naar *Antequera* zodat we morgen al wat verder op onze route kunnen komen. Omdat het pas 14.00u is besluiten we door te gaan.

Na *Álora* is het landschap onveranderlijk erg mooi en woest en er zitten tot aan *Valle de Abdalajis* een paar stevige klimmetjes in maar ook weer met mooie afdalingen. Na *Valle de Abdalajis* wordt de klim gelijkmatiger en zitten er ook hele stukken vlak in. 10 km voor *Antequera* begint een flinke afdaling onderbroken door wat licht klimwerk en om 18.30u rijden we bij hotel **Colón** voor. Het is een hotel in een prachtig historisch pand met een indrukwekkend trappenhuis. De warmwatervoorziening is nog van voor de oorlog (de éérste!), want na 10 minuten komt er wat warm water uit de kraan, maar we kunnen ons er net mee wassen.

We eten later in een bar wat gevarieerde tapas en gaan bijtijds slapen na het weerbericht voor de komende dagen te hebben bestudeerd, en dat ziet er zeer veelbelovend uit.

Antequera – Rute

22 oktober, 66 km

Er is bij het vertrek om 9.30u aanmerkelijk meer bewolking dan het fraaie weerbericht van gisterenavond deed verwachten! We dalen via de **N334** de stad uit en bij de brug over de *Rio Guadalhorce* nemen we de afslag vóór die brug, omdat volgens de kaart er een weg loopt naar *Mataliebres* en *Cartaojal* die via deze afslag is te bereiken. Maar na 3 kilometer en diverse afslagen te hebben geprobeerd keren we weer om, want we gaan overal heen behalve naar de weg die we dus zoeken. Inmiddels is het wel gaan regenen! Terug bij de brug blijkt er direct na die brug ook een afslag te zijn, en deze blijkt wél aansluiting te geven op de weg die we moeten hebben. Overigens is de beroemde “slapende reus” uit *Antequera* (een karakteristieke berg met het profiel van een reus die op zijn rug ligt te slapen) hier overal goed te zien, want we rijden er zowat helemaal omheen.

We passeren de **A92** en rijden door de regen naar *Cartaojal* waar we in een bushuisje een korte eetpauze nemen in de felle zon die inmiddels is gaan schijnen!

We rijden dan, klimmend en dalend, door naar de **M206** en via die weg snel naar *Villanueva de Algaidas* waar we in het stadspark (met zwaar gehavende banken) onze lunch gebruiken. Daarna staat de beklimming van de *Puerto Mateo* (700m) op het programma. Daarvoor moeten we eerst klimmen, daarna dalen naar het rivierdal en dan een pittige klim waarbij het laatste gedeelte tot 9% gaat. Het gebied is erg mooi en rustig.

Na de puerto volgt een afdaling van ruim 250m, opnieuw een klim en ook opnieuw een regenbui die ons tot aan onze aankomst in *Cuevas de San Marcos* (voornamelijk dalend) zal begeleiden. We lassen een regenpauze in voor wat warme thee in een bar, en als het weer droog is zetten we aan voor het laatste stuk. De weg loopt nu via het *Embalse de Iznajar* door prachtige bossen met cypressen en eucalyptus. Tot nu toe reden we vooral door de olijfbosgaarden die overigens heerlijk ruiken, ook omdat langs de route veel olijfoliefabrieken staan die nu druk bezig zijn de oogst te verwerken.

Na de stuwdam volgt een 5 km lange klim naar de **A334** over een sprookjesbosweg. Het waait hard, maar we hebben de wind in de rug. Na de aansluiting met de **A334** dalen we weer wat, maar daarna moet er weer worden geklommen naar *Rute* waar we om 17.30u aankomen en in **Hotel Maria Luisa** een aangename kamer krijgen met een klein balkon waarop we nog wat van de laagstaande zon kunnen genieten. We eten in het dorp eenvoudig bij een bakkerszaak die ook lekkere warme broodjes heeft. De tandem staat veilig in de garage van het hotel.

Rute – Zuheros

23 oktober, 60 km

Om 8 uur worden we wakker en het is nog vrij donker, geheel grijs, nevelig, koud en dreigend! Het weerbericht gisterenavond beloofde stralend weer, wat is er met Spanje aan de hand? We doen het rustig aan, ontbijten op ons gemak en als we om 10.20u weggrijden is het droog, zonnig én veelbelovend!

Via de **CV220** rijden we stevig klimmend het dorp uit en komen even voorbij het dorp in de prachtige wereld van het *Parque Natural Sierras Subbéticas* terecht. Het is stil, de natuur zeer divers

(vooral ook veel heerlijk geurende anijs in de bermen) en het weer is nu fantastisch. Alleen in de afdaling hebben we nog een trui nodig, maar we rijden ook prachtig klimmende stukken waar we het heet hebben. Voor het eerst in de ruim 10 jaar dat we nu Spanje bezoeken, zijn we ook getuige van het plukken van de olijven. Dat gaat met een soort (met bezinemotortje aangedreven) schudarm die de takken flink schudt, maar ook met de hand met de hulp van een soort “olijvenkam” die door de volle takken wordt gehaald. Onder de boom ligt een groot net dat alle olijven gevallen olijven opvangt. Als alle olijfbomen op die manier gedaan moeten worden . . .?

Bij *Los Villares* slaan we af naar *Carcabuey* waar we het dorp inklimmen om op de rondweg onder het kasteel, mooi uitkijkend over het dal, onze lunch gebruiken. Vanuit deze positie kunnen we de **A340** zien liggen die we over moeten steken. Als je de rondweg vervolgt moet je de eerste afslag rechts nemen die via een smal straatje het dorp verlaat. Wij rijden een afslag verder en komen zodoende ook op de **A340** een afslag te ver uit. Dat is een onverharde weg die uiteindelijk ook in *Zuheros* uitkomt, maar wij willen nu nog de verharde route rijden dus moeten we een stukje terug over de autoweg. Er is gelukkig nauwelijks verkeer en we zijn snel bij de afslag naar *Zagrilla*. Opnieuw een verrassende natuur, mooie weggetjes en ongelooflijk stil. Een klein stukje 15% en in *Zagrilla* staat een prachtige **Villa Turistica**, maar wij willen verder en over een mooie bergweg rijden we naar *El Esparragal* waar we rust/eetpauze houden, uitkijkend over het fraaie dal (waarvan we nog niet weten dat we overmorgen aan de andere zijde onze route terug rijden). We dalen nu zo'n 170 meter en komen bij *Fuente Alhama* (ook: Aljama) waar de afslag naar *Luque* is. Het laatste stuk voor vandaag is een 8 kilometer lange, gestage klim naar de *Puerto de Malos Vientos*. Een paar stevige stukken, maar ook wat dalen. In *Luque* de afslag naar *Zuheros* nemen en op de vorksplitsing het lange steile straatje linksaf nemen. Bij het pleintje boven rechts houden, weer een stevig stuk dalen en tenslotte – op de splitsing links aanhouden – weer klimmen naar het prachtig tegen de bergwand aanliggende *Zuheros*.

In dat dorp weer onbegaanbaar steile straatjes (30%) en ook een leuk **Hotel Zuhayra** vlak bij het kasteel. We besluiten hier twee dagen te blijven om ook wat te wandelen en we doen in het dorp inkopen en verkennen wat. Deze streek is beroemd vanwege de geitenkaas, en 's-avonds hebben we bij het diner een heerlijk gegrild exemplaar in de salade.

Wandeldag.

24 oktober.

De *Cueva del Cerro de las Murciélagos* (grot van de vleermuizen) ligt aan het eind van een 4 km lange wandeling langs een steile weg het dorp uit. Het is een mooi stil gebied, rotsachtig, grillig en groen. De zon gaat nog schuil achter een flink wolkendek en het is aangenaam van temperatuur. De grot zelf valt een beetje tegen, heel veel valt er niet te zien en de vleermuizen zijn al jaren geleden verdwenen. Na de grot lopen we een prachtige tocht langs de rivier de *Bailon* door een overdadige groene wereld langs het water. Het is wonderbaarlijk. Langs de rivier is een aantal grotten en in een ervan zijn bergbeklimmers bezig met klimoefeningen.

Het weer is steeds beter geworden en we lopen inmiddels onder een strakblauwe lucht in de hete zon. We eten 's-avonds in het dorp opnieuw een salade met geitenkaas en een heerlijke soep.

Tijdens het eten komen we erachter dat we door hier te blijven een fietsdag hebben verspeeld, en dat we nu morgen hoe dan ook naar Loja moeten fietsen.

Zuheros – Loja

25 oktober, 88 km

Bij het opstaan is het stralend blauw en dat zal het de hele dag blijven met temperaturen van 13° tot 28°. We rijden om 9.25u weg, of liever gezegd: we duwen de tandem een paar straatjes omhoog! Daarna een snelle afdaling en een pittige klim naar Luque, het dorp weer uitvallen en een korte klim naar de *Puerto de Malos Vientos*. De weg van twee dagen gelden mogen we nu mooi afdalen (althoewel er toch nog weer in moet worden geklommen!) naar *Fuente Alhama*. In de gorge vlak voor het dorp is het steenkoud! We komen dan de terecht op het mooie rustige weggetje naar *Priego de Cordoba* dat parallel loopt aan de weg die we eergisteren hebben gereden, de **CV230**. Er zit een behoorlijk lange klim in dit stuk maar het is nergens echt zwaar. Naar *Priego* toe dalen we eerst weer een mooi stuk, maar daarna moet er weer worden geklommen! Alle dorpjes liggen hier op een heuvel!

Priego is een vreselijk druk plaatsje en dat is iedere keer weer wennen als je al dagen in stilte en verlatenheid rondfietst. Er is een beroemde fontein in *Priego*, de **Fuente del Rey**, en daar houden we een mooie lunchpauze. Jammer dat de fontein – met 180 stralen – niet werkt. Hij ligt wel mooi in de schaduw en klaarblijkelijk is het hier zomers nog veel drukker want er staan allemaal tribunes om de fontein heen.

We vervolgen onze weg nu in de richting van *Algarinejo*. Een mooi en gevarieerd stuk met zeer wisselende begroeiing en ook heel wisselend wat klimmen en dalen betreft. Soms stevig, soms rustig, maar meer klimwerk dan we verwacht hadden, en pas in de laatste kilometer dalen we echt naar *Algarinejo*, dat dus niet op een heuvel ligt maar in het stroomdal langs de *Rio Turca*. De weg slingert na het dorp via een paar grote bogen en haarspeldbochten verder. In de bocht bij de rivier lassen we weer een eetpauze in (we zijn alweer 2 uur van *Priego* verwijderd) en daarna beginnen we aan de pittige klim die ons in 6 km ruim 300 meter laat stijgen. Het is een mooi stuk en je houdt steeds een verrassend zicht op *Algarinejo* dat steeds meer in de diepte verdwijnt maar hemelsbreed eigenlijk steeds evenver weg blijft. Op het hoogste punt opent zich vanaf de bergrug een prachtig gezicht op de bergen rond *Málaga* en de *Sierra Nevada*! Geen sneeuw te zien daar! De weg gaat nu afwisselend dalend en klimmend verder en pas na *Ventorros de San José* volgt de echte afdaling naar *Loja*. Bij het naderen van *Loja* wordt de omgeving een stuk lelijker, er wordt overal aan de weg gewerkt, het is een industriegebied en de autovia loop hier vlak langs. In *Loja* zitten we weer in hotel **Del Manzanil** waar we in 1997 ook hebben gezeten. De fiets kan ook nu weer in de garage. De tocht was vandaag erg mooi met heerlijke fietsweer, vrijwel geen wind en er was bovendien nauwelijks verkeer. We eten uitstekend in het restaurant van het hotel.

Loja – Colmenar

26 oktober, 50 km

We staan op ons gemak op, ontbijten op de kamer en rijden – na een bezoek aan de supermarkt – om 11 uur over de oude hoofdweg het dorp uit. Deze weg loopt parallel aan de nieuwe autovia (die in 1997 nog in aanleg was) en je rijdt in feit bovenlangs het dorp uit. Bij de aansluiting op de autovia nemen we de afslag naar de *Puerto Alazores*. De klim naar de puerto is ruim 19 km lang en voert in het begin door een licht bollend landschap. De lucht is blauw, het is warm en er staat een lichte bries.

De weg draait dan een prachtig weids dal in waarin het fantastisch klimmen is en we maken een mooi gemiddelde (nog niet wetend dat dát – door omstandigheden buiten onze schuld – later deze dag flink zal teruglopen!)

De beelden van 1997 en 1998 komen weer boven. Vooral in 1998 toen we hier in het voorjaar waren, was de bloemenzee overweldigend! Nu is het wat kaler, maar er staan nog steeds planten in bloei. We lassen weer een eetpauze in en draaien dan de laatste grote bocht in voor de top. Halverwege worden we gewaarschuwd door een automobilist dat de weg verderop is afgezet, maar onduidelijk is wat daar de reden van is en waar die afzetting dan precies is. Omdat we ook geen borden hebben gezien en er bij *Alfarnatejo* nog een splitsing is, besluiten we door te gaan.

De rest van de klim verloopt voorspoedig en er is – ogenschijnlijk – niets aan de hand. De afdaling is erg mooi naar *Alfarnatejo* en voert ons door een prachtig gebied. Op de kruising naar de **M511**, het weggetje waarover ik in 1998 zo enthousiast was, staat nu een blokkade van de politie! Wat blijkt? Er is

een autorally aan de gang, en vanaf hier zijn zowel de weg naar *Colmenar* via de **M511**, als de weg via de *Puerto Sabar* (het door mij bedachte alternatief) afgesloten tot een uur of 8 vanavond!! Wat nu te doen? We kunnen terug en dan via *Villanueva del Rosario* naar *Colmenar* (of zelfs *Málaga*), maar we hebben geen zin om weer die klim te maken die we net zo prachtig hebben afgedaald. Van de politie mogen we echter wel lopend over de afgesloten weg (dat doen veel anderen ook) als we maar aan de kant gaan staan zodra de auto's gaan rijden.

En zo gaan we dan op pad, de tandem tussen ons in over een weggetje dat erom vraagt om te worden befietst, wat een idiote situatie! We passeren een tweede politiepost en even daarna zijn er tekenen dat de eerste auto's er aan zullen komen en we zoeken een mooi plekje op langs de kant van de weg, benieuwd naar wat er komen gaat. Een scheurende kolonne met wild botsende auto's? Een woeste race? Gevaarlijke inhaalmanoeuvres? Over de kop slaande voertuigen? Niets van dat alles: de auto's rijden één voor één een bepaald traject, en moeten dat in een zo snel mogelijke tijd doen. Dat houdt in dat er ongeveer iedere 1 à 2 minuten een autootje voorbij komt scheuren dat de berm kapot rijdt, sterk afremt voor de politiepost (daar moeten ze een stempeltje halen) om dan weer door te scheuren. Er zijn 100 deelnemers en we zitten daar dus bijna 2 uur zinloos langs de kant van de weg! Dan lijkt het rustig te worden en vertrekken we. De stukken waarop we kunnen overzien wat er nog aan komt (wagens van de wedstrijdleiding of politie) stappen we op de fiets, op andere trajecten lopen we maar weer even want dat is de afspraak met de politiepost die ons doorliet. En dat lopen is maar goed ook want er is opeens onverwacht weer een politiepost om een hoek waar we gelukkig lopend aan komen. Wij leggen uit wat er aan de hand is, dat we toestemming hebben en dat we vanavond eigenlijk nog in *Málaga* moeten zijn. Ze zoeken contact met de andere politiepost en ja hoor, we mogen verder lopen! Dat doen we, maar zodra ze uit het zicht zijn springen we weer op de fiets, want we willen wel een beetje opschieten omdat om 18.00u de auto's weer van de andere kant af vertrekken om nogmaals hier langs te komen. De weg is trouwens behoorlijk beschadigd aan alle bermkanten en overal ligt gruis en steen. We karren voort en opeens komt er een politieauto van de andere kant af die we niet op tijd hadden gezien. We moeten stoppen, er stapt een woedende agent uit die ons direct naar de kant sommeert en niets heeft te maken met ons verhaal van de toestemming van de overige posten onderweg: HIJ is de baas!! We halen nu al onze overtuigingskracht uit de kast en proberen in ons beste Spaans hem te overtuigen van de noodzaak dat we verder moeten. We zeggen maar dat vanavond nog ons vliegtuig vanuit *Málaga* vertrekt en dat we dat anders nooit meer halen. Hij hoort ons aan, duikt zijn auto in gaat bellen en roept op een gegeven moment "Venga, venga!", het sein dat we door mogen. Wij stappen gelijk op voordat hij zich weer bedenkt en racen nu dalend en klimmend naar het eindpunt van deze ellende. Op het laatst zitten er stevige stukken 15% (dalend) in, het publiek voor de rally begroet ons overal met gejuich (en loopt bovendien ook op de weg) en dan zijn we bij de aansluiting met de weg naar *Colmenar* waar we weer normaal op de fiets kunnen zitten. Het laatste stuk is snel gedaan en om 18.45u rijden we bij ons hotel naar binnen. De eigenaar herkent ons probleemloos, we waren hier al 3 keer eerder! Er is wat verbouwd waardoor er nu een mooi stuk overdekt terras is bijgekomen waarin ook een kleine eetzaal is ondergebracht. Daar eten we 's-avonds een goede maaltijd.

Vandaag hebben we bijna 8 uur gedaan over 50 km, en daarvan hebben we 3,5 uur stilgezeten om naar stomme autootjes te kijken! Toch blijft dit weggetje onvoorstelbaar mooi, en ik weet zeker dat ik bij een volgend bezoek aan deze streek eens een keer vanaf de andere kant wil rijden. Dan wel eerst even checken of er misschien een rally is!

Colmenar – Málaga

27 oktober, 47 km.

Vannacht is de wintertijd weer ingegaan en als we om 7.30u opstaan is het al aardig licht en de zon schijnt volop. Inpakken, ontbijten en dan een hartelijk afscheid. De klim naar de Puerto de León is 15 km lang en kent toch nog flink wat steile stukken (10%–12%). We weten aardig door te stampen en halen een gemiddelde van 9 km/u al klimmend! Gisteren heeft die autorally hier gereden en dat is goed te merken aan het wegdek dat ook weer flink beschadigd is en vol met gruis ligt.

De fontein op de puerto staat droog! Vandaag rijden tientallen fietsers naar boven (en ook weer naar beneden aan dezelfde kant) en het is er sportief druk. De auto's die er ook rijden moeten nu voor de fietsers oppassen. De rest van de prachtige afdaling (bijna 1000m zonder een keer te trappen) gaat probleemloos in prachtig weer. Vooral het uitzicht op de haven en de stad is indrukwekkend.

In Málaga zelf rijden we weer de route langs de haven en de boulevard die goed te fietsen is. Alleen het stukje rond het vliegveld moeten we weer de hoofdweg op. Om halftwee zijn we in het parador waarvandaan we later nog een mooie wandeling maken langs de windstille en warme Middellandse zee. We lopen tot Punta Negra en weer terug, ons niet bewust dat op hetzelfde moment in Europa een zware storm woedt die aardig wat schade aanricht! (Bij thuiskomst blijkt onze schutting te zijn omgewaaid). Die storm zorgt de volgende dag voor een ontregeling van het vlieg- en treinverkeer, want ons vliegtuig vertrekt met ruim een uur vertraging. Bij aankomst op schiphol moeten we ook in propvolle, vertraagde treinen (in de spits) thuis zien te komen. Dat lukt en zodoende kon ik dit verhaal schrijven.

2003

Van Faro naar Sevilla

Van Faro naar Sevilla

Een voorjaarstocht in van 24 april – 11 mei 2003

Portugal heeft al meerdere keren op ons verlanglijstje gestaan om eens te gaan fietsen, maar het was er nooit van gekomen. Dit voorjaar pakte alles goed uit en was het vooral ook het feit dat ik een combinatie kon maken met aankomst in Portugal en vertrek vanuit Spanje dat de doorslag gaf.

Aan de hand van kaarten, reisgidsen en reisverslagen maak ik een keuze voor een traject dat vanaf Faro voornamelijk langs de grensrivier (de *Guadiana*) loopt. Daarna gaan we de grens over en verkennen stukken van de *Sierra de Morena* in Spanje.

Portugal is ons uitstekend bevallen met prachtige, stille weggetjes door een indrukwekkend landschap. Ook het gedrag van het overige verkeer (waar we voor waren gewaarschuwd) is geen enkel probleem geweest. De Portugese automobilist houdt goed rekening met de fietser. Maar vooral is ons de vriendelijkheid en gastvrijheid van de portugezen opgevallen. We worden onderweg steeds toegezwaid en ze zijn behulpzaam en makkelijk in de omgang. Een groot verschil met de bevolking van *Extremadura* waar we later fietsen, want daar hebben we te maken met een wat stugge bevolking die niet groet, kijkt of lacht. Heel merkwaardig, want dat hebben we in andere streken van Spanje nog niet eerder meegemaakt! In Portugal kun je aan de kust nog wel met engels terecht, maar in de gebieden waar wij fietsten was het toch voornamelijk portugees dat men spreekt, en een enkele keer kun je met frans nog uit de voeten. Spaans wordt als een belediging ervaren!

Wat ook opviel is het verschil in rumoerigheid. In Spanje is het zodra er twee of meer mensen bij elkaar zijn altijd een rotherrie, maar in Portugal is het veel rustiger.

Ook de rotzooi op straat en in de berm neemt in *Extremadura* ongehoorde proporties aan, werkelijk geen meter kun je fietsen of je ziet wel afval in die berm liggen. Die berm zijn dan ook nog eens een keer zwaar met onkruidvergif bespoten, zodat ze over een breedte van 2 meter kaal en bruin al het vuil opzichtig tonen.

Dit keer hebben we onze heen en terugvlucht via Basic Air gedaan, waarbij we de vluchtgegevens en prijzen via internet opzochten. Boeken zou ook kunnen, maar daarbij zijn geen mogelijkheden om aan te geven dat je ook een tandem (of fiets) mee wilt nemen, en vooral gecombineerd met verschillende aankomst en vertrekplaatsen kan dat niet. Je moet dus telefonisch boeken en krijgt dan een reserveringsnummer dat je op schiphol aan de balie moet afgeven. Tickets krijg je niet meer en ook de fietsvakantiewinkel verkoopt deze vluchten niet meer, je kunt alleen per telefoon/internet boeken.

Andermaal is opvallend dat de Spaanse kaalslag op het gebied van de wegen ongebreideld verder doorzet. Vrijwel alle gele weggetjes op de kaart zijn in handen gevallen van de “wegverbeteraars” die naar hartelust rechte trekken en verbreden. Al die bochten zijn maar lastig en de bomen langs de kant benemen de automobilist het uitzicht.

De wegen worden met EG geld aangelegd en verbeterd, maar geld voor onderhoud, waar komt dat vandaan? Juist, dat is er niet, dus over 5 jaar zijn al die wegen weer even slecht als ze al waren, alleen veel breder en daardoor nog meer de landschapscorrosie bevorderend. En nog steeds is het zo dat op al die brede wegen niet meer verkeer rijdt dan vroeger!

De gebruikte kaarten:

MICHELIN 733 voor het Portugese deel

MICHELIN 446 voor het Spaanse deel

Dit was de route:

*Faro – Monte Gordo – Alcoutim – Mina de São Domingo – Moura –
Monsaraz – Jerez de los Caballeros – Aracena – Alajar – Almonaster la Real –
Minas de Riotinto Nerva – Zufre – El Real de la Jara – Cazalla de la Sierra –
Castilblanco de los Arroyos – Sevilla*

Vught – Faro

24 april, 2500km.

We zijn om 15.00u op schiphol en het inpakken van de fiets en afleveren bij de balie gaat voorspoedig. We landen om 19.30u lokale tijd (in Portugal is het één uur vroeger dan Nederland) en de fiets komt vrij snel door de bagage-afhandeling. Er is nog een ander echtpaar met fietsen. In de schemer rijden we naar *Faro*, en na wat gezoek zijn we in **Residencial Alameda** waar we vriendelijk worden ontvangen. Ik had per fax een kamer gereserveerd, maar echt nodig blijkt dat niet te zijn: we zijn de enige gasten!

De fiets gaat met enige moeite in de berging, moeite, want er is een hamer voor nodig om de sluitingen van de deur los te slaan. Op onze leuke kamer eten we wat van onze voorraad en liggen om 10.30u op bed.

Faro – Monte Gordo

25 april, 67 km.

Het is vandaag de nationale feestdag in Portugal en het feestvuurwerk en de kanonschoten maken ons al vroeg wakker waarna we op ons zonnige balkon ontbijten en koffie nemen. Om 9.30u rijden we weg, hartelijk uitgezwaaid door de hotelvrouw.

De weg naar *Pechão* is snel gevonden en we rijden door een licht golvend landschap met veel groen, bloemen, kassen en sinaasappel- en citroenbomen. We slaan af naar *Estói* waar we op een zonoevergoten pleintje wat eten en drinken van onze eigen lunch; daarna vervolgen onze weg naar *Moncarapacho*. Allemaal licht heuvelachtig en makkelijk te fietsen. Bovendien zijn de wegen heerlijk rustig en is er veel schaduw. We rijden deze eerste dagen een traject dat gebaseerd is op het boekje van Luc Oteman: **FIETSEN IN PORTUGAL**. Wel nemen we andere wegen als we daarmee de drukere kunnen vermijden die Oteman noemt. De weg die we nu rijden bv., gaat na *Estói* verder naar *Moncarapacho* waarna Oteman doorgaat naar de hoofdweg langs de kust. Wij slaan echter weer af naar *Estiramantens* en *Santo Estevão* om dan pas af te dalen naar *Tavira*.

Daar wordt op de prachtige markt een groot feest gehouden met tientallen stalletjes met koopwaar en eten. Er klinkt ook nog eens een keer heel leuke, portugese, volksmuziek uit de luidsprekers die hier overal hangen, waarbij de grootste verrassing is dat het niet hard klinkt en dat de geluidskwaliteit uitstekend is. Ik dacht eerst dat er ergens een orkestje stond te spelen!

In de schaduw in het parkje langs de rivier eten we een stevige lunch. Dan gaan we de brug over en rijden het laatste stuk over de drukere **N125** naar *Monte Gordo* waar we om 15.45 aankomen en in **Pensão Monte Gordo** een kamer vinden. De fiets gaat onder de trap in de hal. Wij maken een stevige strandwandeling, verkennen het dorp en gaan later in een onbekend restaurant gegrilde sardientjes eten, het lievelingseten van Jonne. Ik heb er wat moeite mee, want heel erg veel eetbaars zit er niet aan die beesten! Vandaag was het prachtig weer met temperaturen van 17° – 25°, wolkenvelden en stevige ZW wind (meestal mee dus vandaag!)

Monte Gordo – Alcoutim

26 april, 47 km.

Als we om 7 uur opstaan is het grijs en regent het! We gaan ontbijten in de eetzaal met uitzicht op een kletsnat terras en water dat overal vanaf druipt. We doen daarna rustig aan met inpakken en op de kamer gaat zelfs de kachel aan! Het stopt met regenen, het begint weer, het stopt weer. We drinken nog koffie op de kamer en vertrekken om 10 uur. Het is nog bewolkt, maar de eerste stukken blauw dienen zich al aan. De wind is gedraaid en komt nu uit het NO! Tegen dus! We fietsen eerst naar *Villa Real* over de rustige strandweg en slaan dan af naar *Castro Marim* waarbij we door een prachtig moerasgebied rijden waar we o.a. een lepelaar zijn voedsel zien “opdansen”.

Na *Castro Marim* moet er even stevig worden geklommen naar de afslag naar *Junqueira* en daarna gaan we de hele verdere tocht steeds rivierdal in, rivierdal uit met kleine stukjes klimmen en dalen.

In *Azinhal* is een heerlijk cakewinkel en patisserie: **A Prova**. Als je op het grote plein in het dorp bent moet je rechtsaf en dan een klein straatje in. We nemen er koffie met gebak. Naar *Foz de Odeleite* is het een mooie afdaling en daarna volgt een prachtig traject langs de rivier de *Guadiana*, die hier de grens met Spanje vormt. Het is warm geworden en de zon schijnt volop. In *Laranjeiras* lunchen we aan de rivieroever op de steiger bij het kleine haventje. Er liggen hier zeilschepen uit Nederland!

We moeten een heuvel over die een bocht in de rivier afsnijdt, zoeven daarna weer lekker verder om tenslotte bij *Alcoutim* ook nog een stevige klim te krijgen voordat we het dorp indalen. Om 15.00u zijn we op het dorpsplein. Als we in de schaduw staan te overleggen wat te doen, komt er iemand naar ons toe die vraagt of we “cuarto’s” zoeken, en ja, hij heeft een hele mooie kamer voor ons. We gaan met hem mee en bekijken de kamer die ons goed bevalt. Het is **Pensão Alfonso** (€ 30). Wel moeten we nog even wachten tot hij is schoongemaakt, waar de – engelssprekende – kleindochter nu mee bezig is.

Wij gaan ondertussen nog even langs de rivier zitten genieten van het prachtige weer en de schitterende omgeving. Aan de overkant van de rivier (in Spanje) ligt *Sanlúcar de Guadiana* in de felle zon wit te schitteren en hard te tetteren, want er is daar een groot feest aan de gang (dat tot de volgende ochtend zal duren) waarvan de muziek ook in *Alcoutim* goed is te horen! We eten ‘s-avonds in **restaurante Alcatia** dat even buiten het oude centrum ligt, langs de weg naar het grote hotelcomplex en het zwembad.

Alcoutim – Mina de São Domingo

27 april, 57 km.

Als we opstaan om 8 uur staat er al een felle zon te schijnen en ligt er alleen op de rivier nog een dek van mist. De temperatuur begint vandaag op 19°. We rijden om 9.45u weg en via een paar mooie, steile bergflanken klimmen we het dorp uit. Daarna steeds klimmend en dalend door een gebied vol met witte bloemen (cistus) in alle maten. De weg is heel rustig en we passeren een paar slaperige dorpjes voor we – na een uurtje fietsen – aansluiten op de hoofdweg (**N122**) naar *Mértola*. We eten wat voordat we verder gaan over een weg met een aantal flinke beklimmingen tussen de prachtige afdalingen naar de rivierdalen in. Het is werken geblazen, vooral omdat de temperatuur flink oploopt. Rond het middaguur is het al 31°! Als we bij de brug over de *Ribeiro de Vascão* weer vertrekken komt daar net het nederlandse echtpaar aan dat we ook op het vliegveld van *Faro* hadden ontmoet. Later passeren ze ons als we staan te pauzeren in de schaduw van een grote boom en we zien ze ook weer in *Mértola*. De weg is nu wat drukker geworden en ook in *Mértola* is het behoorlijk druk en heet. We zoeken wat rond, drinken wat en laten bij de VVV bellen met het **Casa de Hóspedes** in *Mina da São Domingo* om te horen of daar plaats is, want we hebben geen zin om in *Mértola* te blijven. Er is plaats, en om 14.30u rijden we weg over de **N265**. Eerst een stevige klim het dorp uit (over de *Rio Guadiana*, die hier niet langer een grensrivier is) en daarna door mooi heuvelachtig landschap met veel schaduw (Eucalyptusbomen!) naar *Mina*. De 17 kilometer kost ons minder dan twee uur. *Mina* is een oud kopermijnstadje met veel oude mijnwerkershuisjes en nog ongeplaveide straten. Vlak voor het mooi liggende hotel is ook nog een klein stuwmeertje met een goed verzorgd strand. We lopen een tijd rond en eten dan in ons hotel. Onze kamer kost € 30.

Mina de São Domingo – Moura

28 april, 79 km.

Het is behoorlijk bewolkt en ziet er dreigend uit als we om 9.40u wegrijden, maar koud is het niet. We drinken eerst nog koffie in het dorp, kopen een stuk schapenkaas en gaan op weg over een prachtig weggetje (**N265**) met vrijwel geen verkeer, mooie omgeving en de zon die steeds meer door het wolkendek heen breekt. We zien ook veel pasgeboren kalfjes.

Luc Oteman beschrijft in zijn boekje een mooie weg langs de *Pulo de Lobo*, en de afslag in *Montaivo* staat goed aangegeven en ook op de Michelinkaart is het weggetje terug te vinden. We drinken eerst nog koffie voordat we op zoek gaan naar het onverharde weggetje dat Oteman beschrijft, en dat is snel gevonden, maar al na twee bochten staat een groot bord dat naar de *Pulo*, *Neta* en *Serpa* verwijst en de weg is zojuist geasfalteerd! We zoeven nu door een overweldigend rustige omgeving, de wind in de rug,

veel dalen en lekker weer. Pas 2 kilometer vóór de afslag naar de *Pulo de Lobo* houdt het asfalt op en rijden en bonken we over de onverharde weg verder. Bij de afslag naar de *Pulo de Lobo* twijfelen we even: gaan kijken (het is een prachtige, woeste waterval) of doorgaan? We besluiten om door te gaan want het is nog een flink stuk tot aan *Moura* waar we vandaag naartoe willen. We hobbelen verder over het pad en vooral het laatste stuk naar de rivier toe is behoorlijk steil. De rivier slingert zich door een landschap vol met cistussen. Daar waar de weg de rivier kruist is een doorwaadbare plaats gemaakt, het wegdek ligt onder water en voor voetgangers is er een soort bruggetje van betonblokken. De fiets aan de hand meenemend (het water komt nog niet tot aan de trapas) houden wij zo droge voeten.

Aan de andere zijde gaat de weg met 15% omhoog en lopen we maar een stukje! Dan begint ook weer het asfalt en we rijden door een vrijwel verlaten omgeving naar *Serpa* waar we om 13.00u aankomen. Het is een mooi stadje, maar het is vrij fris in de winderige straatjes en tenslotte belanden we in een pasteleria waar we wat eten en drinken. Als we om 14.30u weer weggrijden regent het af en toe wat! We komen het andere fietsechtpaar weer tegen, zij zijn vandaag uit *Mértola* komen fietsen over de hoofdweg, en we maken nu een praatje met ze en wisselen wat ervaringen uit. Dan gaan we door. Er staan wat onduidelijke bordjes waaruit zou blijken dat je op het stuk dat we nu willen nemen niet mag fietsen, maar andere mogelijkheden zien we ook niet. Na wat zoekwerk komen we tenslotte op de **N255** terecht, en daar begint het ook harder te regenen. De regenjasjes gaan aan, het is niet koud en we hebben gelukkig wind mee. Bovendien moeten we veel dalen (Oteman heeft volgens mij het profiel verkeerd getekend op dit deel van het traject), we hebben zó 10 kilometer op de teller! Dan komt er een stortbui en doen we (schuilend onder de bomen) onze schoenbeschermers aan. De regen valt nu een tijdje wat harder, maar na *Pias* is het alleen nog maar wat waairegen. De laatste kilometers gaan snel en om 16.30u rijden we *Moura* binnen. Een zeer oude stad met een ommuurd – moors – deel. Straatjes met puntige keitjes waarop het moeilijk fietsen en lopen is. We moeten even zoeken naar **A Casa da Moura**, een mooi klein hotelletje (€ 38 incl. ontbijt) waar ook frans wordt gesproken. We douchen, doen boodschappen, de zon gaat weer flink schijnen en we eten een soort stoofpot met lamsvlees in een restaurant. Niet heel erg bijzonder.

Moura – Monsaraz

29 april, 56 km.

Veel blauw en wat wolken. Na het ontbijt rijden we om 9.20u weg en hebben gelijk een stevige afdaling naar de *Ardila* rivier, een zijtak van de *Guadiana*, waarna we afslaan naar *Povoa de São Miguel* over de **N386**. We zitten hier in het gebied van het zeer omstreden stuwmeer van *Alqueva* dat met 250 km² het grootste stuwmeer van Europa moet worden. Het strekt zich uit tot op Spaans grondgebied als het helemaal vol is gelopen. Veel milieugroeperingen en UNESCO hebben zich ertegen verklaard, want het nut is twijfelachtig en er verdwijnen meer dan een miljoen bomen door dit stuwmeer.

De weg naar *Povoa* gaat licht golvend door een vriendelijk landschap en in *Povoa* drinken we eerst nog koffie. We worden welkom geblift door de dorps hond! De weg naar *Mourão* is nu makkelijk te vinden, hij staat met grote borden aangegeven en is bovendien geheel vernieuwd en strak geasfalteerd of er wordt aan gewerkt, de waarschuwingen van Oteman zijn alweer achterhaald.

Na de koffie vertrekken we weer en de dorps hond blijft dapper met ons meelopen en rennen. Op een zeker moment denken we hem te hebben “gelost”, maar 5 minuten later weet hij ons weer in te halen! Uiteindelijk loopt hij zo’n 10 kilometer met ons mee en weten we hem pas kwijt te raken in een flinke lange afdaling naar de rivier toe. Het omstreden stuwmeer zorgt er wel voor dat hier in de omgeving alle wegen en bruggen vernieuwd zijn en het plaatsje *Luz* is in zijn geheel nagebouwd op een hoogte die niet door het stuwmeer wordt bedreigd.

De weg waar we op rijden is doodstil, maar doordat hij zo breed is ook vrij saai! In *Mourão* gebruiken we een stevige lunch in het stadsparkje en dan koersen we af op *Monsaraz*, onze laatste stop in Portugal, morgen zullen we Spanje binnenvallen! De weg voert over de nieuwe (1200m) lange brug over de *Guadiana* en dan begint de laatste klim vandaag. Het is een vrij pittig stuk waarbij we het het begin maar even lopen. *Monsaraz* ligt prachtig op een bergtop en je hebt er een prachtig uitzicht op het gebied eromheen.

Bij het eerste Casa waar we een kamer zoeken is geen plaats meer, maar bij **Casa Pinto** (tegenover de kerk) is bij een vriendelijke dame nog een mooie kamer te krijgen (€ 30 inclusief ontbijt).

We maken een wandeling door het dorp (dat uit 3 evenwijdige straten bestaat) waar een grote stadsmuur omheen is gelegd. Het waait hard, is vrij fris en af en toe valt een spatje regen. We eten op de kamer en maken 's-avonds nog een wandeling langs de indrukwekkend verlichte stadsmuur. De fiets staat 's-nachts in de woonkamer van de eigenares!

Monsaraz – Jerez de los Caballeros

30 april, 77 km.

Om 7.30u staan we op, ontbijten en rijden om 9.30 door de stadspoort naar buiten. Een denderende afdaling brengt ons snel bij de brug over de *Guadiana* en daarna zijn we snel op weg naar Spanje. De grensposten zijn verlaten en vervallen en we rijden *Extremadura* binnen en zijn al vlug in *Villanueva del Fresno* waar we lunchen na het boodschappen doen. We zijn ook weer de tijdzonegrens gepasseerd en het is nu weer één uur later dan in Portugal.

We maken dan de fout om over de hoofdweg (**EX112**) naar *Oliva de la Frontera* te gaan. De weg is niet druk, maar wel breed en daardoor nogal saai, vooral ook omdat het landschap nogal eentonig is: de Dehesa (dwz. Kurkeiken en grasland zover als je kunt kijken). De route via *Valencia del Mombuey* is waarschijnlijk gevarieerder.

Er zijn hier veel ooievaars. We gaan nu steeds met een flinke klim een heuvel op om weer af te dalen naar het volgende rivierdal. We komen op een gegeven moment een kudde van zeker 1000 schapen tegen die onder de weg door worden geleid door 2 herders. Een leuk gehoor al die bellen en 1000-stemmig geblaat!

Wat opvalt (en dat zal het in heel *Extremadura* blijven doen) is de ongelooflijke rotzooi in de berm van de weg. Vergeleken met Portugal rijden we hier door een vuilnisbelt! Daarbij zijn de berm van de wegen ook nog eens met gif bespoten, waardoor alles er bruin verbrand en volkomen dood bijligt, en dat in de lente! In *Oliva* houden we nog een korte lunch.

Wat ons verbaast, is dat de mensen in *Extremadura* buitengewoon nors en stuurs (of totaal niet) reageren als je ze groet. Dat hebben we in Portugal niet, en in Spanje ook nog nooit eerder meegemaakt!

Wij vervolgen nu de weg naar *Jerez de los Caballeros*, klimmend en dalend door het niet bijster interessante landschap. Naar *Jerez* toe is het laatste stuk zelfs vrij stevig klimmen. In het eerste hotel waar we gaan kijken is het een grote puinzooi op de gangen en in de kamers en we gaan snel verder om in **hotel Oasis** een mooie kamer te vinden (€ 36). Het was vandaag mooi fietsweer met temperaturen tussen 17° en 30° met in de afdalingen wel een koude wind. In *Jerez* doen we boodschappen omdat morgen (1-meï viering) alles dicht zal zijn. In het stadje zijn veel steile straatjes allemaal vol met rondrijdende en racende auto's. De kerktorens zijn opvallend en in het hotel kunnen we heel lekker eten.

Jerez de los Caballeros – Aracena

1 mei, 79 km.

Een geheel grijze lucht is zichtbaar bij het opstaan, maar de zon komt er vaag doorheen. Om 10.20u rijden we weg en hebben een 9 km lange, overzichtelijke afdaling naar de *Rio Ardila*. Door de geringe zon en de hoge daalwind nogal fris. Dan begint een klim over twee puerto's: de *Beltrana* en de *Tablado*, althans dat is wat de Michelinkaart zegt, maar in feite is het gewoon één lange klim gevolgd door een korte afdaling naar *Fregenal de la Sierra*. Randon alle steden en dorpen is veel leuke industrie! De berm van de weg zijn ook weer overal verpest.

We lunchen op het dorpsplein in *Fregenal* en gaan dan over de **EX201** naar *Segura de León* waar we de afslag naar *Fuentes de León* nemen over de **EX319**. Hier wordt de omgeving veel mooier met veel groen en bloemen in de berm van de weg, de grote gifkar is hier nog niet langs geweest. Het is redelijk klimwerk hier met hele stukken niet meer dan 4%. In *Fuentes* blijkt nog een pension te zijn: **El Holandes!** Dan volgt een steile afdaling naar de *Arroyo del Sillo* waarna het zwaardere werk (stukjes 12% – 15%) omhoog

gedurende een kilometer of 5 ons te wachten staat. Dan komt een snelle afdaling naar *Cañaveral de León*. Tot aan hier is de weg vrij slecht van kwaliteit maar erg mooi met bloemenzeeën in de berm. Helaas is dan de pret weer voorbij (en volgend jaar ook in het eerste stuk) want de rest is alweer “verbeterd” of in behandeling daarvoor. Na het *Embalse de Aracena* wordt het weer een mooie, smalle slingerweg (Michelin: kaarsrecht!) met zeer steile stukken waar we vaak moeten lopen. We zijn inmiddels aardig moe geworden maar vooral ik heb meer moeite met de steilere stukken.

We komen terecht in hotel **Sierra de Aracena**, niet veel soeps. De helft werkt niet, de kamer is donker en lelijk en de bedden zijn slecht. We doen het er maar mee. We eten op het dorpsplein Croquetas de Setas en daarna nog wat hartige taartjes.

Aracena – Alajar

2 mei, 13 km.

We staan laat op, doen boodschappen, pakken alles in en als ik de fiets uit de garage ga halen blijkt de achterband lek te zijn! (We hebben altijd leuke áchterbanden*). Op het plein voor het hotel verwissel ik de band onder grote belangstelling van de jeugd uit het dorp. We drinken en eten nog wat en fietsen naar *Alajar* waar we besluiten te blijven. De vermoeidheid van gisteren zit nog in de benen en we hebben eigenlijk geen zin meer om nog verder te hobbelen. Bovendien is *Alajar* een prachtige plek om te zitten en we maken er een erg mooie wandeling naar *Los Madroñeras* door een landschap vol muurtjes, bloemen en bomen en heel erg veel cistussen. Ook komen we nog twee knorrende en snuffelende zwarte varkentjes tegen (De beroemde Patas Negras). We eten ‘s-avonds een uitstekend menu in het hotel.

Alajar – Almonaster la Real

3 mei, 16 km.

We staan om 7.45u op, eten eerst wat op de kamer en ontbijten later nog in het hotel. Daarna rijden we over de erg mooie **A470** naar *Almonaster*. We rijden door prachtige koele bossen, langs bloemenbermen en het is erg lekker weer met temperaturen van 20° tot 26°. *Almonaster* is erg leuk en bovendien begint vandaag het feest **Cruz de Mayo** en dat willen we wel eens meemaken! Het hotel ligt mooi, net buiten het centrum en we hebben een aangename kamer. We verkennen het dorp, doen boodschappen en lopen naar het kasteel dat op de rots voor het dorp ligt. Na de Siësta maken we om 17.15u een fantastische wandeling naar de 926m hoge *Cerro San Christóbal*, de top van de berg waar *Almonaster* tegenaan is gebouwd. Het is een prachtig romeins pad, een bloemenzee, kurkeiken en kastanjewouden en vrijwel uitgestorven. Heel bijzonder. Het uitzicht is fantastisch, grote delen van de *Sierra de Aracena* zijn te overzien.

Als we terugkomen om 20.30u zijn in het dorp de festiviteiten inmiddels begonnen. Folkloristische muziek en dans op straat, vooral nog van de kinderen maar bovenal: veel **KEIHARDE** vuurpijlen die te pas en te onpas worden afgeschoten! Dat gaat werkelijk de hele nacht door! Gevoegd bij de keihard versterkte band die vanaf een uur of elf de onversterkte fluitist komt vervangen, wordt het een tamelijk onrustige nacht voor ons waarin we zeer slecht slapen. De muziek gaat tot 5u door!

*En een leuke achterband is op deze tandem altijd meer werk omdat het achterwiel er niet uit kan zonder ook de extra rem te verwijderen die met een beugel aan het frame vastzit. Het kost altijd een kwartier extra.

Almonaster la Real – Minas de Riotinto

4 mei, 66 km.

Om 6u worden we wakker geschoten door het volgende pakket vuurpijlen! We rijden weg om 9.50u nadat we rustig hebben gedaan met inpakken en ontbijt. Als we het dorp uitrijden staat het grote bloemenkruis (dat vannacht is onthuld en waar het hele feest om draait) op het plein te pronken. De eerste fraai geklede vrouwen met tamboerijnen staan alweer klaar voor de volgende processie! De vuurpijlen knallen opnieuw!

Wij zijn blij met de strak blauwe lucht en de mooie afdaling naar *Gil Márquez*. Het is een onvoorstelbaar mooi stuk vol met bloemen, vogels, kurkeiken en eucalyptus. Het wegdek is matig tot slecht, behoorlijk steile stukken, maar 100% fietsplezier. We dalen 150m en klimmen ook weer een stuk vóór we afdalen naar *Gil Márquez*. Daar is niets te beleven, maar wel is de weg onderhanden genomen: geschikt voor duizenden auto's per uur! Maar die rijden er niet, alleen wij op de tandem. De omgeving blijft erg mooi, de weg is klimmend en dalend en wij doen dapper mee.

Valdelamusa (waar niets te doen is) is een twijfelpunt, we willen naar *Minas de Riotinto* en hier is een splitsing: via *Calañas* door het binnenland (60 km) of meer direct via de **N435** (34 km). We kiezen voor de kortere route, vooral ook door onze slechte nachtrust en het feit dat het landschap er hier niet erg florissant uitziet en bovendien saai vlak is. Bovendien is de weg van *Calañas* naar *El Villar* op de Michelinkaart gemarkeerd als gevaarlijk (wat ze daar precies onder verstaan is me niet duidelijk: struikrovers? of neerstortende rotsblokken?) en we kunnen geen risicos lopen met de beperkte hotelmogelijkheden in deze streek.

We rijden dus de **A488** oostwaarts naar de aansluiting met de **N435**. Het landschap is nog steeds erg mooi (met allerlei mijnbouwachtige gebieden), de weg is waardeloos met hele stukken die zijn weggeschraapt om te worden opgeknapt. We klimmen weer een flink stuk, dalen en klimmen verder en komen aan bij de N435 waar gelijk een bijna 3 kilometer lange klim begint naar zo'n 500 meter hoogte. De drukte op de weg valt gelukkig erg mee, en er is een brede vluchtstrook. De afdaling naar de *Rio Odiel* is 10 kilometer lang en is vooral in het laatste stuk spectaculair wat landschap betreft. Het is inmiddels geheel bewolkt geworden maar wel drukkend warm: 29°! Als we de rivier passeren blijkt al dat dalen voor niets te zijn geweest: er volgt opnieuw een klim van 5 km lang naar 520 meter hoogte! Hier zitten een paar pittige stukken in. Bovendien moet je eenmaal boven wéér dalen voordat je nog een laatste stuk vervelend steil moet klimmen. Dat lopen we maar weer, we beginnen moe te worden. Dan volgt een afdaling naar de afslag naar *Riotinto* waar wéér moet worden geklommen voordat we uiteindelijk in **Hostal Galan** een onderkomen vinden. Het dorp is leuk gebouwd met veel pleintjes, plaatsen om te zitten, veel groen, kleine straatjes, witte lage huizen en een plezierige sfeer.

Minas de Riotinto – Nerva

5 mei, 6 km.

Vandaag zal onze kortste etappe worden. Het ziet er grijs uit als we opstaan en het is koud en regenachtig. We rijden eerst via de **A461** en komen langs een enorme open mijn. Dat is zó indrukwekkend, juist door zijn totale verwoesting van het landschap, dat we er wat foto's maken. Dan besluiten we dat verder gaan naar *Zufre* geen zin heeft met dit slechte weer. We gaan richting *Nerva* om uitgebreid koffie te drinken en warm te worden. Dan besluiten we om in *Nerva* te blijven in **Hostal Goro** (€ 25). We zitten maar wat op de kamer en gaan dan naar het kleine Museum.

Dan begint het op te klaren en gaan we wandelen. We komen terecht op een prachtige route die door een oud, verlaten, open mijngebied voert. Door dit gebied stroomt ook de *Rio Tinto*. Een rivier die een prachtige rode kleur heeft. Dat is niet de kleur van het water, maar van de ondergrond waardoor het lijkt of de rivier inderdaad gekleurd is. Het water zelf is heel helder. Het wordt warm en zonnig, de omgeving is bizar en indrukwekkend. Als we terugkeren gaat het betrekken, de regen valt weer en met de paraplu houden we het net droog tot in het dorp. We eten in het restaurant tegenover het hotel.

Nerva – Zufre

6 mei, 55 km.

Als we opstaan is het volop zonnig maar staat er wel een frisse wind. Het is 12° en we vertrekken om 9.20u. De **A476** klimt eerst flink het dorp uit om zich daarna klimmend en dalend verder door een mooi landschap te slingeren. Herhaaldelijk moet ruim 100 meter worden geklommen, vooral na het Embalse de Nerva en na *La Aulaga* is het raak. Naar *La Aulaga* is het een denderende afdaling en je kunt er ook voor kiezen om door het dorp af te dalen in plaats van er omheen. Wij gaan het dorp in, op zoek naar een bar. Die blijkt vandaag gesloten, terwijl wij zo'n trek in koffie hebben! Uiteindelijk vinden we die koffie in *Minas del Castillo* waar een soort centrum is met informatie over de mijnen in deze streek.

Het verkeer is niet erg druk maar de weg wel vrij breed en dat valt eigenlijk pas op als we de afslag naar *La Alcornocosa* nemen over de **SE316** (Michelin: **SE312**). Dat is een prachtig weggetje: smal en rustig met fraaie berm en goed te fietsen. Bovendien nergens heel erg steil (zelfs vrij veel dalen), behalve bij het binnenklimmen van *Alcornocosa* waar het 18% wordt! Hier lunchen we in de luwte en in de zon. We verwisselen nu windjack voor bodywarmer, want inmiddels is de temperatuur aangenamer geworden. In het TV journaal is later veel aandacht voor het slechte weer van vandaag.

Via prachtige windingen, vrij veel uit de wind, klimmen en dalen we zo naar de *Puerto del Virgen*. Dan draaien we om de berg heen en rijden richting *Embalse de Zufre*. De weg wordt nu weer breder, de wind merkbaarder, maar we dalen nu heel erg mooi om het stuwmeeer heen terwijl *Zufre* in de verte al spectaculair tegen de rotsen aanligt. Via een soms taaie klim bereiken we *Zufre* waar we na wat zoeken en navragen de hospita van het pension weten te vinden. Het is 15.00u als we op onze kamer (€ 33) de balkondeuren openen met prachtig uitzicht op het stuwmeeer, het landschap én het dorp!

Het is een prachtig dorpje met smalle, steile straatjes en mooie uitzichten. We verkennen alles, zitten in een parkje en gaan rond 21.00u eten in de volle bar **Alleman** waar iedereen naar voetbal op de TV zit te kijken. Het hele plafond hangt trouwens vol met sjaals van supporters; PSV en Ajax zitten er ook tussen.

Zufre – El Real de la Jara

7 mei, 28 km.

We ontbijten op de kamer. De zon laat zich nog niet zien en het is 10°! Om 9.40u rijden we weg: lange broek, windjack en haarband. We dalen snel af naar de rivier. Tot aan *Santa Olalla del Cala* is er weinig verkeer, maar de weg is saai: klimmen, breed, geen berm en door de lage temperatuur is dit rampzalig. In *Santa Olalla* koffie en sinaasappelsap om weer wat bij te komen. Het is een vreselijk dorp met een drukke rotweg er dwars doorheen! We nemen de afslag naar *El Real de la Jara* en dat is weer een prachtig gedeelte. We dalen en de zon breekt eindelijk door! Overal ook weer **dolmen** in de velden.

In *Real* is onze verblijfplaats het absolute minimum: een bed en een stoel en een deur die niet op slot kan! We zitten in een pension voor pelgrims, en er zijn nog 2 andere kamers. De ene heeft 2 bedden en geen ramen, de andere kamer is eigenlijk de hal waar die andere twee kamers op uitkomen en daar staat een bed in! Kasten zijn er niet. Badkamer en toilet liggen in een ander deel van het huis. Onze kamer heeft 3 bedden en kijkt uit op de straat. We moeten wel voor dat 3e bed betalen! Op ieder bed liggen ook nog eens 3 matrassen!

We gaan eerst wandelen naar het kasteel en dan langs de rivier die door een prachtig landschap voert en waarbij we een enorme Pata Negra boerderij tegenkomen. Dan lopen we nog een stuk langs de *Rio Cala*, waarbij het prachtige heidelandschap opvalt. De lucht blijft bedekt, het wordt wel warmer alhoewel er soms nog een koude wind staat. Het weer is aardig van slag, maar morgen schijnt het te verbeteren. We eten in het restaurant vlak bij ons pilgrimshuis

El Real de la Jara – Cazalla de la Sierra

8 mei, 53 km.

We zijn vroeg wakker en het is strak blauw. Als we om 8.50u weggrijden is het alweer bewolkt, maar de wind is vrijwel gaan liggen. We nemen eerst nog koffie in een bar en doen de laatste boodschappen. We hebben lange broek en windjack aan, maar dat kunnen we na 3 kilometer al aanpassen: korte broek en bodywarmer. In de zon klimmend is het al warm; dalend nog fris, vandaar de bodywarmer. De weg die we nu fietsen is de mooiste tot nu toe in het Spaanse deel van deze vakantie. Opnieuw een bloemenzee, mooi smal, mooi stil en probleemloos te klimmen. Dit hebben we nodig!

We klimmen naar de *Puerto Padrona* op 738m hoogte. Even daar voorbij is een prachtig uitkijkpunt op de *Pico Padrona* (911m, de tweede hoogste berg in de *Sierra Norte* zoals dit deel van de *Sierra Morena* hier heet). Dan volgt een 16 km lange, zeer mooie afdaling naar het *Embalse de Pintado* waar we aan het water onze lunch gebruiken. Het is prachtig weer en er zijn ook veel roofvogels in de lucht. Na *El Pintado* een kort klimmetje en dan langs het stuwmeer rustig golvend verder. Na de brug – aan het einde van het stuwmeer – geleidelijk aan klimmend (maar ook stukken vlak of dalend) naar *Cazalla de la Sierra*. Het is hier wat bewolkter, er valt zelfs een beetje regen maar dat is ook zo weer weg en om 16.00u vinden we in hotel **Posada del Moro** een prachtige kamer. Er is een grote patio waar we lekker in de warmte gaan zitten na ons te hebben gedoucht. We doen later boodschappen en eten op onze kamer.

Cazalla de la Sierra – Castilblanco de los Arroyos

9 mei, 56 km.

Om 7 uur staan we op met een stralend blauwe lucht en we ontbijten op de kamer waarna we om 9.15u weggrijden. We zitten direct aan de uitvalsweg naar de **A432**, maar die willen we niet nemen. Gelukkig is ook de **C433** (via *Alanis*) snel bereikt en kunnen we opnieuw via een prachtig smal weggetje 12 kilometer dalen. Een mooi glooiend landschap om ons heen en velden vol bloemen. Via een rustige klim en mooie afdaling komen we in *El Pedroso* waar we koffie en tostadas nemen omdat we flink honger hebben. De temperatuur is aan het stijgen en we fietsen in onze zomerkleren. Na *El Pedroso* moeten we wel over de **A432** rijden, maar het is gelukkig niet druk. De brede wegen zijn wel een stuk saaier, maar dit keer kunnen we niet klagen, want we hebben veel lange afdalingen en een paar korte klimmen. Vóór we opnieuw op de **C433** komen is er een reusachtige afdaling van 8% die door uitgehakte rotsen naar beneden stort. Om te klimmen (in de zon) moet dat een ramp zijn! Wij dalen gelukkig. Bij de afslag gaat de **A432** verder dalend naar *Cantillana*, wij gaan dalen via het smalle (en slechte, maar o zo heerlijk te fietsen) weggetje **C433** naar het dal van de *Rio Viar*. Daar begint de klim het dal weer uit, en dat is in de hete zon vrij pittig, maar door de rust goed te doen. Tenslotte gemakkelijk dalen en licht klimmen naar *Castilblanco* waar ons hotel **Castillo Blanco** helemaal aan de andere zijde langs de uitvalsweg van het dorp ligt. We verkennen wat in het dorp en doen boodschappen. Eten in het hotel is niet mogelijk en we doen dat in een snackbar er vlak naast. In het hotel is nog een ander Nederlands echtpaar op de fiets dat van *Málaga* naar *Santiago* fietst via de zgn. *Zilverroute* die door Bert Sitters is beschreven.

Castilblanco de los Arroyos – Sevilla

10 mei, 57 km.

Om 7.20u staan we op en pakken gedeeltelijk in. Dan maken we een praatje – en drinken koffie – met het andere fietspaar dat hun fietsen aan het optuigen is. Daarna gaan wij om 10u van start. 7 kilometer dalen en dan zacht golvend naar *Villaverde del Rio* waar we wat drinken en boodschappen doen. Dan gaan we door naar *Brenes* waar we een heerlijk lunch gebruiken in een restaurantje. De kok maakt speciaal voor ons wat klaar: voor Jonne een salade en voor mij een verse tortilla. Dat smaakt uitstekend.

Dan gaan we via de afslag naar *Carmona* naar de **SE111** die ons in 20 kilometer en binnen het uur in *Sevilla* brengt! De wegen rond *Sevilla* zijn flink wat drukker dan we de afgelopen dagen hebben

meegemaakt, en we rijden maar met het verstand op nul langs de vluchtstrook in het stof en de hitte. We zijn daarom blij met onze kamer met airco in hostel **Doña Pepa**. Het is 33° in Sevilla.

Sevilla – Vught

11 mei.

We eten ons eigen ontbijt en rijden om 9.20u weg bij het hostel. Het is koel en rustig. De weg is simpel: Avenida Kansas City afrijden en we zijn er in een half uur. Het vliegveld is zeer rustig; er vertrekken hiervandaan maar zeer weinig vluchten. We zijn nog praktisch alleen en kunnen alles op ons gemak inpakken en de fiets klaarmaken voor vervoer. Ze moeten wel even wennen aan het idee dat er een fiets mee moet, en dan nog wel een tandem. Ik help het personeel later om de fiets op de band te leggen. De vlucht gaat zonder problemen en om 15.45 zijn we op Schiphol.

Laatste versie: woensdag, 24 december 2003

